

Marie Lindström
Kansli- och utredningsavdelningen

Tjänsteskrivelse

Kommundirektörens underlag för budget år 2019, ramar 2020-2021

Förslag till beslut

Nämnden har tagit del av kommundirektörens underlag för budget år 2019, ramar 2020-2021.

Beslutsnivå

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden

Sammanfattning

Nämnderna har möjlighet att yttra sig över kommundirektörens underlag budget år 2019, ramar 2020-2021, innan underlaget överlämnas till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för behandling. Budgetunderlaget utgår från den budget kommunfullmäktige antog för år 2018.

Bakgrund

Kommundirektörens underlag för budget år 2019, ramar 2020-2021, har skickats till nämnderna på remiss. Nämnderna har tillfälle att inkomma med synpunkter innan slutgiltigt budgetunderlag överlämnas av kommundirektören för behandling i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige i november.

Ärendebeskrivning

Kommundirektörens underlag för budget utgår från kommunfullmäktiges antagna budget år 2018. Den kommunala skattesatsen i Värmdö kommun fastställs till 19,18 kr för 2018. I budgetförslaget har ställning inte tagits till förändring av skattesatsen. En eventuell prövning av skattesatsen sker i den politiska behandlingen av budgetförslaget.

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden driftbudget 2019 och ramar 2020-2021

Av tabellerna nedan framgår kommundirektörens underlag för budget för år 2019 samt ramar för 2020-2021 för bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden med följande kommentarer:

Kommentarer till driftbudget

- Ramen för bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden förändras inte jämfört med budget 2018.

Driftbudget

Sammanställning

Driftbudget (tkr)	KF Budget 2018	Budget 2019	Ram 2020	Ram 2021
Kostnader	39 853	39 853	40 251	40 654
Intäkter	-33 173	-33 173	-33 504	-33 839
Summa netto	6 680	6 680	6 747	6 815
Förändring netto jämfört med föregående års budget i tkr		0	67	68
Förändring netto jämfört med föregående års budget i %		0,0%	1,0%	1,0%

Specifikation till driftbudget

Driftbudget 2019 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2018	39 853	-33 173	6 680
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	0	0	0
<i>Varav ramförändring:</i>			
Tillägg lön och inflation	0	0	0
Kommundirektörens underlag till budget 2019	39 853	-33 173	6 680

Ram 2020 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Kommundirektörens underlag till budget 2019	39 853	-33 173	6 680
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	399	-332	67
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	399	-332	67
Kommundirektörens underlag till ram 2020	40 252	-33 505	6 747

Ram 2021 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Kommundirektörens underlag till ram 2019	40 252	-33 505	6 747
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	403	-335	68
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	403	-335	68
Kommundirektörens underlag till ram 2021	40 655	-33 840	6 815

Bedömning

Nämnden föreslås överlämna kommundirektörens budgetunderlag till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige för vidare hantering.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet medför i detta skede inga ekonomiska konsekvenser då det endast gäller ett yttrande om ett underlag för budget.

Konsekvenser för miljön

Beslutet medför i detta skede inga konsekvenser för miljön då det endast gäller ett yttrande om ett underlag för budget.

Konsekvenser för medborgarna

Beslutet medför i detta skede inga konsekvenser för medborgarna då det endast gäller ett yttrande om ett underlag för budget.

Konsekvenser för barn

Beslutet medför i detta skede inga konsekvenser för barn då det endast gäller ett yttrande om ett underlag för budget.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Biläggs/Biläggs ej
1	Kommundirektörens underlag för budget för 2019	Biläggs
2	Taxor och avgifter: Bilaga 8 till kommundirektörens förslag för budget 2019	Biläggs

Sändlista för beslutsexpediering

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Lars Fladvad
Tf sektorchef, samhällsbyggnad- och
tillväxtsektorn

**Kommundirektörens underlag för
Budget 2019 samt ramar för 2020-2021
Värmdö Kommun**

Kommundirektörens underlag för Budget 2019 samt ramar för 2020-2021 för Värmdö Kommun

INNEHÅLL

Inledning	1
Kommunfullmäktiges beslut	3
Vision enligt tidigare fullmäktigebeslut	6
Ledning och organisation	7
Sammanfattning av budget	8
Ekonomisk strategi	12
Bilaga 1 Omvärldsfaktorer	
Bilaga 2 Befolkningsutveckling	
Bilaga 3 Nämndernas budget	
Kommunfullmäktige	1
Överförmyndarnämnd	3
Kommunstyrelse	5
Utbildningsnämnd	7
Kultur- och fritidsnämnd	10
Socialnämnd	12
Vård- och omsorgsnämnd	14
Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnd	17
Näringslivsnämnd	19
Teknisk nämnd	21
Bilaga 4 Finansförvaltning – centrala åtaganden	
Bilaga 5 Ekonomistyrning, budgetregler	
Bilaga 6 Investeringsbudget med kommentarer	
Bilaga 6b Gustavsbergsprojektet	
Bilaga 7 Pengbilaga	
Bilaga 8 Taxor och Avgifter (separat bilaga)	
Bilaga 9 Koncernen	

Inledning

Ekonomi i Värmdö kommun har varit förhållandevis stark och resultatutvecklingen god under en följd av år och även resultatet 2017 var högre än budgeterat. En sämre utveckling av skatteunderlaget under 2019-2020, i kombination med mycket snabbt växande behov, väntas dock ge svagare resultat och betydande effektiviseringsbehov i hela kommunsektorn. Liksom många andra kommuner står Värmdö nu inför en gedigen utmaning. Åren framåt kommer antalet barn och äldre i Sverige att öka kraftigt och ökningen motsvaras inte av en lika stor ökning i skatteunderlaget. Det betyder att underliggande intäkter generellt i kommunsektorn inte kommer vara tillräckligt stora för att möta de ökade kostnaderna.

Värmdö är inget undantag utan växer snabbare än någonsin. Under 2017 växte Värmdös befolkning med 3,4 procent vilket är kraftigare än både länet och övriga riket. Under 2018 pekar prognosen mot 2,5 procent. Den kraftiga befolkningstillväxten medför visserligen ökade skatteintäkter men även ökade investeringskostnader, vilket syns tydligt i de lokala behov verksamheterna prognosticerar. Det är nu mer viktigt än någonsin att göra kloka val och prioriteringar avseende investeringarna.

Att verka för en tillräcklig självförsörjningsgrad för att hålla låneskulden i schack är en komponent, och det är av största vikt att nogsamt prioritera bland behoven för att inte riskera att ökade drifts- och kapitalkostnader tränger undan medel från verksamheterna. De framtida driftskostnader som följer av gjorda investeringar innebär stora åtaganden. Vid beslut om investeringar bör alltid de driftsekonomiska konsekvenserna framgå. Konsekvensen på ekonomin av tidigare beslut som nu befinner sig i genomförande eller är färdigställda framstår allt tydligare.

För att säkerställa att fullmäktiges mål uppfylls behöver styrmodellen tydliggöras så att målstyrning och budgetprocess kopplas samman. Årets underlag har således tagit avstamp i en analys av resursfördelningen mellan verksamheterna ställd i relation till fullmäktiges mål. Inför den nya mandatperioden behöver ett arbete göras i att förtydliga målen och resultatstyrningen – ett arbete som kommer behöva fortgå i kommande budgetberedningar.

En nyhet för årets budget är att även kommunens bolagskoncern inkluderas. Detta är ett viktigt steg i processen mot en budget som omfattar hela kommunkoncernen. Det är kommunkoncernens samlade kassaflöde och investeringsbehov som skapar möjligheter eller sätter gränser för en god och ansvarfull utveckling framåt. En viktig utgångspunkt är också att den kommunala verksamhet som bedrivs i bolagsform ska omfattas av samma styrprinciper som övriga verksamheter. Förslaget till budget innehåller utöver resultatbudget och investeringsplaner även förslag till ägardirektiv för samtliga bolag.

Det vanligaste sättet för en kommun att lösa sin finansiering är genom flera olika komponenter såsom tex försäljning av mark och tillgångar, likviditet som uppstår av resultatöverskott, avskrivningar eller lånefinansiering. För Värmdös del är möjligheterna till försäljningar av mark och tillgångar begränsad men att se över vilka fastigheter kommunen äger och som inte behövs till att bedriva kommunal

verksamhet i kan komma vara en viktig del i finansieringen av lokaler till kärnverksamheten.

Utifrån ovan angivna faktorer och övriga omvärldsfaktorer är utrymmet för reformer och ambitionsökningar små. Ambitionen har varit att nå en realistisk budget och hantera det som är nödvändigt snarare än att föreslå reformer som kostar pengar.

Att beakta utvecklingen av volymer och behov utifrån nyligen framtagna befolkningsprognos har varit prioriterat, likaså att kompensera för ökade kapital- och driftkostnader. Beslut på nationell nivå framförallt inom skolområdet, samt konsekvenserna av mottagandet av nyanlända har haft prioritet i förvaltningens beredning.

Årets underlag innehåller ingen generell uppräkningsplan. Utifrån den analys som genomförts är förvaltningens bedömning att uppräkningsplanen behöver differentieras, genom vilken grundskolan prioriteras med 2%. Övrig pedagogisk verksamhet och vård och omsorg räknas upp med 1%. Resterande verksamheter behöver i större grad arbeta med effektiviseringar för att klara de pris- och löneuppräkningsplaner som är nödvändiga.

För att upprätthålla tidigare års goda ekonomiska utfall förutsätts ett ansvarsfullt agerande: att anvisade medel används på ett ändamålsenligt sätt samt att eventuellt ökade kostnader redan i ett tidigt skede pareras genom omprioriteringar inom ansvarsområdet. Ett Värmdö innebär att se, förstå och verka utifrån helheten.

Camilla Broo
Kommundirektör
Värmdö kommun

Kommundirektörens underlag

Kommungemensamt

- Den kommunala skattesatsen i Värmdö kommun fastställs till 19,18 kr för 2019 (i kommundirektörens budgetförslag har inte tagits ställning till förändring av skattesatsen, eventuell sådan prövning sker i den politiska behandlingen av budgetförslaget).
- De direktiv för nämndernas verksamhet som redovisas under respektive nämnd i budgetdokumentets bilaga 3 under rubriken Kommentarer till driftbudget fastställs.
- Nämnderna ges i uppdrag att upprätta detaljbudget och i denna besluta om effektmål.
- Budgetregler godkänns i enlighet med bilaga 5.
- Respektive nämnd bemyndigas att inom ramen för sin budget bevilja bidrag till organisationer inom sitt verksamhetsområde.
- Investeringsbudgeten fastställs för år 2019 med i förekommande fall anslagsbindning på objektsnivå enligt bilaga 6.
- Projektbudget för Gustavsbergsprojektet enligt bilaga 6b godkänns.
- Samtliga nämnder uppmanas att inom ramen för respektive ansvarsområden aktivt medverka i utvecklingen av Gustavsbergsprojektet.
- Taxor och avgifter fastställs för kommunens verksamheter enligt bilaga 8.
- Reavinster som skapats genom försäljning av kommunal mark och andra fasta tillgångar får inte användas till finansiering av kostnader i den kommunala driftsbudgeten utan ska antingen användas till nya investeringar eller till minskning av kommunens ackumulerade skuld.
- Kommunstyrelsen har under 2019 rätt att nyupplåna, d v s öka kommunens låneskuld hos kreditinstitut, till en sammanlagd skuld om maximalt 3 500 mnkr.
- Kommunstyrelsen har under 2019 rätt att omsätta lån, d v s låna upp belopp motsvarande de lån som förfaller till betalning under år 2019.
- Kommunstyrelsen har rätt att ha en checkräkningskredit för koncernen om 150 mnkr, d v s samma belopp som 2018.

Kommunfullmäktige

- Kommunfullmäktiges, valnämndens och revisionens budget fastställs för år 2019 i enlighet med de uppgifter som redovisas under kommunfullmäktige mm.

Överförmyndarnämnd

- Överförmyndarnämndens budget fastställs för år 2019 i enlighet med de uppgifter som redovisas under överförmyndarnämnden.

Kommunstyrelse

- Kommunstyrelsens budget fastställs för år 2019 i enlighet med de uppgifter som redovisas under kommunstyrelsen.
- Kommunstyrelsen bemyndigas att förvärva fastigheter inom en ram om 35 mnkr i enlighet med reglemente.
- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att kartlägga fastigheter som inte erfordras för den kommunala verksamheten samt återkomma med förslag till avyttring.
- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att under budgetperioden att se över kommunens resursfördelningsmodeller och pengsystem samt återkomma med förslag på förändringar.
- Kommunstyrelsen ges i uppdrag att under budgetperioden se över investeringsprocessen och de finansiella målen i riktlinjerna om god ekonomisk hushållning samt återkomma med förslag på förändringar.

Utbildningsnämnd

- Utbildningsnämndens budget fastställs för år 2019 i enlighet med de uppgifter som redovisas under utbildningsnämnden.
- Peng fastställs för verksamheter inom nämndens ansvarsområde enligt bilaga 7.

Kultur- och fritidsnämnd

- Kultur- och fritidsnämndens budget fastställs för år 2019 i enlighet med de uppgifter som redovisas under kultur- och fritidsnämnden.

Socialnämnd

- Socialnämndens budget fastställs för år 2019 i enlighet med de uppgifter som redovisas under socialnämnden.

Vård- och omsorgsnämnd

- Vård- och omsorgsnämndens budget fastställs för år 2019 i enlighet med de uppgifter som redovisas under vård- och omsorgsnämnden.
- Peng fastställs för verksamheter inom nämndens ansvarsområde enligt bilaga 7.

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnd

- Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens budget fastställs för år 2019 i enlighet med de uppgifter som redovisas under bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Näringslivsnämnd

- Näringslivsnämndens budget fastställs för år 2019 i enlighet med de uppgifter som redovisas under näringslivsnämnden.
- Peng fastställs för verksamheter inom nämndens ansvarsområde enligt bilaga 7.

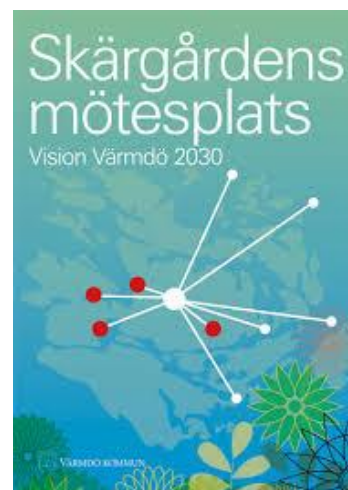
Teknisk nämnd

- Tekniska nämndens skatte- och taxefinansierade verksamhetsbudgetar fastställs för år 2019 i enlighet med de uppgifter som redovisas under tekniska nämnden.

Vision Värmdö 2030

Under våren 2009 antog kommunfullmäktige Vision Värmdö 2030 – Skärgårdens mötesplats. Visionen utgår från fem teman:

- Vi möter framtiden
- Naturens lugn möter ett pulserande lokalt samhälle
- Vi möter varandra med öppenhet och delaktighet
- Morgondagens företagande möter ett anrikt kulturarv
- Värmdö möter Stockholm, Sverige och världen

Skärgårdens mötesplats

Värmdö är skärgårdens mötesplats. Här möter vi framtiden genom att ligga i framkant för den nödvändiga omställningen till långsiktig hållbarhet. Vi använder förnybar energi, har moderna och miljövänliga transporter och bygger kretsloppsanpassat. Vi vågar pröva nya lösningar.

I Värmdö möter naturens lugn ett pulserande lokalt samhälle. Naturen är tillgänglig för alla och det finns ett rikt rörligt friluftsliv. Vi värnar orörd natur, samtidigt är det nära mellan täta lokala samhällen. Värmdö är en plats för möten mellan människor.

Här finns många mötesplatser. Tolerans, öppenhet och mångfald skapar grunden för möten mellan olika människor – yngre och äldre, kvinnor och män, nya och infödda svenskar. Politiken bygger på delaktighet och dialog mellan medborgare och valda.

Vi har ett anrikt kulturarv som möter och ger styrka åt morgondagens företagande. Här finns traditioner som förs vidare till framtidsbranscher som ekologisk turism, kunskapsnäring, miljöteknik och kultur. Här finns kreativt skapande, livskraftigt företagande och utbildning av hög klass.

Värmdö är en del av Stockholmsregionen, Sverige och världen. Vi är nära storstaden samtidigt som vi erbjuder ett självständigt alternativ till den. Kommunikationer till och från Värmdö är effektiva och klimatsmarta. Vi engagerar oss i Östersjöfrågorna – vattenkvaliteten är en gemensam resurs för alla länder runt Östersjön, liksom havsmiljön allmänt. Våra livskraftiga lokala samhällen är en del av en global värld.

Styrning och uppföljning

Avsnittet kompletteras senare.

Ledning och organisation

Politisk organisation

Avsnittet kompletteras senare. Eventuella förändringar av nämndsorganisationen är inte beaktade i detta underlag.

Förvaltningsorganisation

Avsnittet kompletteras senare. Eventuella förändringar av förvaltningsorganisationen är inte beaktade i detta underlag.

Budget 2019 i sammanfattning

Resultatbudget (mnkr) minustecken = kostnad	Bokslut 2017	KF Budget 2018	Budget 2019	Förändring 2019/2018
Nämndernas nettokostnader	-2125,9	-2235,9	-2326,7	-90,7
Centrala åtaganden (finansförvaltning)	17,9	-21,9	-29,5	-7,5
Verksamhetens kostnader	-2108,0	-2257,9	-2356,1	-98,2
Skatteintäkter	2014,1	2072,8	2154,4	81,7
Bidrag och avgifter utjämningsystem	186,0	251,2	270,5	19,4
Finansnetto	-28,2	-33,5	-30,5	3,0
Årets resultat	63,9	32,5	38,3	5,8

- Kommunens budgeterade resultat uppgår till +38,3 mnkr (1,6 % av omsättningen) 2019, + 45,3 mnkr (1,8 % av skatter och bidrag) 2020 och 52,7 mnkr (2,0 % av skatter och bidrag) 2021.
- Kommunfullmäktiges budget 2018 är utgångspunkten, med en differentierad uppräknings för olika nämnder och verksamheter.
- Utgångspunkten är kommunens befolkningsprognos, med en befolkningsökning (planeringsalternativet) för Värmdö kommun med ca 10 400 personer mellan år 2017 och år 2026. (se bilaga 2, Befolkningsutveckling). Befolkningstillväxten 2018 och 2019 beräknas till mellan 1 050 och 1 200 invånare per år. Nämnderna ges utrymme för volymförändringar inom pengsystemen, även vissa andra verksamheter medges volymkompensation.
- Beräkningen av skatteintäkter i budget 2019 grundas på en befolkningsökning med 890 invånare från senaste årsskiftet till 1 november 2018.
- För planerat genomförande av investeringar för 2019 uppgår utbetalningarna till sammanlagt 1 350 mnkr, fördelat på lokalförsörjningsplan 425 mnkr, taxefinansierad verksamhet 174 mnkr (investeringar - anslutningsavgifter), exploatering netto 27 mnkr samt övriga investeringar 148 mnkr. Planen visar när investeringarna faktiskt förväntas genomföras (=kassaflödet) respektive år 2019-2021.
- Gustavsbergsprojektet beskrivs separat i särskild projektbudget (bil. 6b).
- Internräntan sänks till 1,50 procent, enligt SKL:s rekommendation.
- Kommunens pengnivåer redovisas i bilaga 7 och räknas beroende på verksamheternas olika förutsättningar. Kommunens taxor och avgifter, bilaga 8, uppräknas i flertalet fall med procenttal nära 1 procent. VA-taxan hålls oförändrad även 2019, medan taxorna för renhållning och slam höjs med 5 procent.

Driftbudget 2019

Resultatbudget (mnkr)	KF	Budget	Budget	Budget	Förändring
	Budget	Kostnader	Intäkter	Netto	
	2018	2019	2019	2019	2019/2018
Kommunfullmäktige mm.	-8,8	-9,3	0,0	-9,3	-0,5
Överförmyndarnämnd	-3,1	-4,3	1,2	-3,1	0,0
Kommunstyrelse	-180,9	-280,4	105,7	-174,7	6,2
Utbildningsnämnd	-1 184,5	-2 265,6	1 021,7	-1 243,9	-59,4
Kultur- och fritidsnämnd	-116,6	-165,5	51,8	-113,7	2,8
Socialnämnd	-181,8	-313,4	117,0	-196,4	-14,6
Vård och omsorgsnämnd	-466,1	-829,4	337,2	-492,1	-26,1
Bygg-,miljö- och hälsoskyddsnämnd	-6,7	-39,9	33,2	-6,7	0,0
Teknisk nämnd	-45,3	-314,9	270,5	-44,5	0,8
Näringslivsnämnd	-42,3	-95,3	53,0	-42,3	0,0
Nämndernas nettokostnader	-2 235,9	-4 317,8	1 991,2	-2 326,7	-90,7
Pensionskostnader	-45,8	-45,7	0,0	-45,7	0,1
Fastighetsskatt och övriga kostnader	-2,0	-2,0	0,0	-2,0	0,0
Anslag för kapitalkostnadskompensation	0,0	-9,9	0,0	-9,9	-9,9
Anslag för lokalkostnadskompensation	0,0	-2,4	0,0	-2,4	-2,4
Intern ränta	43,0	-9,0	52,0	43,0	0,0
Övriga intäkter	1,0	0,0	1,0	1,0	0,0
Statsbidrag maxtaxa och kvalitetsbidrag	15,1	0,0	15,3	15,3	0,2
Byggbonus	0,0	0,0	5,3	5,3	5,3
Infrastrukturstöd skärgård	-6,8	-6,8	0,0	-6,8	0,0
Hamnfastighet	-5,0	-5,4	0,0	-5,4	-0,4
Centrala Gustavsberg	-5,6	-6,0	0,0	-6,0	-0,4
Centralt avsatt utrymme, volymer	-10,0	-10,0	0,0	-10,0	0,0
Centralt avsatt utrymme, konjunktur	-5,9	-5,9	0,0	-5,9	0,0
Verksamhetens nettokostnader	-2 257,9	-4 420,8	2 064,7	-2 356,1	-98,2
Kommunalskatt	2 072,8	0,0	2 154,4	2 154,4	81,6
Inkomstutjämningsbidrag	65,2	0,0	83,6	83,6	18,5
Kostnadsutjämningsbidrag	117,1	0,0	107,5	107,5	-9,6
Regleringsposten	-7,9	0,0	19,5	19,5	27,4
Kommunal fastighetsavgift	112,4	0,0	116,4	116,4	4,1
LSS-utjämnings	-42,3	-64,9	0,0	-64,9	-22,7
Välfärdsmiljoner	6,8	0,0	8,4	8,4	1,6
Summa skatter och utjämningsystem	2 324,0	-64,9	2 489,9	2 425,0	101,0
Finansiella intäkter	5,5	0,0	5,5	5,5	0,0
Finansiella kostnader	-39,0	-36,0	0,0	-36,0	3,0
Summa finansnetto	-33,5	-36,0	5,5	-30,5	3,0
Årets resultat exkl VA och RH	32,6	-4 521,8	4 560,1	38,3	5,8

Investeringsutbetalningar 2019 - 2021

Sammanfattande tabell för Kommunen och bolagen (Mnkr)	Utbetalas 2019	Utbetalas 2020	Utbetalas 2021	Periodens Totala utbetalningar
Skattekollektiv	148,0	163,1	135,5	446,6
Taxekollektiv	283,1	313,7	240,0	836,8
Lokalförsörjningsplan	425,0	423,0	234,0	1 082,0
Exploatering	27,2	33,9	12,4	73,5
Koncernen	467,0	398,2	310,2	1 175,4
Totalsumma	1 350,2	1 332,0	932,1	3 614,3

Lokalförsörjningsplan (mnkr)	Utbetalas 2019	Utbetalas 2020	Utbetalas 2021	Periodens totala utbetalningar
Totala fastighetsinvesteringar	425,0	423,0	234,0	1 082,0

Kommunen exkl. taxefinansierad verksamhet (mnkr)	Utbetalas 2019	Utbetalas 2020	Utbetalas 2021	Periodens totala utbetalningar
Teknisk nämnd	86,7	70,2	67,2	224,1
Kultur- och fritidsnämnd	16,2	21,5	30,0	67,7
Utbildningsnämnd	3,1	9,1	1,6	13,8
Kommunstyrelse	42,0	62,3	36,8	141,1
Totalsumma skattefinansierad verksamhet	148,0	163,1	135,5	446,6

Kommunen taxefinansierad verksamhet (mnkr)	Utbetalas 2019	Utbetalas 2020	Utbetalas 2021	Periodens totala utbetalningar
Renhållning	61,2	52,8	12,0	126,0
Vatten och Avlopp	222,0	260,9	228,0	710,8
Totalsumma taxefinansierad verksamhet	283,1	313,7	240,0	836,8

Exploateringsprojekt	Utbetalas 2019	Utblick 2020	Utblick 2021	Totala investeringar i projekt
Varav utgifter	46,7	67,2	109,7	223,6
Varav inkomster	-19,5	-33,3	-97,3	-150,1
Netto totalt exploatering	27,2	33,9	12,4	73,5

Finansieringsbudget 2019

(Mnkr)	2019		2020		2021	
	Skattefinans. verksamhet	Taxefinans. verksamhet	Skattefinans. verksamhet	Taxefinans. verksamhet	Skattefinans. verksamhet	Taxefinans. verksamhet
Den löpande verksamheten	174,6	30,4	191,402	30,6	202,4	29,5
Investeringsverksamheten	-591,4	-173,8	-656,4	-116,7	-444,3	-134,4
Finansieringsverksamheten	416,8	143,4	465,0	86,1	241,9	104,9
Årets kassaflöde	0	0	0	0	0	0
Specifikation						
Den löpande verksamheten						
Årets resultat	38,3	2,4	45,3	1,6	52,7	-0,5
Avskrivningar	112,0	28,0	108,0	29,0	102,0	30,0
Avsättning till pensioner (inkl skatt)	24,3	0,0	38,1	0,0	47,7	0,0
Summa	174,6	30,4	191,4	30,6	202,4	29,5
Investeringsverksamheten						
Investeringar enligt kalkyl	-591,4	-283,1	-656,4	-208,1	-444,3	-240,0
VA-anslutningsavgifter enligt kalkyl		109,3		91,4		105,6
Summa	-591,4	-173,8	-656,4	-116,7	-444,3	-134,4
Finansieringsverksamheten						
Nya lån	416,8	143,4	465,0	86,1	241,9	104,9

Balansbudget 2019

(mnkr)	2019	2020	2021
Tillgångar			
Anläggningstillgångar	4 758	5 550	6 058
Omsättningstillgångar	641	663	756
Summa tillgångar	5 399	6 212	6 813
Eget kapital, avsättningar och skulder			
<i>Eget kapital</i>			
Ingående eget kapital	1 147	1 185	1 230
Årets resultat	38	45	53
Summa eget kapital	1 185	1 230	1 283
<i>Avsättningar</i>			
Avsättningar för pensioner	273	297	383
Summa avsättningar	273	297	383
<i>Skulder</i>			
Långfristiga skulder	3 448	4 191	4 654
Kortfristiga skulder	493	493	493
Summa skulder	3 941	4 684	5 147
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	5 399	6 212	6 813

Resultaträkningsbudget 2019-2021

(mnkr)	2019	2020	2021
Verksamhetens intäkter *)	2 065	2 071	2 093
Verksamhetens kostnader *)	-4 421	-4 514	-4 636
Avskrivningar	112	108	102
Verksamhetens nettokostnader	-2356	-2443	-2543
Skatteintäkter	2 154	2 259	2 384
Bidrag från utjämningsystemen m.m.	335	329	316
Avgifter i utjämningsystemen	-65	-67	-68
Finansiella intäkter	6	6	6
Finansiella kostnader	-36	-39	-41
Årets resultat	38	45	53

*) Både externa och interna kostnader och intäkter ingår för nämnderna, till skillnad från i den externa resultaträkning som presenteras i årsredovisningen.

Utgångspunkter – ekonomisk strategi

Utgångsläge 2017-2018

Ekonomi i Värmdö kommun har varit förhållandevis stark och resultatutvecklingen god under en följd av år och även resultatet 2017 var högre än budgeterat. En sämre utveckling av skatteunderlaget under 2019-2020, i kombination med mycket snabbt växande behov, väntas dock ge svagare resultat och betydande effektiviseringsbehov i hela kommunsektorn. Liksom många andra kommuner står Värmdö inför en gedigen utmaning. Åren framåt kommer antalet barn och äldre i Sverige att öka kraftigt och ökningen motsvaras inte av en lika stor ökning i skatteunderlaget. Det betyder att underliggande intäkter generellt i kommunsektorn inte kommer vara tillräckligt stora för att möta de ökade kostnaderna

En bra balans mellan kostnader och intäkter är viktig inte minst för att klara en acceptabel finansiering av kommunens investeringar. Det är i sin tur angeläget att hålla tillbaka kommunens skuldsättning. Kommunen har en hög låneskuld (vid senaste årsskiftet 1,8 miljarder kr), soliditeten är drygt hälften av genomsnittet i kommunsektorn. Det gör att Värmdö kommun är sårbar för förändringar på finansmarknaden och när det gäller ränteutvecklingen.

Värmdös kommunalskatt har historiskt varit klart högre än genomsnittet i Stockholms län. Emellertid har kommunen sänkt skatten successivt under några år och årligen förbättrat sin ranking och Värmdö ligger numera ganska nära medianvärdet för kommunalskatten i länet.

De senaste åren har flertalet nämnder sammantaget redovisat överskott. Det är finns dock även några nämnder som trots påbörjade arbeten med åtgärdsplaner ännu inte lyckats sänka sina kostnader till nivåer där de kan nå en budget i balans. Det finns en reell risk för att alla nämnder inte klarar att hålla 2018 års budget, vilket skapar osäkerhet kring ingångsvärden inför 2019, framförallt med tanke på de generellt strama förutsättningarna i 2019 års underlag, och de effektiviseringskrav vi redan nu ser för de efterföljande åren.

Försämrat ekonomiskt läge

Värmdö, liksom kommunsektorn i övrigt, är på väg in i ett skede med väsentligt försämrade ekonomiska förutsättningar jämfört med situationen de senaste åren. Den reala utvecklingen av skatteunderlaget mattas av samtidigt som det demografiska trycket tilltar och behovet av kommunala investeringar ökar.

Arbetet med kommundirektörens budgetunderlag för 2019 har i det perspektivet bedrivits i ambitionen att nå en realistisk budget, som tar hänsyn till kända omvärldsfaktorer och omständigheter i övrigt som fordrar ekonomiska resurser. Utrymmet för reformer och ambitionsökningar är i det närmaste obefintligt. Kommundirektörens budgetunderlag siktar in sig på att hantera det som är nödvändigt snarare än att föreslå reformer, som kostar pengar.

Att beakta utvecklingen av volymer och behov utifrån nyligen framtagna befolkningsprognos är prioriterat, likaså att ha täckning för ökade kapital- och driftkostnader som konsekvens av investeringar. Värmdös snabba befolkningstillväxt ger högre skatteintäkter men skapar också större behov i olika åldersgrupper; risken för att behovsprognoser slår fel kan då bli större. Det är därför av vikt att

förvaltningen får i uppdrag under budgetperioden att se över kommunens resursfördelningsmodeller för att säkerställa att resursfördelning korrelerar med verklig volymutveckling i verksamheterna. Då Värmdö kommun fördelar resurser genom peng till flera verksamhetsområden vilken per definition är schablonmässig och ska representera en genomsnittskostnad för verksamheten den ska finansiera behöver en översyn av respektive peng och deras komponenter ingå i genomlysningen för att säkra framtida finansiering och kontinuitet inom verksamheterna.

Långsiktig analys

Budget 2019/utblick 2020-2021 speglar ett förhållandevis kortsiktigt tidsperspektiv. Det är samtidigt viktigt att Värmdö kommun analyserar och skapar en beredskap för utvecklingen i ett längre tidsperspektiv utifrån att kommunen väntas växa till drygt 57 000 invånare fram till 2030. Det innebär högre krav på kommunens välfärdstjänster, och det är därför viktigt att ha en helhetsbild över behoven av välfärdsfastigheter och anläggningar. Häri avses även kommunens anläggningar som ombesörjs av bolagen.

Under hösten 2017 genomfördes en långsiktig finansiell analys i syfte att synliggöra hur det demografiska trycket påverkar kommunens finansiella ställning i form av såväl ökade kostnader både på drifts- och investeringsekonomin samt vilket finansieringsbehov detta medför.

- Analysen visade på ett investeringbehov fram till år 2030 om 6,9 miljarder kr (skattefinansierade) och 1,3 miljarder kr (taxefinansierade).
- Om ingenting görs skulle detta leda till ett stigande gap mellan intäkter och kostnader motsvarande 4,72 i skatthöjning eller liktydigt med en effektivisering av verksamheten med ca 20 %, d v s 940 mnkr år 2030.
- Kommunens resultat bör höjas i syfte att stärka självfinansieringen av investeringar och att stabilisera utvecklingen av soliditeten. Resultatmålet uppgår till 1,6 % - 2,0 % under budgetperioden. På sikt bör resultatet successivt stärkas ytterligare och närma sig 3-procentsnivån.

Finansiella mål

Värmdö kommun har Riktlinjer om god ekonomisk hushållning, fastställda av kommunfullmäktige. Riktlinjerna innehåller finansiella indikatorer, som utgör riktmärke för den ekonomiska planeringen. En av indikatorerna är kommunens soliditet som enligt riktlinjerna ska öka. Det finns ett starkt samband mellan investeringarnas omfattning, det årliga driftsresultatet och förmågan att kunna vidmakthålla en sund ekonomi långsiktigt. Det är möjligt att under kort tid, under enstaka år, hantera en ansevärd investeringsvolym, såsom budgeten ser ut 2019, genom ökad upplåning. Emellertid är det inte försvarbart att under lång tid låta låneskulden växa kraftigt. Det krävs att kommunens driftsresultat stärks eller att investeringsambitionerna sänks, en kombination av båda alternativen är sannolikt nödvändig. I annat fall sänks soliditeten gradvis och det finns risk för undanträngningseffekter av verksamheter. Det är därför av största vikt att förvaltningen får i uppdrag att se över investeringsprocessen i syfte att ta fram en modell för en långsiktig investeringsstyrning som förbättrar kommunens planering, prioritering och

finansiering av investeringar. Därmed behöver också de finansiella målen i riktlinjerna om god ekonomisk hushållning ses över utifrån den demografiska utvecklingen och behovet av strategiska investeringar.

Resultatet i förhållande till skatteintäkter, skatteutjämning och generella statsbidrag ska uppgå till **1,6 % 2019 (38,3 mnkr), 1,8 % 2020 (45,3 mnkr) och 2,0 % 2021 (52,7 mnkr), exklusive engångsposter.**

Nämndernas budgetavvikelse ska vara **positiv eller 0 %.**

För affärsdrivande verksamhet ska **avgiftsfinansieringsgraden över tid vara 100 %.** Vatten och avlopps respektive Renhållnings eventuella skuld till kommunens skattekollektiv, får uppgå till maximalt 15 % av verksamhetens omsättning. Under kort tid kan skuldsättningen tillåtas öka till 25 %, det förutsätter dock att det finns en tydlig plan för återbetalning.

Resultatnivåer

Den kraftiga befolkningsökningen de senaste åren har medfört krav på investeringar i verksamhetslokaler och infrastruktur m.m. För kommunen finns flera möjligheter till finansiering av expansionen, tex egenfinansiering genom ett bra kassaflöde och högre resultat, lånefinansiering, försäljning av befintliga tillgångar, effektiviseringar, ökade hyror, taxor och avgifter. Kommunen bör eftersträva en blandning av ovanstående. Att kunna visa på uthålligt positivt resultat som inte beror på engångsposter utan som kommer från den ordinarie verksamheten är en absolut nödvändighet.

Skuldsättning bedöms i förhållande till framtida kapacitet att kunna möta de åtaganden den medför. Högre skuldsättning innebär således högre krav på ett stabilt och förutsägbart resultat. Det är förvaltningens uppfattning att Värmdö över tid sträva bör efter en resultatnivå på två procent exklusive engångsposter, som på längre sikt gradvis ökar till tre procent. I kommundirektörens underlag når kommunen ett resultat på 1,6 procent av skatter och bidrag 2019, exklusive engångsposter. 2020 ligger resultatet på 1,8 procent och 2021 på 2,0 procent av skatter och bidrag exklusive engångsposter.

Krav på effektiviseringar

Flertalet av Sveriges kommuner befinner sig i ett läge som kräver omställning och effektiviseringar flera år framåt. Värmdö var under ganska lång tid förskonad från generella effektiviseringskrav. Den tiden är förbi, i och med att kommunen även denna gång lägger en budgetuppräknning på en klart lägre nivå än vad den verkliga kostnadsökningen förväntas bli.

Budgetramar och pengnivåer 2019 har fått en differentierad uppräknings, där grundskolan har räknats upp med 2 procent. Övrig pedagogisk verksamhet, omsorgsverksamhet samt IFO har räknats upp med 1 procent. Övriga verksamheter har inte erhållit någon uppräknings. Uppräknings ska inte knytas till förväntningar om inflationen eller löneutvecklingen. Visserligen är inflationstrycket alltså relativt lågt, men man får räkna med att det stiger något 2018-2019. Det är viktigt att ta tillvara förvaltningens och verksamhetens förmåga att finna lösningar att få ut mer av insatta kronor och därmed klara kostnadsfördyringar. Det ligger också ett stort ansvar på nämnderna att tydligt prioritera mellan och inom sina olika verksamhetsområden.

För åren 2020-2021 ligger en generell uppräknings på 1 procent i underlaget. För att kunna finansiera de kostnadsökningar som blir följden av den kraftiga befolkningsökningen, ökade hyreskostnader för nya lokaler och ökade driftskostnader på grund av höga investeringsnivåer ser vi redan nu effektiviseringsbehov i verksamheten under dessa år. År 2020 uppgår effektiviseringskravet till 25,5 mnkr och 2021 är det 33 mnkr.

Avyttring av fastigheter

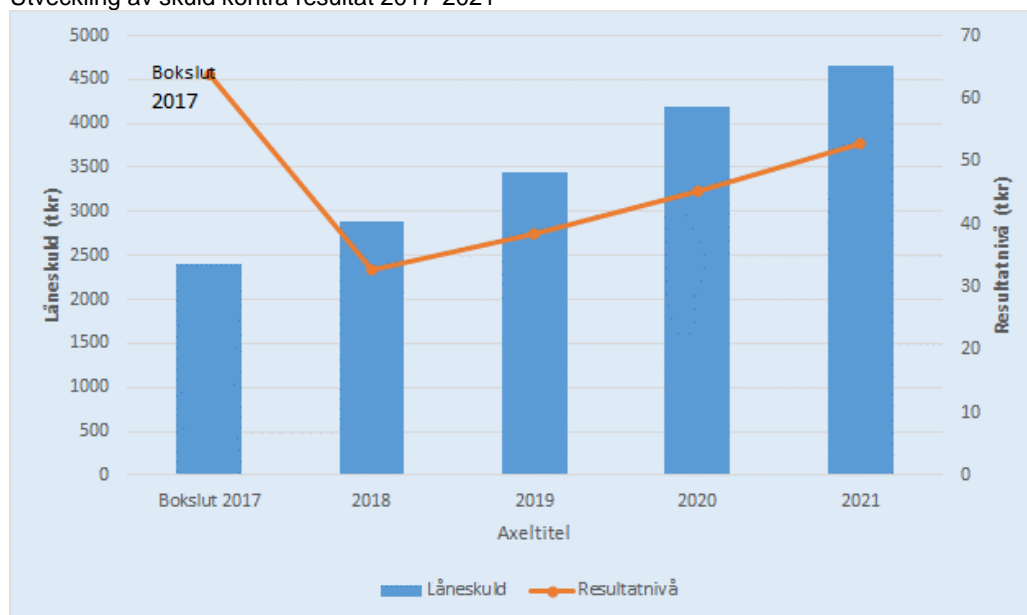
Investeringar finansieras i första hand direkt genom likviditet som uppstår av kommunens driftresultat och avskrivningar eller via upplåning. En del lösning kan dessutom vara att frigöra bundet kapital genom att avyttra kommunägda fastigheter som inte behövs för att bedriva kommunal verksamhet. I ett skede med ökade investeringar är det logiskt att se över vilka fastigheter som är möjliga att sälja, i full medvetenhet om att Värmdö kommun inte har särskilt stor tillgångsmassa att frigöra, i jämförelse med vissa andra kommuner.

Höga investeringar - ökade kostnader och stigande låneskuld

Sambandet mellan investeringarna och dess konsekvenser på driftbudgeten blir särskilt tydligt när kommunens investeringar tilltar i omfattning, såsom nu är fallet. Mot denna bakgrund har i budgetunderlaget tagits hänsyn till effekterna av investeringar för respektive nämnd och år. Många investeringar är relaterade till den snabba befolkningsstillväxten, vilken samtidigt ger kommunen ett tillflöde av skatteintäkter.

Samtidigt ökar skulden kraftigt, vilket framgår av diagrammet nedan. Notera att för 2017 är det resultatet från bokslutet 2017 som angivits medan det år 2018 – 2021 är budgeterade resultat.

Utveckling av skuld kontra resultat 2017-2021

Prioriterade investeringar

Som framgått ovan kan det finnas anledning att ytterligare analysera kommunens investeringsambitioner på totalnivå. Den höga tillväxttakt som kommunen har haft och beräknas fortsätta ha framöver medför behov av investeringar i form av exempelvis infrastruktur och verksamhetslokaler. Kommunen har initierat ett arbete med att utveckla den strategiska planeringen och i större utsträckning koppla samman den till budgetprocessen i syfte att bland annat i större utsträckning styra tillväxten till platser och tidpunkter där kommunen har förmåga att möta utvecklingen i form av t.ex. investeringar. I kommande arbete finns planer för att utveckla investeringsprocessen och se över kommande investeringar samt prioritera mellan dem.

Ekonomiska obalanser

Senaste bokslut och uppföljningsprognos påvisar ekonomiska obalanser för flera nämnder. Obalanserna måste till hanteras av berörda nämnder och verksamheter genom konkreta åtgärdsplaner för att anpassa nettokostnaderna till budgeten. Alla nämnder med minusresultat, oavsett underskottets storlek, ska ta fram åtgärdsplaner och upprätta månadsuppföljning.

Vård- och omsorgsnämnden samt socialnämnden redovisar fortsatta underskott, trots förstärkningar i budgetramarna 2018. Underskotten är av sådan magnitud att de påverkar kommunens ekonomi i sin helhet. Det pågår för närvarande ett arbete med åtgärdsplaner, men både arbetet med, och uppföljning av, åtgärderna måste intensifieras. Det åvilar respektive nämnd ett stort ansvar att genomlysna verksamheterna och prioritera mellan de dessa för att balans ska uppnås. Om så inte lyckas påverkas hela kommunens ekonomi och möjligheter till framtida investeringar.

Utgångspunkter och överväganden

Kommunalskatt

I detta budgetförslag har inte tagits någon ställning till frågan om att justera Värmdö kommuns skattesats 2019. Således bygger budgetförslaget på oförändrad kommunal utdebitering.

Statens påverkan på Värmdö kommun

Regeringen lägger årligen förslag som rör kommunsektorn i den s.k. vårändringsbudgeten. Så har skett även år 2018 i några fall (se avsnittet Omvärldsfaktorer). Eftersom att reformerna i allmänhet knyts till specialdestinerade statsbidrag har de inte hanterats i budgetförslaget utan får bevakas specifikt av respektive berörd nämnd.

Ram – inte detaljbudget

Detta är en *rambudget* för 2018, syftet är inte att lösa alla specifika budgetfrågor i detta beslut. Detaljerna hanteras i *detaljbudgeten*. Respektive nämnds ram har i förslaget avvägts utifrån en helhet, vad som kan vara skäligt att avsätta av kommunens tillgängliga resurser. Det är inte säkert att rambudgeten fångar in alla kostnadsförändringar som kan tänkas uppkomma. Därför har nämnderna en mycket viktig uppgift i att i detaljbudgeten prioritera (och omprioritera) inom ramen. Nämnder, som har utmaningar i form av ekonomiska obalanser, kan behöva analysera fördelningen mellan lagstadgad och frivillig verksamhet, vilket ytterst kan leda till att resurserna för sistnämnda måste minskas.

Kommunfullmäktige behandlar budgeten i november. Med hänsyn tagen till valår är inriktningen att respektive nämnd fattar beslut om detaljbudgeten senast i januari 2019, för att ge verksamheterna förutsättningar för planering och genomförande i linje med mål och ekonomiska ramar.

Flerårigt perspektiv

Vanligen riktas, fullt förståeligt, fokus i budgetarbetet mestadels mot årsbudgetåret, i mindre omfattning mot flerårsperspektivet. Utifrån beskrivningen ovan går kommunen dock in en utveckling med större osäkerhet om ekonomin, snabb befolkningsökning och ett stort tryck på investeringssidan. I detta läge är det synnerligen viktigt att hålla blicken stadigt framåt, att kunna göra tydligt vad kommunen klarar att finansiera på kort men även på lång sikt.

Taxefinansierad verksamhet

I samband med årsbudgeten fastställer Värmdö kommun taxor och avgifter för budgetåret (se särskild bilaga till budgetförslaget). Budgetförslaget för 2019 innebär i allmänhet måttfulla justeringar av taxorna. VA-taxan hålls oförändrad för fjärde året i följd, emellertid föreslås taxorna för renhållning och slam höjas med 5 %.

Allmänna ramförutsättningar

Lågt ränteläge

Det allmänna ränteläget har varit synnerligen lågt under något års tid, vilket har gynnat Värmdö kommun, med stor kreditportfölj. Snitträntan på kommunens upplåning har under 2017 och hittills under 2018 pendlat mellan 1,1 och 1,2 procent.

Mycket talar för att Riksbankens reporänta inte höjs förrän i slutet av år 2018. Man måste dock ha i medvetande att räntenivåerna förr eller senare kommer att stiga till högre nivåer, även om bedömningen av takten är osäker. Det är således inte att rekommendera att vänja sig vid den låga räntenivån, en stigande räntekurva i framtiden leder snabbt till ökade finansiella kostnader. Värmdö kommun tillämpar verktyg som gör att räntehöjningar inte slår igenom direkt, men på lång sikt kommer 1 procents räntehöjning, med nuvarande låneskuld, innebära ca 16 mnkr i högre kostnader.

Värmdö kommun tillämpar en internränta, som belastar de verksamheter som nyttjar kommunens anläggningstillgångar. Kommunen följer SKL:s rekommendation om nivå; för 2019 är den 1,50 procent, vilket är en minskning med 0,25 % jämfört med 2018.

Befolkningstillväxt

För en snabbväxande kommun som Värmdö utgör befolkningsutvecklingen en viktig faktor i den ekonomiska planeringen. Efter några år med en befolkningstillväxt på ca 700-900 invånare per år tog utvecklingen kraftigare fart uppåt under 2017, med en ökning med ca 1 400 invånare. Vid ingången av 2018 var befolkningssiffran 43 444. Den prognos (planeringsalternativet), som tagits fram under våren 2018, indikerar en fortsatt hög tillväxttakt på ca 1 100 – 1 250 invånare årligen. Hittills under 2018 har befolkningen vuxit med ca 90 invånare per månad, vilket skulle kunna tas som intäkt för att prognosen är tämligen realistisk.

Befolkningsprognosen (planeringsalternativet) beaktas i kommundirektörens budgetunderlag, dels i form av att nämnderna ges utrymme för volymökningar dels som utgångspunkt för beräkningen av skatteintäkter. Kortsiktigt är invånarantalet den 1 november av särskilt stor betydelse, eftersom det är avgörande för skatteunderlaget påföljande år. Skatteintäkterna 2019 har beräknats utifrån en befolkningssiffra den 1 november 2018 på 44 334, således en ökning med 890 invånare jämfört med senaste årsskiftet.

Volym- och konjunkturutveckling

En grundläggande princip i Värmdö är att, beträffande flera kärnverksamheter, tillgodogörs berörda nämnder kompensation för förändrade volymer. År 2019 märks särskilt en ökning av antalet barn i förskolan, gymnasiet och antalet äldre. På några års sikt kan man skönja allt större volymökningar inom flera områden.

Följande kompensation för volymförändringar, sammanlagt 41,7 mnkr, har beaktats i budget 2019: Volymökning: Förskola 6,4 mnkr, grundskola 3,3 mnkr, gymnasieskola 12,7 mnkr, äldre 11,9 mnkr, funktionsnedsättning 3,3 mnkr samt individ- och familjeomsorg 4,1 mnkr.

Kommunen behöver ha en beredskap för att hantera volymvariationer och den osäkerhet som råder rörande utvecklingen av efterfrågan på kommunal service. Fullmäktiges beslut om peng på ett flertal områden innebär att fullmäktige har volymansvaret för en dominerande del av den kommunala verksamheten. I budget

för 2019 avsätts 10 mnkr i volymreserv. Beloppet ska ses mot bakgrund av att kommunens pengstyrda verksamheter uppgår till mer än 1 miljard kronor.

Osäkerheten kring konjunkturutvecklingen har i allra första hand bäring på prognoserna för skattekraft och skatteutjämning samt befolkningsutvecklingen. För att kunna parera händelseutvecklingen har i budget 2019 avsatts en central konjunkturreserv om 5,9 mnkr.

Omvärldsfaktorer

Svensk konjunktur 2018-2021

Den ekonomiska internationella utvecklingen har varit stark under de senare åren. 2017 växte global BNP med 3,7 procent vilket är den starkaste tillväxten sedan 2011. Det är bland annat ökad industriproduktion, ökade investeringar samt ökad global handel som har bidragit till utvecklingen. Utsikterna för 2018 och 2019 är också relativt goda, delvis tack vare Tysklands och USA:s annonserade expansiva finanspolitik. Främsta risker för att bilden försämras är handelskrig, Brexit samt ett mer instabilt geopolitiskt läge med flera konfliktytor i världen.

Svensk konjunktur har varit stark med hög offentlig konsumtion och investeringar i form av bostadsbyggande beroende på stark inhemsk efterfrågan. Högkonjunkturen förväntas dock kulminera inom det närmaste året. Andelen företag som planerar att öka sysselsättningen minskar och en lägre nivå för bostadsbyggandet medför att tillväxttakten kommer att avta under resten av 2018.

Dämpningen av BNP under 2018 beror på en något svagare efterfrågan och svårigheter för arbetsgivare att hitta lämplig arbetskraft. Trots den goda sysselsättningsökningen sjönk inte arbetslösheten lägre än till 6,5 procent 2017. Orsaken var att befolkning och arbetskraftsdeltagande också växte snabbt. Under 2018 beräknas arbetslösheten nå ner till 6,1 procent delvis för att arbetskraften förväntas öka långsammare framöver.

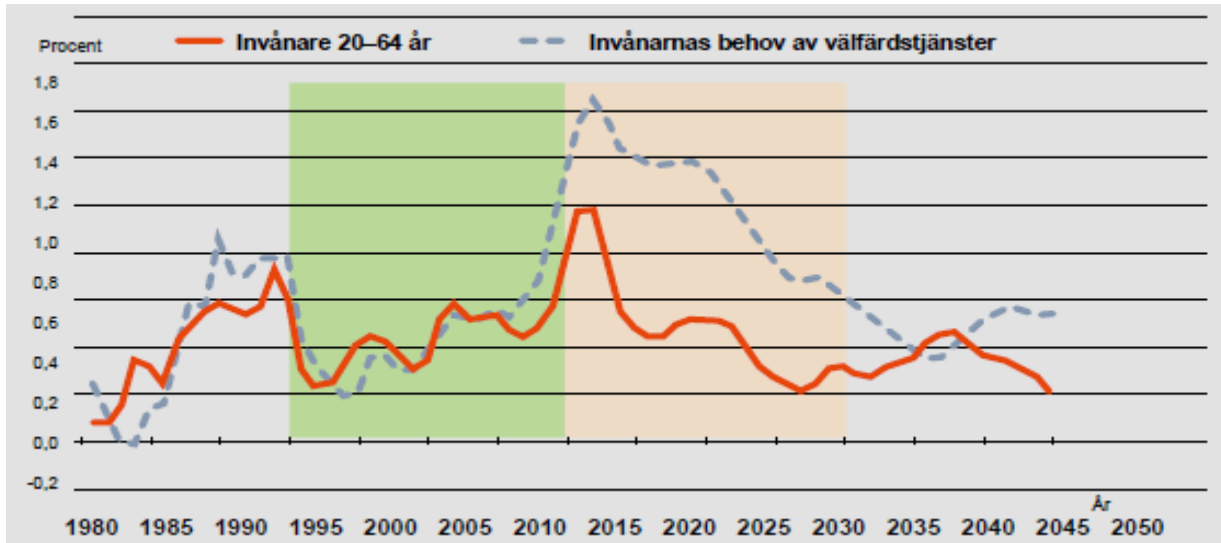
Löneökningstakt och inflation kommer till slut att börja öka. Normalt under en högkonjunktur hade talen börjat öka tidigare under konjunkturcykeln. Fenomenet är inte unikt för Sverige utan känns igen även i omvärlden. 2018 är svensk industris så kallade "märke" för avtalsenliga löner satt till 2,2 procent, exklusive löneglidningar, med liknande ökning för 2019 och 2020. SKL ser för sig timlöneökningar inklusive löneglidningar omkring 2,9 procent i den överhettade arbetsmarknaden.

Vilken väg konjunkturen kommer att ta i verkligheten vet ingen säkert. SKL menar att faktorer som talar för en förlängd högkonjunktur är den förbättrade konjunkturen i omvärlden samt att det finns möjligheter att öka sysselsättningen i gruppen utrikes födda. Samtidigt poängterar SKL att den internationella utvecklingen snabbt kan ta en annan riktning av ett flertal olika anledningar.

Stora demografiska förändringar ökar kostnadstrycket

Sverige står inför en situation där behovet av välfärd förväntas öka snabbare än vad skatteunderlaget gör. Orsaken är främst att befolkningsandelarna för äldre och yngre ökar i en högre takt än andelen i arbetsför ålder. Diagrammet nedan visar hur den procentuella ökningen mellan behoven av välfärdstjänster skiljer sig från ökningen av antalet invånare i arbetsför ålder. Det ska noteras att problemen inte börjar minska från 2015 när kurvorna vänder nedåt, det är problemens ökningstakt som kommer att minska. Först efter 2035 blir det en kort period då problemen inte ökar i omfattning.

Behoven ökar mer än arbetskraften

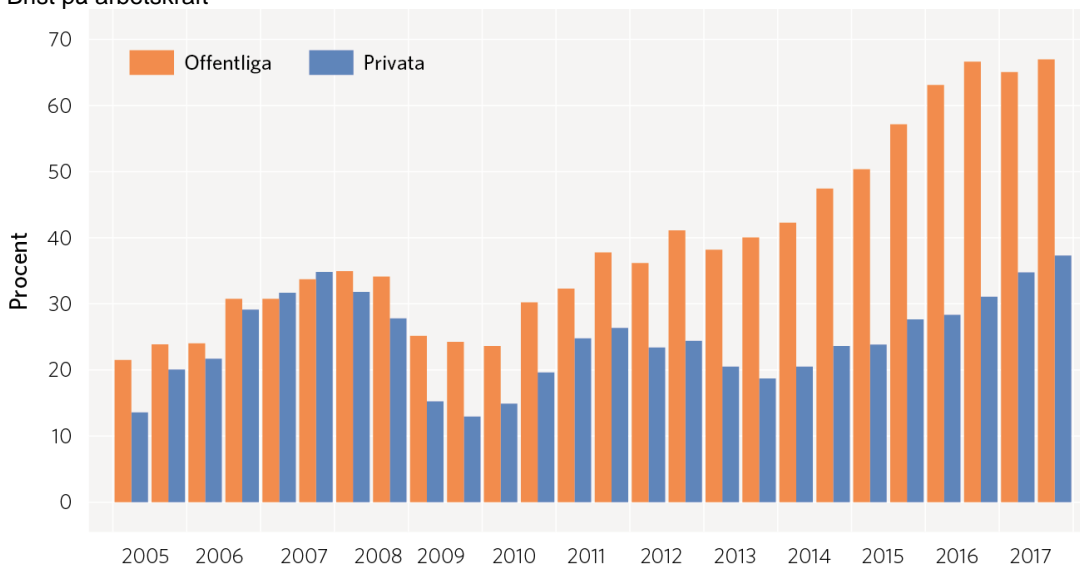

Källa: SKL

Finansiering av de ökade behoven med bibehållet välfärdsåtagande tillsammans med ett resultatmål på en procent som andel av skatter och statsbidrag skulle för kommunsektorn (kommuner, landsting och regioner tillsammans) innebära en omfattande utmaning. SKL beräknar ett behov av ökade statsbidrag med 37 miljarder till 2021. Beräkningen är gjord utifrån förutsättningen att skatten höjs 2019 med 12 öre för kommuner och 8 öre för landsting och resten av perioden är oförändrad. Det bör noteras att resultatmålet då är sänkt från tidigare vedertagna två procent till en procent.

Kombinerat med svårigheterna med finansieringen förväntas bristen på arbetskraft tillta vilket redan har märkts av en tid som följande diagram visar. Sedan 2016 har drygt 65 procent av arbetsgivarna i offentlig sektor upplevt svårigheter att rekrytera personal. Av den sysselsättningsökning som förväntas fram till 2025 behöver en omfattande andel rekryteras till offentlig sektor i konkurrens med privat sektor.

Brist på arbetskraft

Källa: SKL's Ekonomirapport maj 2018

Diskussionen ovan samt följande avsnitt om den inbromsande skatteunderlagstillväxten ger att kommunerna sammantaget behöver hantera några av de största utmaningarna på flera decennier.

Kompetensförsörjning, nyttjande av digitaliseringens möjligheter, samverkan med andra offentliga, privata och ideella parter, samt förändrad styrning av statsbidragen är några av de förutsättningar som SKL ser som viktigast för att möta utmaningarna.

Skatteunderlagstillväxten bromsar in

Efter åtta år i rad med ökningstal för skatteunderlagstillväxten på mellan 1,2 och 2,6 procent faller ökningstakten 2019 till 0,5 procent för att sedan inte öka igen förrän 2021. Orsaken är främst att antalet arbetade timmar knappt ökar alls eftersom det råder nära nog full sysselsättning, men även att ökningen av pensionsinkomsterna blir lite mindre från och med 2018.

Skatteunderlag och sammanvägd prisutveckling (procent)

	2017	2018	2019	2020	2021
Faktiskt skatteunderlag	4,5	3,8	3,2	3,1	3,7
Regelförändringar	0,0	-0,6	0,0	0,0	0,0
Underliggande	4,4	4,4	3,1	3,1	3,7
Prisutveckling	3,1	3,0	2,6	3,1	3,0
Realt skatteunderlag	1,3	1,4	0,5	0,0	0,6

Källa: SKL's Ekonomirapport maj 2018

Statsbidrag

Vid sidan av skatteintäkterna utgör statsbidrag en viktig del, ungefär 10 procent, av kommunens finansiering. När det gäller utvecklingen av generella och riktade statsbidrag till kommunsektorn finns en historik av att de riktade har ökat i omfattning betydligt mer än de generella sett till perioden 2012-2018.

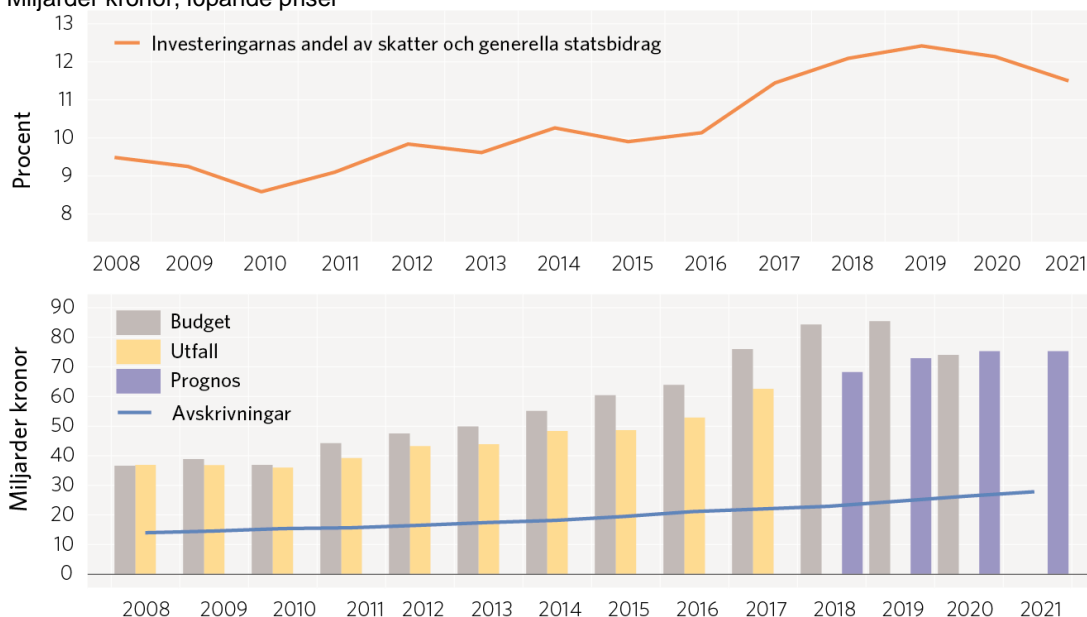
De flesta av dessa riktade bidrag måste kommuner och landsting ansöka om. Att identifiera och hantera alla dessa är resurskrävande. Vissa ersättningar betalas ut i förskott och automatiskt, medan andra betalas ut i efterhand utifrån ansökan. Vissa ersättningar är förutsägbara, medan andra ges i mån av tillgängliga medel eller efter en bedömning av exempelvis Migrationsverket. Sammantaget ger det problem för planering, styrning och prioritering. SKL menar även att det hämmar kreativiteten och utvecklingskraften hos kommuner och landsting. I budgetproposition 2018 ökade de 130 riktade bidragen med 40 stycken nya bidrag eller förlängningar av bidrag.

Investeringar

Kommunkoncernernas, d.v.s. inklusive de kommunala bolagen, sammantagna investeringar har ökat över en längre tid och kommer troligtvis att fortsätta att öka kommande år eller åtminstone ligga kvar på en hög nivå med en kulmen under 2019. Bakgrunden är bland annat ett ökat behov av verksamhetslokaler, såsom skolor, beroende på stigande befolkning, men det handlar också om renovering av fastigheter från 60- och 70-talen och avsaknaden av reinvesteringar under 90-talets krisår. Utvecklingen innebär ökade avskrivningar som kommer att ta allt större utrymme i kommunernas driftsbudgetar. De ökade investeringarna bidrar också till att den ackumulerade låneskulden stiger.

Kommunernas investeringar och avskrivningar 2008-2021

Miljarder kronor, löpande priser

Källa: SKL's ekonomirapport maj 2018

Sveriges Kommuner och Landsting rekommenderar årligen nivån på den internränta som flertalet kommuner tillämpar för aktiverade investeringar. Ambitionen med internräntan är att den ska fånga en rimlig räntenivå sett över en investerings hela livslängd. Internräntan bygger på kommunsektorns upplåningskostnader (huvudkälla är Kommuninvests skulddatabas). Internräntan föreslås sänkas med 0,25 procent jämfört med 2018 till 1,50 procent. Orsaken är att de lån som omsätts idag ersätts med lån till lägre ränta.

Vårändringsbudgeten 2018

Våren 2018 presenterade regeringen vårändringsbudgeten och 2018 års ekonomiska vårproposition. Den ekonomiska vårpropositionen syftar till att ange politikens inriktning för perioden 2018–2021. Vårändringsbudgeten anger förändringar i innevarande års budget.

Regeringen vill genomföra ett par satsningar som har inverkan på kommuner. Fyra av de mer omfattande är:

- 350 mnkr för digitalisering inom funktionsomsorgen och äldreomsorgen
- 200 mnkr för att Ensamkommande barn ska kunna bo kvar i den kommun de vistas i
- 100 mnkr för att kunna anordna sommarjobb till unga
- 50 mnkr satsas på fler böcker i förskolan

Skatteintäkter, statsbidrag och utjämning - Värmdö kommun

Kommunens skatteintäkter, statsbidrag och skatteutjämning är grundläggande delar i kommunens finansiering. Det statliga inkomstutjämningsbidraget syftar till att garantera alla kommuner en viss inkomstnivå, medan kostnadsutjämningen omfördelar pengar mellan landets kommuner utifrån strukturella förutsättningar att tillhandahålla service.

Skatteintäkter

Värmdö kommun baserar sina skatteberäkningar på prognoser från SKL. Skatteintäkterna för 2019 i Värmdö har beräknats med utgångspunkt från kommunens befolkningsprognos, som visar en befolkningsökning år 2018 på helårsbasis med 1 068 invånare. Hittills under 2018 har befolkningstillväxten varit relativt snabb, + ca 85 invånare per månad, mot denna bakgrund baseras skatteintäkterna i budgeten på en befolkningsökning fram till den 1 november 2017 på 890 invånare. Till grund för beräkningen av skatteintäkter i underlaget ligger den skatteprognos som presenterades av SKL 2018-04-27.

	2017	2018	2019	2020	2021
Prognos uppdateringsfaktorer för skatteunderlag (SKL)	5,3	5,6	5,0	4,8	5,4

Källa: SKL 27 april 2018

Skatteutjämning

År 2019 innebär utjämningsystemet för Värmdö kommun intäkter från inkomstutjämningen med 84 mnkr, en ökning med 25 mnkr jämfört med 2018 och från kostnadsutjämningen med 107 mnkr, en minskning med knappt 4 mnkr jämfört med 2018. I ett särskilt system utjämnas kommunernas kostnader för LSS (Lagen om särskilt stöd till funktionshindrade). För Värmdö kommun innebär systemet en

kostnad 2019 på 65 mnkr, en kostnadsökning med drygt 21 mnkr jämfört med 2018. Inkomsten från fastighetsavgiften prognostiseras till 116 mnkr, vilket är cirka 7 mnkr högre än 2018.

Andel av statsbidrag för välfärdstjänster

År 2018 satsade staten 7,7 miljarder på välfärdstjänster i form av bidrag till kommuner. För år 2019 är motsvarande satsning 7,5 miljarder. Landstingens andel har således ökat till 2,5 miljarder. Bidraget kvarstår till år 2021, den preliminära fördelningen till Värmdö kommun framgår av tabellen nedan. Från år 2019 fördelas gradvis statsbidraget om enligt variablerna i tabellen nedan och år 2021 blir bidraget helt knutet till antalet invånare.

Utfall givet samma underlag åren 2019-2021	2019	2020	2021
Enligt flyktingvariabler	8 396 972	5 040 000	0
Enligt befolkningsfördelning	14 690 234	20 570 000	29 380 000
Totalt	23 087 206	25 610 000	29 380 000

Källa: Beräkningsfil från SKL 180315

Kommunalisering av hemsjukvården i Stockholms län

Hemsjukvård ges till personer som av medicinska skäl eller på grund av funktionsnedsättning är i behov av hälso- och sjukvård i hemmet. Stockholm är det enda länet i landet som ännu inte har kommunaliserat hemsjukvården. Våren 2017 påbörjades ett utredningsarbete med siktet inställt på en kommunalisering, kopplad till en skatteväxling. Storstockholms styrelse har nu konstaterat att ett överförande av ansvaret får anstå eftersom det inte anses finnas förutsättningar att kunna enas om ett gemensamt avtal mellan 27 parter.

Oförändrade personalomkostnader

För att täcka kostnader för arbetsgivaravgifter, pensionskostnader mm tillämpar kommunerna ett s.k. personalomkostnadspålägg (PO), som belastar alla verksamheter i form av ett procentpåslag på lönekostnaderna. Värmdö kommun följer SKL:s årligen återkommande rekommendation av PO-påläggets nivå.

Inför år 2019 gör SKL bedömningen att kostnaderna för avtalspensioner kommer att vara oförändrade. Det genomsnittliga po-påläggget höjdes relativt kraftigt 2018 då kostnaderna för avtalspensioner beräknades öka.

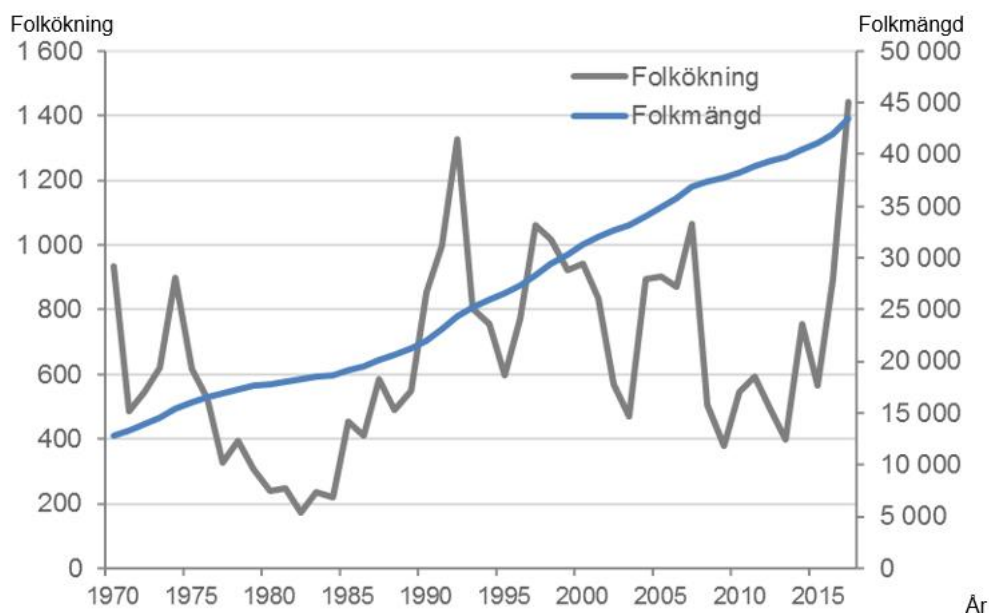
Ny kommunal redovisningslag – men inte gällande pensionsredovisning enligt fullfonderingsmodell

Under 2016 presenterade en statlig utredning förslag till ny kommunal redovisningslag. Bland förändringarna som föreslogs var en att kommunerna framdeles i sin balansräkning skulle redovisa samtliga pensionsåtaganden, även för tiden före 1998 (enligt den s k fullfonderingsmodellen). Regeringen har nu lämnat förslag om ny redovisningslag, men lagrådsremissen innehåller inget förslag om ändrad pensionsredovisning. Orsaken är att regeringen bedömer att vidare utredning av vilka konsekvenser det skulle få på ekonomin för kommuner och landsting samt hur det påverkar kravet på god ekonomisk hushållning och balanskrav. Därmed har inte förslaget beaktats i underlaget för Värmdös budget 2019.

Befolkningsutveckling

Värmdö kommun har under många år haft en kraftig befolkningstillväxt, som dock har varierat mycket mellan åren beroende på konjunkturutveckling och bostadsbyggnadstakten. Under 2017 ökade kommunens befolkning med 1 444 personer till 43 444 invånare. Det motsvarar en tillväxt på 3,4 procent under året, vilket är en klart högre ökning än under föregående år samt även en kraftig befolkningsökning jämfört med Stockholms län i övrigt.

Befolkningsökningen under 2017 var, liksom tidigare år, framför allt en effekt av ett positivt flyttnetto där fler personer har flyttat in till kommunen än flyttat ut. Under 2017 flyttade 3 316 personer till Värmdö och 2 255 personer flyttade ut, det ger ett positivt flyttnetto på 1 061 personer. Dessutom hade Värmdö under 2017 ett födelseöverskott, om 189 personer, samt ett invandringsöverskott på 193 personer.

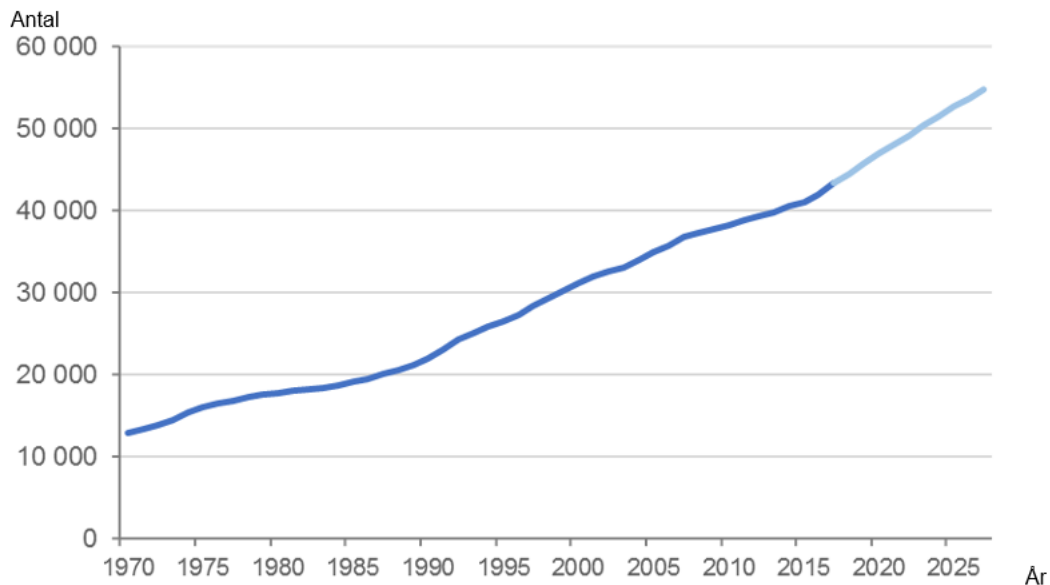

Folkökning och folkmängd i Värmdö kommun åren 1970-2017

Befolkningsprognos

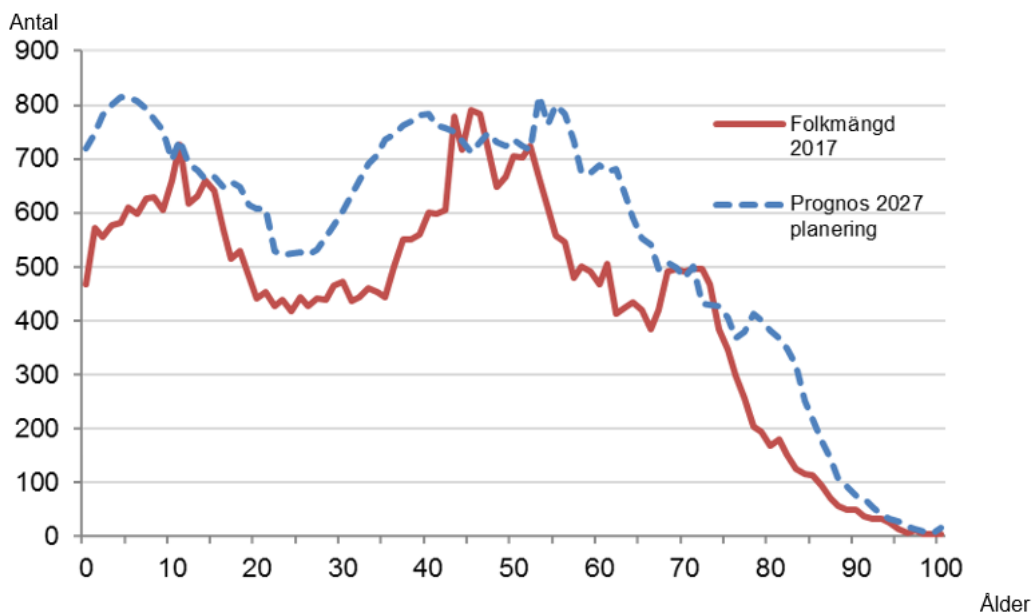
Värmdö kommun tar varje år fram en befolkningsprognos för de kommande tio åren. Prognosen har även en långsiktig utblick mot år 2050. Befolkningsprognosen ska utgöra ett planeringsunderlag för att kommunen ska kunna planera för framtida behov av kommunal service, som exempelvis förskola och skola.

Befolkningsprognosen för 2018-2027 antar en fortsatt stark befolkningstillväxt i Värmdö kommun till följd av det fortsatta kraftiga bostadsbyggandet. Vid utgången av 2017 hade kommunen 43 444 invånare, till år 2027 antas befolkningen ha ökat till cirka 54 800 invånare. Det motsvarar en ökning på cirka 26 procent under tioårsperioden. Ökningen väntas ske i samtliga delområden i kommunen, men framför allt i Gustavsberg där bostadsbyggandet är högst.

Folkmängd, observerat åren 1970-2017 samt prognos för åren 2018-2027

Samtliga åldersgrupper i befolkningen väntas öka under prognosperioden. Kraftigast väntas åldersgrupperna 0-åringar samt barn och unga i förskoleålder, lågstadieålder samt gymnasieålder öka. Förändringarna i de olika åldersgrupperna har påverkan på kommunens ekonomi, vilket gör prognosen till ett viktigt underlag i kommunens budgetarbete. Generellt gäller att befolkningsprognoser på tio års sikt med god precision kan förutsäga utvecklingen av antalet äldre, däremot är det svårare att förutse utvecklingen av yngre barn i förskolorålder. Detta gör att utvecklingen av födelsetalen och migrationen kontinuerligt måste följas för att säkerställa en god planering av de framtida behoven av kommunal service.

Folkmängd, observerat år 2017 samt prognos för år 2027

Kommunfullmäktige m fl

Kommunfullmäktige utövar kommunens beslutanderätt i ärenden av principiell karaktär eller av större vikt för kommunen. Kommunfullmäktige anger mål och riktlinjer för verksamheten, beslutar om nämndernas organisation och verksamhetsformer, budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor.

Driftbudget

Sammanställning

	KF Budget	Budget	Ram	Ram
Driftbudget (tkr)	2018	2019	2020	2021
Kostnader	8835	9 335	7 928	8 007
Intäkter	0	0	0	0
Summa netto	8835	9 335	7 928	8 007
Förändring netto jämfört med föregående års budget i tkr		500	-1 407	79
Förändring netto jämfört med föregående års budget i %		5,7%	-15,1%	1,0%

Specifikation till driftbudget

Driftbudget 2019 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2018	8 835	0	8 835
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	500	0	500
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	0		0
Kompensation för obalans	500		500
Kommundirektörens underlag till budget 2019	9 335	0	9 335
Underlag budget 2019	9 335	0	9 335

Ram 2020 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Kommundirektörens underlag till budget 2019	9 335	0	9 335
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	-1 407	0	-1 407
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	93		88
Återföring för valnämnden	-1 500		-1 500
Kommundirektörens underlag till ram 2020	7 928	0	7 928
Underlag ram 2020	7 928	0	7 928
Politiska förslag 2019 inkl. tillägg	0	0	0
Beslutad ram 2020	7 928	0	7 928

Ram 2021 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Kommundirektörens underlag till ram 2020	7 928	0	7 928
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	79	0	79
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	79		79
Kommundirektörens underlag till ram 2021	8 007	0	8 007
Underlag ram 2021	8 007	0	8 007
Politiska förslag 2019 inkl. tillägg	0	0	0
Beslutad ram 2021	8 007	0	8 007

Kommentarer till driftbudget

- Kommunfullmäktiges budget förändras ej jämfört med 2018.
- Nämnden kompenseras för en tidigare obalans med 500 tkr.
- 1,5 mnkr ligger kvar i ramen för EU-val 2019.

Överförmyndarnämnd

Överförmyndarnämnden är en för kommunen lagstadgad obligatorisk verksamhet som i de flesta avseenden innebär myndighetsutövning. Nämnden är tillsynsmyndighet för kommunens gode män, förvaltare och förmyndare. Syftet med verksamheten är att de som har ställföreträdare, exempelvis barn och sjuka, inte skall lida rättsförluster. Sedan 2011 har Vaxholms stad och Värmdö kommun en gemensam överförmyndarnämnd.

Driftbudget

Sammanställning

Driftbudget (tkr)	KF Budget 2018	Budget 2019	Ram 2020	Ram 2021
Kostnader	6410	4 264	4 307	4 350
Intäkter	-3344	-1 198	-4 856	-1 222
Summa netto	3066	3 066	3 097	3 128
Förändring netto jämfört med föregående års budget i tkr		0	31	31
Förändring netto jämfört med föregående års budget i %		0,0%	1,0%	1,0%

Specifikation till beslutad driftbudget

Driftbudget 2019 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2018	6410	-3344	3066
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	-2146	2146	0
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	0	0	0
Rameffekter av reviderad budget 2018	-2146	2146	0
Kommundirektörens underlag till budget 2019	4264	-1198	3066
Underlag budget 2019	4264	-1198	3066
Politiska förslag 2019	0	0	0
Beslutad budget 2019	4264	-1198	3066

Ram 2020 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Kommundirektörens underlag till Budget 2019	4264	-1198	3066
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	43	-12	31
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	43	-12	31
Kommundirektörens underlag till ram 2020	4307	-1210	3097
Underlag budget 2019	4307	-1210	3097
Politiska förslag 2019 inkl. tillägg	0	0	0
Beslutad ram 2020	4307	-1210	3097

Ram 2021 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Kommundirektörens underlag till ram 2020	4307	-1210	3097
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	43	-12	31
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	43	-12	31
Kommundirektörens underlag till ram 2021	4350	-1222	3128
underlag budget 2021	4350	-1222	3128
Politiska förslag 2019 inkl. tillägg	0	0	0
Beslutad ram 2021	4350	-1222	3128

Kommentarer till driftbudget

- Överförmyndarnämndens budgetram förändras ej jämfört med budget 2018.

Kommunstyrelse

Kommunstyrelsen bereder ärenden som beslutas av kommunfullmäktige, ansvarar för den ekonomiska förvaltningen, verkställer kommunfullmäktiges beslut och fullgör de uppdrag som kommunfullmäktige lämnat till styrelsen. Kommunstyrelsen övervakar att planerna för verksamheten och ekonomin efterlevs och att kommunens löpande förvaltning handhas rationellt och ekonomiskt.

Driftbudget

Sammanställning

Driftbudget (tkr)	KF Budget 2018	Budget 2019	Ram 2020	Ram 2021
Kostnader	284 905	280 358	279 861	282 060
Intäkter	-103 964	-105 664	-106 721	-107 788
Summa netto	180 941	174 694	173 140	174 272
Förändring netto jämfört med föregående års budget i tkr		-6 247	-1 554	1 132
Förändring netto jämfört med föregående års budget i %		-3,5%	-0,9%	0,7%

Specifikation till driftbudget

Driftbudget 2019 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2018	284 905	-103 964	180 941
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	-4 547	-1 700	-6 247
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Rameffekter av reviderad budget 2018	1 400	-1 400	0
Tillägg lön och inflation	0	0	0
PEX förstudier för förskolor på Värmdölandet	2 000		2 000
SALS Dataskyddsombud	800		800
Ökade intäkter parkeringsverksamheten		-300	
SALS ökade kostnader för friskvård	220		220
Effektivisering ärendehanteringssystem	-200		-200
Justering internhyror	-117		-117
<i>Varav tillfälliga medel:</i>			0
Värdegrundsarbete (gäller 2019-2020)	500		500
Integration av ny ekonomimodell	1 900		1 900
Återföring Seastop till 25 %	-550		-550
Återföring reserv	-5 000		-5 000
Återföring PEX sanering Ingarökrysset	-2 500		-2 500
Återföring Combine	-3 000		-3 000
Kommundirektörens underlag till budget 2019	280 358	-105 664	174 694

Ram 2020 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Kommundirektörens underlag till budget 2019	280 358	-105 664	174 694
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	-496	-1 057	-1 553
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	2 804	-1 057	1 747
Återföring Integrationer ekonomisystem från Budget 2019	-1 900	0	
Återföring Införande av ekonomisystem från Budget 2018	-1 400	0	
Kommundirektörens underlag till ram 2020	279 862	-106 721	173 141

Ram 2021 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Kommundirektörens underlag till ram 2020	279 862	-106 721	173 141
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	2 199	-1 067	1 131
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	2 799	-1 067	1 731
Återföring nytt ekonomisystem	-1 400		
Återföring värdegrundsarbete	-500		-500
<i>Varav tillfälliga medel:</i>			
Nytt personalsystem	1 300		
Kommundirektörens underlag till ram 2021	282 060	-107 788	174 272

Kommentarer till driftbudget

- Kommunstyrelsens budget räknas ej upp jämfört med 2018. Samtidigt justeras ramen ned med 0,1 mnkr beroende på sänkta internhyror. De tillfälliga anslagen för Combine, sanering av Ingarökryssat, reserv för oförutsedda situationer samt till viss del Seastopprojektet, tillsammans omfattande drygt 11 mnkr 2018, bortfaller 2019. Därtill förväntas effektiviseringar med hjälp av bättre ärendehanteringssystem motsvarande 200 tkr.
- Medel uppgående till 2 mnkr avsätts för PEX förstudier inför uppförande av förskolor på Värmdölandet.
- I samband med införande av ny ekonomimodell måste ett arbete genomföras avseende de integrationer som är kopplade till ekonomisystemet. För detta arbete avsätts 1,9 mnkr.
- För den nya rollen Dataskyddsombud till följd av GDPR avsätts 0,8 mnkr.
- För förstärkning av det gemensamma värdegrundsarbetet som startar i juni 2018 avsätts 2019 0,5 mnkr.
- Parkeringsintäkterna beräknas öka med 0,3 mnkr.
- För kompensation för ökade kostnader för friskvård avsätts 0,2 mnkr.
- Eventuella förändringar till följd av en ny nämndsorganisation är inte beaktade i detta underlag.

Utbildningsnämnd

Utbildningsnämnden är finansierings- och myndighetsnämnd samt ansvarar för kundval och utförande av verksamhet i kommunal regi. Nämnden ansvarar för följande verksamhetsformer:

- förskola
- annan pedagogisk verksamhet
- fritidshem
- förskoleklass, grundskola och grundsärskola
- gymnasieskola och gymnasiesärskola

Driftbudget

Volymutveckling

Antal barn i genomsnitt per år	KF Budget 2018	Prognos 2019	Prognos 2020	Prognos 2021
Förskola 1-2,5 år	954	970	993	1051
Förskola 2,5-5 år	1706	1752	1814	1866
Grundskoleelever	6353	6385	6408	6469
Gymnasieelever	1669	1790	1889	1923
Nyanlända	125	125	125	125

Sammanställning

Driftbudget (tkr)	KF Budget 2018	Budget 2019	Ram 2020	Ram 2021
Kostnader	2 220 122	2 265 570	2 310 084	2 355 530
Intäkter	-1 035 648	-1 021 714	-1 031 931	-1 042 250
Summa netto	1 184 474	1 243 856	1 278 153	1 313 280
Förändring netto jämfört med föregående års budget i tkr		59 382	34 297	35 127
Förändring netto jämfört med föregående års budget i %		5,0%	2,8%	2,7%

Specifikation till driftbudget

Driftbudget 2019 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2018	2 220 122	-1 035 648	1 184 474
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	45 448	13 934	59 382
<i>Varav ramförändring:</i>			
Rameffekter av reviderad budget 2018	-24 050	24 050	0
Tillägg lön och inflation	34 425	-10 116	24 309
Volymförändring förskoleverksamhet	6 424		6 424
Volymförändring grundskola	3 264		3 264
Volymförändring gymnasium	12 663		12 663
Volymförändring nyanlända	0		0
Justering internhyror	9 822		9 822
Utökat uppdrag	2 000		
Skolskjuts i samband med obligatorisk förskola	600		
Lovskola	300		300
Kommundirektörens underlag till budget 2019	2 265 570	-1 021 714	1 243 856

Ram 2020 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Kommundirektörens underlag till budget 2019	2 265 570	-1 021 714	1 243 856
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	44 515	-10 217	34 297
<i>Varav ramförändringar:</i>			0
Tillägg lön och inflation	22 656	-10 217	12 439
Volymförändringar förskoleverksamhet	9 043		9 043
Volymförändringar grundskola	2 265		2 265
Volymförändringar gymnasium	10 551		10 551
Volymförändring nyanlända	0		0
Kommundirektörens underlag till ram 2020	2 310 084	-1 031 931	1 278 153

Ram 2021 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Kommundirektörens underlag till ram 2020	2 310 084	-1 031 931	1 278 153
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	45 446	-10 319	35 126
<i>Varav ramförändringar:</i>			0
Tillägg lön och inflation	23 101	-10 319	12 782
Volymförändring förskoleverksamhet	12 499		12 499
Volymförändring grundskola	6 245		6 245
Volymförändring gymnasium	3 600		3 600
Volymförändring nyanlända	0		0
Kommundirektörens underlag till ram 2021	2 355 530	-1 042 250	1 313 279

Kommentarer till driftbudget

- Utbildningsnämndens budget räknas upp mer differentierat jämfört med 2018. Grundskolan räknas upp med 2 procent medan övrig pedagogisk verksamhet räknas upp med 1 procent. Resterande del tillhörande nämnden räknas ej upp jämfört med 2018.
- Nämnden erhåller volymkompensation 2019 med 6,4 mnkr avseende ökat antal barn i förskolan, 3,3 mnkr avseende flera grundskoleelever samt 12,7 mnkr för flera gymnasieelever. Sammanlagt ges därmed utbildningsnämnden kompensation för ökade volymer med 22,4 mnkr.
- Nämnden kompenseras för ökad lokalpeng till följd av högre internhyror med sammanlagt 9,8 mnkr.
- 2 mnkr tillskjuts nämnden för utökat uppdrag i grundskolan genom att läroplans- och skollagsförändringar är inräknade i skolpeng för 2019. Det avser bl.a. utökad timplan, studiehandledning, reviderad läroplan, digitalisering, hantering av nationella prov samt prao.
- Med obligatorisk skolstart vid 6 års ålder, ökar skolskjutskostnaderna utifrån bedömningen att andelen elever med skolskjuts är densamma i förskoleklass som i första klass idag. Nämnden kompenseras med 0,6 mnkr.
- Riksdagen har beslutat om reglering av skollagen som ger huvudmannen skyldighet att anordna lovskola för elever i årskurs 8 och 9 som riskerar att inte nå målen. Möjlighet att söka statsbidrag för lovskola är borttaget, samtidigt som krav på omfattning ökat. Nämnden kompenseras med 0,3 mnkr.
- Peng fastställs för förskola, pedagogisk omsorg, grundskola, fritidshem och gymnasieskola enligt bilaga 7. Sedan några år tillbaka tillämpar Värmdö kommun socioekonomisk differentiering av skolpeng och förskolepeng. Denna differentiering kvarstår 2019 med samma belopp som 2018.
- KSL (Storsthlm) beslutade i juni 2017 att rekommendera samverkansområdets kommuner programpriser och struktur tillägg för gymnasieskolan 2018. Denna rekommendation är inarbetad i Värmdö kommuns budget, bilaga 7. Prislistan beräknas beslutas i juni även 2018 varför denna punkt kommer att uppdateras med aktuell information.

Kultur- och fritidsnämnd

Kultur- och fritidsnämnden är finansieringsnämnd samt ansvarar för kundval och utförande av verksamhet i kommunal regi. Nämnden ansvarar för fritidsgårdar, kulturskola, idrotts-, biblioteks- och kulturverksamhet. Också drift och underhåll av anläggningar, idrottsplatser, leder, naturstigar, motionsspår samt kommunala bad och stränder ingår i nämndens ansvar. Vidare ansvarar nämnden för drift av Värmdö bibliotek, Värmdö kulturskola, Gustavsbergs Konsthall, kultur- och upplevelsehuset Porslinsfabriken, Ungkulturhuset Gurraberg och fritidsgårdar.

Driftbudget

Sammanställning

Driftbudget (tkr)	KF Budget 2018	Budget 2019	Ram 2020	Ram 2021
Kostnader	174 090	165 509	167 164	168 836
Intäkter	-57 516	-51 774	-52 292	-52 815
Summa netto	116 574	113 735	114 872	116 021
Förändring netto jämfört med föregående års budget i tkr		-2 839	1 137	1 149
Förändring netto jämfört med föregående års budget i %		-2,4%	1,0%	1,0%

Specifikation till driftbudget

Driftbudget 2019 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2018	174 090	-57 516	116 574
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	-8 581	5 742	-2 839
<i>Varav ramförändring:</i>			
Rameffekter av reviderad budget 2018	-10 042	5 742	-4 300
Tillägg lön och inflation	0	0	0
Justering internhyror	2 261		2 261
Effekter av nya beslut i samband med Porslinsfabriken	-300		-300
Effektiviseringar	-500		-500
Kommundirektörens underlag till budget 2019	165 509	-51 774	113 735

Ram 2020 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Kommundirektörens underlag till budget 2019	165 509	-51 774	113 735
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	1 655	-518	1 137
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	1 655	-518	1 137
Kommundirektörens underlag till ram 2020	167 164	-52 292	114 872

Ram 2021 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Kommundirektörens underlag till ram 2019	167 164	-52 292	114 872
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	1 672	-523	1 149
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	1 672	-523	1 149
Kommundirektörens underlag till ram 2021	168 836	-52 815	116 021

Kommentarer till driftbudget

- Kultur- och fritidsnämndens budget förändras ej jämfört med 2018.
- Nämnden kompenseras för ökade kostnader för internhyror med 2,3 mnkr.
- Kommunens övertagande av driften av idrottsanläggningarna samt förvärv av Ingarö IP och Ekvallen under 2018 förväntas skapa effektiviseringar genom bättre kontroll, flexibilitet och samordning. Effektiviseringar kan även ske inom vissa kulturverksamheter och ramen minskas därför med 0,5 mnkr.
- Porslinsfabrikens senareläggning medför att verksamheterna stannar kvar i nuvarande lokaler samt att det saknas kulturskolelokaler för dans och musik. Vid revidering av budget 2018 togs 4,3 mnkr avseende kultur- och upplevelsehuset från kultur- och fritidsnämnden. De resterande 0,9 mnkr kommer att behöva tillskott från central finansiering då hyran för nya kulturskolelokaler i Gustavsbergs centrum uppgår till 1,2 mnkr. Medel behövs även till att upprusta huvudbiblioteket och konsthallen som båda är i behov av utrustning, inredning och fastighetsunderhåll.
- Investeringarna fokuserar även under 2019 på konstgräsplaner och att uppgradera befintliga konstgräsplaner som används frekvent och slits hårt. Värmdövallens övre konstgräsplan byts och 5-spelplaner föreslås vid Kyrkskolan och vid Brunns skola.

Ekvallens idrottsanläggning är eftersatt och kräver reinvesteringar och upprustning, inklusive kylanläggningen, samt väggar på uterinken för ökat kapacitetsutnyttjande.

Socialnämnd

Socialnämnden är finansieringsnämnd och ansvarig för kundval och utförande av verksamhet i kommunal regi. Nämnden ansvarar bland annat för individ- och familjeomsorg, försörjningsstöd, familjerätt och förebyggande insatser. Nämnden ansvarar också för prövning och tillsyn enligt alkohollagen samt tillsyn enligt tobakslagen.

Driftbudget

Volymutveckling

Antal i genomsnitt under året	KF Budget 2018	Prognos 2019	Prognos 2020	Prognos 2021
<i>Individ- och familjeomsorg:</i>				
Antal invånare 0-24 år	14 137	14 465	14 803	15 153
Antal invånare 25 år och äldre	29 746	30 649	31 531	32 386

Sammanställning

Driftbudget (tkr)	KF Budget 2018	Budget 2019	Ram 2020	Ram 2021
Kostnader	345 709	313 379	320 640	328 018
Intäkter	-163 917	-116 954	-118 123	-119 305
Summa netto	181 792	196 425	202 517	208 713
Förändring netto jämfört med föregående års budget i tkr		14 633	6 092	6 196
Förändring netto jämfört med föregående års budget i %		8,0%	3,1%	3,1%

Specifikation till driftbudget

Driftbudget 2019 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2018	345 709	-163 917	181 792
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	-32 330	46 963	14 633
<i>Varav ramförändring:</i>			
Rameffekter av reviderad budget 2018	-48 121	48 121	0
Tillägg lön och inflation	2 976	-1 158	1 818
Volymförändring individ- och familjeomsorg	4 083		4 083
Justering internhyror	1 232		
Ökade kostnader för försörjningsstöd inom etableringen	3 000		
Ökade kostnader för försörjningsstöd efter etableringen	4 500		
Kommundirektörens underlag till budget 2019	313 379	-116 954	196 425

Ram 2020 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Kommundirektörens underlag till budget 2019	313 379	-116 954	196 425
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	7 261	-1 170	6 091
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	3 134	-1 170	1 964
Volymförändring individ- och familjeomsorg	4 127		4 127
Kommundirektörens underlag till ram 2020	320 640	-118 123	202 516

Ram 2021 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Kommundirektörens underlag till ram 2020	320 640	-118 123	202 516
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	7 378	-1 181	6 197
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	3 206	-1 181	2 025
Volymförändring individ- och familjeomsorg	4 172		4 172
Kommundirektörens underlag till ram 2021	328 018	-119 305	208 713

Kommentarer till driftbudget

- Nämndens budget uppräknas med 1 procent jämfört med 2018. Därutöver medges kompensation för ökade internhyror med 1,2 mnkr.
- Individ- och familjeomsorgen volymkompenseras utifrån två ålderskategorier i befolkningen; 0-24 år och 25 år och uppåt, med en beräknad snittkostnad i respektive kategori som grund. Det innebär för budget 2019 en volymkompensation om 4,1 mnkr. Samma modell tillämpas för beräkningen av ramar för 2020 och 2021.
- Kompensation för ökade kostnader för försörjningsstöd inom etablering med 3 mnkr och personer som gått ur etableringsfasen med 4,5 mnkr. Totalt 7,5 mnkr.
- I det fortsatt kärva ekonomiska läget är det viktigt att varje nämnd fortsätter att ta tillvara alla möjligheter som står till förfogande för att hålla den budget kommunfullmäktige fastställt. Budget 2019 för Socialnämnden är 14,6 mnkr högre än innevarande års budget, vilket totalt innebär en ökning med 8 procent. Tillsammans med de åtgärder för kostnadsanpassning som håller på att genomföras stärks därmed nämndens förutsättningar avsevärt för att klara budgeten för 2019. För det fall nämnden inom sin ram 2019 på 196 mnkr har ekonomiskt utrymme som är avsett för särskilt ändamål men de facto ännu inte är in-tecknat måste omprioriteringar av detsamma för att klara ekonomin behöva övervägas. Det är motiverat att fortsätta att klargöra fördelningen mellan lagstadgad och frivillig verksamhet, vilket sedan ytterst kan leda till att resurserna för sistnämnda måste minskas.

Vård och omsorgsnämnd

Vård och omsorgsnämnden ansvarar för området vård och omsorg, specifikt frågor som rör personer med funktionsnedsättning och äldreomsorg. Nämnden ska arbeta för att bredda utbudet av utförare i kommunen, privat-, förenings- och kommunalt drivna verksamheter. Nämnden är finansierings- och myndighetsnämnd och svarar för utförande av verksamhet i kommunal regi.

Driftbudget

Volymutveckling

Antal i genomsnitt under året	KF Budget 2018	Prognos 2019	Prognos 2020	Prognos 2021
<i>Äldreomsorg:</i>				
Antal invånare 80 år och äldre	1 377	1 445	1 529	1 641
<i>Funktionsnedsättning:</i>				
Antal invånare 0-64 år	36 596	37 581	38 584	39 545

Driftbudget

Driftbudget (tkr)	KF Budget 2018	Budget 2019	Ram 2020	Ram 2021
Kostnader	835 579	829 384	856 027	887 904
Intäkter	-369 525	-337 241	-340 613	-344 019
Summa netto	466 054	492 143	515 414	543 885
Förändring netto jämfört med föregående års budget i tkr		26 089	23 271	28 471
Förändring netto jämfört med föregående års budget i %		5,6%	4,7%	5,5%

Specifikation till driftbudget

Driftbudget 2019 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2018	835 579	-369 525	466 054
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	-6 195	32 284	26 089
<i>Varav ramförändring:</i>			
Rameffekter av reviderad budget 2018	-31 176	35 623	4 447
Tillägg lön och inflation	8 044	-3 339	4 705
Volymförändring äldreomsorg	11 918		11 918
Volymförändring funktionsnedsättning	3 328		3 328
Justering internhyror	1 691		1 691
Kommundirektörens underlag till budget 2019	829 384	-337 241	492 143

Ram 2020 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Kommundirektörens underlag till ram 2019	829 384	-337 241	492 143
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	26 644	-3 372	23 271
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	8 294	-3 372	4 921
Volymförändring äldreomsorg	14 925		14 925
Volymförändring funktionsnedsättning	3 425		3 425
Kommundirektörens underlag till ram 2020	856 028	-340 613	515 414

Ram 2021 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Kommundirektörens underlag till ram 2020	856 028	-340 613	515 414
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	31 876	-3 406	28 470
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	8 560	-3 406	5 154
Volymförändring äldreomsorg	20 002		20 002
Volymförändring funktionshinder	3 313		3 313
Kommundirektörens underlag till ram 2021	887 904	-344 020	543 884

Kommentarer till driftbudget

- Vård- och omsorgsnämndens budget och pengbelopp uppräknas generellt med 1 procent jämfört med 2018. Nämnden kompenseras även för ökade kostnader för internhyror med 1,7 mnkr.
- Enligt kommunens modell för volymkompensation erhåller nämnden beträffande äldreomsorgen 11,9 mnkr i volymkompensation, mot bakgrund av att antalet äldre (80 år och äldre) blir flera. Beräkningen för denna del av volymkompensationen är en återgång till modellen som användes före 2014 och den ena skillnaden består i att åldersspannet utökas från att de senaste åren innefattat personer äldre än 85 år. Den andra skillnaden består i att kompensationen per individ är lägre eftersom individer mellan 80 och 85 år beräknas ha mindre omfattande behov. Förutom kompensationen för ökat antal äldre medges kompensation för ökad verksamhetsvolym avseende funktionsnedsättning med 3,3 mnkr. Sammanlagt ges en volymkompensation på 15,2 mnkr.
- I det fortsatt kärva ekonomiska läget är det viktigt att varje nämnd fortsätter att ta tillvara alla möjligheter som står till förfogande för att hålla den budget kommunfullmäktige fastställt. Budget 2019 för vård- och omsorgsnämnden är 26 mnkr högre än innevarande års budget, vilket totalt innebär en ökning med 5,6 procent. Tillsammans med de åtgärder för kostnadsanpassning som håller på att genomföras stärks därmed nämndens förutsättningar avsevärt för att klara budgeten för 2019. För det fall nämnden inom sin ram 2019 på 492 mnkr har ekonomiskt utrymme som är avsett för särskilt ändamål men de facto ännu inte

är intecknat måste omprioriteringar av detsamma för att klara ekonomin behöva övervägas. Det är motiverat att fortsätta att klargöra fördelningen mellan lagstadgad och frivillig verksamhet, vilket sedan ytterst kan leda till att resurserna för sistnämnda måste minskas.

- Antalet platser i särskilt boende på Djurö utökas. Vidare fortsätter arbetet med särskilt boende vid Pilhamn, Ingarö. I investeringsbudgeten markeras projektet med 177 mnkr.
- Peng fastställs för särskilt boende, demensdagvård, hemtjänst och funktionsnedsättning enligt bilaga 7.

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsämnd

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsämnden ansvarar för att med utgångspunkt från fullmäktiges riktlinjer samt regler i plan- och bygglagen, miljöbalken, livsmedelslagen med tillhörande lagstöd inom verksamhetsområdet, pröva frågor om anmälningar eller ansökningar om bygglov, enskilda avloppsanläggningar, strandskydd med mera. Nämnden ska också utföra fortlöpande tillsyn av regelefterlevnad inom nämndens ansvarsområden.

Driftbudget

Sammanställning

Driftbudget (tkr)	KF Budget 2018	Budget 2019	Ram 2020	Ram 2021
Kostnader	39 853	39 853	40 251	40 654
Intäkter	-33 173	-33 173	-33 504	-33 839
Summa netto	6 680	6 680	6 747	6 815
Förändring netto jämfört med föregående års budget i tkr		0	67	68
Förändring netto jämfört med föregående års budget i %		0,0%	1,0%	1,0%

Specifikation till driftbudget

Driftbudget 2019 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2018	39 853	-33 173	6 680
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	0	0	0
<i>Varav ramförändring:</i>			
Tillägg lön och inflation	0	0	0
Kommundirektörens underlag till budget 2019	39 853	-33 173	6 680

Ram 2020 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Kommundirektörens underlag till budget 2019	39 853	-33 173	6 680
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	399	-332	67
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	399	-332	67
Kommundirektörens underlag till ram 2020	40 252	-33 505	6 747

Ram 2021 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Kommundirektörens underlag till ram 2019	40 252	-33 505	6 747
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	403	-335	68
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	403	-335	68
Kommundirektörens underlag till ram 2021	40 655	-33 840	6 815

Kommentarer till driftbudget

- Ramen för bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden förändras inte jämfört med budget 2018.

Näringslivsnämnd

Näringslivsnämnden är finansieringsnämnd, myndighetsnämnd och ansvarar för kundval och utförande av verksamhet inom områdena SFI, integration, arbetsmarknad, näringsliv och vuxenutbildning.

Driftbudget

Sammanställning

Driftbudget (tkr)	KF Budget 2018	Budget 2019	Ram 2020	Ram 2021
Kostnader	84 680	95 250	96 203	97 165
Intäkter	-42 411	-52 981	-53 511	-54 046
Summa netto	42 269	42 269	42 692	43 119
Förändring netto jämfört med föregående års budget i tkr		0	423	427
Förändring netto jämfört med föregående års budget i %		0,0%	1,0%	1,0%

Specifikation till beslutad driftbudget

Driftbudget 2019 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2018	84 680	-42 411	42 269
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	10 570	-10 570	0
<i>Varav ramförändring:</i>			
Rameffekter av reviderad budget 2018	10 570	-10 570	0
Tillägg lön och inflation	0	0	0
Kommundirektörens underlag till budget 2019	95 250	-52 981	42 269

Ram 2020 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Kommundirektörens underlag till budget 2019	95 250	-52 981	42 269
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	953	-530	423
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	953	-530	423
Kommundirektörens underlag till ram 2020	96 203	-53 511	42 692

Ram 2021 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Kommundirektörens underlag till ram 2020	96 203	-53 511	42 692
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	962	-535	427
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	962	-535	427
Kommundirektörens underlag till ram 2021	97 165	-54 046	43 119

Kommentarer till driftbudget

- Näringslivsnämndens budget förändras inte jämfört med 2018.
- Eventuella förändringar till följd av en ny nämndsorganisation är inte beaktade i detta underlag.

Teknisk nämnd

Tekniska nämnden ansvarar för följande verksamhetsområden: trafik, renhållning och snöröjning, kommunalt vatten och avlopp samt gatu- och parkfrågor. Nämndens ansvar innefattar drift och nyanläggning beträffande renhållning, VA-verksamhet, väghållning, operativa trafik- och lokala kollektivtrafikfrågor, samt skötsel av skogs- och parkmark. Nämnden ansvarar också för de fastigheter som har kommunala anläggningar/verksamhetslokaler.

Driftbudget

Sammanställning

Driftbudget (tkr)	KF Budget		Ram	Ram
	2018	Budget 2019	2020	2021
Kostnader	278 317	314 948	319 098	322 289
Intäkter	-233 060	-270 480	-273 184	-275 916
Summa netto	45 257	44 468	45 914	46 373
Förändring netto jämfört med föregående års budget i tkr		-789	1 446	459
Förändring netto jämfört med föregående års budget i %		-1,7%	3,3%	1,0%

Specifikation till driftbudget

Driftbudget 2019 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
KF Budget 2018	278 317	-233 060	45 257
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	36 631	-37 420	-789
<i>Varav ramförändring:</i>			
Rameffekter av reviderad budget 2018	17 526	-18 315	-789
Tillägg lön och inflation	0	0	0
Ramförändring TEN	19 105	-19 105	0
Kommundirektörens underlag till budget 2019	314 948	-270 480	44 468

Ram 2020 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Kommundirektörens underlag till budget 2019	314 948	-270 480	44 468
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	4 149	-2 705	1 445
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	3 149	-2 705	445
<i>Tillfällig ramförändring</i>			
Flygfotografering	1 000		1 000
Kommundirektörens underlag till ram 2020	319 097	-273 185	45 913

Ram 2021 (tkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Kommundirektörens underlag till ram 2020	319 097	-273 185	45 913
Förändringar enligt kommundirektörens underlag	3 191	-2 732	459
<i>Varav ramförändringar:</i>			
Tillägg lön och inflation	3 191	-2 732	459
<i>Tillfälliga ramförändringar</i>			
Upprustning av belysning för överlämning till TRV	1 000		1 000
Återföring Flygfotografering	-1 000		-1 000
Kommundirektörens underlag till ram 2021	322 289	-275 916	46 372

Kommentarer till driftbudget

- Tekniska nämndens budget förändras ej jämfört med 2018.

Taxefinansierad verksamhet

Den taxefinansierade verksamheten finansieras direkt av brukarna. Budget för år 2019 presenteras nedan. De årliga över- respektive underskotten ackumuleras i verksamheternas balansräkningar.

Vatten och avlopp (VA), taxefinansierad

Driftbudget (tkr)	KF Budget 2018	Budget 2019	Ram 2020	Ram 2021
Kostnader	105 439	122 034	128 106	134 207
Intäkter	-111 427	-120 578	-126 517	-132 634
Summa netto	-5 988	1 456	1 589	1 573

Kommentarer till driftbudget

- Utbyggnaden av kommunalt vatten och avlopp är starkt prioriterad. Under treårsperioden 2019-2021 planeras investeringar om sammanlagt 710,8 mnkr (varav 2019 222 mnkr), under motsvarande period beräknas inflyta 306 mnkr (varav 2019 109,3 mnkr) i anslutningsavgifter.
- Ekonomin för utbyggnaden är beroende bl a av utbyggnadstakten och ränteläget. F n är ränteläget gynnsamt, kommunens internränta blir 2019 1,5 %, vilket är en sänkning med 0,25% jämfört med 2018. VA-verksamheten har de tre senaste åren visat överskott, senast i bokslut 2017 med 13 mnkr. Det ackumulerade resultatet beräknas sjunka de närmaste åren i och med utbyggnadstakten.
- VA-taxan hålls oförändrad för fjärde året i rad.

Renhållning och Slam (RH), taxefinansierad

Driftbudget (tkr)	KF Budget 2018	Budget 2019	Ram 2020	Ram 2021
Kostnader	75 734	77 974	82 344	86 455
Intäkter	-77 232	-81 790	-85 540	-87 494
Summa netto	-1 498	-3 816	-3 196	-1 039

Kommentarer till driftbudget

- Renhållningsverksamhetens årliga resultat ackumuleras i balansräkningen. 2017 redovisades ett underskott om 2,4 mnkr. Det ackumulerade resultatet vid ingången av 2018 uppgick till – 13,2 mnkr.
- År 2018 har taxorna för renhållning och slam höjts med 5 %. Rent matematiskt, utifrån kostnadsmassan, hade det varit motiverat att höja taxorna betydligt mera. Dock har valts en successiv taxeutveckling, i syfte att bringa verksamheten i ekonomisk balans inom en fyraårsperiod. År 2019 höjs slamtaxan med 5 % och renhållningstaxan höjs med 5 %. Åren därefter beräknas taxorna behöva höjas 2020 4% och 2021 2%.
- Verksamhetens investeringsplan domineras av kretsloppscentralen Kil, som omfattar en investering på totalt 120 mnkr, varav merparten infaller åren 2019-2020. Investeringen har beaktats vid bedömningarna av framtida taxeutveckling.

Finansförvaltning – centrala åtaganden

Resultatbudget (mnkr) minustecken = kostnad	Bokslut 2017	KF Budget 2018	Budget 2019	Förändring 2019/2018
Nämndernas nettokostnader	-2125,9	-2235,9	-2326,7	-90,7
Centrala åtaganden (finansförvaltning)	17,9	-21,9	-29,5	-7,5
Verksamhetens kostnader	-2108,0	-2257,9	-2356,1	-98,2
Skatteintäkter	2014,1	2072,8	2154,4	81,7
Bidrag och avgifter utjämningsystem	186,0	251,2	270,5	19,4
Finansnetto	-28,2	-33,5	-30,5	3,0
Årets resultat	63,9	32,5	38,3	5,8

Nedan följer specifikationer för finansförvaltningen och kortare beskrivningar av vissa poster.

Centrala åtaganden (mnkr)	Bokslut 2017	KF Budget 2018	Budget 2019	Förändring 2019/2018
Pensionskostnader, löneskatt mm.	-40,8	-45,8	-45,7	0,1
Fastighetsskatt och övriga kostnader	-3,8	-2,0	-2,0	0,0
Anslag för kapitalkostnadskompensation	0,0	0,0	-9,9	-9,9
Anslag för lokalkostnadskompensation	0,0	0,0	-2,4	-2,4
Internränta	40,3	43,0	43,0	0,0
Övriga intäkter	6,7	1,0	1,0	0,0
Statsbidrag maxtaxa och kvalitetsbidrag	15,8	15,1	15,3	0,2
Byggbonus etc.	11,8	0,0	5,3	5,3
Infrastrukturstöd för skärgården	-6,7	-6,8	-6,8	0,0
Vinster mark-/fastighetsförsäljning	1,8	0,0	0,0	0,0
Hamnfastighet	-5,4	-5,0	-5,4	-0,4
Centrala Gustavsberg	-2,0	-5,6	-6,0	-0,4
Centralt avsatt utrymme volymer	0,0	-10,0	-10,0	0,0
Centralt avsatt utrymme konjunktur	0,0	-5,9	-5,9	0,0
Centrala åtaganden	17,9	-21,9	-29,5	-7,5

Pensioner

Posten *pensionsutbetalningar, löneskatt mm* avser bland annat löpande utbetalningar av tjänstepensioner till tidigare anställda numera pensionerade, i första hand pensioner intjänade före 1998. Från år 1998 har kommunens pensionsåtagande till större delen hanterats genom den sk individuella delen, som utbetalas årligen i takt med att pensionerna intjänas (betalas via det sk PO-pålägget som belastar alla verksamheter).

Den pensionsskuld som redovisas i kommunens balansräkning omfattar enbart intjänade pensioner, på löner över 7,5 basbelopp, från och med år 1998. Förändringen av denna pensionsskuld belastar i huvudsak verksamheten via ett personalomkostnadspålägg (PO). Det PO-pålägget inte täcker ingår även det som en del av denna rubrik under finansförvaltningen.

En dominerande del av kommunens nuvarande pensionsåtaganden intjänades före 1998, enligt rådande redovisningspraxis ligger denna post helt utanför balansräkningen. Dock är en regeländring under utredning efter att ha flyttats fram ett antal tillfällen. Innebörden skulle bli att den kommer att inordnas som en skuld i balansräkningen. Därmed skulle Värmdös soliditet i princip halveras. Kommuner med lägre soliditet skulle hamna på en negativ sådan, vilket är orsaken till att regeringen vill utreda konsekvenserna ytterligare.

Internränta

Kommunen tillämpar konsekvent den internränta som Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) rekommenderar. Rekommendationen för 2019 är en internränta på 1,50 %, en sänkning med 0,25 % jämfört 2018. Nivån ska spegla den genomsnittliga räntan för svenska kommuners upplåning.

Mer om principerna kring internräntan återfinns i avsnittet Ekonomistyrning/budgetregler.

Centralt avsatt utrymme

Kommunfullmäktige garanterar volymerna inom flertalet tunga verksamhetsområden genom pengsystem. Mot denna bakgrund är det viktigt att ha en beredskap för det fall att utvecklingen inte blir som planerat. I form av en volymreserv har 2019 avsatts 10,0 mnkr.

Vidare budgeteras en konjunkturreserv på 5,9 mnkr, vilket ger en viss beredskap för osäkerheten på företrädesvis intäktssidan kopplad till prognosen för skatteintäkterna. Beloppet är detsamma som i budget 2018.

Infrastrukturstöd skärgården

Infrastrukturstödet för skärgården omfattar merkostnader för både förskole- och skolenheter. Anslaget budgeteras centralt men genom successiv överföring av medlen under löpande budgetår disponeras dessa i praktiken av resultatenheterna i skärgården. Stödet budgeteras till 6,8 mnkr för 2019.

Markförsäljning

Kommunen räknar inte med vinster av markförsäljning i budgetsammanhang. I den mån mark eller fastigheter avyttras, ska vinsten från dessa användas till att minska låneskulden, inte för att täcka kommunens driftskostnader. Dessa inkomster blir därmed inte en post att räkna med i kommunens driftbudget.

Gustavsbergsprojektet

Gustavsbergsprojektet framgår av bilaga 6b. På finansförvaltningen budgeteras projektets driftkostnader, som inte kan belasta de olika delprojekten. Erfarenheterna

från tidigare år visar högre kostnader än budgeterat, i och med budget 2019 uppjusteras anslaget marginellt från 5,6 mnkr till 6,0 mnkr.

Hamnfastigheter

Värmdö kommun förvärvade 2011 flera fastigheter i Gustavsbergs hamn. Några av fastigheterna (varav Porslinsfabriken är den största) redovisas under finansförvaltningen i avvaktan på förädling och framtida användning. I budget 2019 tas upp en driftbudget om 5,4 mnkr för ändamålet.

Skatteintäkter

Skatteintäkter (mnkr)	Bokslut 2017	KF Budget 2018	Budget 2019	Förändring 2018/2019
Kommunalskatt	2020,4	2072,8	2154,4	81,7
Skatteavräkning	-6,3	0,0	0,0	0,0
Summa skatteintäkter	2014,1	2072,8	2154,4	81,7

Kommunalskatten i Värmdö kommun hålls oförändrad år 2019 jämfört med 2018, 19,18 kr.

Osäkerheten kring skatteintäkterna är beroende av framför allt två faktorer, skattekraftstillväxten och befolkningsutvecklingen. Upplysningsvis motsvarar 1 procents förändring av skatteunderlaget ca 20 mnkr. Beräkningarna avseende skattekraftstillväxten grundas på den prognos som presenterades av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) i slutet av april 2018. Prognosen innebär en ökning på 4,1 procent 2018 och 4,0 procent 2019.

Invånarantalet den 1 november 2018 är avgörande för skatteintäkter och skatteutjämning 2019. Intäkterna i budgeten, både skatteintäkter och utjämning, är beräknade utifrån en befolkningsökning på 890 invånare från 1 januari till 1 november (till 44 334 invånare) 2018. Hittills under 2018, januari-april, har befolkningen ökat med knappt 90 invånare per månad. Grunden för beräkningen av skatteintäkterna kan bedömas vara realistisk, men den rymmer knappast någon större försiktighetsmarginal.

Skatteutjämning och statsbidrag

Bidrag och avgifter utjämningsystem (mnkr)	Bokslut 2017	KF Budget 2018	Budget 2019	Förändring 2018/2019
Inkomstutjämningsbidrag	13,2	65,2	83,6	18,5
Kostnadsutjämningsbidrag	97,8	117,1	107,5	-9,6
Byggbonus	10,3	0,0	5,3	5,3
Regleringsposten	-0,4	-7,9	19,5	27,4
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
LSS-utjämning	-34,0	-42,3	-64,9	-22,7
Välfärdsmiljoner	6,6	6,8	8,4	1,6
Kommunal fastighetsavgift	102,9	112,4	116,4	4,1
Summa bidrag/avgifter utjämningsystem	196,3	251,2	275,8	24,6

Skatteutjämnningen i kommunsektorn består i huvudsak av komponenterna *statligt inkomstutjämningsbidrag* och *kostnadsutjämnning*. Inkomstutjämningsbidraget syftar till att garantera samtliga kommuner en viss inkomstnivå i förhållande till riksgenomsnittet. Kostnadsutjämnningen handlar om omfördelning mellan landets kommuner baserad på kommunernas beräknade strukturkostnader för olika verksamheter.

Värmdö kommun är nettobidragstagare i såväl inkomst- som kostnadsutjämnningen. Bidraget från inkomstutjämnningen ökar 2019 medan bidraget från kostnadsutjämnningen minskar jämfört med föregående år.

Den yttre ramen för statsbidrag och skatteutjämning i landet sätts av det anslag staten avsätter för nettobidrag till kommunerna. Om summan av samtliga ut- och inbetalningar i systemet minus inbetalda avgifter blir lägre än detta belopp betalas resterande belopp ut generellt (per invånare) till kommunerna i form av *regleringsposten*. Omvänt får kommunerna betala en regleringsavgift till staten om nettosumman av in- och utbetalningar överstiger den ram staten satt för sektorn. Fr.o.m. 2019 ingår dessutom regeringens så kallade "Nya välfärdsmiljarderna" i posten.

För insatser enligt LSS (lagen om stöd till funktionshindrade) tillämpas ett separat nationellt utjämningsystem. Värmdö är en av de kommuner som betalar in pengar i systemet. År 2018 ökade kommunens kostnad i denna del och år 2019 beräknas den stiga ytterligare med 22,7 mnkr till 64,9 mnkr.

Den del av välfärdsmiljarderna som rör mängden asylsökande beräknas 2019 öka med 1,6 mnkr för Värmdös del.

Tillväxten av intäkterna av den kommunala fastighetsavgiften kommer kommunerna till del, vilket inte minst gynnar en kommun med Värmdös bebyggelsestruktur. Jämfört med budget 2018 prognostiseras kommunens intäkt öka med 4,1 mnkr till 116,4 mnkr.

Finansnetto

Finansnetto (mnkr)	Bokslut 2017	KF Budget 2018	Budget 2019	Förändring 2019/2018
Finansiella intäkter	5,7	5,5	5,5	0,0
Finansiella kostnader	-33,8	-39,0	-36,0	3,0
Finansnetto	-28,2	-33,5	-30,5	3,0

Under 2018 och 2019 planeras omfattande investeringar genomföras, som kräver lånefinansiering, samtidigt beräknas räntan sjunka när kommunernas lån läggs om till nya villkor. Sammantaget ger det en beräknad sänkning av finansnettot med 3 mnkr.

Ekonomistyrning, budgetregler

Processen efter fullmäktiges beslut

Den av fullmäktige beslutade budgeten är en rambudget. Respektive nämnd ska senast i december innevarande år fastställa en detaljbudget för verksamhetsåret. Det är viktigt bl a för att ge såväl kommunal som enskild produktion förutsättningar att kunna planera sin verksamhet.

Respektive nämnd ska fastställa effektmål för verksamheten. Den politiska behandlingen i kommunstyrelse och kommunfullmäktige av budgetförslaget kan leda till ytterligare direktiv för nämndernas detaljbudgetarbete.

Driftbudget

Respektive nämnd får omdisponera medel inom sitt ansvarsområde om beslutet inte avviker från fullmäktiges beslut. Om en nämnd önskar utnyttja det utrymme som avsatts för volymökningar för annat ändamål ska frågan prövas av fullmäktige.

Minst en gång under löpande budgetår görs en budgetrevidering, varvid hänsyn tas till bl a ny befolkningsprognos med ändrade volymbedömningar.

Brutto- och nettobudget

Varje nämnds budget är angiven både brutto och netto (=kostnader minus intäkter). Respektive nämnd har att hålla sig inom budgetramen, både brutto och netto.

Nettobudgeten ska alltid hållas. Avvikelse mot principen att hålla bruttobudget kan däremot förekomma, i det fall det föranleds av resultatenheter som är intäktsfinansierade.

Volymförändringar

En viktig grund för fördelningen av kommunens skattemedel är prognoserna för behovsutvecklingen inom kärnverksamheterna. Det faktum att fullmäktige fattar beslut om *peng* på ett antal områden innebär att fullmäktige tar på sig volymansvaret för dessa områden. Budgetramarna är beräknade med utgångspunkt från angivna pengnivåer samt prognostiserade volymer. Fullmäktiges volymansvar omfattar samtliga de pengnivåer som framgår av bilaga 7. Peng.

Volymerna stäms av vid tre tillfällen:

- När budgeten fastställs
- När den reviderade budgeten behandlas (våren budgetåret)
- I bokslutet

Även andra delar av den kommunala verksamheten, än de som finansieras med peng, påverkas av volymrelaterade förändringar. Dessa förändringar måste också kunna beaktas i fördelningen av resurser; den hanteringen sker i allmänhet med prövning i varje enskilt fall i budgetprocessen.

Investeringar

Investeringsbudgeten anges både som rambudget och budget för specifika investeringsobjekt. I detaljbudgetarbetet ska respektive nämnd fördela ramen på specifika investeringsobjekt. I de fall fullmäktige har preciserat investeringar på objektsnivå är investeringsanslagen bundna på denna nivå, ändringar kräver således i dessa fall fullmäktigebeslut.

I 2018 genomfördes en förändring av strukturen för investeringsbudgeten. Den visar numera både de totala budgetmedel som avsätts för 2019 och en plan för genomförandet årsvis av investeringar 2019 - 2021. Därmed ger planen en mer korrekt bild, jämfört med tidigare år, av när i tid de olika investeringarna kommer att förverkligas. Ambitionen är att det därmed ska bli ett bättre underlag för kommunens beslutsfattare. Eftersom att planen beaktar förväntat kassaflöde ger den också stöd för att bedöma behovet av finansiering respektive år.

För redovisning av investeringar gäller regler och principer från gällande lagstiftning på området och god redovisningssed. Dessutom gäller i Värmdö en beloppsgräns, en enskild investering ska uppgå till lägst ett halvt prisbasbelopp.

Budgetmedel för investeringar överförs mellan budgetåren genom beslut av fullmäktige i anslutning till bokslut.

Nya hyreskostnader för lokaler

Inför 2019 föreslås ett centralt anslag för att kompensera nämnderna för tillkommande hyreskostnader som genereras av investeringar beslutade av fullmäktige och som inte beaktats i tidigare budgetunderlag. Nämnderna kompenseras när kostnadsökningen realiserats, efter beslut i kommunstyrelsen i samband med budgetuppföljning eller delårsrapport

Kapitaltjänstkostnader

Investeringar leder till driftkostnadskonsekvenser, bl a i form av kapitaltjänstkostnader (avskrivning och intern ränta).

I driftbudgetramarna finns historiskt ett utrymme för kapitaltjänstkostnader, verksamheten kompenseras dock inte automatiskt för kapitaltjänstkostnadernas fluktuationer över tiden. Grundprincipen är dock att nämnderna ska kompenseras för ökade kostnader pga nya investeringar. Inför 2019 föreslås ett centralt anslag för att kompensera nämnderna under året för tillkommande kapitaltjänstkostnader som genereras av investeringar beslutade av fullmäktige. Nämnderna kompenseras när kostnadsökningen realiserats, efter beslut i kommunstyrelsen i samband med budgetuppföljning eller delårsrapport. Reinvesteringar finansierar nämnderna inom sin avskrivningsvolym.

Till och från sker riktade investeringssatsningar, utifrån politiska prioriteringar. I sådana fall kan det vara motiverat att berörd nämnd helt eller delvis kompenseras för de ökade kapitalkostnaderna. Det prövas av fullmäktige i varje enskilt fall, liksom effekter av att internräntan årligen justeras.

OH-kostnader

I Värmdö kommun är ledningsstödet anslagsfinansierat och servicefunktionerna, verksamhetsstödet, bekostas av samtliga verksamheter genom en så kallad overheadkostnad (OH). Vid införandet av fördelning av OH-kostnader kompenseras samtliga nämnder och enheter för OH-påslagets ekonomiska effekter.

De centrala OH-kostnaderna motsvaras av service från centrala funktioner rörande personaladministration, ekonomiadministration, upphandling, delar av IT mm. Detta OH-påslag är **1,7 procent** för resultatenheter och **1,8 procent** för övriga.

Respektive nämnd, vars verksamhet omfattar resultatenheter, har rätt att fastställa och ta ut ett särskilt OH-påslag från resultatenheterna avseende ledning, administration och service inom respektive sektor med koppling till den kommunala produktionen.

Uppföljning

Nämndernas ansvar för att uppnå uppsatta mål, utföra givna uppdrag och följa budgetramarna är grundläggande för styrningen av kommunen. För det krävs uppföljning av mål, ekonomi, volymer och uppdrag från kommunfullmäktige. All uppföljning, oberoende av på vilken nivå i organisationen den görs, utgör utgångspunkt för aktiva åtgärder för att komma till rätta med eventuella avvikelser.

Såväl mål som medel ska följas upp under löpande budgetår. En samlad uppföljning för kommunen sker dels i en delårsrapport (per 30/6), dels i tre budgetuppföljningsprognoser (per 31/3, 30/6 och 30/9). Delårsrapporten avser såväl kommunen som de kommunägda bolagen (koncernredovisning).

Resultatbalansering

En av grundpelarna i kommunens regler för resultatenheter är att dessa ska ta ansvar för respektive enhets ekonomiska resultat och föra det med sig mellan åren. De ackumulerade över- och underskotten öronmärks som en del av kommunens egna kapital. Ackumulerade överskott, som balanseras, begränsas till 5 procent av respektive enhets budgeterade bruttokostnader det aktuella året.

De taxefinansierade verksamheterna Vatten och avlopp samt Renhållning balanserar till fullo det ekonomiska resultatet över åren och har helt egen resultat- och balansräkning.

För resten av den kommunala organisationen sker inte någon resultatbalansering av nämndernas ekonomiska resultat. För fleråriga driftprojekt kan dock balansering ske; prövning sker från fall till fall.

Kommunfullmäktige fastställde i november 2015 policy för resultatenheter och principer för resultatbalansering.

Startbidrag

Nya enheter, oavsett anordnare, inom förskola och grundskola ges möjlighet till ett startbidrag. Startbidraget uppgår till en extra månads skolpeng och utbetalas till större delen (80 procent) tre månader före planerad driftstart med en avräkning sex månader efter driftstart.

Bidraget utgår endast till *nya* enheter och således inte för utökning av enhet, omorganisation eller flytt av enhet. Med ny förskola avses ny enhet, för vilken nämnden i särskild ordning utser anordnare. Bidraget utgår i relation till det nettotillskott av platser som tillförs. Med nettotillskott avses effekten av den nya enhetens tillskott, minskat i förekommande fall med det antal platser anordnaren sänker kapaciteten med vid annan förskola.

Investeringsutbetalningar 2019 och ramar för 2020-2021

Planerade investeringsutbetalningar anges både som ram och för specifika investeringsobjekt. I detaljbudgetarbetet ska respektive nämnd fördela ramen på specifika investeringsobjekt.

Investeringsutbetalningarna för budgetåret, i detta fall 2019, bygger i tabellverket på planerade utbetalningar för respektive år samt en summering av periodens utbetalningar. Investeringsplanens struktur är således nu fokuserad ytterligare jämfört med Budget 2018 på planerade utbetalningar, eller som det ofta kallas, kassaflödet.

Siffrorna visar därmed när investeringarna ska betalas, och ger därmed underlag för att bedöma kommunens finansieringsbehov (bl a lånebehov) respektive år. Sammanlagt uppgår kassaflödet 2019 till 883 mnkr för kommunen inkluderat exploateringsverksamheten, medan bolagens planerade investeringar uppgår till ytterligare 467 mnkr vilket ger en totalsumma om drygt 1,3 miljarder. I årets budgetupplaga redogörs inte för bolagens investeringar mer än i den sammanfattande tabellen nedan för alla investeringar.

Exploateringsprojekt redovisas separat. Föreliggande planering visar ett stort antal exploateringsprojekt, varav vissa inte är självbärande. Om ett projekt inte går med vinst eller jämnt upp uppstår en kostnad som ska lånefinansieras och betalas som kapitalkostnader för all framtid. I årets budgetdokument är det förtydligat hur den totala exploateringsplaneringens netto ser ut *efter* de inkomster och utgifter som tillkommer efter projektens summerade nettorad vilka syns i anslutning under tabellen för exploateringsprojekt.

Investeringar finansieras i första hand direkt genom likviditet som uppstår av kommunens driftresultat och avskrivningar eller via upplåning. En delösning kan dessutom vara att frigöra bundet kapital genom att avyttra kommunägda fastigheter som inte behövs för att bedriva kommunal verksamhet. I ett skede med ökade investeringar är det logiskt att se över vilka fastigheter som är möjliga att sälja. Samtidigt ska man vara medveten om att Värmdö kommun inte har särskilt stor tillgångsmassa att frigöra, i jämförelse med vissa andra kommuner.

Kommunens lokalinvesteringar uppgår 2019 till 425 mnkr och sammanlagt för hela perioden 2019-2021 till knappt 1,1 miljard. Bland satsningarna noteras bl a följande:

- Ramen för reinvesteringar i fastigheter uppgår till 35,0 mnkr årligen, vidare budgeteras 20 mnkr per år för underhåll av Hamnfastigheter. För energiåtgärder avsätts 12 mnkr 2019, ytterligare energiinvesteringar planeras åren därefter, avsikten är att ersätta de största återstående oljepannanläggningarna.
- Årligen satsas 5 mnkr för att förbättra den yttre miljön för kommunens förskolor och skolor. Vidare avsätts 3 mnkr per år för tillgänglighetsanpassningar av verksamhetslokaler samt 5 mnkr årligen för brandskyddsåtgärder.

- En förskola byggs 2018-2019 i Charlottendal, och investeringen 2019 är 40 mnkr. Ytterligare förskolor på Värmdölandet avses etableras under planperioden omfattande 120 mnkr. Därtill fortsätter ombyggnaden av Farstaviken/Ekedal omfattande 125 mnkr under perioden.
- För Porslinsfabriken planeras under perioden investeringar göras för 145 mnkr. Lejonparten, 100 mnkr, beräknas falla ut under 2020.
- Sporthallen i Charlottendal är en annan av de större enskilda investeringarna som görs under perioden 2019-2021 omfattande 75 mnkr.
- Enligt planering kommer 31 mnkr att investeras i uppförandet av trygghetsboendet på Djurö under 2019. Samtidigt utökas antalet platser i särskilt boende på Djurö där 5 mnkr planeras att betalas ut 2019. Vidare planeras för investeringar om totalt 177 mnkr under 2019-2020, för ett särskilt boende vid Pilhamn på Ingarö.
- I flerårsplanen avsätts utrymme för investeringar för ett beroendeboende och ett stödboende.

Bland övriga investeringar noteras bl a följande:

- VA-utbyggnaden är prioriterad, under perioden 2019-2021 planeras investeringar för brutto 608 mnkr.
- Kretsloppscentralen Kil innebär en investering på totalt 120 mnkr under åren 2019-2021.
- Investeringarna inom fritidssektorn 2019-2021 domineras av satsningar på konstgräsplaner samt övertagande och upprustning av Ekvallen och då främst under 2019.
- Omfattande investeringar planeras rörande gator och vägar, fördelat på ett stort antal projekt. Bl a fortskrider utbyggnaden av gång- och cykelvägar med närmare 30 mnkr 2019-2021.
- Det finns tankar och idéer, kopplade till utvecklingen av centrala Gustavsberg, om att flytta idrottsanläggningarna vid Ekvallen. I föreliggande budgetunderlag har inte gjorts någon finansiell analys av sådan flyttning, inte heller beaktats några kostnader.

Investeringsutbetalningar 2019 och ramar för 2020-2021

Sammanfattande tabell för Kommunen och bolagen	Utbetalas 2019	Utbetalas 2020	Utbetalas 2021	Periodens Totala utbetalningar
Skattekollektiv	147 967	163 100	135 544	446 611
Taxekollektiv	283 102	313 748	239 950	836 800
Lokalförsörjningsplan	425 000	423 000	234 000	1 082 000
Exploatering	27 161	33 930	12 393	73 484
Koncernen	467 000	398 200	310 200	1 175 400
Totalsumma	1 350 230	1 331 978	932 087	3 614 295

Lokalförsörjningsplan Objekt (tkr)	Utbetalas 2019	Utbetalas 2020	Utbetalas 2021	Periodens totala utbetalningar
Socialnämnden	21 000			21 000
Beroendeboende Älvsby	11 000			11 000
Stödboende	10 000			10 000
Fastighet	95 000	95 000	95 000	285 000
Fastighetsunderhåll Hamnfastigheter	20 000	20 000	20 000	60 000
Reinvesteringar- Fastighet	35 000	35 000	35 000	105 000
Brandskyddsåtgärder SBA (årlig)	5 000	5 000	5 000	15 000
Yttre miljö skolor och förskolor (årlig)	5 000	5 000	5 000	15 000
Tillgänglighetsanpassningar (årlig)	3 000	3 000	3 000	9 000
Reinvesteringar Fastighet K3 (årlig)	15 000	15 000	15 000	45 000
Energiåtgärder (årlig)	12 000	12 000	12 000	36 000
Utbildningsnämnden	155 000	85 000	45 000	285 000
Förskola Charlottendal	40 000			40 000
Omb Farstavikens skola /Ekedal	100 000	25 000		125 000
Förskola Norra Värmdölandet	15 000	45 000		60 000
Förskola Östra Värmdölandet		15 000	45 000	60 000
Kommunstyrelsen	31 000			31 000
Djurö Trygghetsboende	31 000			31 000
Vård- och omsorgsnämnden	90 000	92 000		182 000
Utbyggn särsk boende Djuröhemmet	5 000			5 000
Särskilt boende Pilhamn	85 000	92 000		177 000
Kultur- och fritidsnämnden	8 000	36 000	44 000	88 000
Sporthall Charlottendal		35 000	40 000	75 000
Servicebyggnad med RWC Grisslinge	3 000			3 000
Föreningshus Mörtinä		1 000	4 000	5 000
Ekvallen, väggar på uterink	5 000			5 000
Näringslivsnämnden	15 000	15 000	15 000	45 000
Bostäder för nyanlända	15 000	15 000	15 000	45 000
KS/Kultur och fritidsnämnden	10 000	100 000	35 000	145 000
Porslinsfabriken	10 000	100 000	35 000	145 000
Totalsumma	425 000	423 000	234 000	1 082 000

Kommunen exkl. taxefinansierad verksamhet Objektgrupp nämndvis (tkr)	Utbetalas 2019	Utbetalas 2020	Utbetalas 2021	Periodens totala utbetalningar
Teknisk nämnd	86 717	70 200	67 150	224 067
Belysning	2 500	2 500	2 500	7 500
Gång- och cykelväg Gata Park	6 000	12 600	10 000	28 600
Gång- och cykelväg Vatten och Avlopp	30 700	15 100	11 000	56 800
Gångbroar	20 167	500	500	21 167
Infrastruktur	10 000	26 000	30 000	66 000
Lekplatser	500	500	500	1 500
Möblering offentlig miljö	300	300	300	900
Planlager	200	200	200	600
Projekt med medfinansiering	1 750			1 750
Reinvesteringar	4 500	4 500	4 500	13 500
Trafiksäkerhetsåtgärder	4 600	3 000	4 400	12 000
Övrigt	4 500	4 500	3 250	12 250
Uppställningsplats	1 000	500		1 500
Kultur- och fritidsnämnd	16 150	21 500	30 000	67 650
Fritid	15 900	21 250	4 750	41 900
Kultur	250	250	25 250	25 750
Utbildningsnämnd	3 100	9 100	1 600	13 800
Grundskola	1 000	7 500	0	8 500
Förskola	2 100	1 600	1 600	5 300
Kommunstyrelse	42 000	62 300	36 794	141 094
Infrastruktur	4 200	25 300	-206	29 294
IT	2 000	2 000	2 000	6 000
Naturprojekt	800			800
Direktinvesteringar	35 000	35 000	35 000	105 000
Totalsumma	147 967	163 100	135 544	707 851

Kommunen taxefinansierad verksamhet Objektgrupp (tkr)	Utbetalas 2019	Utbetalas 2020	Utbetalas 2021	Periodens totala utbetalningar
Renhållning	61 152	52 848	12 000	126 000
Direktinvestering	1 000	1 000	1 000	3 000
Reinvestering	1 000	1 000	1 000	3 000
Investering	59 152	50 848	10 000	120 000
Vatten och Avlopp	221 950	260 900	227 950	710 800
Direktinvestering	1 000	1 500	2 000	4 500
Driftövervakning	4 650	4 700	4 750	14 100
Pumpstationer	12 000	4 500	10 000	26 500
Reningsverk		7 000		7 000
VA-utbyggnad	191 300	217 200	199 700	608 200
Vattenverk	0	6 500	0	6 500
Dagvatten	3 000	9 000	500	12 500
Reinvestering	10 000	10 500	11 000	31 500
Totalsumma	283 102	313 748	239 950	836 800

Exploateringsprojekt	Utbetalas 2019	Utblick 2020	Utblick 2021	Totalt investeringar projektet	Slutdatum	Netto projektet inkl samtliga inkomster/utgifter
Projektnamn (tkr)						
Projekt under genomförande						
Ävsby 1:13 Industrimråde, expl.				1 681	jul-19	
Ävsby 1:13 Industrimråde, invest	6 800	2 300	6 800	53 259	jul-19	-13 268
Inkomst	-4 280			-5 235	jan-22	
Östra Mörtån	4 850			17 405	jul-19	-8 995
Inkomst	-7 400			-16 400	jul-19	
Brunn 1:507 Sarsk. boende	7 391	0		9 300	jan-20	9 300
Inkomst				0		
Värmdö-Löknäs 1:4 Motorsportbana				1 304	jan-18	1 304
Brunn 1:1 Seniorb. Vargb.	330	220		14 357	jan-18	-3 507
Brunn dagvattendamm				9 000	jan-18	
Brunn 1:1 Brunn centrum	15 703			21 707	jan-20	10 942
Inkomst	-400			-400	jan-20	
Torsby 1:177				1 100	jan-19	0
Inkomst				-1 100	jan-19	
Ösby 1:79	-2 130		-1 050	9 586	jul-19	286
Inkomst	-900			-6 400	jul-19	
Summa projekt under genomförande	19 964	2 520	5 750	109 164		-3 938
Projekt under planläggning						
Detaljplaner egen mark ospec	2 000	2 000	2 000	14 000	N/A	14 000
Stavnsås 1:20				273	okt-18	0
Inkomst	-273			-273		
Munkmora	1 570	4 000	1 000	6 600	jan-21	-399
Inkomst		-3 400	-1 200	-4 600		
Gustavsgården	800	5 000	622	7 000	jan-22	-7 893
Inkomst			-7 000	-7 000	jan-22	
Ösby 1:88 allmän plats - väg (dp 21690)	1 000	0	350	1 350	jan-22	0
Inkomst	-1 000	0	-350	-1 350	jan-22	
Ösby 1:80 allmän plats - väg (dp 21696)	2 600	6 400	5 700	14 700	jan-22	-1 513
Inkomst	-3 300	-6 400	-5 700	-15 400	jan-22	
Sveviatomten, Ösby 1:38	1 500	5 500	35 000	73 446	jan-23	-8 383
Norra Lagnö väg (dp 21718)		1 500	8 900	10 400	jan-20	34
Inkomst			-11 300	-11 300	jan-20	
Hemmesta Centrum, allm platsmark		13 610	20 870	72 590	jan-24	-97 692
Inkomst			-36 749	-79 339	jan-24	
Östra Charlottendal	0	5 000	29 500	116 000	jan-24	0
Inkomst			-35 000	-116 000	jan-24	
Styrsvik 1:32 m fl (hamn Runmarö)	1 980			1 980	jul-19	0
Inkomst	-1 980			-1 980	jul-19	
Näverängsvägen		1 000		1 000	jan-21	1 084
Östra Mörtån etapp 2 (DP 21689)		17 150		17 150	jan-21	13 500
Inkomst		-17 150		-17 150	jan-21	
Korholmern (21705)				4 900	jan-23	0
Inkomst				-4 900	jan-23	
Stavnsås 1:562 m.fl.	0	0	0	0	jan-21	
Inkomst	0	0	0	0	jan-21	
Charlottendal Gustavsberg 1:7	2 300	3 500		5 800	jan-21	-42
Inkomst		-6 300		-6 300	jan-21	
Summa projekt under planläggning	7 197	31 410	6 643	95 097		-87 304
Kommande projekt						
Ösby 1:65, ny handel i Mölnvik	0	0		372	jan-21	372
Inkomst				0		
Summa kommande projekt	0	0	0	372		372
Avslutade projekt						
Summa avslutade projekt	0	0	0	0		0
Summa investeringar exploateringsprojekt	27 161	33 930	12 393	204 633	0	-90 870
Varav utgifter	46 694	67 180	109 692	499 760		
Varav inkomster	-19 533	-33 250	-97 299	-295 127		
Netto	27 161	33 930	12 393	204 633		
Tillkommande inkomster och utgifter						
Markinköp	2 092	6 764	0	14 680		
Markförsäljning	-45 256	-124 001	-118 957	-309 745		
				0		
Markreserv OBS! Ej kassaflöde	0	69	15 277	30 455		
				0		
Tomträtsavgald (nuvärdesberäknade till 5	-1 867	-2 568	-3 318	-53 556		
Planavgifter				-1 500		
Marksanering driftkostnader MEX	0	15 000	0	24 163		
Totalt exploateringsprojekt netto	-17 870	-70 806	-94 605	-90 870		

Gustavsbergsprojektet

Flera detaljplaner

Projektet har delats upp i flera olika delområden och detaljplanerna befinner sig i olika faser när det gäller planering och genomförande. Följande områden ingår i Gustavsbergsprojektet; Porslinskvarteren, Seglarbyn, Stallet, Gustavsbergs hamn, Strandvik, Kvarnbergsterrassen, Gustavsbergs centrum, Stadsparken, Mariaterrassen, Vattentornsberget, Idrottsområdet och Kråkberget.

Mariaterrassen är färdigbyggd och därmed avslutad. Porslinskvarteren (f.d. Fabriksstaden) befinner sig i ett genomförandeskede och utbyggnaden av den allmänna platsmarken som gator och park beräknas vara klar under våren 2019. Strandvik är i genomförandeskede och utbyggnad av parken beräknas påbörjas hösten 2018. Detaljplanen för Stallet är i ett genomförandeskede och färdigställs under 2019. För delområdena Kråkberget, Kvarnbergsterrassen och Stadsparken pågår detaljplanearbetet. Detaljplanearbetet för Gustavsbergs centrum och idrottsområdet avvaktar politiskt beslut om en eventuell flytt av idrottsområdet. Detaljplanen för Vattentornsberget är beroende av utbyggd infrastruktur i centrum och kommer därför att löpa parallellt med den tidplanen. Utbyggnaden av Äventyrsleken beräknas starta under Q3 2018 och färdigställas sommaren 2019.

Projektbudget 2019

Gustavsbergsprojektets budget presenteras i bifogad tabell enligt principen förväntade likvidmässiga ut- och inbetalningar. Totala investeringsutgifter uppgår till 820,8 mnkr och därtill tillkommer 56,9 mnkr i driftkostnader. Totala inkomster i form av markförsäljning, exploateringsbidrag, tomträttsavgäld och övriga inkomster uppgår till 907 mnkr. Utgifter och inkomster har totalt stigit sedan föregående års budget. Nettot totalt för utgifter och inkomster är +29,3 mnkr och därmed hanteras de ökade utgifterna inom projektet.

Investeringsutgifter för 2019 är beräknade till 54,1 mnkr och driftkostnader till 6 mnkr. Investeringsinkomster för 2019 är beräknade till 64,3 mnkr.

Investeringarna kommer efter avslutat genomförande att medföra kapitaltjänstkostnader (avskrivning och ränta), som då belastar kommunens driftbudget. De beräknade årliga kapitaltjänstkostnaderna netto uppskattas totalt till 17,3 mnkr. Tillkommande kapitaltjänstkostnader under 2019 beräknas till 2,7 mnkr och avser Äventyrsleken, allmänna anläggningar Porslinskvarteren, projektledning i porslinskvarteren och del i garage i Gustavsbergs hamn. Totalt kommer projektet medföra nya driftkostnader för driftenheten när det är färdigställt på ca 1,5 mnkr årligen, tillkommande driftkostnader under 2019 är beräknade till 0,2 mnkr.

På grund av de stora osäkerheter som råder kring projektets olika tidplaner och geografiska utbredning budgeteras Gustavsbergsprojektet separat. Osäkerhet råder även kring vilken slutgiltig exploateringsnivå respektive område kommer att ha. De siffror som ligger som underlag till budgeten har därför uppskattats med en försiktighet både gällande markförsäljningspriset och även exploateringsnivå. Investeringsutgifter inom de detaljplaner som befinner sig i ett tidigt skede är beräkningar baserade på nyckeltal och ska beaktas som tidiga uppskattningar.

Utgifterna i projektet utgörs till största delen av investeringsutgifter. Investeringsbudgeten består både av anläggningstillgångar och omsättningstillgångar, dessa redovisas sammanslaget. Projektets driftredovisning påverkar kommunens resultat genom att de finansieras direkt via central finansiering.

Budgeten redovisar inte utgifter eller inkomster som en eventuell flytt av idrottsområdet skulle medföra.

Investeringar

Gemensamma anläggningar

Gemensamma anläggningar avser större infrastrukturella investeringar vilka bedöms vara till nytta för hela centrala Gustavsberg. Beloppen inkluderar utgifter för bland annat gator, gång- och cykelvägar, parker, strandpromenad, äventyrslek samt omläggning av befintliga VA-ledningar men innefattar inte investering i nya ledningar och anslutningsavgifter.

Totala investeringar uppgår sammantaget till 221 mnkr för hela projektet. Utgifterna för gemensamma anläggningar har totalt stigit med 15,8 mnkr sedan förra budgeten antogs. I de detaljplaner som gått in i ett genomförandeskede har detaljprojekteringar genomförts vilket resulterat i mer säkra kalkyler för genomförandet. Det rådande marknadsläget för entreprenadbranschen innebär också en fördyring jämfört med ursprungliga kalkyler. Totala inkomster beräknas till 195,2 mnkr och finansieras av samtliga byggherrar inom hela Gustavsbergsprojektet inklusive kommunens andel för framtida byggrätter.

Totala utgifter 2019 beräknas uppgå till 18 mnkr. Den största delen 2019 avser park och strandpromenad i Strandvik 12 mnkr, samt Äventyrsleken 5,3 mnkr

De gemensamma anläggningarna inom Strandviks detaljplan avser en park norr om Farstaviken samt en strandpromenad längs Farstavikens norra strand. Den totala budgeten för gemensamma anläggningar i Strandvik uppskattas till 26 mnkr. Den föreslagna höjningen på 7 mnkr beror delvis på en ökad projekteringskostnad men främst på en ökad entreprenadkostnad för utbyggnaden. Upphandling av entreprenad för att bygga parken och strandpromenaden har genomförts under våren 2018. Upphandlingen visade på väsentligt högre kostnader än budgeterat i 2018 års budget. En ny upphandling kommer att genomföras där entreprenaden för parken och strandpromenaden delas upp och strandpromenaden läggs som en option. Om kommunfullmäktige antar budget för 2019 kommer optionen för strandpromenaden att avropas om den ryms inom föreslagen budget. Om kommunfullmäktige däremot vill behålla 2018 års budget på 19 mnkr kommer inte strandpromenaden att byggas.

Projekteringen för Äventyrsleken är slutförd och totalbudgeten uppskattas till 15 mnkr. Budgeten föreslås utökas med 8,4 mnkr på grund av ökade kostnader för projektering, riskbedömning samt förväntad entreprenadkostnad.

Föregående års investeringsbudget för Gustavsbergs centrum innehöll en inkomst för gemensamma anläggningar på 8 mnkr. Då centrumbyggnadens fastighet i nuläget inte är del av detaljplanarbetet har denna inkomst utgått.

Övriga investeringar

Med övriga investeringar avses samtliga investeringar förutom de gemensamma anläggningarna. Utbyggnaden av gator, torg och parker inom respektive detaljplan som inte ingår i de gemensamma anläggningarna benämns allmänna anläggningar och finansieras av fastighetsägarna inom respektive detaljplan. Under övriga investeringar inryms även utgifter och inkomster för till exempel detaljplanearbete och projektledning under genomförande.

De detaljplaner där arbetet har startat under 2018 har tilldelats delprojektledare och projektgrupper som sett över budget och tidplan. Det har inneburit en mer preciserad uppskattning av kostnader och inkomster som lett till att posterna har ökat.

Totala nettoutgifter för de övriga investeringarna är 335,1 mnkr. Nettoutgifterna har ökat 29,9 mnkr från förra årets budget.

Totala utgifter 2019 för de övriga investeringarna beräknas uppgå till 36,1 mnkr. Utgifterna avser främst allmänna anläggningar samt gatukostnad för kommunens fastigheter i Porslins kvarteren. Totala inkomster 2019 är beräknade till 61,8 mnkr. Den största delen av inkomsterna 2019 avser byggherrarnas gatukostnader i Porslins kvarteren.

Entreprenaden för allmänna anläggningar i Porslins kvarteren är indelad i tre etapper. Etapp två färdigställdes tidigare än planerat och för en lägre kostnad än budgeterat, medan etapp tre har förskjutits i tid och inneburit en mindre kostnadsökning jämfört med 2018 års budget. De totala utgifterna för de allmänna anläggningarna i Porslins kvarteren har ökat med 1,3 mnkr. Arbetet med etapp 3 ska färdigställas under 2019 och beräknas uppgå till 14 mnkr under 2019. Totalt beräknas kommunens ersättning för gatukostnader i detta område uppgå till 19,1 mnkr eftersom kommunen har byggrätter inom planområdet. Projektet i sin helhet följer tidplanen.

Totala utgifter för investeringar i Kvarnbergsterrassen är beräknade till 21 mnkr varav 1,7 mnkr föreslås för 2019. Totala inkomster är beräknade till 15,5 mnkr varav 2 mnkr 2019.

Totala utgifter för investeringar i Stadsparken är beräknade till 90,1 mnkr, varav 1,2 mnkr föreslås för 2019. Den största beräknade utgiften avser det planerade busstorget runt Runda huset. I dagsläget finns inga beräknade inkomster.

Totala utgifter för investeringar i Gustavsbergs centrum är beräknade till 96,4 mnkr, varav 2,3 mnkr föreslås för 2019. Den största utgiften avser utbyggnad av gata, park och torgytor inom området. Föregående års investeringsbudget för Gustavsbergs centrum innehöll en inkomst för allmänna anläggningar på 8,3 mnkr. Då centrumbyggnadens fastighet i nuläget inte är del av planarbetet har denna inkomst utgått. I dagsläget finns inga beräknade inkomster då kommunen är enda byggherren inom detaljplanen.

Totala utgifter för investeringar i Vattentornsberget är beräknade till 54,9 mnkr. Den största utgiften avser utbyggnad av gata inom området. Totala inkomster är beräknade till 17,6 mnkr.

Totala utgifter för investeringar i Gustavsbergs hamn är beräknade till 16,4 mnkr, varav 0,5 mnkr föreslås för 2019. Utgifter för 2019 avser främst kommunens del i garaget men även detaljplaneutgifter. Eftersom det i dagsläget inte finns något beslut om ny detaljplan finns däremot inga kostnader uppskattade för allmänna anläggningar eller exploateringsintäkter.

Totala utgifter för investeringar i Kråkberget är beräknade till 34,9 mnkr, varav 1,6 mnkr föreslås 2019. Totala inkomster är beräknade till 13 mnkr varav 0,6 mnkr 2019.

Fastigheter

Projektet beräknas innebära markförsäljning för kommunen med förväntade totala inkomster på 477,6 mnkr. Inkomsterna har ökat med 65,4 mnkr i jämförelse med föregående år. Ökningen beror främst på att delprojekten kommit längre i planeringsskedet och att mer exakta antaganden om markpriser och exploateringsnivå kan göras. Kommunens utgifter för gemensamma anläggningar har dragits av från ovanstående summa. Inga fastighetsköp planeras under 2019 och inkomster för 2019 är beräknade till 2,5 mnkr och avser tomträttsavgälder i Porslins kvarteren.

I sin roll som ägare av fastigheten Gustavsberg 1:178 har kommunen köpt in sig i en gemensamhetsanläggning som avser ett garage. Investeringen motsvarar en inträdessumma på ca 10,1 miljoner. Gemensamhetsanläggningen beräknas i framtiden ge ett överskott motsvarande en inkomst på 780 000 kronor per år för kommunen.

Kommunens förvärv av fastigheter uppgår till 123 mnkr. Minskningen med 7,4 mnkr beror på uteblivet förvärv av fastighet Gustavsberg 1:269. Bygglov för SKB:s tomträtt är överklagat och därmed förskjuts även inkomsten från SKB:s tomträttsavgäld.

Kommunen har förvärvat mark i Porslins kvarteren för att tillförsäkra hyresrätter i området. Fyra av dessa fastigheter har upplåtits med tomträtt. Avkastning för mark som upplåts för hyresrätt med tomträtt motsvarar en inkomst på 2,5 miljoner per år och redovisas som en nuvärdesberäkning i budgeten.

Drift

Totalt avsätts 6 mnkr för driftbudgeten 2019. Driftbudgeten för 2019 består av administration 1,5 mnkr, kommunikation 0,3 mnkr, Gustavsbergs centrum 0,6 mnkr, Stadsparken 0,8 mnkr, Strandvik 0,1 mnkr, Kråkberget 0,1 mnkr, Kvarnbergsterrassen 0,3 mnkr, Porslins kvarteren 0,2 mnkr samt saneringar 2 mnkr. Driftkostnader för Gustavsbergs centrum, Stadsparken, Strandvik, Kråkberget, Kvarnbergsterrassen och Porslins kvarteren avser de kostnader som enligt detaljplanernas fördelningsnyckel motsvarar driftkostnader, det kan till exempel motsvara kostnader för utredningar i detaljplaneskedet eller projektledning.

Driftbudgeten för markföreningar innefattar Porslins kvarteren 0,5 mnkr och Äventyrsleken 1,5 mnkr. Det fanns tidigare ingen driftbudget för Äventyrsleken men då det påträffats förebad mark prognostiseras driftutgifterna till 1,5 mnkr för 2019.

Hantering i budget 2019

Projektets driftutgifter och inkomster kommer att påverka kommunens ekonomiska resultat. Projektets särart och den osäkerhet, som får sägas råda kring denna typ av projekt när det gäller tidplan mm, motiverar att det budgeteras separat från kommunens budget i övrigt. Det ligger också i linje med sedan flera år tillämpad princip i Värmdö, d v s att markförsäljningar inte ska tas upp i budget.

Gustavsbergsprojektet - Projektbudget

		Nedlagt		Prognos							Summa	
		tom	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 -	Summa
Investeringar Mnkr												
Gemensamma anläggningar												
	Huvuddel											
Gustavsbergsvägen del A och Idrottsvägen	A	51,9	0,7	0	0	0	0	0	0	0	0	52,6
Gustavsbergsvägen del B	B	0,4	0	0,2	0,7	1	11	11	0	0	0	24,3
Värmdögatan mm	B	0	0	0,2	0,7	0,7	6	7	0	0	0	14,6
Park Strandvik, strandpromenad mm	D	2,5	8,5	12	3	0	0	0	0	0	0	26,0
Överdäckning Farstaviken	C	0	0	0	0	1	11,7	30	0	0	0	42,7
Centrala parken	B	0,7	0	0,3	1	1	8,4	9	0	0	0	20,4
Äventyrslek	E	0,7	9,0	5,3	0	0	0	0	0	0	0	15,0
Blekängsvägen mm	E	0	0	0	0,3	1	1	10	10	0	0	22,3
GC-väg till Munkmora	E	0	0	0	0	0	0,2	2,9	0	0	0	3,1
Summa gemensamma anl		56,2	18,2	18,0	5,7	4,7	38,3	69,9	10,0	0,0	0,0	221,0
Inkomster gemensamma anläggningar (1000kr/BTA)		-74,2	-4,1	0,0	-3,0	-57,7	-27,7	-15,5	-13,0	0,0	0,0	-195,2
Summa inkomster gemensamma anl.		-74,2	-4,1	0,0	-3,0	-57,7	-27,7	-15,5	-13,0	0,0	0,0	-195,2
Netto gemensamma anläggningar												25,9
Övriga Investeringar												
Porslinskvarteren												
Allmänna anläggningar Porslinskvarteren - utgift		48,2	32,0	14,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	94,2
Allmänna anläggningar Porslinskvarteren - inkomst		-36,3	0,0	-57,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-94,2
Projektledning		3,1	0,5	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,9
Gatuutgift för kommunens fastigheter		7,0	0,0	12,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	19,1
Netto		22,0	32,5	-31,6	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	23,0
Kvarnbergsterrassen												
Allmänna anläggningar Kvarnbergsterrassen- utgift		0,0	0,0	0,5	7,5	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0
Allmänna anläggningar Kvarnbergsterrassen- inkomst		0,0	0,0	-0,5	-7,5	-2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-10,0
DP utgifter		4,4	2,3	1,2	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,7
DP inkomster		0,0	-3,0	-1,5	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-5,5
Projektledning genomförande		0,0	0,0	0,0	0,3	1,2	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	2,3
Netto		4,4	-0,7	-0,3	0,1	1,2	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	5,5
Idrottsområdet												
Allmänna anläggningar Idrottsområdet- utgift		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Allmänna anläggningar Idrottsområdet- inkomst		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
DP utgifter		0,0	0,4	0,4	1,7	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0
DP inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Projektledning genomförande		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	0,5	0,0	0,0	2,5
Ombyggnad ammoniak		0,0	0,0	1,2	16,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	17,2
Netto		0,0	0,4	1,6	17,7	2,6	1,0	1,0	0,5	0,0	0,0	24,8
Strandvik												
Allmänna anläggningar Strandvik - utgift		2,7	16,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	19,4
Allmänna anläggningar Strandvik - inkomst		0,0	0,0	-1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,4
Projektledning genomförande		0,3	0,2	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
Netto		3,0	16,2	-0,5	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	18,8
Stadsparken												
Allmänna anläggningar Stadsparken- utgift		0,0	0,0	0,0	2,0	42,0	41,0	0,0	0,0	0,0	0,0	85,0
Allmänna anläggningar Stadsparken - inkomst		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
DP utgifter		0,0	1,2	1,2	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,7
DP inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Projektledning genomförande		0,0	0,0	0,0	0,0	1,2	0,6	0,6	0,0	0,0	0,0	2,4
Netto		0,0	1,2	1,2	2,3	43,2	41,6	0,6	0,0	0,0	0,0	90,1
Gustavsbergs centrum												
Allmänna anläggningar Centrum- utgift		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	34,0	26,0	0,0	0,0	80,0
Allmänna anläggningar Centrum- inkomst		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
DP utgifter		7,1	0,4	2,4	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	12,4
DP inkomst		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Projektledning genomförande		0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	1,4	1,4	0,7	0,0	0,0	4,1
Netto		7,1	0,4	2,4	2,4	0,7	21,4	35,4	26,7	0,0	0,0	96,4

	Nedlagt									
	tom	Prognos								
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 -	
Vattentornsberget										
Allmänna anläggningar Vattentornsberget- utgift	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,0	19,0	15,0	0,0	50,0
Allmänna anläggningar Vattentornsberget- inkomst	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-5,0	-5,0	-5,0	-15,0
DP utgifter	0,0	0,0	0,0	0,1	1,4	1,4	0,0	0,0	0,0	2,9
DP inkomst	0,0	0,0	0,0	-0,1	-1,3	-1,3	0,0	0,0	0,0	-2,6
Projektledning genomförande	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4	0,8	0,4	2,0
Netto	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	16,6	14,4	10,8	-4,6	37,3
Gustavsbergs hamn										
Utredningar och projektledningskostader	2,3	0,0	0,5	0,5	0,5	2,5	0,0	0,0	0,0	6,3
Del i garage för Gustavsbergs hamn	9,4	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,1
Netto	11,7	0,7	0,5	0,5	0,5	2,5	0,0	0,0	0,0	16,4
Kråkberget										
Allmänna anläggningar Kråkberget- utgift	0,0	0,0	0,2	11,8	14,0	4,0	0,0	0,0	0,0	30,0
Allmänna anläggningar Kråkberget- inkomst	0,0	0,0	-0,1	-4,7	-5,6	-1,6	0,0	0,0	0,0	-12,0
DP utgifter	0,2	1,6	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,2
DP inkomst	0,0	-0,5	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,0
Projektledning genomförande	0,0	0,0	0,0	0,6	1,0	0,2	0,0	0,0	0,0	1,7
Netto	0,2	1,1	1,0	7,7	9,4	2,6	0,0	0,0	0,0	22,0
Mariagatan (avslutad)										
	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3
Netto	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3
Hållbara städer										
	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5
Netto	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5
Netto Övrig Investering	49,2	51,9	-25,7	30,8	57,7	86,4	51,4	38,0	-4,6	335,1
Fastigheter, MnKr										
Förvärv, Mnkr										
Porslinskarvereri	97,2	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	98,8
Centrum	24,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	24,2
Försäljning , Mnkr										
Försäljning av mark	-43,2	0,0	0,0	0,0	-160,4	-40,2	-52,8	-110,4	-70,6	-477,6
Övriga inkomster, Mnkr										
Tomrättsavgälder	-2,2	-1,5	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	-64,0	-82,5
Del i garage för Gustavsbergs hamn, inkomst									-10,1	-10,1
Netto	76,0	0,1	-2,5	-2,5	-162,8	-42,7	-55,3	-112,9	-144,7	-447,1
Driftbudget, Mnkr										
Porslinskarvereri, markföreningar	3,4	0,5	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,4
Porslinskarvereri	3,6	0,5	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	4,6
Kvarnbergsterrassen	0,0	0,8	0,3	0,3	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	1,9
Strandvik	-0,5	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2
Äventyrsleken	0,0		1,5							1,5
Centrum	1,3	0,1	0,6	0,8	0,5	0,6	0,6	0,3	0,0	4,9
Stadsparken	0,0	0,8	0,8	0,2	0,5	0,2	0,2	0,0	0,0	2,8
Vattentornsberget	0,0	0,0	0,0	0,1	1,1	1,9	0,8	1,2	0,6	5,7
Kråkberget	0,0	0,4	0,1	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
Seglarbyn, markföreningar	5,7									5,7
Stallet	0,0									0,0
Mariagatan, markföreningar	3,2									3,2
Administration	9,5	1,5	1,5	1,5					3,0	17,0
Kommunikation	1,2	0,3	0,3	0,3					0,3	2,4
Parallella arkitektuppdrag	2,3									2,3
Summa driftsutgifter	29,7	5,0	6,0	3,4	2,7	3,0	1,7	1,5	3,9	56,9
Sammanfattning										
Summa Investeringsutgifter										820,8
Utbyggnad gemensamma anläggningar och detaljplaneutgifter										697,8
Köp fastighet										123,0
Summa Driftsutgifter										56,9
Totala utgifter										877,7
Inkomster										
Inkomst gemensamma anläggningar										-195,2
Markförsäljning										-477,6
Övriga inkomster (tomrättsavgäld, garage och övrig investering)										-234,3
Totala inkomster										-907,0

Gustavsbergsprojektet

Flera detaljplaner

Projektet har delats upp i flera olika delområden och detaljplanerna befinner sig i olika faser när det gäller planering och genomförande. Följande områden ingår i Gustavsbergsprojektet; Porslinskvarteren, Seglarbyn, Stallet, Gustavsbergs hamn, Strandvik, Kvarnbergsterrassen, Gustavsbergs centrum, Stadsparken, Mariaterrassen, Vattentornsberget, Idrottsområdet och Kråkberget.

Mariaterrassen är färdigbyggd och därmed avslutad. Porslinskvarteren (f.d. Fabriksstaden) befinner sig i ett genomförandeskede och utbyggnaden av den allmänna platsmarken som gator och park beräknas vara klar under våren 2019. Strandvik är i genomförandeskede och utbyggnad av parken beräknas påbörjas hösten 2018. Detaljplanen för Stallet är i ett genomförandeskede och färdigställs under 2019. För delområdena Kråkberget, Kvarnbergsterrassen och Stadsparken pågår detaljplanearbetet. Detaljplanearbetet för Gustavsbergs centrum och idrottsområdet avvaktar politiskt beslut om en eventuell flytt av idrottsområdet. Detaljplanen för Vattentornsberget är beroende av utbyggd infrastruktur i centrum och kommer därför att löpa parallellt med den tidplanen. Utbyggnaden av Äventyrsleken beräknas starta under Q3 2018 och färdigställas sommaren 2019.

Projektbudget 2019

Gustavsbergsprojektets budget presenteras i bifogad tabell enligt principen förväntade likvidmässiga ut- och inbetalningar. Totala investeringsutgifter uppgår till 820,8 mnkr och därtill tillkommer 56,9 mnkr i driftkostnader. Totala inkomster i form av markförsäljning, exploateringsbidrag, tomträttsavgäld och övriga inkomster uppgår till 907 mnkr. Utgifter och inkomster har totalt stigit sedan föregående års budget. Nettot totalt för utgifter och inkomster är +29,3 mnkr och därmed hanteras de ökade utgifterna inom projektet.

Investeringsutgifter för 2019 är beräknade till 54,1 mnkr och driftkostnader till 6 mnkr. Investeringsinkomster för 2019 är beräknade till 64,3 mnkr.

Investeringarna kommer efter avslutat genomförande att medföra kapitaltjänstkostnader (avskrivning och ränta), som då belastar kommunens driftbudget. De beräknade årliga kapitaltjänstkostnaderna netto uppskattas totalt till 17,3 mnkr. Tillkommande kapitaltjänstkostnader under 2019 beräknas till 2,7 mnkr och avser Äventyrsleken, allmänna anläggningar Porslinskvarteren, projektledning i porslinskvarteren och del i garage i Gustavsbergs hamn. Totalt kommer projektet medföra nya driftkostnader för driftenheten när det är färdigställt på ca 1,5 mnkr årligen, tillkommande driftkostnader under 2019 är beräknade till 0,2 mnkr.

På grund av de stora osäkerheter som råder kring projektets olika tidplaner och geografiska utbredning budgeteras Gustavsbergsprojektet separat. Osäkerhet råder även kring vilken slutgiltig exploateringsnivå respektive område kommer att ha. De siffror som ligger som underlag till budgeten har därför uppskattats med en försiktighet både gällande markförsäljningspriset och även exploateringsnivå. Investeringsutgifter inom de detaljplaner som befinner sig i ett tidigt skede är beräkningar baserade på nyckeltal och ska beaktas som tidiga uppskattningar.

Utgifterna i projektet utgörs till största delen av investeringsutgifter. Investeringsbudgeten består både av anläggningstillgångar och omsättningstillgångar, dessa redovisas sammanslaget. Projektets driftredovisning påverkar kommunens resultat genom att de finansieras direkt via central finansiering.

Budgeten redovisar inte utgifter eller inkomster som en eventuell flytt av idrottsområdet skulle medföra.

Investeringar

Gemensamma anläggningar

Gemensamma anläggningar avser större infrastrukturella investeringar vilka bedöms vara till nytta för hela centrala Gustavsberg. Beloppen inkluderar utgifter för bland annat gator, gång- och cykelvägar, parker, strandpromenad, äventyrslek samt omläggning av befintliga VA-ledningar men innefattar inte investering i nya ledningar och anslutningsavgifter.

Totala investeringar uppgår sammantaget till 221 mnkr för hela projektet. Utgifterna för gemensamma anläggningar har totalt stigit med 15,8 mnkr sedan förra budgeten antogs. I de detaljplaner som gått in i ett genomförandeskede har detaljprojekteringar genomförts vilket resulterat i mer säkra kalkyler för genomförandet. Det rådande marknadsläget för entreprenadbranschen innebär också en fördyring jämfört med ursprungliga kalkyler. Totala inkomster beräknas till 195,2 mnkr och finansieras av samtliga byggherrar inom hela Gustavsbergsprojektet inklusive kommunens andel för framtida byggrätter.

Totala utgifter 2019 beräknas uppgå till 18 mnkr. Den största delen 2019 avser park och strandpromenad i Strandvik 12 mnkr, samt Äventyrsleken 5,3 mnkr

De gemensamma anläggningarna inom Strandviks detaljplan avser en park norr om Farstaviken samt en strandpromenad längs Farstavikens norra strand. Den totala budgeten för gemensamma anläggningar i Strandvik uppskattas till 26 mnkr. Den föreslagna höjningen på 7 mnkr beror delvis på en ökad projekteringskostnad men främst på en ökad entreprenadkostnad för utbyggnaden. Upphandling av entreprenad för att bygga parken och strandpromenaden har genomförts under våren 2018. Upphandlingen visade på väsentligt högre kostnader än budgeterat i 2018 års budget. En ny upphandling kommer att genomföras där entreprenaden för parken och strandpromenaden delas upp och strandpromenaden läggs som en option. Om kommunfullmäktige antar budget för 2019 kommer optionen för strandpromenaden att avropas om den ryms inom föreslagen budget. Om kommunfullmäktige däremot vill behålla 2018 års budget på 19 mnkr kommer inte strandpromenaden att byggas.

Projekteringen för Äventyrsleken är slutförd och totalbudgeten uppskattas till 15 mnkr. Budgeten föreslås utökas med 8,4 mnkr på grund av ökade kostnader för projektering, riskbedömning samt förväntad entreprenadkostnad.

Föregående års investeringsbudget för Gustavsbergs centrum innehöll en inkomst för gemensamma anläggningar på 8 mnkr. Då centrumbyggnadens fastighet i nuläget inte är del av detaljplanarbetet har denna inkomst utgått.

Övriga investeringar

Med övriga investeringar avses samtliga investeringar förutom de gemensamma anläggningarna. Utbyggnaden av gator, torg och parker inom respektive detaljplan som inte ingår i de gemensamma anläggningarna benämns allmänna anläggningar och finansieras av fastighetsägarna inom respektive detaljplan. Under övriga investeringar inryms även utgifter och inkomster för till exempel detaljplanearbete och projektledning under genomförande.

De detaljplaner där arbetet har startat under 2018 har tilldelats delprojektledare och projektgrupper som sett över budget och tidplan. Det har inneburit en mer preciserad uppskattning av kostnader och inkomster som lett till att posterna har ökat.

Totala nettoutgifter för de övriga investeringarna är 335,1 mnkr. Nettoutgifterna har ökat 29,9 mnkr från förra årets budget.

Totala utgifter 2019 för de övriga investeringarna beräknas uppgå till 36,1 mnkr. Utgifterna avser främst allmänna anläggningar samt gatukostnad för kommunens fastigheter i Porslins kvarteren. Totala inkomster 2019 är beräknade till 61,8 mnkr. Den största delen av inkomsterna 2019 avser byggherrarnas gatukostnader i Porslins kvarteren.

Entreprenaden för allmänna anläggningar i Porslins kvarteren är indelad i tre etapper. Etapp två färdigställdes tidigare än planerat och för en lägre kostnad än budgeterat, medan etapp tre har förskjutits i tid och inneburit en mindre kostnadsökning jämfört med 2018 års budget. De totala utgifterna för de allmänna anläggningarna i Porslins kvarteren har ökat med 1,3 mnkr. Arbetet med etapp 3 ska färdigställas under 2019 och beräknas uppgå till 14 mnkr under 2019. Totalt beräknas kommunens ersättning för gatukostnader i detta område uppgå till 19,1 mnkr eftersom kommunen har byggrätter inom planområdet. Projektet i sin helhet följer tidplanen.

Totala utgifter för investeringar i Kvarnbergsterrassen är beräknade till 21 mnkr varav 1,7 mnkr föreslås för 2019. Totala inkomster är beräknade till 15,5 mnkr varav 2 mnkr 2019.

Totala utgifter för investeringar i Stadsparken är beräknade till 90,1 mnkr, varav 1,2 mnkr föreslås för 2019. Den största beräknade utgiften avser det planerade busstorget runt Runda huset. I dagsläget finns inga beräknade inkomster.

Totala utgifter för investeringar i Gustavsbergs centrum är beräknade till 96,4 mnkr, varav 2,3 mnkr föreslås för 2019. Den största utgiften avser utbyggnad av gata, park och torgytor inom området. Föregående års investeringsbudget för Gustavsbergs centrum innehöll en inkomst för allmänna anläggningar på 8,3 mnkr. Då centrumbyggnadens fastighet i nuläget inte är del av planarbetet har denna inkomst utgått. I dagsläget finns inga beräknade inkomster då kommunen är enda byggherren inom detaljplanen.

Totala utgifter för investeringar i Vattentornsberget är beräknade till 54,9 mnkr. Den största utgiften avser utbyggnad av gata inom området. Totala inkomster är beräknade till 17,6 mnkr.

Totala utgifter för investeringar i Gustavsbergs hamn är beräknade till 16,4 mnkr, varav 0,5 mnkr föreslås för 2019. Utgifter för 2019 avser främst kommunens del i garaget men även detaljplaneutgifter. Eftersom det i dagsläget inte finns något beslut om ny detaljplan finns däremot inga kostnader uppskattade för allmänna anläggningar eller exploateringsintäkter.

Totala utgifter för investeringar i Kråkberget är beräknade till 34,9 mnkr, varav 1,6 mnkr föreslås 2019. Totala inkomster är beräknade till 13 mnkr varav 0,6 mnkr 2019.

Fastigheter

Projektet beräknas innebära markförsäljning för kommunen med förväntade totala inkomster på 477,6 mnkr. Inkomsterna har ökat med 65,4 mnkr i jämförelse med föregående år. Ökningen beror främst på att delprojekten kommit längre i planeringsskedet och att mer exakta antaganden om markpriser och exploateringsnivå kan göras. Kommunens utgifter för gemensamma anläggningar har dragits av från ovanstående summa. Inga fastighetsköp planeras under 2019 och inkomster för 2019 är beräknade till 2,5 mnkr och avser tomträttsavgälder i Porslins kvarteren.

I sin roll som ägare av fastigheten Gustavsberg 1:178 har kommunen köpt in sig i en gemensamhetsanläggning som avser ett garage. Investeringen motsvarar en inträdessumma på ca 10,1 miljoner. Gemensamhetsanläggningen beräknas i framtiden ge ett överskott motsvarande en inkomst på 780 000 kronor per år för kommunen.

Kommunens förvärv av fastigheter uppgår till 123 mnkr. Minskningen med 7,4 mnkr beror på uteblivet förvärv av fastighet Gustavsberg 1:269. Bygglov för SKB:s tomträtt är överklagat och därmed förskjuts även inkomsten från SKB:s tomträttsavgäld.

Kommunen har förvärvat mark i Porslins kvarteren för att tillförsäkra hyresrätter i området. Fyra av dessa fastigheter har upplåtits med tomträtt. Avkastning för mark som upplåts för hyresrätt med tomträtt motsvarar en inkomst på 2,5 miljoner per år och redovisas som en nuvärdesberäkning i budgeten.

Drift

Totalt avsätts 6 mnkr för driftbudgeten 2019. Driftbudgeten för 2019 består av administration 1,5 mnkr, kommunikation 0,3 mnkr, Gustavsbergs centrum 0,6 mnkr, Stadsparken 0,8 mnkr, Strandvik 0,1 mnkr, Kråkberget 0,1 mnkr, Kvarnbergsterrassen 0,3 mnkr, Porslins kvarteren 0,2 mnkr samt saneringar 2 mnkr. Driftkostnader för Gustavsbergs centrum, Stadsparken, Strandvik, Kråkberget, Kvarnbergsterrassen och Porslins kvarteren avser de kostnader som enligt detaljplanernas fördelningsnyckel motsvarar driftkostnader, det kan till exempel motsvara kostnader för utredningar i detaljplaneskedet eller projektledning.

Driftbudgeten för markföreningar innefattar Porslins kvarteren 0,5 mnkr och Äventyrsleken 1,5 mnkr. Det fanns tidigare ingen driftbudget för Äventyrsleken men då det påträffats förebad mark prognostiseras driftutgifterna till 1,5 mnkr för 2019.

Hantering i budget 2019

Projektets driftutgifter och inkomster kommer att påverka kommunens ekonomiska resultat. Projektets särart och den osäkerhet, som får sägas råda kring denna typ av projekt när det gäller tidplan mm, motiverar att det budgeteras separat från kommunens budget i övrigt. Det ligger också i linje med sedan flera år tillämpad princip i Värmdö, d v s att markförsäljningar inte ska tas upp i budget.

Gustavsbergsprojektet - Projektbudget

	Huvuddel	Nedlagt		Prognos							Summa
		tom 2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 -	
Investeringar Mnkr											
Gemensamma anläggningar											
Gustavsbergsvägen del A och Idrottsvägen	A	51,9	0,7	0	0	0	0	0	0	0	52,6
Gustavsbergsvägen del B	B	0,4	0	0,2	0,7	1	11	11	0	0	24,3
Värmdögatan mm	B	0	0	0,2	0,7	0,7	6	7	0	0	14,6
Park Strandvik, strandpromenad mm	D	2,5	8,5	12	3	0	0	0	0	0	26,0
Överdäckning Farstaviken	C	0	0	0	0	1	11,7	30	0	0	42,7
Centrala parken	B	0,7	0	0,3	1	1	8,4	9	0	0	20,4
Äventyrslek	E	0,7	9,0	5,3	0	0	0	0	0	0	15,0
Blekängsvägen mm	E	0	0	0	0,3	1	1	10	10	0	22,3
GC-väg till Munkmora	E	0	0	0	0	0	0,2	2,9	0	0	3,1
Summa gemensamma anl		56,2	18,2	18,0	5,7	4,7	38,3	69,9	10,0	0,0	221,0
Inkomster gemensamma anläggningar (1000kr/BTA)		-74,2	-4,1	0,0	-3,0	-57,7	-27,7	-15,5	-13,0	0,0	-195,2
Summa inkomster gemensamma anl.											-195,2
Netto gemensamma anläggningar											25,9
Övriga Investeringar											
Porslinskvarteren											
Allmänna anläggningar Porslinskvarteren - utgift		48,2	32,0	14,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	94,2
Allmänna anläggningar Porslinskvarteren - inkomst		-36,3	0,0	-57,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-94,2
Projektledning		3,1	0,5	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	3,9
Gatuutgift för kommunens fastigheter		7,0	0,0	12,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	19,1
Netto		22,0	32,5	-31,6	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	23,0
Kvarnbergsterrassen											
Allmänna anläggningar Kvarnbergsterrassen- utgift		0,0	0,0	0,5	7,5	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0
Allmänna anläggningar Kvarnbergsterrassen- inkomst		0,0	0,0	-0,5	-7,5	-2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-10,0
DP utgifter		4,4	2,3	1,2	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8,7
DP inkomster		0,0	-3,0	-1,5	-1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-5,5
Projektledning genomförande		0,0	0,0	0,0	0,3	1,2	0,8	0,0	0,0	0,0	2,3
Netto		4,4	-0,7	-0,3	0,1	1,2	0,8	0,0	0,0	0,0	5,5
Idrottsområdet											
Allmänna anläggningar Idrottsområdet- utgift		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Allmänna anläggningar Idrottsområdet- inkomst		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
DP utgifter		0,0	0,4	0,4	1,7	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0
DP inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Projektledning genomförande		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	0,5	0,0	2,5
Ombyggnad ammoniak		0,0	0,0	1,2	16,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	17,2
Netto		0,0	0,4	1,6	17,7	2,6	1,0	1,0	0,5	0,0	24,8
Strandvik											
Allmänna anläggningar Strandvik - utgift		2,7	16,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	19,4
Allmänna anläggningar Strandvik - inkomst		0,0	0,0	-1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,4
Projektledning genomförande		0,3	0,2	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
Netto		3,0	16,2	-0,5	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	18,8
Stadsparken											
Allmänna anläggningar Stadsparken- utgift		0,0	0,0	0,0	2,0	42,0	41,0	0,0	0,0	0,0	85,0
Allmänna anläggningar Stadsparken - inkomst		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
DP utgifter		0,0	1,2	1,2	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,7
DP inkomster		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Projektledning genomförande		0,0	0,0	0,0	0,0	1,2	0,6	0,6	0,0	0,0	2,4
Netto		0,0	1,2	1,2	2,3	43,2	41,6	0,6	0,0	0,0	90,1
Gustavsbergs centrum											
Allmänna anläggningar Centrum- utgift		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	34,0	26,0	0,0	80,0
Allmänna anläggningar Centrum- inkomst		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
DP utgifter		7,1	0,4	2,4	2,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	12,4
DP inkomst		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Projektledning genomförande		0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	1,4	1,4	0,7	0,0	4,1
Netto		7,1	0,4	2,4	2,4	0,7	21,4	35,4	26,7	0,0	96,4

	Nedlagt									
	tom	Prognos								
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025 -	
Vattentornsberget										
Allmänna anläggningar Vattentornsberget- utgift	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,0	19,0	15,0	0,0	50,0
Allmänna anläggningar Vattentornsberget- inkomst	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-5,0	-5,0	-5,0	-15,0
DP utgifter	0,0	0,0	0,0	0,1	1,4	1,4	0,0	0,0	0,0	2,9
DP inkomst	0,0	0,0	0,0	-0,1	-1,3	-1,3	0,0	0,0	0,0	-2,6
Projektledning genomförande	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4	0,8	0,4	2,0
Netto	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	16,6	14,4	10,8	-4,6	37,3
Gustavsbergs hamn										
Utredningar och projektledningskostader	2,3	0,0	0,5	0,5	0,5	2,5	0,0	0,0	0,0	6,3
Del i garage för Gustavsbergs hamn	9,4	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,1
Netto	11,7	0,7	0,5	0,5	0,5	2,5	0,0	0,0	0,0	16,4
Kråkberget										
Allmänna anläggningar Kråkberget- utgift	0,0	0,0	0,2	11,8	14,0	4,0	0,0	0,0	0,0	30,0
Allmänna anläggningar Kråkberget- inkomst	0,0	0,0	-0,1	-4,7	-5,6	-1,6	0,0	0,0	0,0	-12,0
DP utgifter	0,2	1,6	1,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,2
DP inkomst	0,0	-0,5	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,0
Projektledning genomförande	0,0	0,0	0,0	0,6	1,0	0,2	0,0	0,0	0,0	1,7
Netto	0,2	1,1	1,0	7,7	9,4	2,6	0,0	0,0	0,0	22,0
Mariagatan (avslutad)										
	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3
Netto	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3
Hållbara städer										
	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5
Netto	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5
Netto Övrig Investering	49,2	51,9	-25,7	30,8	57,7	86,4	51,4	38,0	-4,6	335,1
Fastigheter, MnKr										
Förvärv, Mnkr										
Porslinskarverten	97,2	1,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	98,8
Centrum	24,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	24,2
Försäljning , Mnkr										
Försäljning av mark	-43,2	0,0	0,0	0,0	-160,4	-40,2	-52,8	-110,4	-70,6	-477,6
Övriga inkomster, Mnkr										
Tomrättsavgälder	-2,2	-1,5	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	-64,0	-82,5
Del i garage för Gustavsbergs hamn, inkomst									-10,1	-10,1
Netto	76,0	0,1	-2,5	-2,5	-162,8	-42,7	-55,3	-112,9	-144,7	-447,1
Driftbudget, Mnkr										
Porslinskarverten, markföreningar	3,4	0,5	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,4
Porslinskarverten	3,6	0,5	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	4,6
Kvarnbergsterrassen	0,0	0,8	0,3	0,3	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0	1,9
Strandvik	-0,5	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2
Äventyrsleken	0,0		1,5							1,5
Centrum	1,3	0,1	0,6	0,8	0,5	0,6	0,6	0,3	0,0	4,9
Stadsparken	0,0	0,8	0,8	0,2	0,5	0,2	0,2	0,0	0,0	2,8
Vattentornsberget	0,0	0,0	0,0	0,1	1,1	1,9	0,8	1,2	0,6	5,7
Kråkberget	0,0	0,4	0,1	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8
Seglarbyn, markföreningar	5,7									5,7
Stallet	0,0									0,0
Mariagatan, markföreningar	3,2									3,2
Administration	9,5	1,5	1,5	1,5					3,0	17,0
Kommunikation	1,2	0,3	0,3	0,3					0,3	2,4
Parallella arkitektuppdrag	2,3									2,3
Summa driftsutgifter	29,7	5,0	6,0	3,4	2,7	3,0	1,7	1,5	3,9	56,9
Sammanfattning										
Summa Investeringsutgifter										820,8
Utbyggnad gemensamma anläggningar och detaljplaneutgifter										697,8
Köp fastighet										123,0
Summa Driftsutgifter										56,9
Totala utgifter										877,7
Inkomster										
Inkomst gemensamma anläggningar										-195,2
Markförsäljning										-477,6
Övriga inkomster (tomrättsavgäld, garage och övrig investering)										-234,3
Totala inkomster										-907,0

**Värmdö kommuns
Pengbilaga 2019
Bilaga 7 till
till budget 2019**

Innehåll

1. Utbildning – pengnivåer	3
2. Ersättning till anordnare av vuxenutbildning	9
3. Äldreomsorg – pengnivåer	10

Pengbilaga 2019

Värmdö kommun fördelar resurser genom *peng* till ett flertal verksamhetsområden, såväl till enheter i egen regi som till fristående enheter. *Pengen* är per definition schablonmässig och ska representera en genomsnittskostnad för verksamheten den ska finansiera. I nästa steg, inom respektive utförande enhet, förutsätts att resurserna riktas och fördelas utifrån specifika behov och individuella hänsynstaganden, när så erfordras.

Utbildning – pengnivåer 2019

Förskola skolpeng

Peng i kr per barn och år	Peng 2018	Peng 2019 exkl adm pålägg	Lokal-ersättning 2019	Adm pålägg 3%	Peng 2019	Peng 2019 fristående anordnare	Förändring jämfört med föregående år	Förändring jämfört med föregående år, exkl lokalers	Förändring jämfört med föregående år, lokalers
1-3 år	135 665	117 591	18 366	4 079	140 036	148 438	3,2%	1,0%	20,1%
1-3 år, 25 tim	111 679	94 070	18 366	3 373	115 809	122 758	3,7%	1,0%	20,1%
4-5 år	111 155	93 556	18 366	3 358	115 280	122 197	3,7%	1,0%	20,1%
4-5 år, 25 tim	92 071	74 843	18 366	2 796	96 005	101 765	4,3%	1,0%	20,1%
Allmän förskola, 15 tim	54 552	45 772	9 183	1 649	56 604	60 000	3,8%	1,0%	20,1%

För fristående förskolor räknas 6% momskompensation.

Socioekonomiskt bidrag inom förskolan

Föräldrars utbildningsnivå	
Andel föräldrar % med icke eftergymnasial utbildning	Belopp per barn och år i kronor
15-25	0
26-30	530
31-35	1060
36-40	1590
41-45	2120
46-50	2650
51-55	3180
56-60	3710
61-65	4240
66-70	4770
71-	5300

Pedagogisk omsorg (t ex familjedaghem) skolpeng

Kommunala anordnare

Peng i kr per barn och år	Peng 2018	Peng 2019 exkl adm pålägg	Adm pålägg 3%	Peng 2019	Förändring jämfört med föregående år
			3,0%		
1-3 år	135 665	135 957	4 079	140 036	3,2%
1-3 år, 25 tim	111 680	112 436	3 373	115 809	3,7%
4-5 år	111 157	111 922	3 358	115 280	3,7%
4-5 år, 25 tim	92 071	93 209	2 796	96 005	4,3%

Pedagogisk omsorg (t.ex. familjedaghem) skolpeng Fristående anordnare

Peng i kr per barn och år	Peng 2018	Peng 2019 exkl adm pålägg	Adm pålägg 1%	Peng 2019	Förändring jämfört med föregående år
			1,0%		
1-3 år	141 013	135 957	1 360	145 556	3,2%
1-3 år, 25 tim	116 082	112 436	1 124	120 374	3,7%
4-5 år	115 538	111 922	1 119	119 823	3,7%
4-5 år, 25 tim	95 700	93 209	932	99 789	4,3%

Grundskola skolpeng

Peng i kr per elev och år	Peng 2018	Peng 2019 exkl adm pålägg	Lokal- ersättning 2019	Särskild satsning 2019	Adm pålägg 3%	Peng 2019	Moms kompensation 6%	Peng 2019 fristående anordnare	Förändring jämfört med föregående år	Förändring jämfört med föregående år, exkl lokalers	Förändring jämfört med föregående år, lokalers
Fklass	68 105	55 744	11 443		2 016	69 203	4 152	73 355	1,6%	1,0%	4,7%
Åk 1-3	70 886	58 942	11 553	847	2 140	73 482	4 409	77 891	3,7%	2,0%	4,7%
Åk 4-6	74 928	58 368	15 239	2	2 208	75 817	4 549	80 366	1,2%	2,0%	4,7%
Åk 7-9	82 151	65 167	16 615	173	2 459	84 414	5 065	89 478	2,8%	2,0%	4,7%
Tilläggsbelopp, modersmål	8 047	7 891			237	8 128	488	8 615	1,0%	1,0%	
Tilläggsbelopp, svenska som andraspråk	7 741	7 591			228	7 819	469	8 288	1,0%	1,0%	
Tilläggsbelopp, särskilt stöd helt tilläggsbelopp	198 333					200 316			1,0%	1,0%	
Tilläggsbelopp, särskilt stöd halvt tilläggsbelopp	99 166					100 158			1,0%	1,0%	
Tilläggsbelopp, individuellt tilläggsbelopp											

För fristående skolor räknas 6% moms-kompensation

Fritidshem skolpeng

Peng i kr per elev och år	Peng 2018	Peng 2019 exkl adm pålägg	Lokal- ersättning 2019	Adm pålägg 3%	Peng 2019	Peng 2019 fristående anordnare	Förändring jämfört med föregående år	Förändring jämfört med föregående år, exkl lokalers	Förändring jämfört med föregående år, lokalers
				3,0%					
Fklass, Fritidshem	37 517	31 588	5 391	1 109	38 088	40 373	1,5%	1,0%	4,7%
Åk 1-3, Fritidshem	36 724	30 810	5 391	1 086	37 287	39 524	1,5%	1,0%	4,7%
Fritidsklubb	12 262	8 203	3 961	365	12 529	13 281	2,2%	1,0%	4,7%

För fristående fritidshem räknas 6% moms-kompensation

Socioekonomisk differentiering av skolpengen

Föräldrars utbildningsnivå	
Andel föräldrar % med icke eftergymnasial utbildning	Belopp per barn och år i kronor
15-25	0
26-30	660
31-35	1320
36-40	1980
41-45	2640
46-50	3300
51-55	3960
56-60	4620
61-65	5280
66-70	5940
71-	6600

Prislistan för gymnasieskolan i denna bilaga är den som beslutades för budget 2018.
Denna prislista kommer att bytas ut senare i budgetprocessen mot en prislista för 2019.

Prislista för gymnasieskolan i Stockholms län 2018 (2019 beslutas i juni)

	Kommunala Skolor Belopp 2018
Program och inriktningar	
Barn- och fritidsprogrammet (BF)	80 907
Fritid och hälsa (BFFRI)	
Pedagogiskt arbete (BFPED)	
Socialt arbete (BFSOC)	
Bygg- och anläggningsprogrammet (BA) - samtliga inriktningar årskurs 1	112 658
Husbyggnad (BAHUS)	
Mark och anläggning (BAMAR)	
Måleri (BAMAL)	
Plåtslageri (BAPLA)	
Anläggningsfordon (BAANL) - Inriktningspris för årskurs 2 (VT 2018)	178 397
Anläggningsfordon (BAANL) - Inriktningspris för årskurs 2 (HT 2018)	211 266
Anläggningsfordon (BAANL) - Inriktningspris för årskurs 3 (VT 2018)	178 397
Anläggningsfordon (BAANL) - Inriktningspris för årskurs 3 (HT 2018)	178 397
Ekonomiprogrammet (EK)	76 831
Ekonomi (EKEKO)	
Juridik (EKJUR)	
EI- och energiprogrammet (EE)	107 719
Automation (EEAUT)	
Dator- och kommunikationsteknik (EEDAT)	
Elteknik(EEELT)	
Energiteknik (EEENE)	114 423
Estetiska programmet (ES)	104 850
Bild och formgivning (ESBIL)	
Dans (ESDAN)	
Teater (ESTEAT)	
Estetik och media (ESEST)	108 948
Musik (ESMUS)	122 106
Fordons- och transportprogrammet (FT) - samtliga inriktningar årskurs 1	132 711
Godshantering(FTGOD)	
Karosseri och lackering (FTKAR)	
Lastbil och mobila maskiner (FTLAS)	
Personbil (FTPER)	
Transport (FTTRA) - Inriktningspris för årskurs 2 (VT 2018)	178 323
Transport (FTTRA) - Inriktningspris för årskurs 2 (HT 2018)	201 129
Transport (FTTRA) - Inriktningspris för årskurs 3 (VT 2018)	178 323
Transport (FTTRA) - Inriktningspris för årskurs 3 (HT 2018)	178 323
Handels- och administrationsprog. (HA)	84 733
Administrativ service (HAADM)	
Handel och service (HAHAN)	
Hantverksprogrammet (HV)	105 466
Finsnickeri (HVFIN)	
Florist (HVFLO)	
Frisör (HVFRI)	
Textil design (HVTEX)	
Övriga hantverk (Skolverket har koder)	
Hotell- och turismprogrammet (HT)	84 999
Hotell och konferens (HTHOT)	
Turism och resor (HTTUR)	

Humanistiska programmet (HU)	77 124
Kultur (HUKUL)	
Språk (HUSPR)	
Industri tekniska programmet (IN)	139 113
Driftsäkerhet och underhållstek. (INDRI)	
Processteknik (INPRO)	
Produkt och maskinteknik (INPRK)	
Svetsteknik (INSVE)	
Naturbruksprogrammet (NB)	162 783
Djur (NBDJU)	
Lantbruk (NBLAN) Berga - SLL	201 515
Skog (NBSKO) - erbjuds inte av kommunal skola inom samverkansområdet, riksprislistan gäller	
Trädgård (NBTRA) - erbjuds inte av kommunal skola inom samverkansområdet, riskprislistan gäller	201 515
Naturvetenskapsprogrammet (NA)	84 980
Naturvetenskap (NANAT)	
Naturvetenskap och samhälle (NANAS)	
Restaurang- och livsmedelsprog. (RL)	124 756
Bageri och konditori (RLBAG)	
Färsvaror, delikatess och catering (RLFAR)	
Kök och servering (RLKOK)	
Samhällsvetenskapsprogrammet (SA) - samtliga inriktningar årskurs 1	76 658
Beteendevetenskap (SABET)	
Samhällsvetenskap (SASAM)	
Medier, info och kommunikation (SAMED) - Inriktningspris för årskurs 2 (VT 2018)	86 506
Medier, info och kommunikation (SAMED) - Inriktningspris för årskurs 2 (HT 2018)	91 430
Medier, info och kommunikation (SAMED) - Inriktningspris för årskurs 3 (VT 2018)	86 506
Medier, info och kommunikation (SAMED) - Inriktningspris för årskurs 3 (HT 2018)	86 506
Teknikprogrammet (TE)	89 154
Design och produktutveckling (TEDES)	
Informations- och medieteknik (TEINF)	
Produktionsteknik (TEPRO)	
Samhällsbyggande och miljö (TESAM)	
Teknikvetenskap (TETEK)	
VVS- och fastighetsprogrammet (VF)	109 085
Fastighet (VFFAS)	
Kyl- och värmepumpsteknik (VFKYL)	
Ventilationsteknik (VIVEN)	
VVS (VJVVS)	
Vård- och omsorgsprogrammet (VO)	85 066
inga nationella inriktningar	
Nationellt godkända idrottsutbildningar	
Ett stort antal godkända utbildningar	
Tilläggsbelopp Lagidrott	17 125
Tilläggsbelopp Individuell idrott	20 550
Interkommunal ersättning för elever som går i klass med hörselanpassning, ersättning utöver programpris (kr/elev/läsår). Rekommenderade av KSL	
Program och inriktningar	2018
Vård- och omsorgsprogrammet - Kungsholmens västra gymnasium	224 051
Naturvetenskapliga programmet - Kungsholmens västra gymnasium	223 958
Samhällsvetenskapliga programmet, beteende - Kungsholmens västra gymnasium	215 821
Samhällsvetenskapliga programmet, samhälle Kungsholmens västra gymnasium	215 821
Ekonomiprogrammet - Thorildsplans gymnasium	213 647
Teknikprogrammet - Thorildsplans gymnasium	225 878
El- och energiprogrammet - Thorildsplans gymnasium	244 124

Prislista för Introduktionsprogrammet - Programinriktat individuellt val		
Yrkesprogram och inriktning		2018
Barn- och fritidsprogrammet (BF)		84 079
Bygg- och anläggningsprogrammet (BA)		116 253
EI- och energiprogrammet (EE)		110 741
Fordons- och transportprogrammet (FT)		136 380
Handels- och administrationsprogrammet (HA)		88 175
Hantverksprogrammet (HV)		108 429
Hotell- och turismprogrammet (HT)		88 175
Industritekniska programmet (IN)		141 738
Naturbruksprogrammet (NB)		165 055
Restaurang- och livsmedelsprogrammet (RL)		127 752
VVS- och fastighetsprogrammet (VF)		112 527
Vård- och omsorgsprogrammet (VO)		88 175
* Ersättningen består av programpris för yrkesprogram enligt ovanstående tabell samt det belopp som bestäms av skolverket per ämne som eleven ej är behörig i.		
Struktur tillägg för kalenderår 2018		
Struktur tillägg 2018		Kr per elev och termin
*Elever som går introduktionsprogram, gymnasiesärskola samt på program där priser inte har fastställts av KSL omfattas inte av struktur tillägg.		
Meritvärdesintervall	Motiv	2018
0 - saknar meritvärde	Elever som går på ett nationellt program (elever med utländska betyg)	3 573
1 - 79	Elever som vid första antagningen saknar behörighet och som inte har ett uppdaterat meritvärde efter studier på ett introduktionsprogram	5 044
80 - 119	Här börjar gräns för behörighet till Yrkesprogram	5 044
120 - 159	Här börjar gräns för behörighet till Högskoleförberedande program	4 413
160 - 199	Sista intervall innan tak på 200 i meritvärde	2 837
		Kr per elev och läsår
Modersmålsundervisning		8 472
Nacka kommun har beslutat att inte anta förslaget till interkommunal ersättning/tilläggsbelopp för modersmålsundervisning. Här får överenskommelse mellan herkommun och skolhuvudman göras för varje enskild elev.		

Priser bestämda av Värmdö kommun	
	Kommunala Skolor Belopp 2018
Program och inriktningar	
Introduktionsprogram	
Preparandutbildning	102 010
Yrkesintroduktion	101 000
Individuellt alternativ	122 412
Språkintröduktion	135 265
Tilläggsbelopp	
Nivå C	75 750 - 99 990
Nivå D	101 000 - 200 990
Nivå E	202 000-

Ersättning till anordnare av vuxenutbildning 2018

	Kronor per poäng
Grundläggande vuxenutbildning	
Kurser inom grundläggande vuxenutbildning	50,7
Orienteringskurser	50,7
Gymnasial vuxenutbildning	
Allmänna gymnasiala kurser	46,7
Kurser inom Barn- och fritidsprogrammet	46,7
Kurser inom Handelsprogrammet	46,7
Kurser inom Omsorgsprogrammet	46,7
Orienteringskurser	51,8
Naturkunskap	51,8
Fysik, kemi och biologi	65,1
Övriga yrkesinriktade kurser	70,4
Kurser på distans	39,2
Svenska för invandrare	
	Kronor per slutförd kurs
Kurs A	20 709
Kurs B	16 360
Kurs C och D	12 840

Äldreomsorg – pengnivåer 2018**Särskilt boende**

Vårdnivåpeng i kr per dygn	2018	År 2019			
	Intern utförare	Intern utförare	Extern utförare	Prognos antal	Prognos kostnad (tkr)
Medboende	117	119	123	7	643
Somatisk avd	1 605	1 720	1 782	120	75 326
Demens avd	1 781	1 822	1 888	160	106 411
Tillfälligt boende	1 987	2 007	2 079	11	8 059
Ej belagd plats högst 14 dagar (tidigare nivå 1)	1 128	1 139	1 180		
				298	190 439

Måltiderna inräknade i ersättningsnivåerna

För extern utförare tillkommer 3,6 % i momskompensation

Hemtjänstpeng

Peng i kr per timme	År 2018			År 2019		
	Zon 1 tätort	Zon 2 övrig	Zon 3 glesbygd	Zon 1 tätort	Zon 2 övrig	Zon 3 glesbygd
Dag kl 06.00 – 19.00	420	460	539	425	464	544
Kväll kl 19.00 – 22.00	448	486	575	453	491	581
Helg fred kl 19.00 – månd kl 06.00	480	524	616	485	530	622
Storhelg	536	584	685	541	590	692
Natt * månd - torsd kl 22.00 – 06.00	469	512	600	473	517	606

* utöver årsavtalet avseende nattpatrull m.a.o. främst kl.22.00-23.00

För extern utförare tillkommer 1,6 % i momskompensation

Startersättning ny vårdtagare	kronor
biståndsbedömda insatser	1 200
service, tex larm	400

Demensdagvård

Peng i kr per dag	År 2018	År 2019			
	Intern utförare	Intern utförare	Extern utförare	Prognos antal	Prognos kostnad (tkr)
Ersättning/dag	1 300	1 313	1 360	24	7 876

I peng ingår ersättning för måltider med 57 kr/dag

För externa utförare tillkommer 3,6 % i momscompensation

Demensdagvård helg

Peng i kr per dag	År 2018	År 2019			
	Intern utförare	Intern utförare	Extern utförare	Prognos antal	Prognos kostnad (tkr)
Ersättning/dag	1 355	1 369	1 418	10	3 545

I peng ingår ersättning för måltider med 57 kr/dag

Vanlig ersättning demensdagvård + 55 kr extra per dag för helgverksamhet

För externa utförare tillkommer 3,6 % i momscompensation

Avser nivåbedömda platser inom kommunen

Funktionsnedsättning gruppboväder LSS, peng per år

1,06

	År 2018	År 2019				
	Intern utförare	Intern utförare	Förändring (kr)	Prognos antal	Prognos kostnad (tkr)	Extern utförare
Nivå 1	357 222	360 794	3 572	0	0	382 442
Nivå 2	491 937	496 856	4 919	7	3 478	526 668
Nivå 3	619 413	625 607	6 194	16	10 010	663 143
Nivå 4	882 456	891 280	8 825	17	15 152	944 757
Nivå 5	1 180 225	1 192 028	11 802	6	7 152	1 263 549
Nivå 5+*				2		
Totalt				48	35 792	

För extern utförare tillkommer 6 % i momskompensation

* Ersättning ges utifrån skrivna avtal mellan utförare och beställare

Funktionsnedsättning daglig verksamhet LSS, peng per år

1,025

	År 2018	År 2019				
	Intern utförare	Intern utförare	Förändring (kr)	Prognos antal	Prognos kostnad (tkr)	Extern utförare
Nivå 1	66 648	67 315	666	23	1 548	68 997
Nivå 2	160 897	162 506	1 609	28	4 550	166 569
Nivå 3	225 220	227 472	2 252	25	5 687	233 159
Nivå 4	298 755	301 743	2 988	19	5 733	309 286
Nivå 5	390 675	394 581	3 907	13	5 130	404 446
Totalt				108	22 648	

För extern utförare tillkommer 2,5 % i momskompensation

Funktionsnedsättning servicebostad LSS, peng per år

	År 2018	År 2019			
	Intern utförare	Intern utförare	Förändring (kr)	Prognos antal	Prognos kostnad (tkr)
Nivå 1	245 954	248 414	2 460	12	2 981
Nivå 2	329 900	333 199	3 299	2	666
Nivå 3	426 592	430 858	4 266	6	2 585
Nivå 4	608 126	614 207	6 081	3	1 843
Nivå 5	812 190	820 312	8 122	7	5 742
Totalt				30	13 817

Koncernen Värmdö kommun

Förutsättningar

Upprättandet av avsnittet har skett i enlighet med av styrelsens för KIVAB beslutade styrmodell. Modellen innebär att koncernens bolag upprättat egna förslag till rambudgetdokument, vilka efter koncernmässiga överväganden sammanställts till föreliggande gemensamma förslag till koncernrambudget. Koncernrambudgeten överlämnas efter fastställande till kommunstyrelsen för att utgöra underlaget till kommundirektörens förslag till budget.

Den budgeterade internbankräntan för perioden har satts till 1,35 %, vilket är i enlighet med räntenivån för första halvåret 2018.

Koncernens utveckling

Den kommande planeringsperioden präglas av synnerligen omfattande investeringar i koncernen. De totala investeringarna budgeteras under perioden 2019-2021 till knappt 1,2 miljarder kronor. Huvuddelen av investeringarna kommer att ske i det delägda VärmdöBostäder AB som planerar för såväl nyproduktion av hyresbostäder som omfattande ROT-renoveringar i det befintliga bostadsbeståndet. Därutöver bedöms att Värmdö Hamnar AB efter en utdragen detaljplaneprocess kommer att kunna igångsätta exploateringsprojektet i Stavsnäs Vinterhamn.

Resultatutvecklingen i koncernen bedöms utvecklas positivt under planeringsperioden. Det är dock huvudsakligen det delägda VärmdöBostäder AB som bedöms komma att bidra till resultatökningen, medan de helägda bolagen uppvisar försämrade, alternativt blygsamt ökande resultat.

Förutsättningar för respektive bolag kommenteras närmare under respektive bolags avsnitt.

Aggregerat ekonomiskt resultat för koncernen 2019-2021

<i>mnr</i>	2019	2020	2021
KIVAB	8,0	7,5	7,1
GAB	-8,2	-8,0	-7,8
VHAB	5,1	4,2	3,5
VBAB	20,3	28,7	31,5
Koncernen	25,1	32,4	34,3

Koncernbidrag

För att hantera de förluster som Gustavsbergbadet AB budgeterar föreslås följande fördelning av koncernbidrag (KB):

<i>mnr</i>	2019	2020	2021
Förlust GAB	-8,2	-8,0	-7,8
KB – KIVAB	8,0	7,5	7,1
KB – VHAB	0,2	0,5	0,7

Totalt	0,0	0,0	0,0
---------------	------------	------------	------------

Investeringar 2019-2028

<i>mnkr</i>	2019	2020	2021	2022	2023
KIVAB	0	0	0	0	0
GAB	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
VHAB	16,8	44,0	10,0	16,4	33,1
VBAB	450,0	354,0	300,0	-	-
Koncernen	467,0	398,2	310,2	16,6	33,3

<i>mnkr</i>	2024	2025	2026	2027	2028
KIVAB	0	0	0	0	0
GAB	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
VHAB	10,0	0	17,7	8,7	0
VBAB	-	-	-	-	-
Koncernen	10,2	0,2	17,9	8,9	0,2

Kommunhuset i Värmdö AB (moderbolaget)

Ägardirektiv till bolaget

Kommunhuset i Värmdö AB (KIVAB) är ett av Värmdö kommun helägt aktiebolag och tillika moderbolag i koncernen med två helägda rörelsedrivande bolag, Värmdö Hamnar AB och Gustavsbergsbadet AB, samt det delägda bolaget VärmdöBostäder AB och det vilande bolaget Gustavsbergs Porslinsmuseum AB.

Detta ägardirektiv gäller för bolaget tillsammans med dess bolagsordning och den av fullmäktige beslutade ägarpolicy för de kommunala bolagen.

Ändamålsdirektiv

Kommunhuset i Värmdö AB har till ändamål att äga och förvalta aktier i bolag som kommunen äger i syfte att åstadkomma en samordning för optimalt resursnyttjande och för att uppfylla Värmdö kommuns vision och mål genom att leda och samordna kommunens verksamheter i bolagsform mot målen.

Verksamhetsdirektiv

Bolaget har till uppgift att, såsom aktieägare, företräda Värmdö kommuns intressen och utöva operativ ägarstyrning i kommunens helägda och delägda bolag.

För att uppnå det kommunala ändamålet ska bolaget ansvara för att:

- genom dialog med dotterbolagens styrelse och ledning utveckla och samordna bolagens strategiska inriktning och ramar ur ett värdeskapande kommunkoncernperspektiv,
- kommunens inriktningsmål och Vision 2030 Skärgårdens mötesplats är vägledande för bolagens utveckling genom att bolagens fastställda mål kopplas till dessa,
- upprätta de styrdokument som krävs för att uppnå full effekt avseende den operativa ägarstyrningen för bolagen,
- yttra sig i frågor av principiell beskaffenhet i dotterbolagen, innan de lämnas vidare till kommunfullmäktige,
- utveckla kommunkoncerngemensamma förhållningssätt mellan dotterbolagen och den kommunala verksamheten,
- av kommunfullmäktige och kommunstyrelse fastställda direktiv och policys som avser eller berör dotterbolagen blir bindande för respektive bolag,
- säkerställa att verksamheten i dotterbolagen bedrivs på ett sätt som främjar effektivt resursutnyttjande och långsiktigt hållbar utveckling,
- ägarens direktiv och styrelsens strategiska inriktning och andra beslut rörande koncernbolagen implementeras och följs i verksamhetsområden och dotterbolag, samt att riskhantering, styrning, IT-system, organisation och processer är tillfredsställande,
- till kommunfullmäktige och kommunstyrelsen rapportera om väsentliga händelser i koncernen,
- verka för att upprätthålla en god ekonomi i kommunkoncernen, samt
- i samverkan med dotterbolagens styrelse och ledning leda och samordna budget- och redovisningsprocessen i koncernen och därvid bl.a. tillse att gemensamma redovisningsprinciper finns upprättade.

För att moderbolaget ska kunna utgöra den sammanhållande operativa funktionen ska kommundirektören i Värmdö kommun vara VD i moderbolaget.

Ekonomiska direktiv

Bolaget ska verka för att minska risktagandet inom bolagsfären samt effektivisera verksamheten genom ökad samverkan och finansiell samordning mellan de kommunala bolagen och med Värmdö kommuns övriga verksamhet.

De kommunala bolagen ska drivas på ett sätt som värddar kapitalet och ger en skälig avkastning med hänsyn till de risker som verksamheten innebär.

Hållbarhetsdirektiv

Bolaget ska verka för att koncernen inlemmar social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet i sina verksamheter.

Ekonomiskt resultat 2019-2021

<i>mnkr</i>	2019	2020	2021
Årets resultat	8,0	7,5	7,1

Kommentarer till resultatbudget

Resultatprognosen baseras på ett antagande om en räntenivå för hela perioden på 1,2 %. Räntenivån utgörs av den bedömda genomsnittsräntan på Värmdö kommuns externa lån vid tidpunkten för denna rambudgets upprättande (1,3 %), med ett ytterligare avdrag om 10 räntepunkter för internbankens administration m.m. Bolagets kostnader (arvoden, administration, m.m.) har för samtliga tre budgetår satts till 0,8 mnkr, vilket är i nivå med senaste års resultat samt budget 2018.

Ränteberäkningen tar hänsyn till de ägartillskott som VärmdöBostäder AB bedömer kommer att bli aktuella att ta i anspråk under budgetperioden och som enligt tidigare beslut ska hämtas ur den likvid (694 mnkr, år 2018) som KIVAB förvaltar. Den ränteintäktsgenererande likviden kommer således minska från nuvarande nivå till 656 mnkr (2019), 618 mnkr (2020) samt 587 mnkr (2021). Ränteeffekten har beräknats på helårsbasis.

KIVAB ska i enlighet med ingånget aktieöverlåtelseavtal med Rikshem AB ensamt stå för vissa exploateringskostnader inom VärmdöBostäder AB:s nybyggnadsprojekt i Munkmora (ca 130 lgh). Den exakta omfattningen på åtagandet och när kostnaden tidsmässigt kommer att infalla är vid detta dokumentets upprättande inte klarlagt och behöver hanteras i särskild ordning i samband med den fortsatta budgetberedningen.

Investeringar 2019-2028

<i>mnkr</i>	2019	2020	2021	2022	2023
	0	0	0	0	0

<i>mnkr</i>	2024	2025	2026	2027	2028
	0	0	0	0	0

Kommentarer till investeringar

Bolaget planerar inga investeringar under planeringsperioden.

Kassaflödesprognos 2019-2021

<i>mnkr</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>
Löpande verksamhet	8,0	7,5	7,1
Investeringar	0,0	0,0	0,0
Finans.verks.	38,3	38,2	30,6
Koncernbidrag	0,0	0,0	0,0
Ägartillskott VBAB	-38,3	-38,2	-30,6
Kassaflöde	8,0	7,5	7,1

Kommentarer kassaflödesprognos

Bolagets kassaflöde utgörs endast av bolagets prognostiserade resultat, samt de ägartillskott som VärmdöBostäder AB bedömer bli aktuella. För att finansiera ägartillskottet föreslås den placerade likviden återbetalas i samma omfattning, vilket är i enlighet med kommunens intentioner. Ägartillskotten påverkar således inte bolagets kassaflöde (då nettot är noll).

Gustavsbergsbadet AB

Ägardirektiv till bolaget

Gustavsbergsbadet är ett helägt bolag till Kommunhuset i Värmdö AB (KIVAB) som är ett helägt bolag till Värmdö kommun.

Detta ägardirektiv är ett komplement till bolagsordningen och gäller tillsammans med den av kommunfullmäktige beslutade ägarpolicy.

Ändamålsdirektiv

Gustavsbergsbadet AB har till föremål för sin verksamhet att driva och utveckla verksamheten i simhallen i Gustavsberg, Gustavsbergsbadet, samt därmed förenlig verksamhet. Bolaget ska erbjuda differentierade möjligheter för medborgarna i Värmdö kommun att ta del av frisk- och hälsofrämjande aktiviteter samt främja simkunnighet.

Bolaget ska också inom Värmdö kommun med tillämpning av kommunal självkostnads- och likställighetsprincip äga, utveckla och förvalta fastigheten Ösby 1:571.

Verksamhetsdirektiv

Bolaget ska i syfte att säkerställa konkurrensneutralitet löpande pröva olika driftsformer i verksamheten.

Ekonomiska direktiv

Bolagets verksamhet ska bedrivas utifrån affärsmässiga och långsiktigt ekonomiskt hållbara principer.

Bolaget uppdras att aktivt arbeta för att minska det ekonomiska beroendet av kommunen.

Bolaget fastställer självständigt avgifter, taxor, hyror m.m. för sin verksamhet.

Bolagets soliditet, dvs. det egna kapitalet dividerat med balansomslutningen, bör inte understiga 15 procent.

Bolaget ska genom intäkter finansiera sin verksamhet utifrån de ekonomiska krav kommunfullmäktige fastställt för bolaget.

Bolaget ska skaffa sitt försäkringsskydd genom Stockholmsregionens Försäkrings AB (SRF).

Bolaget ska arbeta aktivt med att identifiera och i möjligaste mån nedbringa riskerna i sin verksamhet genom aktiv riskhantering och systematisk intern kontroll.

Hållbarhetsdirektiv

I all sin verksamhet ska bolaget vara ett föredöme i miljöfrågor. Verksamheten ska eftersträva att miljövänliga tekniker och material används liksom en miljövänlig teknisk försörjning.

Redovisning och rapportering

Bolaget ska tillämpa de redovisningsprinciper som fastställts av moderbolaget Kommunhuset i Värmdö AB.

Ekonomiskt resultat 2019-2021

<i>mnkr</i>	2019	2020	2021
Årets resultat	-8,2	-8,0	-7,8

Kommentarer till resultatbudget

Entréavgifterna styr nivån på badets intäkter och antal besök har nått sin övre gräns på grund av lokalernas faciliteter. Antal besök ska bibehållas på samma nivå med dock sträva efter att öka, om än i långsammare takt jämfört med tidigare år.

Investeringar 2019-2028

<i>mnkr</i>	2019	2020	2021	2022	2023
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

<i>mnkr</i>	2024	2025	2026	2027	2028
	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2

Kommentarer till investeringar

Fram till 2021 är inget större investeringsbehov planerat. Därefter är fastigheten 15 år och det börjar bli aktuellt att se över tak, fasad m.m. Investeringsvolymerna är dock inte kvantifierade i dagsläget.

Kassaflödesprognos 2019-2021

<i>mnkr</i>	2019	2020	2021
Årets resultat	-8.2	-8.0	-7.8
Avskrivningar	5,0	5,0	5,0
Finans. verks.	-5,0	-5,0	-5,0
Investeringar	-0,2	-0,2	-0,2
Koncernbidrag	8,2	8,0	7,8
Kassaflöde	-0.2	-0.2	-0.2

Kommentarer kassaflödesprognos

GAB behöver erhålla löpande ägartillskott (koncernbidrag) för att täcka det strukturella löpande underskottet utan att urholka det egna kapitalet. Kostnadernas ökningstakt ska vara lägre rent procentuellt jämfört med utvecklingen av intäkterna.

Värmdö Hamnar AB

Ägardirektiv till bolaget

Värmdö Hamnar AB är ett helägt bolag till Kommunhuset i Värmdö AB (KIVAB) som är ett helägt bolag till Värmdö kommun.

Detta ägardirektiv är ett komplement till bolagsordningen och gäller tillsammans med den av kommunfullmäktige beslutade ägarpolicyen.

Ändamålsdirektiv

Värmdö hamnar AB har till ändamål att äga, förvalta och vidareutveckla de hamnanläggningar med tillhörande fastigheter och verksamheter som kommunfullmäktige beslutar att bolaget ska omhänderta.

Bolaget ska även aktivt verka för att hamnverksamhet och -service utvecklas i anslutning till övriga replipunkter i kommunen.

Bolagets styrelse och VD ska bedriva verksamheten så att god ekonomi och långsiktig ekonomisk balans upprätthålls.

Verksamhetsdirektiv

Bolaget ska samordna och utveckla hamnanläggningarna för att uppnå en för kommunen, invånare och besökare en god tillgänglighet och effektivt utnyttjande av tillgängliga resurser. Bolaget ansvarar självständigt för uthyrning av ägda fastigheter, lokaler, lägenheter och anläggningar.

Fokus ska ligga på att tillhandahålla god hamnservice i de hamnar som har stora volymer gods- och persontransporter, samt övriga replipunkter.

Bolaget bör tillse att det finns goda parkeringsmöjligheter samt att hamnavgifter tas ut där så är möjligt. Bolaget kan självständigt besluta om nivåer på dessa.

Ekonomiska direktiv

Bolagets verksamhet ska baseras på affärsmässiga principer, såvida inte kommunfullmäktige i varje särskilt fall beslutar annat. Kommunen fastställer årligen sina ekonomiska krav på bolaget i samband med fastställande av kommunens årsbudget. Bolaget fastställer självständigt avgifter, taxor, hyror m.m. för sin verksamhet. Bolaget ska genom intäkter finansiera sin verksamhet utifrån de ekonomiska krav kommunfullmäktige fastställt för bolaget.

Bolagets soliditet, dvs. det egna kapitalet dividerat med balansomslutningen, bör inte understiga 15 procent. Värmdö Hamnar AB ska ha en avkastning om fem procent på de samlade intäkterna.

Bolaget ska skaffa sitt försäkringsskydd genom Stockholmsregionens Försäkrings AB (SRF).

Bolaget ska arbeta aktivt med att identifiera och i möjligaste mån nedbringa riskerna i sin verksamhet genom aktiv riskhantering och systematisk intern kontroll.

Hållbarhetsdirektiv

I all sin verksamhet ska bolaget vara ett föredöme i miljöfrågor. Verksamheten ska eftersträva att miljövänliga tekniker och material används liksom en miljövänlig teknisk försörjning.

Redovisning och rapportering

Bolaget ska tillämpa de redovisningsprinciper som fastställts av moderbolaget Kommunhuset i Värmdö AB.

Ekonomiskt resultat 2019-2021

<i>mnkr</i>	2019	2020	2021
Årets resultat	5,1	4,2	3,5

Kommentarer till resultatbudget

Budget 2018 plus kända förändringar plus kalkyl Stavsnsprojektet.

Investeringar 2019-2028

<i>mnkr</i>	2019	2020	2021	2022	2023
	16,8	44,0	10,0	16,4	33,1

<i>mnkr</i>	2024	2025	2026	2027	2028
	10,0	0	17,7	8,7	0

Kommentarer till investeringar

I takt med att investeringarna ökar, vilka till viss del lånefinansieras, försämras resultatet. Dock förväntas positivt resultat varje år under en tioårig exploateringsperiod i Stavsns Vinterhamn.

Kassaflödesprognos 2019-2021

<i>mnkr</i>	2019	2020	2021
Årets resultat	5,1	4,2	3,5
Avskrivningar	1,7	2,4	3,1
Amorteringar	-1,3	-1,7	-2,4
Nyuplåning	6,8	24,0	0
Investeringar	-16,8	-44,0	-10,0
Markförsäljningar	10,0	20,0	30,0
Kassaflöde	5,5	22,3	-2,4

Kommentarer kassaflödesprognos

2019: Beräknad investering 16,8 MSEK avseende Gästhamn/Marina inkl servicebyggnader och strandpromenad. Finansieras genom försäljning av del av fastighet Stavsns 1:182 vilket beräknas ge ett bidrag på 10 MSEK samt lånefinansiering 6,8 MSEK.

2020: Beräknad investering 44 MSEK avseende ny godshamn, yttre VA, elstation samt väg till Susegård. Finansieras genom markanvisning stugby Susegård samt försäljning Stavnäs 1:883 vilket beräknas ge 20 MSEK, samt lånefinansiering 24 MSEK.

2021. Beräknad investering ca 10 MSEK avseende vågbrytare/pontoner för taxibåtar, gångväg till Susegård samt parkering Susegård. Finansieras genom försäljning av byggrätter på hamnplan.

Lånen under perioden finns med i kalkylen för Stavnäsprojektet med beräknad avskrivning 50 år och 4% ränta. Trots höga investeringar beräknas resultatet bli positivt under hela investeringsperioden.

VärmdöBostäder AB (intressebolag)

VärmdöBostäder AB ägs till 51 % av Kommunhuset i Värmdö AB. Resterande 49 % av aktierna ägs av Rikshem Holding AB.

Ekonomiskt resultat 2019-2021

<i>mnkr</i>	2019	2020	2021
Årets resultat	20,3	28,7	31,5

Kommentarer till resultatbudget

Resultatet kommer främst att påverkas av hur framgångsrika vi är med att producera nya bostäder. Andra faktorer är långsiktig räntenivå och möjlighet till att få högre generella hyreshöjningar.

Bolaget räknar med framtida besparingar i driftkostnader om 2 % per år. Bolaget kommer att ha större ombyggnadsprojekt vilket kommer innebära en förskjutning från kostnadsförda insatser till aktiverbara ombyggnader och projekt i våra bostadsområden. Avskrivningar och räntekostnader stiger under perioden med ökade investeringar, för 2021 har de nyproducerade lägenheterna beaktats.

Investeringar 2019-2028

<i>mnkr</i>	2019	2020	2021	2022	2023
Nybyggnad	250,0	250,0	200,0		
Bef. bestånd	200,0	104,0	100,0		

<i>mnkr</i>	2024	2025	2026	2027	2028

Kommentarer till investeringar

Bolagets stora ombyggnadsprojekt i Hästhagen kommer att slutföras under slutet av 2019. Konverteringen av förråd till bostäder i Munkmora, ca 40 lägenheter kommer också vara ett större projekt inom bolaget 2019. Nyproduktionen i Munkmora och Brunna, ca 250 lägenheter kan sannolikt också ha påbörjats under 2019/2020. Det finns också goda möjligheter att vi produktionsstartat Charlottendal och Ösbyprojektet under slutet av 2019 alternativt 2020. Förtättningsprojekt i framförallt i Lugnet, Munkmora och utefter Skärgårdsvägen kommer också att tillföra nya bostäder under perioden. Bolaget kommer sannolikt också ROT-renovera ca 100 bostadslägenheter på årsbasis för att uppnå vårt det långsiktiga målet till 2028.

Kassaflödesprognos 2019-2021

<i>mnkr</i>	2019	2020	2021
Löpande verksamhet	50,3	61,7	77,5
Avskrivningar	-	-	-

Amorteringar	-10,0	-10,0	-10,0
Nyuplåning	335,0	225,0	175,0
Investeringar	-450,0	-354,0	-300,0
Ägartillskott	75,0	75,0	60,0
Kassaflöde	0,3	-2,3	2,5

Kommentarer kassaflödesprognos

Löpande drift och underhåll täcks av intäkterna på årsbasis. Då fokus nu ligger på stora investeringar behöver bolaget öka andelen lånade medel. Investeringar i befintligt bestånd finansieras till 100 % med lånat kapital. För nyproduktion har bolaget, i enlighet med ägardirektiven räknat med ägartillskott om 30 %.

Värmdö kommuns taxor och avgifter 2019

Bilaga 8 - kommundirektörens
underlag till budget 2019

Innehåll

TAXOR OCH AVGIFTER 2019	5
1. Kort om taxor och avgifter 2019	5
2. Kopieringstaxa	9
3. Borglig vigsel	9
4. Trygghetsboende	9
5. Funktionsnedsättning	10
6. Äldreomsorg	11
7. Individ- och familjeomsorg	12
8. Alkoholtillstånd	12
9. Avgifter för måltider – pedagogisk samt övriga måltider	14
10. Maxtaxa barnomsorg	15
11. Kultur och fritid inkl. taxor för uthyrning	16
12. Karttaxa	20
13. Plantaxa	27
13.1 Ansvariga nämnder för plan- och bygglagen i Värmdö kommun	27
13.2 Självkostnadsprincipen	27
13.3 Likställighetsprincipen	27
13.4 Kommunfullmäktiges beslut om taxa	28
13.5 Avgiftsbeslut i enskilda ärenden	28
13.6 Justeringsfaktor	29
13.7 Tidsersättning	30
13.8 Avräkning	30
13.9 Planbesked.....	30
13.10 Planavgift.....	31
13.11 Tabeller	35
14. Renhållningstaxa	38
14.1 Allmänt	38
14.2 Avgiftsskyldighet.....	38
14.3 Begreppsförklaringar	38
14.4 Avgifter.....	40
14.5 Övriga tjänster och tilläggstjänster, fastland och skärgård	47
14.6 Latrin.....	48
14.7 Övrigt	49
15. Slamtaxa	50
15.1 Allmänt.....	50
15.2 Begreppsförklaringar	50

15.3	Avgifter.....	51
16.	Prövning och tillsyn inom miljö- och hälsoskyddsområdet	60
16.1	Inledande bestämmelser	60
16.2	Avgift för prövning och tillsyn.....	61
16.3	Avgift med anledning av anmälan.....	62
16.4	Avgift för tillsyn i övrigt	63
16.5	Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område m.m.....	65
16.6	Taxebilaga 1	72
16.7	Taxebilaga 2	106
17.	Taxa för kontroll av livsmedelsverksamheter	107
17.1	Inledande bestämmelser	107
17.2	Timtaxa (timavgift)	108
17.3	Avgift för prövning	108
17.4	Godkännande vid byte av livsmedelsföretagare eller annan ändring.....	108
17.5	Avgift för registrering	109
17.6	Årlig kontrollavgift.....	109
17.7	Avgift för extra offentlig kontroll.....	110
17.8	Nedsättning av avgift m.m.....	110
17.9	Konkurs	110
17.10	Moms	110
17.11	Om betalning av avgiften m.m.	110
17.12	Verkställighetsfrågor m.m.....	111
18.	Bygglövtaxa	111
18.1	Plan- och bygglagen.....	111
18.2	Självkostnadsprincipen	111
18.3	Likställighetsprincipen	112
18.4	Kommunfullmäktiges beslut om taxa	112
18.5	Avgiftsbeslut i enskilda ärenden	112
18.6	Betalning av avgift	113
18.7	Tidsersättning	114
18.8	Avräkning	114
18.9	Övrigt	114
18.10	Benämningar av faktorer för beräkning av avgifter.....	114
18.11	Tabeller	116
19.	Vatten- och avloppstaxa 2019	127
19.1	Avgiftsskyldighet.....	127
19.2	Avgiftstyper.....	127
19.3	Ordförklaringar	127
19.4	Avgiftsskyldighet föreligger	128
19.5	Anläggningsavgift för bostadsfastighet.....	129

19.6	Anläggningsavgift för annan fastighet.....	130
19.7	Anläggningsavgift för obebyggd fastighet.....	132
19.8	Allmän platsmark.....	132
19.9	Särtaxa.....	132
19.10	Betalning av avgift.....	132
19.11	Särskilda ersättningar.....	133
19.12	Brukningavgift för bebyggd fastighet.....	134
19.13	Allmän platsmark.....	136
19.14	Ökad eller reducerad avgift för spillvattenavlopp.....	136
19.15	Obebyggd fastighet.....	136
19.16	Särskilda avgifter.....	136
19.17	Särtaxa.....	137
19.18	Betalningsvillkor.....	137
19.19	Av fastighetsägare begärda åtgärder.....	138
19.20	Taxans införande.....	138
19.21	Vid tvist.....	138
20.	Regional vatten- och avloppstaxa.....	139
21.	Trafik- och fordonstaxa.....	141
22.	Upplåtelse av offentlig plats.....	143

TAXOR OCH AVGIFTER 2019

1. Kort om taxor och avgifter 2019

De taxor och avgifter som ingår i bilaga 8 till budget 2019 beskrivs här i korthet. Vidare beskrivs de större förändringar som gjorts inom respektive taxa mellan år 2018 till 2019.

Kommunernas rätt att ta ut avgifter framgår av 2 kap. 5 § kommunallagen (2017:725) (KomL), som har följande lydelse:

”Kommuner och landsting får ta ut avgifter för tjänster och nyttigheter som de tillhandahåller. För tjänster eller nyttigheter som de är skyldiga att tillhandahålla får dock avgifter endast tas ut om det följer av lag eller annan författning”.

Lagstiftningen ger kommunerna rätt att ta ut avgifter inom hela den sektor som regleras i kommunallagen. Det enda kravet är att kommunen tillhandahåller en tjänst eller nyttighet som motprestation. Det gäller även ”frivilliga uppgifter” som tillhandahålls inom ramen för en obligatorisk verksamhet (se prop. 1993/94:188 s.79-80). Detta innebär att kommunerna har möjlighet att ta ut avgifter för frivillig uppdragsverksamhet.

Kopieringstaxa

Kommunens kopieringstaxa följer avgiftsförordningen (SFS 1992:191) och är oförändrade jämfört med 2018.

Borglig vigsel

Taxa för borglig vigsel är oförändrad jämfört med 2018.

Trygghetsboende

Denna avgift innehåller kö- och förmedlingsavgift för trygghetsboende. Dessa avgifter är oförändrade jämfört med 2018.

Funktionsnedsättning och äldreomsorg

Kommunens rätt att ta ut avgifter inom äldreomsorg och funktionsnedsättning regleras i socialtjänstlagen, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade samt hälso- och sjukvårdslagen. Socialstyrelsen fastställer varje år utifrån prisbasbeloppet ett maxbelopp, den s.k. maxtaxan. Värmdö kommuns taxor och avgifter inom äldreomsorg samt funktionsnedsättning är för 2019 uppräknade med 1 procent enligt den generella höjningen förutom i de fall där socialtjänstlagens bestämmelser om högkostnadsskyddet gäller.

Individ- och familjeomsorg

I dessa ingår taxor och avgifter gällande placering i familjehem, egenavgift vid vuxenplacering, familjerådgivningsbesök och kostnader för obligatorisk föräldrautbildning för adoptivföräldrar. Avgifterna för placering i familjehem följer Försäkringskassans rekommendationer för underhållsstöd. Egenavgifterna följer Stockholm stads motsvarande avgifter liksom avgiften för föräldrautbildning för adoptivföräldrar. En ny upphandling pågår vad det gäller familjerådgivning, som även den följer Stockholms stads avgifter, och eventuell justering kan därför komma att ske.

Alkohollagen och serveringstillstånd

Här ingår taxor och avgifter för ansökningar, avgifter för kunskapsprov samt årliga tillsynsavgifter. Dessa avgifter har inte räknats upp för 2019 efter en bedömning av avgiftsnivån jämfört med andra kommuner.

Pedagogisk måltid

En pedagogisk måltid är en måltid som personal vid förskola, skola, äldreomsorg, gruppboende och daglig verksamhet äter tillsammans med barn/elever/brukare under sin arbetstid. Denna måltid förmånsbeskattas inte. Övriga måltider för personal ska förmånsbeskattas. Avgifterna är oförändrade jämfört med föregående år.

Maxtaxa barnomsorg

Här ingår taxor för förskola och fritidshem som räknas upp automatiskt med det index Skolverket anger varje höst.

Kultur och fritid inkl. taxor för uthyrning

Kommunens idrotts- och fritidsanläggningar samt skol- och kulturlokaler kan hyras av föreningar och privat. Taxor för hyra av gräsplaner har utökats med halv och kvarts 11-spelplan. I övrigt är det endast mindre förändringar av taxan för hyra av lokaler. Timtaxan för vaktmästare under kvällar och helger samt ljud- och ljus tekniker vid evenemang i Gustavsbergsteatern har höjts från 400 kr till 500 kr per timme för att täcka faktiska kostnader.

Värmdö kulturskola inför kortkurser på fem gånger för en elevavgift på 500 kr. Ensemble/kör utöver ämnesundervisning höjs från 110 kr till 250 kr per termin.

Digitala bilder för privat bruk blir från 2019 kostnadsfria att själv ladda ner från kommunens bildarkiv.

Karttaxa

Den som nyttjar tjänster av Kart- och GIS-verksamheten betalar avgifter för utförda åtgärder. Begreppet ”fullständig nybyggnadskarta” skrivs in i taxan för 2019.

Plantaxa

Denna taxa innehåller taxor och avgifter avseende lov, tillstånd och tillsyn. Taxan har uppdaterats efter gällande prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Renhållningstaxa

För den renhållning kommunen ansvarar för enligt gällande lagstiftning utgår avgifter enligt en avfallstaxa. Avgifterna för hantering av hushållsavfall består av en fast årlig avgift och en rörlig avgift beroende på behållarstorlek och antal hämtningar. Dessutom finns särskilda avgifter för tilläggstjänster. Renhållningstaxan höjs med 5 procent till 2019. Matavfallstaxan ingår som en del av renhållningstaxan. Taxan för matavfall är oförändrad jämfört med 2018.

Slamtaxa

Kommunen har fastställda taxor och avgifter för slamhämtning. Dessa är uppdelade på slamavgifter för fastlandet respektive skärgården. Slamtaxan höjs med 5 procent till 2019.

Prövning och tillsyn inom miljö- och hälsoskyddsområdet

Denna taxa gäller avgifter för Värmdö kommuns kostnader för prövning och tillsyn enligt miljöbalken eller bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller med anledning av EU-förordningar samt strålskyddslagen. För miljötaxan föreslås en höjning av timavgiften från 1 050 till 1 200 kr 2019.

Livsmedelstaxan

Livsmedelstaxan föreslås utgöra en egen taxa då den inte omfattas av miljöbalken och har andra inledande bestämmelser än de som framgår i taxa för tillsyn och prövning inom miljö- och hälsoskyddsområdet. För livsmedelstaxan föreslås timavgiften vara oförändrad i förhållande till föregående år.

Bygglovstaxa

Kommunens taxor och avgifter inom bygglovstaxa återfinns inom kap 12 i plan- och bygglagen (2010:900) (PBL). För bygglovstaxan är timavgiften oförändrad i förhållande till föregående år. Ordinarie taxa för prövning av attefallsanmälan ändras och tidigare timdebitering försvinner.

Vatten- och avloppstaxa

Avgifterna utgörs av anläggningsavgifter (engångsavgifter) och bruksavgifter (periodiska avgifter). Avgift tas ut för vattenförsörjning, spillvattenavlopp, dag- och dräneringsvatten från fastighet och dagvattenavlopp från allmänna platser såsom gator, vägar, torg och parker. VA-taxan är oförändrad jämfört med 2018.

Regional vatten- och avloppstaxa

Regional anläggningsavgift specificeras för vatten, spillvatten, dagvatten fastighet och dagvatten gata. Regional avgift avses huvudsakligen för fastigheter som ansluter sig till det kommunala ledningsnätet. Denna taxa är oförändrad jämfört med 2018.

Trafik- och fordonstaxa

Avgifter specificeras för felparkering, timavgift för trafik- och fordonsärenden, flyttning av fordon och taxa för trafikordningsplan. Större förändringar till 2019 är taxa för avgiftsbeläggande av parkering i centrala Gustavsberg samt höjning av avgiften för flytt av fordon.

Taxa för upplåtelse av offentlig plats

Avgifter tas ut för kiosker, torgplatser, affischer, evenemang, försäljningsändamål och byggändamål enligt gällande avgifter. Ingen avgift tas för tillfällig försäljning av ideell karaktär eller kommunalt finansierad verksamhet. Taxa för byggändamål, enskild container eller motsvarande” höjs från 100 kr till 300 kr.

2. Kopieringstaxa

I Värmdö kommun har kommunfullmäktige beslutat att kommunens kopieringstaxa ska följa avgiftsförordningen (SFS 1992:191):

- Kopiering av allmän handling, allmän handling som sänds med telefax, eller utskrift från dataregister – under tio sidor ingen avgift, för tio sidor är avgiften 50 kronor samt för varje sida utöver tio sidor är avgiften 2 kronor.
- Avskrift av allmän handling, utskrift av ljudupptagning – avgiften är 90 kronor per påbörjad fjärdedels arbetstimme.
- Kopia av videobandsupptagning – avgiften är 600 kronor per band.
- Kopia av ljudbandsupptagning – avgiften är 120 kronor per band.

Kostnader för att plocka fram handlingarna får inte ingå i taxan, oavsett hur tidskrävande det kan bli.

3. Borglig vigsel

Par där minst en av parterna är kommunmedlem 800 kr

Par som inte är kommunmedlemmar 1 000 kr

4. Trygghetsboende

Köavgiften är 225 kronor per år.

Förmedlingsavgiften är 1 000 kronor och tas ut efter det att kontraktsskrivning har skett.

5. Funktionsnedsättning

		2018 (kr)	2019 (kr)	
SOL-beslut:				
Eget boende SOL				
Omvårdnadsavgift vardagar dagtid	månad	567	573	
Omvårdnadsavgift heldygn	månad	1 135	1 146	
Trygghetslarm	månad	248	251	
Städning	timme	253	256	
Inköp	månad	253	256	
Tvätt	månad	253	256	
Avgift för utebliven avbokning	tillfälle	253	256	
Vårdboende				
Omvårdnadsavgift inkl städ och trygghetslarm	månad	2 013	2 044	
Korttidsboende SOL				
Omvårdnad	dygn	66	67	
Maximal sammanlagt avgift				
	månad	2 013	2 044	
Kost:				
Kost på dagverksamhet SOL	dag	57	58	
Kost på särskilt boende SOL	månad	3 157	3 189	
Kost på korttidsboende SOL	dygn	104	105	
Matlådor	styck	52	53	
Särskilt boende SOL				
Boende	månad	2 068	2 100	
LSS-beslut:				
Kollo/korttidsvistelse				
Avgift för kost vid korttidsplacering/vistelse barn och under 16 år	dygn	76	76	
från 16 år	dygn	104	105	
Daglig verksamhet kost				
LSS-beslut inkl moms		57	58	inkl. moms 65
Gruppboendestäder				
Helpension*	månad	3 314	3 348	3 749
Modifierad helpension 1**	månad	2 253	2 276	2 549
Modifierad helpension 2***	månad	1 757	1 775	1 988
Modifierad helpension 3****	månad	2 817	2 845	3 187
Styckpris middag	styck	68	68	76
Avgift på kaffe	kopp	8	8	9
Avgift på kaffe alternativ 8 kr/kopp	månad	212	214	240
<i>Moms läggs på priset för mat när det gäller LSS beslut.</i>				
El Rödhakevägen	månad	359	362	
El Ösby Skolväg 1 och 3	månad	359	362	
El Värmdö gruppboendestad	månad	248	251	
Prisbasbelopp				
	2017	2018	53,92%/mån	55,39%/mån
	44 800	45 500		
		2018	2 013	2 068
		2019	2 044	2 100
* Alla mål				
** Alla mål utom lunch måndag-fredag				
*** Middag alla dagar och lunch lördag-söndag				
**** Lunch och middag alla dagar				

6. Äldreomsorg

		2018 (kr)	2019 (kr)
Eget boende			
Omvårdnadsavgift vardagar dagtid	månad	568	573
Omvårdnadsavgift heldygn	månad	1 135	1 146
Trygghetslarm	månad	248	251
Städning	timme	253	256
Inköp	månad	253	256
Tvätt	månad	253	256
Avgift för utebliven avbokning	tillfälle	253	256
Vårdboende			
Omvårdnadsavgift inkl städ och trygghetslarm	månad	2 013	2 044
Avlösningplats/korttidsplats			
Omvårdnad	dygn	60	67
Maximal sammanlagd avgift			
	månad	2 013	2 044
Kost:			
I dagvård/dagverksamhet	dag	57	58
I vårdboende	månad	3 157	3 189
I avlösningplats	dygn	104	105
Matlådor			
	styck	52	53
Avgift för transport till bårhus		Betalas av dödsbo Betalas av dödsbo	
<i>Prisbasbelopp</i>	<i>2017</i>	<i>2018</i>	<i>53,92%/mån</i>
	<i>44 800</i>	<i>45 500</i>	
		2018	2 013
		2019	2 044

7. Individ- och familjeomsorg

IFO , individ- och familjeomsorgen	2019
Placering i familjehem kr/månad betalas av föräldrar utifrån förmåga	1 573 kr
Egenavgift vid vuxenplacering HVB kr/dygn	80 kr
Egenavgift för stödboende 70 kr/dygn, mat 86 kr/dygn totalt 156 kr	156 kr
Familjerådgivning kr/besök	286 kr*
Obligatorisk föräldrautbildning för adoptivföräldrar (kostnad avser per person)	2 200 kr

*Familjerådgivningen är under upphandling och timavgiften kan komma att justeras under hösten 2018. Den följer Stockholms stads avgiftsnivå.

8. Alkoholtillstånd

Avgifter enligt alkohollagen, serveringstillstånd	2019
Ansökningsavgifter	
Nya ansökningar permanenta tillstånd	10 500 kr
Nytt stadigvarande tillstånd (inkl ägarskifte)	4 700 kr
Ändrade ägarförhållanden i bolag	4 700 kr
Permanent utökad serveringstid	4 700 kr
Tillfällig utökning av tider, ytor m.m	800 kr
Öppethållande efter kl. 01.00	1 200 kr
Tillfälligt tillstånd för allmänheten	3 000-5 500 kr
Tillfälligt tillstånd för slutna sällskap	800 kr
Avgifter för kunskapsprov	
Stadigvarande verksamhet till allmänheten samt catering för slutna sällskap	1 500 kr
Tillfällig verksamhet till allmänheten samt stadigvarande servering slutna sällskap	800 kr
Tillfällig servering till slutna sällskap	500 kr
Pausservering och provsmakning	500 kr
Tillfälligt tillstånd till allmänhet	
7 dagar i följd på samma plats (ansökan för längre period – nyansökningsavgift)	5 500 kr
Tre dagar i följd på samma plats	4 000 kr
En dag	3 000 kr
Paustillstånd vid konsert/revy o. liknande	4 200 kr

Tillsynsavgifter, anmälning om ändring	2019
Anmälan om ändrade ägarförhållanden och personer med betydande inflytande	4 700 kr
Påminnelseavgift restaurangrapport	700 kr
Tillsynsavgift försäljning öl	
Helårsöppna försäljnings/serveringsställen	1 900 kr
Tillsynsavgift tobak	
Enbart tobak	1 700 kr
Nikotinläkemedel	1 500 kr
Försäljning av e-cigarett och påfyllningsbehållare	1 700 kr
Försäljning av två olika av ovanstående varuslag	2 000 kr
Försäljning av tre olika av ovanstående varuslag	2 400 kr
Försäljning av fyra olika av ovanstående varuslag	3 000 kr
Årlig tillsynsavgift	
Fast avgift, inre tillsyn, allmänheten	2 600 kr
Fast avgift, slutna sällskap	2 600 kr
Timavgift	
Extra tillsyn utöver ordinarie årsavgift	800 kr
Rörlig del av tillsynsavgift	
Den rörliga delen av tillsynsavgiften debiteras utifrån verksamhetens årsomsättning.	
Årsomsättningen redovisas av tillståndshavaren i en årlig restaurangrapport.	
0-10 000 0 0 0	0 kr
10 000-100 000	2 000 kr
100 001-250 000	3 000 kr
250 001-500 000	5 000 kr
500 001-750 000	8 000 kr
750 001-1000 000	10 000 kr
1 000 001-1 500 000	12 000 kr
1 500 001-2 000 000	14 000 kr
2 000 001-3 000 000	16 000 kr
3 001 000-4 000 000	18 000 kr
4 000 001-5 000 000	20 000 kr
> 5 000 001	20 000 kr

9. Avgifter för måltider – pedagogisk samt övriga måltider

Pedagogisk måltid

Personal vid förskola, skola, äldreomsorg, gruppboende och daglig verksamhet som äter tillsammans med barn/elever/brukare under sin arbetstid äter en pedagogisk måltid. En sådan måltid beskattas inte.

	2018	2019
Förskola, gruppboende och daglig verksamhet	18 kr	18 kr
Skola och äldreboende	23 kr	23 kr

Övriga måltider

Skola:

	2018	2019
Lunch		
Personal	55 kr	55 kr
Övriga gäster	70 kr	70 kr

Äldreomsorg:

	2018	2019
Frukost	25 kr	25 kr
Lunch/middag		
Personal	55 kr	55 kr
Gäst pensionär	65 kr	65 kr
Övriga gäster	70 kr	70 kr
Sallad enbart		
liten	20 kr	20 kr
stor	35 kr	35 kr
Matlåda		
Gäst pensionär	52 kr	52 kr
Övriga gäster	57 kr	57 kr
Läsk, lättöl	15 kr	15 kr
Kaffe	15 kr	15 kr
Kaka	15 kr	15 kr
Smörgås	20 kr	20 kr

I samtliga avgifter ingår moms.

10. Maxtaxa barnomsorg

Värmdö kommun följer den årliga indexregleringen av maxbeloppet för förskola och fritidshem som beslutas av Skolverket varje höst. Avgiftsnivåerna för 2019 meddelas hösten 2018.

11. Kultur och fritid inkl. taxor för uthyrning

Idrotts- och fritidsanläggningar - taxor för uthyrning 2019

kronor per timme	Bidragsberättigad förening		Övriga föreningar och kommunala enheter	Privat
	till och med 19 år*	Senior		
Gräsplan - natur/konst				
1/1 11-spelplan	50	200	320	700
½ och ¼ 11-spelplan	30 / 15	100 / 50	160 / 80	350 / 175
5 och 7-spelplan	30	75	150	350
Vintertaxa 1 november - 31 mars				
1/1 11-spelplan	400	500	700	1 500
½ och ¼ 11 spelplan	200 / 100	250 / 125	350 / 175	-
Friidrott	50	185	320	500
Grusplan				
11-spel	20	50	100	210
5 och 7-spel	15	30	50	100
Gymnastiksalar	30	60	100	250
Sporthallar				
A-hall	40	120	180	450
B och C-hall	30	60	100	250
Motionslokal	20	40	100	250
Teorisal	20	40	100	210
Omklädning enbart	20	40	60	80
Ishall / bandybana				
högsäsong - ishall vecka 38-12 och bandybana vecka 44-10	70	240	400	1 300
för- och eftersäsong	900	900	900	900
Isyta under tak				
högsäsong vecka 44-10	60	200	350	500
för- och eftersäsong	600	600	600	600
Grisslinge havsbad				
gräsyta	15	30	50	100

* Även pensionärsföreningar ingår i denna kategori.

Ljud-och ljusanläggning hyrs ut till skolor och föreningar för 300 kr/tillfälle.

Övernattning för skola och förening i gymnastiksal 350 kr per natt och i idrottshall 500 kr per natt. Kostnad för vaktmästarinsats kan tillkomma med 350 kr per timme.

Undantag från taxa: Arrangör som erhållit bidrag av kommunen för kostnadsfria aktiviteter för barn och unga betalar ingen lokaltaxa.

Kultur- och samlingslokaler - taxor för uthyrning 2019

Kategori 1: Bidragsberättigade föreningar och organisationer i Värmdö kommun med verksamhet för barn och ungdom till och med 19 år samt pensionärsföreningar. Kulturprogram för barn och ungdom som arrangeras av kulturenheten. Arrangemang med elever som anordnas av kommunens skolor.

Kategori 2: Bidragsberättigade föreningar, organisationer och studieförbund i Värmdö kommun.

Kategori 3: Övriga föreningar samt nämnder och kommunala enheter i Värmdö kommun.

Kategori 4: Företag samt privatpersoner. Föreningar som inte är verksamma i Värmdö kommun.

Lokal	kronor per timme			
	Kategori 1	Kategori 2	Kategori 3	Kategori 4
Gustavsbergsteatern				
Salong + foajé**				
vardag 8-17	80*	180*	550*	850*
kväll och helg	80*	180*	750*	1 100*
Foajé enbart (bokas via handläggare)				
vardag 8-17	30*	100*	300*	400*
kväll och helg	30*	100*	500*	800*
Kristallsalen	40*	80*	150*	300*
Balettsalen	30*	60*	100*	200*
Skollokaler				
Matsalar	40	80	150	300
Specialsalar	20	60	100	210
Lektionssalar	20	40	60	150
Musikens hus				
Stora salen	40	80	150	300
Lilla salen	20	60	100	210
Foajén	20	60	100	210
Gustavsgården				
Samlingslokalen	40	80	150	300
Övriga rum	20	40	60	150
Övriga möteslokaler***				
Mindre lokal	20	60	100	210
Större lokal	40	80	150	300
Kulturskolelokaler i Ungkulturhuset Gurraberg med flera****				
biograf /seminarielokal	20	60	100	210
konferensrum (max 10 pers)	20	40	60	150
konstateljé - bild/keramik	40	80	150	300
textil/hobby	20	60	100	210
replokal musik	40	80	150	-
teaterlokal - black box	40	80	150	300
Dansstudio stor	40	80	150	300
Dansstudio liten	30	60	100	200
kök	20	60	100	210
café/scen	40	100	300	400

* Vid arrangemang i Gustavsbergsteatern tillkommer kostnad för vaktmästare med 250 kr/tim vardagar fram till kl 17 och övrig tid med 500 kr/tim. För ljud/ljustekniker debiteras 500 kr/tim.

** Kultur- och fritidsnämnden äger, vid tjänstekoncession, rätt att göra avsteg från beslutad taxa.

*** Ingen lokalhyra utgår vid borgerlig vigsel.

**** Uthyrning som sker under andra tider än ordinarie öppettider och som kräver personal, debiteras faktisk personalkostnad. Om flera lokaler bokas för ett sammanhållet arrangemang kan nedsättning av lokaltaxan ske.

Värmdö kulturskola - elevavgifter

	avgift per termin
Terminskurser	
Ämnesundervisning	1 250 kr
Ensemble/kör enbart	410 kr
Ensemble/kör utöver ämnesundervisning	250 kr
Instrumenthyra	310 kr
Övriga avgifter	
Kortkurser på 5 gånger	500 kr
Workshop 2 timmar - avgift per tillfälle	100 kr
Dagläger - avgift per dag	250 kr

Syskonrabatter ges från tredje barnet.

Gustavsbergs Konsthall

Programverksamhet och visningar för privata sällskap enligt kostnadsförslag.

Ungkulturhuset Gurraberg

Aktiviteter (workshops, kortkurser mm beroende på utformning och längd) 20-100 kr.

Värmdö bibliotek

Beställningsavgifter

- Reservation av media: 10 kr (se avvikelser för fjärrlån)
- Fjärrlån: 20 kr
- Utlandsbeställning och kopior från universitet och högskola: självkostnadsavgift

Undantagna från beställningsavgift är barn och ungdomar under 18 år. Vid beställning av talböcker utgår ingen beställningsavgift.

Förseningsavgifter

- Film: 10 kr per försenad dag
- 14-dagars-lån: 5 kr per försenad dag
- Övriga medier: 10 kr per media och påbörjad vecka (inkl tidskrifter, TV- och datorspel)
- Räkningsutskick: 25 kr
- Maxavgift: 350 kr

Barn och ungdomar under 18 år betalar ingen förseningsavgift. Likaså lärare, förskolor och dagbarnvårdare. Vid försening av talböcker utgår ingen förseningsavgift.

Ersättningsavgifter

- Barnmedia: 150 kr

- Vuxenmedia allmänt: 250 kr
- Pocket: 75 kr
- Tidskrifter: 75 kr
- CD-skiva: 200 kr
- DVD och TV/datorspel: 600 kr
- Förlorat lånekort: 20 kr (Barn och ungdomar under 18 år får två lånekort gratis, därefter betalas en avgift 20 kr.)

Barn och ungdomar under 18 år och lärare/förskolelärare betalar inga ersättningsavgifter (undantag för TV- och datorspel).

Övriga avgifter

- Kopia A4: 2 kr/sida (dubbelsidigt 4 kr) Barn och ungdomar under 18 kopierar fem sidor gratis.
- Utskrifter: 2 kr per sida
- Kopia A3: 5 kr/sida (dubbelsidigt 10 kr)
- Påsar: 2 kr
- Författarbesök och andra program: maxavgift 50 kr

Kultur övrigt

Familjeföreställning

70 kr per biljett vuxen och 30 kr per biljett barn

Antikvariska utlåtagen

Taxa för antikvariska utlåtagen, som en service till bla mäklare, 950 kr per utlåtande.

Bildarkiv – prislista för bildförmedling

Samtliga priser anges exklusive moms.

Digitala bilder för privat bruk är kostnadsfria (för bildsökningar se nedan).

Bilder för publicering:

Pris är för ett användningstillfälle i max ett år. Eventuellt redan debiterat grundpris dras av från dessa priser.

Redaktionell användning: böcker, tidskrifter och tidningar, TV och hemsidor, offentlig utsmykning samt icke-kommersiella utställningar.

1-5:e bilden	1 000 kr/bild
6-10:e bilden	800 kr/bild
11:e bilden och fler	600 kr/bild

Annonser, reklambroschyrer och -affischer, företagskataloger och kundtidningar:

2 000 kr/bild

För övrig användning kontakta kultur- och fritidsenheten för offert.

Övrigt

Bildsökningar enligt överenskommelse 700 kr/tim

12. Karttaxa

Allmänt

Den som nyttjar tjänster av Kart- och GIS-gruppen betalar avgifter i den omfattning som framgår av denna taxa i den mån annan taxa inte är tillämplig.

Utförande av arbete och produktinnehåll finns beskrivet i diverse informationsblad.

Tillämpning

Denna taxa ska tillämpas för åtgärder utförda efter 2019-01-01.

Uppdrag enligt denna taxa utförs i tillämpliga delar i enlighet med föreskrifter och anvisningar i "Handbok till Mätningsskuggörelsen" (HMK).

Betalningsskyldighet

Avgiftsskyldighet föreligger för åtgärder:

- a) enligt plan- och bygglagen (SFS 2010:900)
- b) av annan art som Kart- och GIS-enheten utför enligt beställning.

Betalningsskyldig är beställare av uppdrag enligt denna taxa. Betalning för utfört uppdrag ska erläggas av beställaren, såvida inte annat betalningsansvar styrkts vid beställningen. Betalas inte avgiften inom på räkningen föreskriven tid, utgår dröjsmålsränta enligt av kommunfullmäktige antagna regler för kravverksamhet.

Ersättningsnorm

Uppdrag debiteras såsom sakersättning och/eller tidsersättning i enlighet med denna taxa.

Med sakersättning avses fast ersättning för uppdraget som helhet eller summan av fasta à-priser för olika delåtgärder. Med tidsersättning avses debitering per timme för i uppdraget medverkande personal och utrustning.

Kart- och GIS-enheten äger rätt att för särskilda uppdrag träffa avtal om annan debiteringsnorm. Avtalade priser ska grundas på uppskattad resursåtgång och denna taxa med den avvikelse som kan föranledas av uppdragets storlek och karaktär.

Årlig justering

Kommunfullmäktige ska årligen pröva frågan om justering av beloppen enligt denna taxa med hänsyn till inträffade förändringar i lönekostnader med mera.

Särskild ersättning

Utförs arbete utom ordinarie arbetstid, används dyrbarare utrustning eller är materialåtgången större än vanligt eller är annars kostnaderna högre än normalt, till exempel om fältarbetet på beställarens begäran utförs under förhållanden som medför exceptionellt merarbete, utgår särskilda avgifter.

Moms

Alla prisuppgifter i taxan anges i svenska kronor (Kr). Vissa avgifter är momspliktiga. Momsen är 6 eller 25 %, vilket anges i respektive tabell. Andra avgifter är momsbefriade.

Grundprincip för avgifter

Enligt SKL beräknas avgifter för tillfälligt nyttjande av digital geografisk information enligt grundprincipen;

$$\text{avgift} = \text{mPBB} \times \text{F} \times \text{N}$$

där;

mPBB = milliprisbasbelopp (en tusendels prisbasbelopp), för närvarande 45,5 (ett prisbasbelopp är år 2018 45 500 kr).

F = faktor (mättings- eller kartfaktor), framtagen av SKL

N = justeringsfaktor, bestäms av kommunfullmäktige, för närvarande 1,0

Kartavgift beräknas efter markarea.

Avgiften kan också tas ut genom tidsersättning enligt fastställd timtaxa. Vid tidsersättning tas kostnad för administration ut med minst en timme. Vid tidsersättning kan också ersättning för resa utgå om så erfordras.

Samverkansavtal

Samverkansavtal kan upprättas mellan kommunen och mätkonsult. Det innebär att fria uttag mot att mätleverans kan göras. Kontakta kart- och GIS-enheten vid intresse.

Nyttjanderättsavtal

Nyttjanderättsavtal kan upprättas mellan kommunen och annan part. Det innebär att uttag och nyttjande av data kan ske enligt överenskommet avtal. Kontakta kart- och GIS-enheten vid intresse.

Nybyggnadskarta

Kostnad och leveransformat

För nybyggnadskarta för fastigheter upp till 4 500 kvm gäller:

Typ av karta	Kr (momsbefriad)
Fullständig nybyggnadskarta. Levereras som pdf, dwg och utskriven på papper.	8 800
Förenklad nybyggnadskarta.	1 000

Levereras som pdf eller utskriven på papper, A3. Om kartan önskas levererad som dwg tillkommer en kostnad enligt utdrag ur primärkartan som dwg.	
--	--

För större fastigheter gäller tidsdebitering alternativt överenskommelse om fast pris. Vid beställning av nybyggnadskarta för flera närliggande fastigheter kan ett enhetspris överenskommas.

Utdrag ur primärkarta

Kostnad och leveransformat

Leverans i DWG eller TOP-format:

Innehåll i primärkarta	Informationsandel i %	KF	Kr/ha inkl 25 % moms
Fastighetsinformation (gränser och fastighetsbeteckningar)	30	9	500
Byggnader och övriga topografiska objekt	30	9	500
Vägar	20	6	330
Höjdinformation (höjdkurvor 0,5 m)	20	6	330
All information	100	30	1680

Lägsta kostnad för utdrag ur primärkartan är 370 kr.

Prisreducering lämnas vid stora arealer:

1-10 ha 0%

10-20 ha 20%

20-30 ha 30%

30-40 ha 40%

>40 ha enligt offert

Leverans på papper eller PDF-format:

Utskrift (normal skala 1:1000)	Kr, inkl 6 % moms
---------------------------------------	--------------------------

Utskrift på papper, A4 eller A3	430
Utskrift på papper, A2, A1 eller A0	460
PDF (normal skala 1:1000)	Kr, inkl 25 % moms
PDF	430

Nyttjanderätt

Värmdö kommun har upphovsrätten till levererad information. Nyttjanderätten är begränsad att gälla enbart för i beställningen angivet projekt och ändamål. Beställaren får inte sprida informationen vidare. Dock får informationen lämnas ut till uppdragsgivare/konsult som beställt arbete/anlitas av nyttjaren för aktuellt projekt.

Ansvar

Informationen ur databasen levereras i befintligt skick. Ålder och ajourhållning av kartan varierar i olika områden.

Karta för enskilt avlopp

Kostnad och leveransformat

Utskrift (normal skala 1:500)	Kr, inkl 6 % moms
Utskrift på papper, A3	650
PDF (normal skala 1:500)	Kr, inkl 25 % moms
PDF	650

Om kartan önskas levererad som dwg tillkommer en kostnad enligt utdrag ur primärkartan som dwg.

Tomtkarta

Leveransformat

Tomtkartan levereras som pdf-fil eller i pappersformat.

Kostnad

Tomtkarta	
Uttag av tomtkarta själv via kommunens webb-karta	Kostnadsfritt

Utskrift (normal skala 1:500)	Kr, inkl 6 % moms
Utskrift på papper, A3	375
PDF (normal skala 1:500)	Kr, inkl 25 % moms
PDF	375

Flygbild

Leveransformat

Flygfoton levereras som digital fil i TIFF eller JPG-format. De kan också levereras som utskrift på papper.

Kostnad

	KF	kr, inkl 25 % moms
Kommersiellt bruk (digital bild)	25	1400
Privat bruk (digital bild)	6	336
Privat bruk (utskrift A4 eller A3)		110

Lägsta kostnad för flygfoton är 430 kr/ leverans.

Ortofoto

Leveransformat

Ortofoto levereras som digital fil i TIFF eller JPG-format.

Ortofoton från 2014, 2016, 2017 och 2018: 1 fil = 100 ha (1000 m x 1000 m på marken).

Ortofoton från 2011: 1 fil = 4 ha (200 m x 200 m på marken).

Kostnad

Ortofoton från 2014-2018 säljs i bladindelning motsvarande 1000 m x 1000 m på marken

Ortofoton från 2011 säljs i bladindelning motsvarande 200 m x 200 m på marken.

	Kr/fil, inkl 25 % moms
Ortofoto från 2014, 2016, 2017 eller 2018	550

Ortofoto från 2011	20
--------------------	----

Lägsta kostnad för ortofoton är 430 kr/leverans.

Laserdata

Leveransformat

Laserdata levereras som LAS-fil vilket innehåller komplett data, eller som XYZ-fil där datat filtrerats ner på marknivå.

Datat levereras i filer som motsvarar en yta på 200 x 200 eller 100 x 100 m.

Kostnad

	Kr/fil, inkl 25 % moms
LAS- eller XYZ-filer 100x100 m, kostnad per fil	250
LAS- eller XYZ-filer 200x200 m, kostnad per fil	1000

Prisreducering lämnas vid stora arealer:

1-10 ha 0%

10-20 ha 20%

20-30 ha 30%

30-40 ha 40%

>40 ha enligt offert

Lägeskontroll

Kostnad

Lägeskontroll av byggnad(er) upp till 8 punkter	Kr, inkl 25 % moms
Huvudbyggnad, komplementbyggnad eller tillbyggnad när fullständig nybyggnadskarta saknas.	4 500
Huvudbyggnad, komplementbyggnad eller tillbyggnad när fullständig nybyggnadskarta finns.	3000
Tillägg per punkt utöver 8	200

Gränsutvisning

Kostnad

Gränsutvisning för fastigheter upp till 4000 kvm	Kr, inkl 25 % moms
Startavgift	4 375
Per punkt	625

Vid större fastigheter samt när många punkter påvisas kan ett enhetspris överenskommas alternativt överenskommelse om tidsdebitering.

Koordinatförteckning

Leveransformat

Enligt överenskommelse.

Kostnad

Stompunkt eller annan koordinatsatt punkt	Kr
Per punkt	Kostnadsfritt

Det är enligt lag förbjudet att rubba eller förstöra stompunkter och gränspunkter. Om kommunen måste återställa en förstörd stompunkt tas en avgift ut.

Om ett stort antal punkter beställs (arbetsinsats >30 min) tas tidsersättning kontorsarbete ut.

Generell tidsersättning

Tidsersättning debiteras efter total tidsåtgång.

För varje påbörjad halvtimme utgör ersättningen hälften av ersättningen för hel timme.

Kostnad

	Kr, inkl 25 % moms
Tidsersättning fält, inklusive ersättning för mätinstrument och transportmedel	1 500
Tidsersättning kontorsarbete	1 060

13. Plantaxa

13.1 Ansvariga nämnder för plan- och bygglagen i Värmdö kommun

I varje kommun ska det finnas en byggnadsnämnd enligt 12 kap. 1 § plan och bygglagen (2010:900) (PBL). I Värmdö kommun har byggnadsnämndens uppgifter fördelats mellan kommunstyrelsen samt bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Kommunstyrelsen ansvarar för planering av mark och vatten och ska se till att bostadsbyggande främjas. Kommunstyrelsen kan vidaredelegera beslut om till exempel planbesked och framtagande av detaljplaner till ett utskott.

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt PBL avseende lov, tillstånd och tillsyn.

13.2 Självkostnadsprincipen

Kommunala taxor inom PBLs verksamhetsområde regleras i 12 kap. 10 § PBL. Det anges att en avgift inte får överstiga kommunens genomsnittliga kostnad för den typ av besked, beslut eller handläggning som avgiften avser.

För all kommunal verksamhet gäller dessutom allmänt självkostnadsprincipen som uttrycks i 2 kap. 6 § kommunallagen (2017:725).

Självkostnadsprincipen syftar på det *totala avgiftsuttaget för en verksamhet*. Kostnaderna i det enskilda fallet har inte någon betydelse för tillämpningen av självkostnadsprincipen.

Vid beräkningen av självkostnaderna får, utöver externa kostnader, alla relevanta direkta och indirekta kostnader som verksamheten ger upphov till tas med. Exempel på direkta kostnader är personalkostnader, personalomkostnader (inklusive pensionskostnader), material och utrustning, försäkringar med mera. Exempel på indirekta kostnader är lokalkostnader, kapitalkostnader och administrationskostnader. Verksamhetens eventuella andel av kommunens centrala service- och administrationskostnader bör också räknas med (se till exempel proposition 1993/94:188 s 85).

Kostnader för upprättande av tjänsteskrivelser till politiska nämnder omfattas inte av taxebestämmelserna.

13.3 Likställighetsprincipen

PBL innehåller inte några särskilda regler om hur avgifternas storlek i det enskilda fallet ska bestämmas eller hur de totala kostnaderna ska fördelas på avgiftsskyldiga.

Av betydelse för avgiftsuttaget inom kommunal verksamhet är däremot den så kallade likställighetsprincipen, som uttrycks i 2 kap 3 § KomL.

”Kommuner och landsting ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat.”

Däremot finns det inget hinder mot att differentiera avgifterna med hänsyn till kostnadsskillnader mellan olika prestationer. Inom vissa ramar tillåts även schabloniserade taxor (se proposition 1993/94:188 s 87 och Petersén m. fl. s 65-66).

Särskilda föreskrifter om avgifter för kommunernas verksamhet inom kommunstyrelsens samt bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens ansvarsområde finns i 12 kap PBL. Där anges i 8 § att byggnadsnämnden får ta ut avgifter för:

1. beslut om planbesked, förhandsbesked, villkorsbesked, startbesked, slutbesked och ingripandebesked,
2. beslut om lov,
3. tekniska samråd och slutsamråd,
4. arbetsplatsbesök och andra tillsynsbesök på byggarbetsplatsen,
5. upprättande av nybyggnadskartor,
6. framställning av arkivbeständiga handlingar,
7. expediering och kungörelse enligt 9 kap. 41–41 b §§, och
8. andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder.

Kommunstyrelsen eller dess delegat får även enligt 9 § ta ut en planavgift för att täcka kostnader för att upprätta eller ändra detaljplaner eller områdesbestämmelser, om bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden ger bygglov för nybyggnad eller ändring av en byggnad eller annat bygglov enligt 16 kap 7 § (skylt eller ljusanordning eller annan bygglovspliktig anläggning) och den fastighet som bygglovet avser har nytta av planen eller områdesbestämmelserna.

Kommunstyrelsens samt bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens obligatoriska rådgivningsverksamhet och allmänna övervakningsverksamhet bör vara skattefinansierad (proposition 2009/10:170 s 351 f.).

13.4 Kommunfullmäktiges beslut om taxa

Det är kommunfullmäktige som ska fatta beslut om grunderna hur avgifterna ska beräknas enligt 12 kap. 10 § PBL. Om kommunen väljer att inte avgiftsbelägga viss prövning innebär det att den verksamheten i princip får skattefinansieras.

Den föreslagna taxan hänvisar till milliprisbasbelopp (mPBB), som utgör tusendel av gällande prisbasbelopp enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring. Detta belopp räknas fram på grundval av ändringarna i det allmänna prisläget och fastställs för helt kalenderår. Detta innebär att någon justering av beloppet inte ska behövas för att kompensera för allmänna kostnadsökningar.

Kommunens beslut behöver inte vinna laga kraft innan taxan börjar tillämpas. Taxan gäller från och med det datum då protokollet med beslutet har justerats, om inte senare tidpunkt angivits.

13.5 Avgiftsbeslut i enskilda ärenden

Ansvarig nämnd/delegation till tjänstemän

Tillämpningen av taxan och debiteringen i enskilda fall ankommer på den eller de kommunala nämnder som svarar för uppgiften i fråga. Beslut om påförande av avgift kan fattas av tjänstemän eller av enskilda förtroendevalda endast efter delegation. Effektivitetsskäl talar för att rätten att fatta beslut om avgifter bör delegeras till tjänstemännen. Viktigt är att nämndens delegationsordning anpassas till gällande regler.

Mervärdesskatt

Mervärdesskatt ska inte tas ut på avgifter som baseras på myndighetsutövning. Mervärdesskatt tas däremot ut på avgifter enligt uppdragstaxa.

Vad avgiftsbeslut bör innehålla

I linje med det anförda bör beslut om planavgift innehålla uppgifter om:

- Vilka bestämmelser som ligger till grund för att avgiften har debiterats.
- Hur stor avgift som debiteras.
- När betalning ska ske.
- Hur avgiftsbeslutet kan överklagas (regler om detta finns i § 22-28 förvaltningslagen (2017:734)).
- Att mervärdesskatt inte betalas på avgiften.

Avgiftsbestämning

Avgiften beräknas efter den taxa som gäller vid påbörjad handläggning av ärendet. Finner kommunstyrelsen att det finns särskilda skäl som motiverar en höjning eller sänkning av avgiften, får nämnden besluta detta för visst slag av ärenden eller för särskilt ärende. Kommunstyrelsens rätt att i varje särskilt fall bestämma om avgift får beslutas av tjänsteman vid nämnden enligt särskild delegationsordning.

Om en åtgärd inte kan hänföras till en särskild grupp i tabellerna, beslutar kommunstyrelsen om skälig avgift grundad på tidsersättning.

Betalning av avgift

Betalning av avgift ska ske till nämnden inom den tid som anges i faktura. Betalas inte avgift inom den förfallodag som anges i fakturan utgår dröjsmålsränta enligt räntelagen (1975:635) från förfallodagen tills betalning sker. Avgifter kan tas ut i förskott.

Uttagen avgift för avslagsbeslut återbetalas om beslutet upphävs.

Överklagande av avgiftsbeslut i enskilda fall

Varje beslut om debitering ska förses med en information om hur man överklagar. En kommunal nämnds beslut om påförande av avgift i enskilda fall överklagas enligt 13 kap. 3 § PBL hos länsstyrelsen. Den som vill överklaga ska ge in handlingarna till kommunstyrelsen inom tre veckor från den dag denne fick del av beslutet. Överklagandet i det enskilda ärendet kan avse hur avgiften räknats ut men inte den grundtaxa som fastställts av kommunfullmäktige, vilket i så fall får överklagas i särskild ordning.

13.6 Justeringsfaktor

Planavgift tas ut enligt de tabeller som hör till taxan. Avgifterna beräknas som en funktion av ett värde som utgör en tusendel av gällande prisbasbelopp enligt lagen (1962:381), om allmän försäkring. Därutöver kan justeringsfaktor N läggas till funktionen i syfte att anpassa avgiftsnivån till förhållanden inom kommunen. Faktor N föreslås i detta underlag utgöras av siffran 0,8 (om kommunen har färre invånare än 20 000), 1,2 (om kommunen har fler invånare än 50 000) och 1 för kommuner med invånarantal däremellan. Kommunfullmäktige kan besluta att faktor N ska vara lägre eller högre, och kan grunda sitt beslut på invånarantal eller på andra faktorer, till exempel Sveriges

Kommuner och Landstings kommungruppsindelning, dock alltid med beaktande av självkostnadsprincipen.

13.7 Tidersättning

För Värmdö kommun är timavgiften 1 200 kronor per timme. Samma timavgift gäller även för arbetet med genomförande av detaljplaner. I timkostnaden ingår alla normala kringkostnader, utom kostnader för lokaler som inte kan schablonberäknas, eftersom stora variationer förekommer.

13.8 Avräkning

Om sökanden så begär ska nämnden återbetala i förskott erlagda planavgifter för åtgärder som inte vidtagits. Detta under förutsättning att bygglovets som planavgiften baseras på har upphört att gälla.

Ränta utgår inte på belopp som återbetalas. Tid för begäran om återbetalning hanteras enligt preskriptionslagen.

13.9 Planbesked

Meningen med planbeskedet är att alla som har för avsikt att genomföra en åtgärd ska kunna få ett snabbt och tydligt besked om kommunen tänker inleda ett planläggningsarbete eller inte. Kommunens besked ska vara skriftligt och motiverat.

Den som planerar att vidta en åtgärd som förutsätter att en detaljplan antas, ändras eller upphävs har rätt att få veta om kommunen har för avsikt att börja ett sådant planarbete. Kommunen ska i dessa fall även meddela när planarbetet bedöms vara klart. Man kan också ansöka om besked om områdesbestämmelser kan tänkas ändras eller upphävas. Ett planbesked är ett kommunalt beslut som inte är bindande och inte kan överklagas. Beslutet ska inte heller uppfattas som ett slutligt ställningstagande från kommunens sida.

En begäran om planbesked ska vara skriftlig. Ändamålet med åtgärden ska framgå och en karta ska bifogas som visar vilket område som berörs. Om åtgärden gäller byggnadsverk ska ansökan innehålla en beskrivning av karaktären och den ungefärliga omfattningen. Det kan exempelvis vara husens högsta våningsantal, uppskattat antal lägenheter eller utformningen i stort, till exempel om husen ska vara friliggande eller sammanbyggda. Att lämna mer detaljerade beskrivningar är onödigt eftersom det kan leda till låsningar i planens utformning.

Kommunen är skyldig att besluta om planbesked senast inom fyra månader från den dag då en komplett begäran kommit in. Kommunen och den som gjort begäran kan komma överens om en annan tid, både kortare och längre.

Av planbeskedet ska det framgå om kommunen avser att inleda en planläggning. Om kommunen avser att inleda en planläggning, ska kommunen i planbeskedet ange den tidpunkt då planläggningen enligt kommunens bedömning kommer att ha lett fram till ett slutligt beslut om att anta, ändra eller upphäva en detaljplan eller ändra eller upphäva områdesbestämmelser. Om kommunen inte avser att inleda en planläggning, ska kommunen i planbeskedet ange skälen för det.

Planbesked - ärendekategorier

Enkel åtgärd

Med enkel åtgärd avses projekt som uppfyller något av följande kriterier:

1. Mindre projekt av enklare karaktär: ny- eller tillbyggnad av bostadshus omfattande högst två lägenheter eller ny- eller tillbyggnad av verksamheter upp till totalt 250 kvm bruttoarea eller övriga projekt med en markarea om högst 2 000 kvm eller ändrad markanvändning till något av ovanstående.
2. Projektet ligger inom eller i direkt anslutning till detaljplanerad markanvändning av samma karaktär.
3. Eventuellt planarbete kan antas vara möjligt att genomföra med begränsat planförfarande.

Medelstor åtgärd

Med medelstor åtgärd avses projekt som inte uppfyller något av kriterier för enkel eller stor åtgärd.

Stor åtgärd

Med stor åtgärd avses projekt som uppfyller något av följande kriterier:

1. Projekt av större omfattning: bostadsprojekt omfattande mer än 100 lägenheter eller verksamhetsprojekt omfattande mer än 5 000 kvm bruttoarea eller övriga projekt omfattande mer än 20 000 kvm markarea eller ändrad markanvändning till något av ovanstående.
2. Ärenden som kan antas innebära betydande miljöpåverkan.

Tabell 1p – Planbesked

Avgift tas ut både för positiva och negativa beslut. När handläggning av ärende har påbörjats tas avgift ut även vid återkallande av ansökan.

Åtgärdens art	Formel	Beräkning	Exempel för avgift, mPBB = 45,5 ¹
Enkel	200 * mPBB	200*45,5	9 100 kr
Medelstor	400 * mPBB eller tidsdebitering, dock minst 200 * mPBB	400*45,5	18 200 kr
Stor	700 * mPBB eller tidsdebitering dock minst 200 * mPBB	700*45,5	31 850 kr

13.10 Planavgift

Kommunen strävar i första hand efter att teckna planavtal med exploatörer för att specificera betalningsvillkor och parternas övriga åtaganden. Inom stora planområden är alla fastighetsägare och föreningar potentiella intressenter. Att teckna planavtal med många intressenter är inte praktiskt genomförbart varför kommunen i dessa fall väljer att ta ut plankostnaden i efterskott med en så kallad planavgift, som tas ut efter att bygglov har beviljats.

¹ Prisbasbeloppet för år 2018 är 45 500 kr.

Planavgift kan endast tas ut för ärenden som berör planer upprättade med stöd av PBL.

Kommunstyrelsen får ta ut en planavgift för att täcka programkostnader och kostnader för andra åtgärder som behövs för att upprätta eller ändra detaljplaner eller områdesbestämmelser. Det krävs dock att bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden ger bygglov för nybyggnad eller ändring av en byggnad och den fastighet som bygglovet avser har nytta av planen eller områdesbestämmelserna. Detta gäller även om det är anläggningar som kräver bygglov.

Avgiften för en viss åtgärd debiteras enligt de tabeller som hör till taxan. Avgifterna beräknas som en funktion av milliprisbasbeloppet, det vill säga en tusendel av för året gällande prisbasbelopp samt ärendeberoende faktorer som grundar sig på den tidsåtgång och komplexitet som handläggningen av respektive ärendetyp kräver.

Planavgift kan tas ut i förskott och slutregleras vid beslut om att planen antas, ändras eller upphävs. För plan där avgift inte slutreglerats vid beslut om antagande tas planavgift ut efter att bygglov har beviljats. I planer som annan än kommunen helt eller delvis har utfört och bekostat, till exempel på grund av ett exploateringsavtal eller plankostnadsavtal, reduceras planavgiften i motsvarande grad.

Vid ändring av en del av äldre detaljplan (byggnadsplaner och stadsplaner antagna före 1 juli 1987) tas planavgift ut inom det område som ändras.

Planavgift tas inte ut om bygglov har lämnats vid tidsbegränsat bygglov (9 kap. 33 § PBL) eller i strid mot plan (9 kap. 31 § PBL). Planavgift debiteras dock om det lämnade bygglovet medges med mindre avvikelser från planen (tolkningsutrymme).

Planavgift baseras på åtgärdens sammanlagda bruttoarea (BTA) och öppenarea (OPA). För enbostadshus och tillbyggnader tillämpas enhetstaxa oberoende av area.

För bygglovspliktiga anläggningar eftersträvas planavtal med intressenter för att reglera betalningsvillkoren och parternas åtaganden. När planavtal inte tecknats kan planavgift baseras på tidsersättning eller taxa.

Benämningar av faktorer för beräkning av avgifter

mPPB	Milliprisbasbelopp, justeras årligen, för 2018 gäller 45,5
Np	Justeringsfaktor planavgift = 1,0
OF	Objektfaktor, baseras på summan av bruttoarea (BTA) och öppenarea (OPA)
Tidsersättning	1 200 kr/timme
PF	Planfaktor

Grundprincip för beräkning av avgift $mPPB * OF * PF * Np$

Nybyggnad Uppförande av en ny byggnad eller flyttning av en tidigare uppförd byggnad till en ny plats.

Tillbyggnad enbostadshus Ändring av en byggnad som innebär en ökning av byggnadens volym. För tillbyggnad som överstiger 100

	% av befintliga byggnadens area tillämpas planfaktor som för nybyggnad.
Tillbyggnad övriga byggnader och anläggningar	Ändring av en byggnad som innebär en ökning av byggnadens volym. För tillbyggnad som överstiger 50 % av befintliga byggnadens eller anläggningens area tillämpas planfaktor som för nybyggnad.
Ombyggnad	Ändring av en byggnad som innebär att hela byggnaden eller en betydande och avgränsbar del av byggnaden påtagligt förnyas.
Ändring	En eller flera åtgärder som ändrar byggnadens konstruktion, funktion, användningssätt, utseende eller kulturhistoriska värde.

Vid beräkning av BTA, OPA och BYA skall mätreglerna enligt Svensk Standard SS 21054:2009 utgåva 1 gälla i tillämplig omfattning. Arean bestäms med den noggrannhet som inlämnade ritningar medger. Vid definition av byggnadshöjd, sluttningsvåning, källare m m ska beräkningsregler och definitioner enligt plan- och byggförordningen tillämpas.

För bygglovspliktiga anläggningar, t ex parkeringsplatser, småbåtshamnar och materialgårdar beräknas avgiften på anläggningens utbredning på marken. Avgift för skylt, mur och plank baseras på anläggningens fasadyta.

Avgiften kan också tas ut genom tidsersättning enligt fastställd timtaxa (1 200 kr/tim). Vid tidsersättning tas kostnad för administration ut med minst en timme. Vid tidsersättning kan också ersättning för resa utgå om så erfordras.

Exempel på planavgifter för olika åtgärder:

Åtgärd	Tabell	Formel Beräkning	Avgift kr då mPBB = 45,5 ²
Nybyggnad av enbostadshus och komplementbyggnad oberoende av area.	3.1p	mPBB*PF ₁ *N 45,5*1200*1	54 600
Tillbyggnad av enbostadshus och komplementbyggnad inom 5 år från det datum bygglov för nybyggnad av enbostadshuset har beviljats. Detta under förutsättning att planavgift för nybyggnad av enbostadshus har erlagts.	3.1p		Ingen avgift
Tillbyggnad av enbostadshus om 120 kvm med 100 kvm.	3.1p	mPBB* PF ₁ *N 45,5*600*1	27 300
Nybyggnad av komplementbyggnad om 30 kvm.	3.1p	mPBB*PF ₁ *N 45,5*250*1	11 375
Tillbyggnad av enbostadshus med 15 kvm.	3.1p	mPBB* PF ₁ *N 45,5*125*1	5 688
Nybyggnad av flerbostadshus om 600 kvm, detaljplan utan program.	2p och 3.2p	mPBB*OF*PF ₂ *N 45,5*20*200*1	182 000
Nybyggnad av handel om 1 500 kvm, detaljplan utan program.	2p och 3.2p	mPBB*OF*PF ₂ *N 45,5*36*200*1	327 600
Nybyggnad av verksamheter, 13 000 kvm, detaljplan med program.	2p och 3.2p	mPBB*OF*PF ₂ *N 45,5*125*220*1	1 251 250
Nyanläggning av småbåtshamn om 900 kvm, detaljplan utan program.	3.3p	mPBB*PF ₃ *1 45,5*3 000*1	136 500
Nybyggnad av mur/plank med area 80 kvm.	3.3 p	mPBB*PF ₃ *1 45,5*500*1	22 750

² Prisbasbeloppet för år 2018 är 45 500 kr.

13.11 Tabeller

Tabell 2p – Objektsfaktorer (OF), övriga byggnader

Objektsfaktor (OF) för handläggning av olika byggnader beroende på storlek. Formel för planavgift övriga byggnader (förutom enbostadshus, se tabell 3.1p):

mPBB x OF x PF x Np

Byggnader Area kvm = BTA + OPA	OF
0-20	1
21-40	2
41-60	3
61-129	6
130-199	8
200-299	10
300-499	14
500-799	20
800-1199	26
1 200-1 999	36
2 000-2 999	46
3 000-3 999	56
4 000-4 999	64
5 000-5 999	72
6 000-7 999	88
8 000-9 999	100
10 000-14 999	125
15 000-24 999	170
25 000-49 999	235
50 000-100 000	400
Därutöver (exempel: 101 000 kvm=405, 102 000 kvm=410)	+ 5/1000 m ²

Tabell 3.1p – Planfaktor för enbostadshus och komplementbyggnad (PF1)

Formel för planavgift: **mPBB*PF₁* Np**

För nybyggnad av enbostadshus gäller enhetstaxa oberoende av husets storlek.

För stor tillbyggnad eller ändring som överstiger 100 % av byggnadens befintliga area (BTA+OPA) tillämpas planfaktor som för nybyggnad.

Med tillbyggnad avses tillkommande area om 50 – 100 % av byggnadens befintliga area.

Med mindre tillbyggnad och ändring avses tillkommande area som understiger 50 % av byggnadens befintliga area men överstiger 15 kvm (BTA+OPA).

Med mycket liten tillbyggnad och ändring avses tillkommande area om högst 15 kvm (BTA+OPA).

Befrielse från ytterligare planavgift under 5 år gäller när planavgift för nybyggnad av enbostadshus har erlagts. Tiden räknas från det datum bygglov för nybyggnad av enbostadshus har beviljats.

Planfaktor (PF ₁), nybyggnad, stor tillbyggnad och ändring av enbostadshus med tillhörande komplementbyggnad i samma ansökan		
PF ₁ Nybyggnad oberoende av area	PF ₁ Stor tillbyggnad som är 100 % av befintlig area eller större	PF ₁ Ändring som är 100 % av befintlig area eller större
1200	1200	1200
Planfaktor (PF ₁), tillbyggnad och ändring av enbostadshus		
PF ₁ Tillbyggnad och ändring som understiger 100 % av befintlig area men överstiger 50 % av befintlig area	PF ₁ Mindre tillbyggnad och ändring som understiger 50 % av befintlig area men överstiger 15 kvm (BTA+OPA)	PF ₁ Mycket liten tillbyggnad och ändring om högst 15 kvm (BTA+OPA)
600	250	125

Planfaktor, nybyggnad, tillbyggnad och ändring av komplementbyggnad		
PF ₁ Nybyggnad oberoende av area	PF ₁ Tillbyggnad och ändring om större än 15 kvm (BTA+OPA)	PF ₁ Mycket liten tillbyggnad och ändring om högst 15 kvm (BTA+OPA)
250	250	125

Tabell 3.2p – Planfaktor för övriga byggnader (PF2)

Formel för planavgift: $mPBB * OF * PF_2 * N_p$

För tillbyggnad eller ändring som överstiger 50 % av befintlig area (BTA+OPA) tillämpas planfaktor som för nybyggnad.

Plantyp	Planfaktor	PF	PF
	Nybyggnad	Tillbyggnad	Ändring
Detaljplan exklusive program	200	100	100
Detaljplan inklusive program	220	110	110

Tabell 3.3p – Planfaktor för anläggningar (PF3)

Formel för planavgift: $mPBB * PF_3 * N_p$

Åtgärd	Nybyggnad	Tillbyggnad	Ändring
Parkeringsplatser, småbåtshamnar, materialgårdar, murar och plank, fasta cisterner, transformatorstationer mm. åtgärder angivna i plan- och byggförordningen 6 kap 1 §.			
Anläggningar med area (fasadyta för mur, plank mm.) upp till 15 kvm.	125	125	125
Anläggning med area (fasadyta för mur, plank mm.) upp till 60 kvm.	250	250	250
Anläggning med area (fasadyta för mur, plank mm.) upp till 100 kvm	500	250	250
Anläggning med area (fasadyta för mur, plank mm.) upp till 200 kvm	1000	500	500
Anläggning med area (fasadyta för mur, plank mm.) upp till 1 000 kvm	2000	1000	1000
Anläggning med area (fasadyta för mur, plank mm.) upp till 2 000 kvm	3000	1500	1500
Anläggning med area (fasadyta för mur, plank mm.) över 2000 kvm upp till 10 000 kvm	5000	2500	2500
Anläggning med area (fasadyta för mur, plank mm.) över 10 000 kvm	8000	4000	4000
Enstaka radio- och telemast, torn, vindkraftverk	3000	--	--
Grupp av radio- och telemaster, torn, vindkraftverk (upp till 4 st)	6000	3000	3000

Vindkraftpark, grupp av radio- och telemaster, torn (5 st eller flera)	10 000	5000	5000
--	--------	------	------

Övrigt

Kommunen får ta ut kostnad för kopiering eller utskrift av allmän handling enligt beslut i kommunfullmäktige. Sådan taxa, ”kopiering av allmän handling”, beslutas i särskild ordning.

Avgift för kopiering, utplottning och maskinkostnad får också tas ut för handlingar (digitala och analoga kartor med mera), som ska upplåtas med nyttjanderätt. Även sådana avgifter beslutas av kommunfullmäktige.

I de fall moms ska utgå tillkommer denna utöver angivna priser.

14. Renhållningstaxa

14.1 Allmänt

För den renhållning kommunen ansvarar för enligt gällande lagstiftning utgår avgifter enligt denna avfallstaxa, inklusive moms. Gällande bestämmelser för hantering av hushållsavfall finns i Värmdö kommuns renhållningsordning som innehåller Avfallsföreskrifter för Värmdö kommun.

Avgifterna för hantering av hushållsavfall består av en fast årlig avgift och en rörlig avgift beroende på behållarstorlek och antal hämtningar. Dessutom finns särskilda avgifter för tilläggstjänster.

14.2 Avgiftsskyldighet

Avgift ska betalas för den insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall som utförs genom kommunens försorg och i enlighet med föreskrifter som kommunen har meddelat med stöd av 27 kap 4 § miljöbalken. Fastighetsinnehavaren är betalningsansvarig.

14.3 Begreppsförklaringar

Avfall

Med avfall avses, enligt Miljöbalken 15 kap 1 § st 1, varje föremål eller ämne som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med.

Behållare

Med behållare avses säck, kärl av plast, latrinbehållare eller någon annan anordning för upp-samling av hushållsavfall.

Elavfall

Elavfall avser sådant hushållsavfall som utgörs av elektriska och elektroniska produkter.

Enbostadshus

En- eller tvåbostadshus med enskild sophämtning.

Farligt avfall

Med farligt avfall menas avfall vilket innehåller ämnen som enligt Avfallsförordningen (SFS 2011:927) räknas som farligt avfall.

Fast avgift företag

Avgift som ska täcka kommunens kostnader för kundservice, avfallsplanering, utveckling, information med mera.

Fast avgift hushåll

Med fast avgift avses avgift som ska bidra till kommunens kostnader för drift- och underhåll av återvinningscentraler samt behandling av avfall som lämnas på centralerna, insamling och behandling av farligt avfall samt kostnader för kundservice, avfallsplanering och utveckling, information med mera.

Fastighetsinnehavare

Med fastighetsinnehavare avses den som är fastighetsägare eller den som enligt 1 kap. 5 § fastighetstaxeringslagen (SFS 1979:1152) ska anses som fastighetsägare.

Flerbostadshus

Bostadshus med fler än två bostäder som har gemensam sophämtning.

Grovavfall

Med grovavfall avses hushållsavfall som är så tungt eller skrymmande eller har egenskaper som gör att det inte är lämpligt att samla in i säck eller kärl. Exempel på grovavfall är kasserade möbler, cyklar och barnvagnar.

Hushållsavfall

Med hushållsavfall avses, enligt Miljöbalken 15 kap. 2 § st 1, avfall som kommer från hushåll och därmed jämförbart avfall från annan verksamhet.

Kompostering

Med kompostering avses biologisk behandling där organiskt avfall bryts ner aerobt (under förbrukning av syre).

Matavfall

Med matavfall avses lättnedbrytbart organiskt avfall som samlas in separat, enligt renhållarens instruktioner, för biologisk behandling.

Restavfall

Det avfall som återstår efter att farligt avfall, grovavfall, elavfall, förpackningar och matavfall har sorterats ut.

Rörlig avgift

Med rörlig avgift avses avgift som ska täcka kommunens kostnader för insamling och behandling av mat- och restavfall.

Uppsamlingsplats

Fastighetsinnehavaren i enbostadshus som beviljats rätt att använda gemensam uppsamlingsplats, betalar förutom en grundavgift per hushåll en tömningsavgift för del i uppsamlingsplats enligt denna taxa. Kommunen bestämmer typ och antal behållare efter samråd med fastighetsägarna. På uppsamlingsplatsen kan flera kärl ställas beroende på antalet anslutna hushåll.

Verksamheter

Skolor, förskolor, affärer, restauranger med mera som inte utgörs av boende.

14.4 Avgifter

Samtliga angivna avgifter i tabellerna nedan anges i svenska kronor (kr) och är inklusive moms.

Fast avgift

Alla hushåll har en fast årlig avgift.

	Avgift kr
Enbostadshus, permanentboende och fritidshus. Delar kärl med grannfastighet.	1 154
Flerbostadshus, kostnad per lägenhet. Bostadsrättsföreningar och samfällighetsföreningar med gemensam faktura.	990
Verksamheter och företag.	653

Rörlig avgift

Enbostadshus, fastland

Avgifterna inkluderar kärllkostnad, behandling och hämtning inom 1,5 meters avstånd från kärl till bilens stoppställe.

Enbostadshus på fastlandet har hämtning av avfall efter behov, restavfallskärlet och matavfallskärlet körs ut när det ska tömmas. På fastlandet har alla privatkunder möjlighet till varannan veckas hämtning av både matavfall och restavfall med undantag mellan vecka 25–34, då avfallet hämtas varje vecka om behovet finns.

Rörlig avgift, källsorterat matavfall

Matavfall sorteras ut i ett brunt kärl (140 l). Matavfallskärl, påsar och påshållare ingår i abonnemanget för enbostadshus. Fast årlig avgift tillkommer.

Avgift per tömning

Kärl	Rörlig avgift	
	Restavfall	Matavfall 140 l
130 l	40	11
190 l	43	11
240 l	54	11
370 l	72	11

Rörlig avgift, kärl sorterat avfall

Restavfall och matavfall läggs sorterat i samma kärl. Fast årlig avgift tillkommer.

Avgift per tömning

Kärl	Rörlig avgift
130 l	52
190 l	56
240 l	67
370 l	90
660 l	166

Uppsamlingsplats, fastland

Gemensamma kärl töms vid särskild uppsamlingsplats. Avgifterna inkluderar kärllkostnad, behandling samt hämtning inom 10 m avstånd från kärl till bilens stoppställe. Fast årlig avgift tillkommer.

	Avgift
31 hämtningar, årskostnad/fastighet.	784
Kompostrabatt vid uppsamlingsplats.	-102
Gäller områden med uppsamlingsplats och 31 hämtningar/år.	

Flerbostadshus, fastland

Avgifterna inkluderar kärllkostnad, behandling samt hämtning inom 10 m avstånd från kärl till bilens stoppställe. Fast årlig avgift tillkommer.

Rörlig avgift, källsorterat matavfall

Kärlabonnemang matavfall innebär att matavfall sorteras ut i bruna kärl (140 l).

Avgift per kärl och år.

Kärl	Rörlig avgift restavfallskärl			
	31 ggr/år	1 ggr/vecka	2 ggr/vecka	3 ggr/vecka
240 l	1 185	1 886	3 771	-
370 l	1 848	3 167	6 200	9 632
660 l	3 569	5 541	10 490	16 228

Kärl	Rörlig avgift matavfallskärl			
	31 ggr/år	1 ggr/vecka	2 ggr/vecka	3 ggr/vecka
140 l (matavfall)	355	595	1 190	1 785

Rörlig avgift, kärl osorterat avfall

Kärlabonnemang osorterat avfall innebär att restavfall och matavfall läggs osorterat i samma kärl.

Avgift per kärl och år.

Kärl	Rörlig avgift kärl osorterat					
	16 ggr/år	31 ggr/år	1 ggr/vecka	2 ggr/vecka	3 ggr/vecka	5 ggr/vecka
240 l	-	1 567	2 473	-	-	-
370 l	1 318	2 311	3 957	7 750	12 040	19 162
660 l	2 639	4 462	6 927	13 112	20 285	32 099

Rörlig avgift, säck

Avgifterna inkluderar säck, säckkostnad, behandling samt hämtning inkl. 10 meter gångväg.

Avgift per säck och år.

Säck	Rörlig avgift		
	1 ggr/vecka	2 ggr/vecka	3 ggr/vecka
160 l	1 996	4 948	6 267
240 l	2 802	5 359	8 410

Bottentömmande behållare

Bottentömmande behållare är underjordsbehållare och markbehållare.

Årsavgift = Årskostnad = (fast årlig avgift per lägenhet x antal lägenheter) + (avgift per behållare x antal tömningar). Avgift tömning och behandling av avfall från bottentömmande behållare, exklusive avgift för innersäck.

Rörlig avgift, källsorterat matavfall

Kärlabonnemang matavfall innebär att matavfall sorteras ut i separat behållare. Taxan gäller även för behållare där restavfallet läggs i (i samband med matavfallsabonnemang).

Behållarstorlek	Avgift kronor per tömning
Behållare upp till 3 m ³	236
Behållare från 3,1 till 5 m ³	391

Rörlig avgift, osorterat avfall

Kärlabonnemang osorterat innebär att restavfall och matavfall läggs osorterat i samma behållare.

Behållarstorlek	Avgift kronor per tömning
Behållare upp till 3 m ³	562
Behållare från 3,1 till 5 m ³	936

Bottentömmande behållare, övrigt

	Avgift
Tilläggsavgift vid budning	330

Verksamheter, fastland

Avgifterna inkluderar kärllkostnad, behandling samt hämtning inom 10 m avstånd från kärl till bilens stoppställe. Fast årlig avgift tillkommer.

Rörlig avgift, källsorterat matavfall

Kärlabonnemang matavfall innebär att matavfall sorteras ut i bruna kärl (140 l).

Avgift per kärl och år.

Kärl	Rörlig avgift restavfallskärl			
	31 ggr/år	1 gr/vecka	2 ggr/vecka	3 ggr/vecka
240 l	1 185	1 886	3 771	-
370 l	1 848	3 167	6 200	9 632
660 l	3 569	5 541	10 490	16 228

Kärl	Rörlig avgift matavfallskärl			
	31 ggr/år	1 ggr/vecka	2 ggr/vecka	3 ggr/vecka
140 l (matavfall)	355	595	1 190	1 785

Rörlig avgift, kärl osorterat avfall

Kärlabonnemang osorterat avfall innebär att restavfall och matavfall läggs osorterat i samma kärl.

Avgift per kärl och år.

Kärl	Rörlig avgift kärl osorterat					
	16 ggr/år	31 ggr/år	1 ggr/vecka	2 ggr/vecka	3 ggr/vecka	5 ggr/vecka
240 l	-	1 567	2 473	-	-	-
370 l	1 318	2 311	3 957	7 750	12 040	19 162
660 l	2 639	4 462	6 927	13 112	20 285	32 099

Rörlig avgift, säck

Avgifterna inkluderar säck, säckkostnad, behandling samt hämtning inklusive 10 meter gångväg.

Avgift per säck och år.

Säck	Rörlig avgift		
	1 ggr/vecka	2 ggr/vecka	3 ggr/vecka
160 l	1 996	4 948	6 267
240 l	2 802	5 358	8 410

Bottentömmande behållare

Bottentömmande behållare är underjordsbehållare och markbehållare.

Årsavgift = Årskostnad = (fast årlig avgift per lägenhet x antal lägenheter) + (avgift per behållare x antal tömningar). Avgift tömning och behandling av avfall från bottentömmande behållare, exklusive avgift för innersäck.

Rörlig avgift, källsorterat matavfall

Kärlabonnemang matavfall innebär att matavfall sorteras ut i separat behållare. Taxan gäller även för behållare där restavfallet läggs i (i samband med matavfallsabonnemang).

Behållarstorlek	Avgift kronor per tömning
Behållare upp till 3 m ³	236
Behållare från 3,1 till 5 m ³	391

Rörlig avgift, osorterat avfall

Kärlabonnemang osorterat innebär att restavfall och matavfall läggs osorterat i samma behållare.

Behållarstorlek	Avgift kronor per tömning
Behållare upp till 3 m ³	563
Behållare från 3,1 till 5 m ³	936

Bottentömmande behållare, övrigt

	Avgift
Tilläggsavgift vid budning	331

Enbostadshus i skärgården, permanentboende och fritidshus

	Avgift
Vid fastighetsgräns/angöringsplats hämtning 19 ggr/år Hämtning vid fastighetsgräns/angöringsplats. Där sjöhämtning tillämpas måste bryggan vara tillräckligt dimensionerad för att renhållaren ska kunna lägga till säkert.	2 023
Gemensam behållare och uppsamlingsplats Hämtning 21 ggr/år (kostnad per hushåll) 5 eller flera abonnenter. ³	1 265
Delat sopkärl med granne, hämtning 19 ggr < 5 abonnenter Gemensam behållare som delas av max 4 fastighetsägare där man i samförstånd kommit överens om att lägga sitt hushållsavfall i en gemensam behållare. Hämtning vid en fastighetsgräns/angöringsplats.	1 265
Komposteringsrabatt (gäller endast skärgård) Frågor om undantag och dispens prövas av bygg-miljö- och hälsoskyddsnämnden enligt 49 § i avfallsföreskrifterna.	-102
Fastlandslämning Fastigheter i område A som saknar fast vägförbindelse, fastigheter i skärgården med svåra hämtförhållanden. Placeringen av den gemensamma uppsamlingsplatsen bestäms i samråd med kommunen.	405

³ Ett gemensamt hämtställe för hushållsavfall från fem eller flera fastighetsägare där man i samförstånd kommer överens om att lägga sitt hushållsavfall i gemensamma behållare. Man kommer överens om placering och gemensam skötsel av behållaren t.ex. snöskottning, sandning, rengöring m.m. enligt föreskrifterna för avfallshantering. Kommunen ser däremot till att storlek och antal behållare dimensioneras efter antalet fastigheter och typ av fastigheter som är anslutna. Kommunen betalar ingen ersättning för platsen där behållaren/behållarna placeras och placeringen av behållaren/behållarna bestäms i samråd med kommunen.

Verksamheter i skärgården

	Avgift
Storkund/verksamheter i skärgården , t ex skärgårdsstiftelsen, restauranger, båtklubbar, hotell, vandrarhem, kursgårdar, café, affärer, kontorsverksamhet, skolor. Kronor per säck.	167
Företagskort ÅVC Företag i skärgården som har ett avfallsabonnemang har rätt att köpa ett årskort som gäller på ÅVC och vid grovsopkampanjen (gäller inte för byggavfall).	4 045

14.5 Övriga tjänster och tilläggstjänster, fastland och skärgård

Fastland

	Avgift
Gångvägstillägg Avgift vid dragväg/gångväg, per påbörjat 10-tal meter över 10 meter. Gäller per hämtning.	53
Byte av kärstorlek (inte till 130 l)	311
Tilläggstjänst, extra säck/kärl Hämtning av extra säck/kärl som sker vid ordinarie hämtning. Tömningsavgift tillkommer.	142
Tilläggstjänst, extra säck/kärl Hämtning av extra säck/kärl som inte sker vid ordinarie hämtning. Tömningsavgift tillkommer.	311
Återställande av kärl	212
Hämtning av grovavfall och el-avfall Framkörningsavgift. Sker efter beställning, hämtas vid Fastighetsinfart. Antal kubikmeter tillkommer.	479
Rörlig avgift grovavfall och el-avfall, kronor per kubikmeter.	335

Skärgård

	Kr
Budning, grovavfall upp till 5 m³ Hämtning vid angöringsplats. Bryggan måste vara tillräckligt dimensionerad. Farligt avfall hämtas ej.	4045
Rabatt för gemensam faktura vid uppsamlingsplats Gäller föreningar som är ekonomiskt ansvariga och registrerade hos bolagsverket. Placeringen av den gemensamma uppsamlingsplatsen bestäms i samråd med kommunen (Gäller inte privatpersoner).	-231
Gångvägstillägg Avgift vid dragväg/gångväg, per påbörjat 10-tal meter över 10 meter. Gäller per hämtning.	53
Tilläggstjänst, extra säck/kärl Hämtning av extra säck/kärl som sker vid ordinarie hämtning. Tömningsavgift tillkommer.	142
Tilläggstjänst, extra säck/kärl Hämtning av extra säck/kärl som inte sker vid ordinarie hämtning. Tömningsavgift tillkommer.	311

14.6 Latrin

Inför hämtning ska latrinkärl vara stängt och locket ha etikett synlig. Har du inte lämnat latrinkärl förut kontakta kundservice.

Fastland och skärgård

	Avgift
Latrinbudning per behållare inom 10 meter från körbar väg/brygga, max 15 kg.	1 259
Gångvägstillägg för latrinbudning, påbörjat 10-tal meter utöver 10 meter från körbar väg/brygga.	174

14.7 Övrigt

För särskilda tjänster som inte ryms inom angiven taxa kan samhällsbyggnadsavdelningen sätta en avgift utifrån kostnader. Särskilda tjänster kan till exempel tillämpas vid större evenemang. Följande kostnadsposter ingår i avgiften:

	Avgift
Administrativ merkostnad, per gång.	330
Transportkostnad: Beroende på avfallets karaktär och volym. Dock baserat på minst 1 m ³ . Hänsyn tas även till avstånd mellan kommungräns och behandlingsanläggning.	
Behandlingskostnad: Baserat på verklig behandlingskostnad.	

15. Slamtaxa

15.1 Allmänt

För den renhållning kommunen ansvarar för enligt gällande lagstiftning utgår avgifter enligt denna avfallstaxa, inklusive moms.

Gällande bestämmelser för hantering av hushållsavfall finns i Värmdö kommuns renhållningsordning som innehåller Avfallsföreskrifter för Värmdö kommun.

Kommunen har fastställda taxor och avgifter för slamhämtning. Avgifterna för tömning och hämtning (med olika hämtningsintervall) av slam är uppdelade på slamavgifter för fastlandet respektive skärgården.

Reningsverk och slamavskiljare med ansluten WC ska tömmas minst en gång per år för att funktionen inte ska äventyras. Slamavskiljare med enbart bad-, disk- och tvättavloppsvatten ska tömmas minst vartannat år eller enligt beslut från bygg-, miljö- och hälsoskydds nämnden. Extra tömning av slamavskiljare och slutna tank sker genom särskild beställning.

15.2 Begreppsförklaringar

Avfall

Med avfall avses varje föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallskategori och som innehavaren gör sig av med eller avser, eller är skyldig att göra sig av med

Fastighetsinnehavare

Med fastighetsinnehavare avses den som är fastighetsägare eller den som, enligt 1 kap 5 § fastighetstaxeringslagen (SFS 1979:1 152), ska anses som fastighetsägare

Fett

Fettavfall är fast avfall som samlas upp i fettavskiljare i restauranger, storkök och liknande. Fettavskiljare kan vara placerade både inomhus och utomhus. Fett ingår i definitionen för hushållsavfall.

Hushållsavfall

Med hushållsavfall avses, enligt 15 kap 2 § miljöbalken (MB), avfall som kommer från hushåll och därmed jämförligt avfall från annan verksamhet.

Renhållaren

Med renhållaren avses den nämnd i kommunen som har verksamhetsansvar för renhållning.

Slam

Med slam avses slam från slamavskiljare, slutna tankar, sopmajor och oavvattnat slam från kommunala reningsverk i förekommande fall. Insamling kan förekomma både vid bostäder och vid verksamheter. Slam ingår i definitionen för hushållsavfall.

Slamavskiljare

Behållare där fasta partiklar och fett avskiljs från avloppsvattnet.

Slutna tank

Tank som samlar upp klosettatten.

15.3 Avgifter

Samtliga angivna avgifter i tabellerna nedan anges i svenska kronor (kr) och är inklusive moms

Slam fastland

Abonnemangstömning av slam från slamavskiljare/slutna tankar

I avgiften ingår framkörningsavgift, administrativt arbete och slamsugningsavgift per angiven m³.

Tankvolym	Avgift kr
1 m ³	639
2 m ³	874
3 m ³	1 108
4 m ³	1 343
5 m ³	1 577
6 m ³	1 809
7 m ³	2 590
8 m ³	2 768
9 m ³	2 946
10 m ³	3 123
12 m ³ För större volym tillkommer 197kr per m3	3 477

Abonnemangstömning av slam från minireningsverk

I avgiften ingår framkörningsavgift, administrativt arbete, påfyllnad av vatten och slamsugningsavgift per angiven m³.

	Avgift kr
Framkörningsavgift	1 000
Slamsugningsavgift	2 544
Behandlingsavgift per angiven m3	325

Hämtning inom 8 kalenderdagar, av slam från slamavskiljare/slutna tankar

I avgiften ingår framkörningsavgift, administrativt arbete och slamsugningsavgift per angiven m³. Vid beställning innan kl 16:00 måndag–fredag räknas dagen som dag ett, annars är dag ett nästkommande arbetsdag.

Tankvolym	Avgift kr
1 m ³	735
2 m ³	990
3 m ³	1 243
4 m ³	1 498
5 m ³	1 751
6 m ³	2 003
7 m ³	2 804
8 m ³	3 002
9 m ³	3 198
10 m ³	3 396
12 m ³ För större volym tillkommer 197kr per m3	3 790

Hämtning inom 8 kalenderdagar, av slam från minireningsverk

I avgiften ingår framkörningsavgift, administrativt arbete, påfyllnad av vatten och slamsugningsavgift per angiven m³. Vid beställning innan kl. 16:00 måndag–fredag räknas dagen som dag ett, annars är dag ett nästkommande arbetsdag.

	Avgift kr
Framkörningsavgift	1 250
Slamsugningsavgift	3 389
Behandlingsavgift per angiven m3	325

Hämtning nästa arbetsdag, av slam från slamavskiljare/slutna tankar

I avgiften ingår framkörningsavgift, administrativt arbete och slamsugningsavgift per angiven m³. Första dag räknas vid beställning hos kundservice före kl 12:00, annars är dag ett nästkommande arbetsdag.

Tankvolym	Avgift kr
1 m ³	1 182
2 m ³	1 437
3 m ³	1 691

4 m ³	1 945
5 m ³	2 198
6 m ³	2 451
7 m ³	3 251
8 m ³	3 449
9 m ³	3 646
10 m ³	3 843
12 m ³ För större volym tillkommer 197kr per m3	4 236

Hämtning inom 12 timmar (akut tömning), av slam från slamavskiljare/slutna tankar

I avgiften ingår framkörningsavgift, administrativt arbete och slamsugningsavgift per angiven m³. Efter kontorstid görs beställning hos entreprenören.

Tankvolym	Avgift kr
1 m ³	1 243
2 m ³	1 498
3 m ³	1 751
4 m ³	2 006
5 m ³	2 258
6 m ³	2 512
7 m ³	3 312
8 m ³	3 508
9 m ³	3 706
10 m ³	3 904
12 m ³ För större volym tillkommer 197kr per m3	4 298

Rabatt vid tömning av slam från flera slamavskiljare/slutna tankar som är belägna inom samma fastighet och där bilen inte behöver flyttas.	Kronor
Gäller från tank nr 2 och per tank. Endast slamsugningsavgift per angiven m ³ ingår. (gäller inte akut tömning)	-502

Filtermaterial från fosforfällor fastland

Hämtning av filtermaterial från fosforfällor. Inför tömning av fosforfällor ska fastighetsinnehavaren förbereda anläggningen så att tömning kan ske genom slamsugning eller med kranbil. Avstånd mellan fosforfälla och transportfordon får vara max 5 meter. Avgift per tömningstillfälle.

	Avgift kr
Hämtning av filtermaterial	1 083
Byte av filtermaterial inkl behandling (endast arbete, nytt filtermaterial ingår ej)	1 083

Tömning av fett fastland

Tömning av fett från fettavskiljare ska ske minst en gång var tredje månad eller oftare vid behov, alternativt efter överenskommelse med den tillsynsansvariga nämnden.

Abonnemangstömning av fett från fettavskiljare

I avgiften ingår framkörningsavgift, administrativt arbete och tömningsavgift per angiven m³.

Tankvolym	Avgift kr
1 m ³	1 728
2 m ³	2 301
3 m ³	2 755
4 m ³	3 210

Tömning av fett från fettavskiljare

I avgiften ingår framkörningsavgift, administrativt arbete och tömningsavgift per angiven m³

Tankvolym	Avgift kr
1 m ³	4 411
2 m ³	6 117
3 m ³	7 102
4 m ³	8 088

Hämtning inom 12 timmar (akut tömning), av fett från fettavskiljare

I avgiften ingår framkörningsavgift, administrativt arbete och tömningsavgift per angiven m³. Efter kontorstid görs beställning hos entreprenören.

Avgift kr	
Tömning	9 384
Tillkommer per kubik	289

Övrigt fastland

Avgift kr	
Dragavstånd per 10 meter över 15 meter Avståndet mäts som enkelt slangdragningsavstånd. I det fall tömningsfordonet kör in på fastigheten mäts slangdragningsavståndet mellan fordonets angöringsplats och slamavskiljarens/tankens placering.	202
Bomkörningsavgift Tömning kan inte utföras på grund av hinder eller andra omständigheter som fastighetsinnehavaren råder över.	364
Avisering till fastighetsinnehavare inför tömning. Avisering sker dagen innan tömning via telefon eller SMS.	12
Tillkommande ersättning för mindre slamsugningsfordon inklusive förare Pris per timme. Minimum avgift är 2 timmar.	121
Rabatt på beställning via Internet Rabatt per beställningstillfälle.	-50

Slam skärgård

Abonnemangstömning av slam från slamavskiljare/slutna tankar

I avgiften ingår framkörningsavgift, administrativt arbete och slamsugningsavgift per angiven m³.

Tankvolym	Avgift kr
1 m ³	3 876
2 m ³	4 053
3 m ³	4 231
4 m ³	4 408
5 m ³	4 585
6 m ³	4 762
7 m ³	4 941
8 m ³	5 118
9 m ³	5 295
10 m ³	5 472
12 m ³ För större volym tillkommer 197kr per m3	5 827

Hämtning inom 8 kalenderdagar, av slam från slamavskiljare/slutna tankar

I avgiften ingår framkörningsavgift, administrativt arbete och slamsugningsavgift per angiven m³.

Vid beställning innan kl. 16:00 måndag–fredag räknas dagen som dag ett, annars är dag ett nästkommande arbetsdag.

Tankvolym	Avgift kr
1 m ³	7 625
2 m ³	7 822
3 m ³	8 019
4 m ³	8 216
5 m ³	8 413
6 m ³	8 611
7 m ³	8 807
8 m ³	9 005
9 m ³	9 201
10 m ³	9 399
12 m ³ För större volym tillkommer 197kr per m3	9 793

Hämtning inom 24 timmar (akut tömning) av slam från slamavskiljare/slutna tankar

I avgiften ingår framkörningsavgift, administrativt arbete och slamsugningsavgift per angiven m³.

Efter kontorstid görs beställning hos entreprenören.

Tankvolym	Avgift kr
1 m ³	12 552
2 m ³	12 748
3 m ³	12 946
4 m ³	13 143
5 m ³	13 340
6 m ³	13 537
7 m ³	13 734
8 m ³	13 931
9 m ³	14 129
10 m ³	14 325
12 m ³ För större volym tillkommer 197kr per m ³	14 719

Samtidig tömning av slam från flera slamavskiljare/slutna tankar som är belägna inom samma fastighet och där slamsugningsfordonet inte behöver flyttas

Gäller från tank nr 2. Endast slamsugningsavgift per angiven m³ ingår.

Tankvolym	Avgift kr
1 m ³	196
2 m ³	394
3 m ³	591
4 m ³	788
5 m ³	985
6 m ³	1 182
7 m ³	1 379
8 m ³	1 577
9 m ³	1 773
10 m ³	1 971
12 m ³ För större volym tillkommer 197kr per m ³	2 365

Tömning av minireningsverk skärgård

I avgiften ingår framkörningsavgift, administrativt arbete, påfyllnad av vatten och slamsugningsavgift per angiven m³.

Tankvolym	Avgift kr
Framkörningsavgift	2 500
Slamsugningsavgift	3 125
Behandlingsavgift per angiven m ³	325

Filtermaterial från fosforfällor skärgård

Hämtning av filtermaterial från fosforfällor. Inför tömning av fosforfällor ska fastighetsinnehavaren förbereda anläggningen så att tömning kan ske genom slamsugning eller med kranbil. Avstånd mellan fosforfälla och transportfordon får vara max 5 meter.

Avgift per tömningstillfälle

Tankvolym	Avgift kr
Hämtning av filtermaterial	6 562
Byte av filtermaterial (endast arbete, nytt filtermaterial ingår ej)	6 562

Tömning av fett skärgård

Tömning av fett från fettavskiljare ska ske minst en gång var tredje månad eller oftare vid behov, alternativt efter överenskommelse med den tillsynsansvariga nämnden.

Abonnemangstömning av fett från fettavskiljare

I avgiften ingår framkörningsavgift, administrativt arbete tömningsavgift per angiven m³.

Tankvolym	Avgift kr
1 m ³	4 275
2 m ³	4 669
3 m ³	5 063
4 m ³	5 457

Tömning av fett från fettavskiljare

I avgiften ingår framkörningsavgift, administrativt arbete och tömningsavgift per angiven m³.

Tankvolym	Avgift kr
1 m ³	8 732
2 m ³	9 126
3 m ³	9 520
4 m ³	9 914

Övrigt, skärgård

	Avgift kr
Dragavstånd per 10 meter över 15 meter Avståndet mäts som enkelt slangdragningsavstånd. I det fall tömningsfordonet kör in på fastigheten mäts slangdragningsavståndet mellan fordonets angöringsplats och slamavskiljarens/tankens placering.	202
Bomkörningsavgift Tömning kan inte utföras på grund av hinder eller andra omständigheter som fastighetsinnehavaren råder över.	1819
Avisering till fastighetsinnehavare inför tömning Avisering sker 7 dagar innan tömning via telefon eller SMS.	12
Tillkommande ersättning för mindre båt inklusive förare Pris per timme.	2 440
Rabatt på beställning via internet. Rabatt per beställningstillfälle.	-50

För särskilda tjänster som inte ryms inom angiven taxa kan samhällsbyggnadsavdelningen sätta en avgift utifrån kostnader. Särskilda tjänster kan till exempel tillämpas vid större evenemang. Följande kostnadsposter ingår i avgiften:

	Avgift kr
Administrativ merkostnad, per gång	334
Transportkostnad: Beroende på avfallets karaktär och volym. Dock baserat på minst 1 m ³ . Hänsyn tas även till avstånd mellan kommungräns och behandlingsanläggning.	
Behandlingskostnad: Baserad på verklig behandlingskostnad.	

16. Prövning och tillsyn inom miljö- och hälsoskyddsområdet

16.1 Inledande bestämmelser

Denna taxa gäller avgifter för Värmdö kommuns kostnader för prövning och tillsyn enligt miljöbalken eller bestämmelser meddelade med stöd av miljöbalken eller med anledning av EU-förordningar inom följande områden samt strålskyddslagen:

- Natur- och kulturvård, skydd av områden
- Miljöfarlig verksamhet
- Hälsoskydd
- Verksamheter som orsakar miljöskada
- Vattenverksamhet
- Kemiska produkter och biotekniska organismer
- Avfall och producentansvar
- Tillsyn och prövning enligt strålskyddslagen

Utöver vad som anges i denna taxa kan ersättning till kommunen utgå bland annat enligt 26 kap. 22 § miljöbalken för undersökningskostnader med mera och enligt 25 kap. 2 § miljöbalken för rättegångskostnader.

Avgift enligt denna taxa tas ut för:

1. Handläggning och andra åtgärder med anledning av ansökningar om tillstånd, dispens eller undantag.
2. Handläggning och andra åtgärder med anledning av anmälan av verksamhet eller åtgärd.
3. Handläggning och andra åtgärder vid övrig tillsyn.

Avgift enligt denna taxa tas inte ut för:

1. Tillsyn av klagomål där olägenhet inte föreligger och verksamhetsutövaren har uppfyllt kravet på egenkontroll.
2. Tillsyn av klagomål som är obefogat och inte kräver utredning.
3. Överklaganden av nämndens eller överinstans beslut.

Kommunfullmäktige beslutar om taxan

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att höja de i denna taxa angivna fasta avgifterna och timavgifterna med en procentsats som motsvarar de tolv senaste månadernas förändring i konsumentprisindex (totalindex) räknat fram till den 1 oktober året före avgiftsåret. Basår för indexuppräknning är oktober månad 2006.

Beslut om avgift eller om nedsättning eller efterskänkande av avgift i enskilda fall fattas av bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden.

När avgiftsuttag sker

Enligt 27 kap. 3 § miljöbalken är alla som är skyldiga att betala avgift enligt denna taxa eller enligt 26 kap. 22 § miljöbalken skyldiga att lämna de uppgifter som behövs för att avgiftens eller ersättningens storlek ska kunna bestämmas.

Avgiftsuttag sker:

1. För den handläggningstid som i taxan bestämts för ärendet (fast avgift)
2. För den årliga handläggningstid som anläggningen eller verksamheten tilldelats (årlig tillsynsavgift)
3. För den faktiskt nedlagda handläggningstiden i det enskilda ärendet (timavgift)
4. Enligt andra grunder som anges i taxan.

Nedsättning

Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art och omfattning, tillsynsbehovet, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa sättas ned eller efterskänkas enligt beslut från bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden.

Om verksamhetsutövaren uppvisar en mycket väl fungerande egenkontroll för sin verksamhet kan bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden besluta att sänka den fasta årliga avgiften för tillsyn enligt denna taxa, dock maximalt med 50 %.

Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning eller tillsynsbehov, får bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden ändra en avgift i ett enskilt ärende enligt denna taxa.

16.2 Avgift för prövning och tillsyn

Avgift för prövning av ansökan om tillstånd, dispens, tillsyn eller undantag tas ut enligt vad som framgår i taxorna nedan med angivet belopp (fast avgift) eller med 1 200 kronor per timme för faktisk nedlagd handläggningstid i ärendet (timavgift), eller enligt de grunder i övrigt som anges i taxan.

Avgift för prövning ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som ansökan avser.

Kostnad för granskning av utförd anläggning och uppföljning av åtgärder efter utförd tillsyn

Om det i ett beslut om tillstånd föreskrivs att en anläggning inte får tas i bruk förrän dokumentation har redovisats till och godkänts av nämnden ingår kostnaden för den granskningen i den fasta avgiften. Detta avser tillstånd till enskilda avloppsanläggningar och värmepumpar. Kan anläggningen därvid inte godkännas, varför en besiktning av anläggningen behöver ske tas en separat avgift ut för kommunens kostnader med anledning av den tillkommande handläggningstiden. Exempelvis att miljöinspektören är tvungen att åka ut en gång till för att slutbesikta en avloppsanläggning eller att en så kallad redovisning av utförd avloppsanläggning inte är godkänd och kräver uppföljning.

Tillsyn av enskild avloppsanläggning debiteras med en fast avgift. Om tillsynen av anläggningen resulterar i krav på åtgärder och det därmed behövs en uppföljning av utförda åtgärder på anläggningen tas en separat timavgift ut för kommunens kostnader med anledning av den tillkommande handläggningstiden.

Timavgift

Timavgift tas ut för faktisk nedlagd handläggningstid. Med handläggningstid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och andra myndigheter, platsbesök, restid, beredning i övrigt av ärendet, skrivelser, föredragning och beslut. I handläggningstiden ska inte räknas in sådan restid som vid ett och samma resetillfälle överstiger fyra timmar.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00 lördagar, söndagar eller helgdagar, tas avgift ut med dubbel ordinarie timavgift.

Avgift för prövning

Avgift för prövning ska tas ut av sökanden. Avgiften tas ut även om ärendet återkallas men då med timdebitering för faktisk nedlagd handläggningstid.

Avgift tas ut med timdebitering för faktisk nedlagd handläggningstid för ärenden som påbörjas men av någon anledning inte fullföljs, till exempel om begärda handlingar inte inkommer.

Ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet

I ärenden om ansökan om tillstånd till miljöfarlig verksamhet som prövas av kommunen är sökanden i förekommande fall också skyldig att ersätta kommunens kostnader enligt 19 kap. 4 och 5 § miljöbalken för sakkunniga som har tillkallats av kommunen och för kungörelser i ärendet. Sökanden är även skyldig att ersätta kommunens kostnader för kungörelser i ärenden om tillstånd eller dispens enligt 7 kap. miljöbalken eller förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera.

Avgift för tillsyn

Utöver avgift för prövning, kan avgift för tillsyn även tas ut för den verksamhet eller åtgärd prövningen avser enligt vad som anges i denna taxa.

16.3 Avgift med anledning av anmälan

Avgift för handläggning av anmälan av verksamhet eller åtgärd tas ut med 1 200 kronor per timme för faktisk nedlagd handläggningstid i ärendet (timavgift) eller enligt de grunder i övrigt som anges i taxan. Avgift med anledning av anmälan ska betalas för varje avgiftsbelagt ärende som anmälan avser.

Timavgift vid handläggning av anmälan

Timavgift vid handläggning av anmälan tas ut för faktisk nedlagd handläggningstid. Med handläggningstid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och andra myndigheter, platsbesök, restid, beredning i övrigt av ärendet, skrivelser, föredragning och beslut. I handläggningstiden ska inte räknas in sådan restid som vid ett och samma resetillfälle överstiger fyra timmar.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00, lördagar, söndagar eller helgdagar, tas avgift ut med dubbel ordinarie timavgift.

Betalning av avgift för handläggning av anmälan

Avgift för handläggning av anmälan ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamheten eller vidta åtgärden.

I ärenden om anmälan av miljöfarlig verksamhet med beteckningen C i miljöprövningsförordning (2013:251) är denne i förekommande fall också skyldig att ersätta kommunens kostnader för kungörelser, enligt 19 kap. 4-5 § miljöbalken, i ärendet.

Utöver avgift med anledning av handläggning av anmälan, kan avgift för tillsyn i övrigt komma att tas ut för den verksamhet eller åtgärd anmälan avser enligt vad som anges i denna taxa.

16.4 Avgift för tillsyn i övrigt

Avgift för tillsyn i övrigt tas ut enligt vad som framgår i taxebilaga 1 och 2 med angivet belopp (fast årlig avgift) eller med 1 200 kronor för faktisk nedlagd arbetstid i ärendet (timavgift) eller enligt de grunder som anges i taxan.

För verksamhet som tillståndsprövats ska avgiften bestämmas med utgångspunkt från vad som föreskrivs i tillståndsbeslutet om tillåten produktionsvolym eller motsvarande.

Miljöfarlig verksamhet

Om en fabrik, anläggning eller annan inrättning omfattar flera miljöfarliga verksamheter enligt taxebilaga 1 ska full avgift betalas för den verksamhet som medför den högsta avgiften, men med ett tillägg av 25 % av summan av de belopp som anges för de övriga verksamheterna.

Fast årlig avgift

Fast årlig avgift omfattar kalenderår och kan tas ut i förskott. Sådan avgift ska betalas från och med det år som beslut om tillstånd/godkännande till verksamheten har meddelats eller anmälan har skett. I de fall tillstånd eller anmälan inte krävs, ska avgift betalas från och med det år som verksamheten har påbörjats. För tillsyn som sker dessförinnan och som inte ingår i avgift för prövning eller för handläggning av anmälan, tas timavgift ut. Fast årlig avgift ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår som verksamheten bedrivs.

Verksamheten behöver meddela bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden när den upphör eller byter ägare för att inte behöva betala årlig avgift för nästkommande år.

Om en fabrik, anläggning eller annan inrättning omfattar flera miljöfarliga verksamheter enligt taxebilaga 1 ska full avgift betalas för den verksamhet som medför den högsta avgiften, men med ett tillägg av 25 % av summan av de belopp som anges för de övriga verksamheterna.

Inspektioner och andra tillsynsåtgärder med anledning av att verksamhetsutövaren bryter mot villkor eller inte åttlyder förelägganden eller förbud, ingår inte i den fasta årsavgiften. Inspektioner som föranleds av befogade klagomål eller klagomål som först efter utredning konstaterats obefogat ingår inte i den fasta årsavgiften. För sådana åtgärder tas timavgift ut.

Föreligger behov av avhjälpande av miljöskada sedan en verksamhet upphört, utgår full avgift för tillsyn som föranleds därav fr.o.m. året efter det att verksamheten upphört enligt vad som anges i taxebilagorna om avgift för tillsyn över miljöskador enligt 10 kap. miljöbalken.

Timavgift för tillsyn

Timavgift tas ut för faktisk nedlagd handläggningstid. Med handläggningstid avses den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och andra myndigheter, platsbesök, restid, beredning i övrigt av ärendet, skrivelser, föredragning och beslut. I handläggningstiden ska inte räknas in sådan restid som vid ett och samma resetillfälle överstiger fyra timmar.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00, lördagar, söndagar eller helgdagar, tas avgift ut med dubbel ordinarie timavgift.

Betalning av avgift för tillsyn

Avgift för tillsyn ska betalas av den som bedriver eller avser att bedriva verksamhet eller vidta åtgärd som föranleder avgiften. För tillsyn över miljöskador enligt 10 kap miljöbalken, ska tillsynsavgiften betalas av den som enligt 10 kap. 2 eller 3 § miljöbalken är ansvarig för avhjälpande.

Nedsättning av avgift

Om det finns särskilda skäl med hänsyn till verksamhetens art och omfattning, tillsynsbehovet, nedlagd handläggningstid och övriga omständigheter, får avgift enligt denna taxa sättas ned eller efterskänkas enligt beslut från bygg-, miljö- och hälsoskydds nämnden.

Om verksamhetsutövaren uppvisar en mycket väl fungerande egenkontroll för sin verksamhet kan bygg-, miljö- och hälsoskydds nämnden besluta att sänka den fasta årliga avgiften för tillsyn enligt denna taxa, dock maximalt med 50 %.

Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning eller tillsynsbehov, får bygg-, miljö- och hälsoskydds nämnden ändra en avgift i ett enskilt ärende enligt denna taxa.

Kostnader för provtagning m.m.

Bygg-, miljö- och hälsoskydds nämnden får besluta att myndighetens kostnader för provtagning och undersökning av prov i samband med tillsyn ska ersättas av den vars verksamhet provtagningen avser. En sådan skyldighet kan meddelas med stöd av 27 kap. 2 § miljöbalken (1998:808).

Om betalning av avgiften m.m.

Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Värmdö kommun. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i fakturan. Avgiften ska betalas inom den tid och på det sätt som nämnden bestämmer. Betalas inte avgiften i rätt tid ska dröjsmålsavgift enligt lag (1997:484) om dröjsmålsavgift utgå. Dröjsmålsavgiften ska beräknas på samma sätt som enligt 2, 3, 4, 4 a § i lag (1997:484) om dröjsmålsavgift.

Verkställighetsfrågor m.m.

Av 1 kap. 2 § och 9 kap. 4 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, framgår att en kommunal nämnds beslut om avgift får verkställas enligt utskönningsbalken.

Av 1 kap. 2 § och 9 kap. 5 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, framgår att kommunal nämnd får förordna att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart även om det överklagas.

Enligt 19 kap. 1 § miljöbalken överklagas en kommunal nämnds beslut om avgift hos länsstyrelsen.

Bygg-, miljö- och hälsoskydds nämnden får, om ändringar vidtas i miljöbalken, förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, miljöprövningsförordningen (2013:251) eller förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, göra motsvarande ändring i bilagorna till denna taxa.

16.5 Taxa för prövning och tillsyn inom miljöbalkens område m.m.

ÄMNESOMRÅDE	AVGIFT	
Allmänna hänsynsreglerna		
Tillsyn av miljöbalkens hänsynsregler. <i>Exempelvis tillsyn av energifrågor.</i>	timavgift	
Skydd av naturen/områden		
Prövning av ansökan om strandskyddsdispens		
1. Enkel prövning <i>Exempelvis kompletteringsåtgärd inom redan ianspråktaget område eller tomtplats.</i>	6 000 kr	5 timmar
2. Normal prövning <i>Exempelvis 1-2 byggnader, anläggningar eller åtgärder.</i>	9 600 kr	8 timmar
3. Vid prövning av fler åtgärder (utöver punkt 1 eller 2) tillkommer en avgift motsvarande 2 timmars handläggningstid per byggnad, anläggning eller åtgärd.		
4. Vid prövning av ärende enligt punkt 1-3 i nämnd tillkommer en avgift motsvarande 4 timmars handläggningstid.		
Prövning av ansökan och/eller tillsyn i övrigt av skydd av naturen enligt 7 och 8 kap. miljöbalken. <i>Exempelvis prövning av ansökan i efterhand, förlängning eller ändring av en medgiven dispens.</i>	timavgift	
Vattenverksamhet		
Prövning av ansökan om att inrätta grundvattentäkt enligt vad kommunen föreskrivit i lokala föreskrifter med stöd av 9 kap. 10 § miljöbalken.	4 800 kr	4 timmar

Handläggning av anmälan av befintlig vattentäkt enligt vad kommunen föreskrivit i lokala föreskrifter med stöd av 9 kap. 10 § miljöbalken.	3 600 kr	3 timmar
Handläggning av anmälan om vattenverksamhet enligt 19 § i förordningen om vattenverksamhet m.m. (1998:1388).	timavgift	
Tillsyn och provning i övrigt av vattenverksamhet	timavgift	
Miljöfarlig verksamhet – avloppsanläggningar		
<i>Provning</i>		
<p>Provning av ansökan om inrättande av avloppsanläggning och anslutning av vattentoalett eller anmälan om ändring av avloppsanläggning enligt 13 och 14 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Gäller provning av avloppsanläggningar upp till och med 25 personekvivalenter (pe) om inget annat anges i punkterna 1-14.</p>		
1. Inrättande av vattentoalett till slutna tank	4 800 kr	4 timmar
2. Inrättande av annan avloppsanläggning enligt vad kommunen föreskrivit i lokala föreskrifter vara tillståndspliktig. <i>Exempelvis avloppsanläggning för bad-, disk- och tvättvatten (BDT).</i>	8 400 kr	7 timmar
3. Inrättande av avloppsanläggning för vattentoalett samt bad-, disk- och tvättavlopp. <i>Exempelvis vid anläggning av slutna tank för WC-avlopp och infiltrationsanläggning för BDT-avlopp eller anläggning dit både WC- och BDT-avlopp leds så som minireningsverk.</i>	9 600 kr	8 timmar
4. Inrättande av annan avloppsanläggning enligt vad kommunen föreskrivit (t.ex. BDT-avlopp) samtidigt som provning sker av annan toalett än vattentoalett enligt punkt 14.	9 600 kr	8 timmar
5. Anslutning av vattentoalett till befintlig slutna tank med tillstånd	2400 kr	2 timmar
6. Anslutning av vattentoalett till annan befintlig avloppsanläggning med tillstånd	7 200 kr	6 timmar
7. Ändring av befintlig avloppsanläggning med tillstånd. <i>Exempelvis vid anslutning av avlopp från en komplementbyggnad till en befintlig avloppsanläggning.</i>	7 200 kr	6 timmar
8. Inrättande av gemensam tillståndspliktig avloppsanläggning för 6-25 pe. Avser avloppsanläggning för fler än en fastighet.	10 800 kr	9 timmar
9. Inrättande av avloppsanläggning för 26-200 personekvivalenter	timavgift	

10. Inrättande av annan avloppsanläggning enligt vad kommunen föreskrivit i lokala föreskrifter vara anmälningspliktig. <i>Exempelvis anläggning för att omhänderta och rena dagvatten eller anläggning för rengöring av båtar såsom borsttvätt eller spolplatta.</i>	timavgift	
11. Förlängning av tillstånd som är tidsbegränsat. <i>Exempelvis tillstånd för WC till slutna tank där tillståndet upphört att gälla efter 10 år.</i>	timavgift	
12. Ändring av tillstånd som ännu inte nyttjats. <i>Exempelvis om verksamhetsutövaren vill ändra tillståndet med avseende på vilken likvärdig teknik och avloppsanläggningen ännu inte har påbörjats och tiden för genomförande fortfarande är giltig.</i>	2400 kr	2 timmar
13. Ändring av tillstånd där fastighetsägaren behöver ytterligare tid för inrättande av avloppsanläggning. <i>Exempelvis om tillståndet anger att anläggningen ska vara slutförd inom ett år men fastighetsägaren behöver ytterligare tid för att slutföra anläggningen men tidsfristen har löpt ut.</i>	2400 kr	2 timmar
14. Prövning av ansökan om att inrätta annat slag av toalett än vattentoalett. <i>Exempelvis torrtoalett med latrinkompostering, förmultningstoalett eller därmed jämförbar toalett.</i>	2400 kr	2 timmar
Tillsyn		
Tillsyn av avloppsanläggning upp till och med 25 personekvivalenter (pe) om inget annat anges i punkt 15-20.		
15. Tillsyn av avloppsanläggning (med platsbesök). <i>Exempelvis inventering av en avloppsanläggning, ett annat slag av toalett än vattentoalett och/eller kompost för eget omhändertagande av latrin/slam.</i> Vid tillsyn av fler än en avloppsanläggning på samma fastighet tillkommer en avgift motsvarande 1 timmes handläggningstid per anläggning.	4 800 kr	4 timmar
16. Tillsyn av avloppsanläggning (utan platsbesök)	2 400 kr	2 timmar
17. Tillsyn och prövning i övrigt gällande avloppsanläggning. <i>Exempelvis vid inspektion då redovisning av utförd anläggning saknas eller uppföljning av utförd inventering.</i>	timavgift	
18. Tillsyn av egenkontroll för avloppsanläggning där resultaten är tillfredsställande. <i>Exempelvis granskning av analysresultat och servicereporter.</i>	1 200 kr	1 timme
19. Tillsyn av egenkontroll för avloppsanläggning där resultaten kräver uppföljningsarbete. <i>Exempelvis om granskning av analysresultat och servicereporter</i>	timavgift	

<i>indikerar avvikelse från tillståndet.</i>		
20. Prövning och tillsyn som tillkommer utöver ovanstående punkter med anledning av eventuella förändringar i förordningar och föreskrifter	timavgift	
Miljöfarlig verksamhet- värmepumpsanläggningar		
Prövning av ansökan enligt 17 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd om att inrätta värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, ytvatten eller grundvatten enligt vad kommunen föreskrivit i lokala föreskrifter.		
1. Bergvärmeanläggning upp till 20 kW men inom kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp	3 600 kr	3 timmar
2. Bergvärmeanläggning upp till 20 kW men utanför kommunalt verksamhetsområde för vatten och avlopp	5 400 kr	4,5 timmar
3. Övriga anläggningar för utvinning av energi med hjälp av värmepump upp till 20 kW. <i>Exempelvis jordvärme och ytvattenvärme.</i>	5 400 kr	4,5 timmar
4. Bergvärmeanläggningar över 20 kW men maximalt 10 MW	9 600 kr	8 timmar
5. Anläggning för utvinning av energi ur mark, berg eller ytvatten inom fastställt vattenskyddsområde.	9 600 kr	8 timmar
Miljöfarlig verksamhet – anmälan/ansökan		
Handläggning av anmälan om deponering av muddermassor på land	9 600 kr	8 timmar
Handläggning av anmälan om verksamhet som har beteckningen C i taxebilaga 1.	timavgift	
Handläggning i övrigt enligt 9 kap. miljöbalken	timavgift	
Handläggning av anmälan av saneringsåtgärd enligt 18 § förordning (2007:19) om PCB m m.	12 000 kr	10 timmar
Handläggning av anmälan enligt 3 § förordningen om anmälningskyldighet beträffande asbest i ventilationsanläggningar (1985:997)	timavgift	
Handläggning av anmälan om samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken	timavgift	

Prövning av ansökan om tillstånd för åtgärder inom vattenskyddsområden utifrån fastställda skyddsföreskrifter	timavgift	
Miljöfarlig verksamhet - kemiska produkter		
Prövning av ansökan om spridning av bekämpningsmedel enligt 2 kap. 40 § i förordning (2014:425) om bekämpningsmedel	4 800 kr	4 timmar
Handläggning av anmälan om spridning av bekämpningsmedel enligt 2 kap. 41 § i förordning (2014:425) om bekämpningsmedel	4 800 kr	4 timmar
Prövning av ansökan om spridning av bekämpningsmedel inom fastställt vattenskyddsområde enligt 6 kap. Naturvårdsverkets föreskrifter om spridning och viss hantering av växtskyddsmedel	6 000 kr	5 timmar
Tillsyn och prövning i övrigt av kemiska produkter och biotekniska organismer, såsom bekämpningsmedel, enligt miljöbalken och dess följdföreskrifter.	timavgift	
Miljöfarlig verksamhet - fluorerade växthusgaser		
Handläggning av information enligt 14 § förordningen (2016:1128) om fluorerade växthusgaser.	timavgift	
Handläggning av årsrapport för anläggning som innehåller köldmedier och som kräver årlig rapportering enligt 15 § förordningen (2016:1128) om fluorerade växthusgaser och där rapporten bedöms vara komplett.	2 400 kr	2 timmar
Handläggning av årsrapport för anläggning som innehåller köldmedier och som kräver årlig rapportering enligt 15 § förordningen (2016:1128) om fluorerade växthusgaser och där rapporten behöver kompletteras och därmed anses vara inkomplett.	4 200 kr	3,5 timmar
Tillsyn av fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen enligt förordning (2016:1128) samt EU-förordning 2014/517 om växthusgaser.	timavgift	
Miljöfarlig verksamhet - brandfarliga varor		

Handläggning av information enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (2003:24) om skydd mot mark- och vattenföroreningar vid lagring av brandfarliga vätskor.		
1. Förvaring av 1 m ³ dieselbrännolja eller eldningsolja i öppen cistern	2 400 kr	2 timmar
2. Hantering av mer än 250 liter brandfarlig vätska inom vattenskyddsområde	timavgift	
Handläggning av kontrollrapport för öppen cistern med förvaring av mer än 1 m ³ dieselbrännolja eller eldningsolja eller för hantering av mer än 250 liter brandfarlig vätska inom vattenskyddsområde som bedömts som betryggande enligt besiktningsprotokollet.	2 400 kr	2 timmar
Handläggning av kontrollrapport för öppen cistern med förvaring av mer än 1 m ³ dieselbrännolja eller eldningsolja eller för hantering av mer än 250 liter brandfarlig vätska inom vattenskyddsområde som inte bedömts som betryggande enligt besiktningsprotokoll.	4 200 kr	3,5 timmar
Miljöfarlig verksamhet - avfall		
Prövning av ansökan om dispens för att själv få återvinna eller bortskaffa avfall enligt lokala föreskrifter meddelade med stöd av 15 kap. 18 § miljöbalken. <i>Exempelvis eget omhändertagande av slam.</i>	timavgift	
Handläggning av ärenden enligt kommunens avfallsföreskrifter och/eller lokala ordningsföreskrifter i övrigt. <i>Exempelvis vid ansökan om förändrat hämtningsintervall av slam eller annat hushållsavfall.</i>	timavgift	
Tillsyn och prövning i övrigt gällande avfallshantering eller producentansvar.	timavgift	
Miljöfarlig verksamhet – tillsyn i övrigt		
Tillsyn i av miljöfarlig verksamhet som inte finns angiven i taxebilaga 1.	timavgift	
Tillsyn och prövning av verksamheter som orsakar miljöskador i mark- och vattenområden, i byggnader och anläggningar, enligt 10 kap. miljöbalken och dess följdföreskrifter.	timavgift	

Hälsoskydd – djurhållning		
Prövning av ansökan om att hålla vissa djur inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser enligt vad kommunen föreskrivit i lokala föreskrifter med stöd av 39 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.		
1. Nötkreatur, häst, get, får eller svin	6 000 kr	5 timmar
2. Pälsdjur eller fjäderfä som inte är sällskapsdjur	6 000 kr	5 timmar
3. Orm som inte är giftig	2 400 kr	2 timmar
4. Giftig orm	3 600 kr	3 timmar
Hälsoskydd – anmälan/ansökan		
Handläggning av anmälan av verksamhet enligt 38 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.		
1. Verksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling som innebär risk för blodsmitta genom användning av skalpeller, akupunktur nålar, piercingsverktyg eller andra liknande skärande eller stickande verktyg. Exempelvis fotvård eller hudvård där stickande/skärande verktyg används, tatueringssalonger eller piercingssalonger.	4 800 kr	4 timmar
2. Bassängbad, med badtunna, kar, floatingtank eller dylikt som är avsedd för vattenaktivitet men inte är en simbassäng eller bubbelpool, som är upplåten åt allmänheten eller som används av många människor.	3 600 kr	3 timmar
3. Bassängbad, med en eller flera simbassänger eller bubbelpooler, som är upplåtna åt allmänheten eller som annars används av många människor.	9 600 kr	8 timmar
4. Förskola, öppen förskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, särskola, specialskola, sameskola, fristående skola, riksinternatskola eller resurscenter.	9 600 kr	8 timmar
Prövning av ansökan om spridning av naturlig gödsel, slam och annan orenlighet inom område med detaljplan eller intill sådant område enligt vad kommunen föreskrivit i lokala föreskrifter med stöd av 40 och 42 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	4 800 kr	4 timmar
Prövning av ansökan om dispens från eldningsförbud för att elda trädgårdsavfall utanför eldningsveckorna som kommunen föreskrivit i lokala föreskrifter med stöd av 40 §	2 400 kr	2 timmar

förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd		
Prövning och tillsyn i övrigt av kommunala föreskrifter som är meddelade med stöd av 40 och 42 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	timavgift	
Hälsoskydd- tillsyn i övrigt		
Provtagning av badvatten vid anläggning eller strandbad som är upplåtet för allmänheten eller annars utnyttjas av många	timavgift samt kostnad för analys	
Tillsyn av bassängbad med kar, badtunna, floatingkar eller liknande	timavgift	
Tillsyn och prövning i övrigt av strålskyddslag (1988:220) och dess följdföreskrifter	timavgift	
Tillsyn och prövning i övrigt av hälsoskydd	timavgift	
Tillsyn och prövning i övrigt		
Tillsyn enligt lagen (2014:799) om sprängämnesprekursorer	timavgift	
Tillsyn och prövning i övrigt enligt miljöbalken och/eller tillhörande författningar, förordningar och/eller föreskrifter där det saknas en särskild angiven taxa	timavgift	
Anmälan om överträdelser		
Handläggning av miljöstraffavgift enligt 30 kap. miljöbalken	3 600 kr	3 timmar

16.6 Taxebilaga 1

Fasta årliga avgifter för tillsyn av miljöfarliga verksamheter

Taxa för tillsyn inom miljöbalkens område – underlag för lokala bedömningar och verksamheter när fast årlig avgift tas ut respektive när tillsyn ska finansieras av timavgift.

B = Tillståndsplikt

C = Anmälningsplikt

U = verksamhet som inte är tillstånds- eller anmälningspliktig men omfattas av tillsyn

Klass	Kod	Verksamhetstyp	Avgift/år	Motsvarar antal timmar
JORDBRUK M.M.				
Djurhållning och växtodling m.m.				
C	1.20	Anläggning med stadigvarande djurhållning med mer än 100 djurenheter (DE), dock inte inhägnad.		
	1.20-01	101- 199 DE	9 600 kr	8 timmar
	1.20-02	200- 400 DE	12 000 kr	10 timmar
U	1.20-1	Djurhållning 10-100 DE	3 600 kr	3 timmar
C	1.30	Uppodling av annan mark än jordbruksmark för produktion av foder, livsmedel eller annan liknande jordbruksproduktion	7 200 kr	6 timmar
U	1.30-1	Växthus eller plantskola med en odlingsyta som är större än 2 000 kvadratmeter	4 800 kr	4 timmar
U	1.30-2	Odling av jordbruksmark för produktion av foder, livsmedel eller annan liknande jordbruksproduktion	3 600 kr	3 timmar
FISKODLING M.M.				
B	5.10	Fiskodling eller övervintring av fisk där mer än 40 ton foder förbrukas per kalenderår	9 600 kr	8 timmar
C	5.20	Fiskodling eller övervintring av fisk där mer än 1,5 ton foder förbrukas per kalenderår, om inte verksamheten är tillståndspliktig enligt 5.10	7 200 kr	6 timmar
U	5.20-1	Fiskodling eller övervintring av fisk där mindre än 1,5 ton foder förbrukas per kalenderår	3 600 kr	3 timmar
UTVINNING, BRYTNING OCH BEARBETNING AV TORV, OLJA, GAS, KOL, MALM, MINERAL, BERG, NATURGRUS OCH ANNAT				

Berg, naturgrus och andra jordarter				
B	10.20	<p>Täkt för annat än markinnehavarens husbehov av berg, naturgrus eller andra jordarter, om verksamheten inte</p> <p>1. är tillståndspliktig enligt lagen (1966:314) om kontinentalsockeln,</p> <p>2. är tillståndspliktig enligt verksamhetskod 10.10 eller 10.11, eller</p> <p>3. endast innebär uppläggning och bortforsling av redan utbrutet och bearbetat material efter det att tillsynsmyndigheten meddelat beslut om att täkten är avslutad.</p>	21 600 kr	18 timmar
C	10.30	Täkt för markinnehavarens husbehov av mer än 10 000 ton naturgrus (totalt uttagen mängd)	12 000 kr	10 timmar
C	10.40	<p>Täkt för markinnehavarens husbehov av</p> <p>1. mer än 10 000 ton totalt uttagen mängd berg,</p> <p>2. torv med ett verksamhetsområde större än 5 hektar, eller</p> <p>3. mer än 50 000 kubikmeter totalt uttagen mängd torv.</p> <p>Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt verksamhetskod 10.10 eller 10.11</p>	7 200 kr	6 timmar
C	10.50	<p>Anläggning för sortering eller krossning av berg, naturgrus eller andra jordarter</p> <p>1. inom område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, eller</p> <p>2. utanför område som omfattas av detaljplan eller områdesbestämmelser, om verksamheten bedrivs på samma plats under en längre tid än trettio kalenderdagar under en tolv månadersperiod.</p>	19 200 kr	16 timmar

C	10.60	Anläggning för framställning, bearbetning eller omvandling av bränsle eller bränsleprodukt som baseras på mer än 500 ton per kalenderår	9 600 kr	8 timmar
Råpetroleum, naturgas och kol				
C	11.30	Industriell tillverkning av briketter av kol eller brunkol	12 000 kr	10 timmar
Annan utvinningsindustri				
C	13.70	Djupborrning som inte är tillståndspliktig enligt verksamhetskod 11.10 eller 11.20	7 200 kr	6 timmar
LIVSMEDEL OCH FODER M.M.				
Slakterier, animaliska råvaror och rökeri				
C	15.30	Slakteri med en produktion baserad på mer än 50 ton men högst 7 500 ton slaktvikt per kalenderår.	12 000 kr	10 timmar
U	15.30-1	Slakteri för en produktion baserad på mer än 5 ton men högst 50 ton slaktvikt per kalenderår	3 600 kr	3 timmar
C	15.50	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 50 ton men högst 2 000 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten endast avser mjölkprodukter eller glass eller endast innebär paketering.	12 000 kr	10 timmar
C	15.80	Rökeri för en produktion av mer än 50 ton men högst 18 750 ton rökta produkter per kalenderår	8 400 kr	7 timmar
U	15.80-1	Rökeri för en produktion av mer än 10 ton men högst 50 ton rökta produkter per kalenderår	3 600 kr	3 timmar
Livsmedel av vegetabiliska råvaror, kombinerade råvaror och mjölkprodukter				
C	15.101	Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av enbart vegetabiliska råvaror med en produktion av mer	13 200 kr	11 timmar

		<p>än 2 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.</p> <p>Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten</p> <p>1. är tillståndspliktig enligt verksamhetskod 15.90,</p> <p>2. endast avser kvarnprodukter, glass, råsprit, alkoholhaltig dryck, malt, maldryck, läskedryck, jäst eller kafferostning eller endast innebär paketering.</p>		
C	15.151	<p>Anläggning för framställning av livsmedel med beredning och behandling av både animaliska och vegetabiliska råvaror, i kombinerade eller separata produkter, med en produktion av mer än 400 ton men högst 5 000 ton per år.</p> <p>Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten</p> <p>1. är tillståndspliktig enligt verksamhetskod 15.131, eller</p> <p>2. endast avser glass eller endast innebär paketering.</p>	12 000 kr	10 timmar
C	15.180	<p>Anläggning för framställning av mjölkprodukter med en produktion baserad på en invägning av mer än 500 ton per kalenderår men högst 200 ton per dygn som kalenderårsmedelvärde.</p> <p>Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten endast avser glass.</p>	12 000 kr	10 timmar
Oljor och fetter och glass				
C	15.200	<p>Anläggning för framställning eller raffinering av vegetabiliska eller animaliska oljor eller fetter eller produkter av sådana oljor eller fetter med en produktion av mer än 100</p>	12 000 kr	10 timmar

		<p>ton men högst 5 000 ton per kalenderår.</p> <p>Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt verksamhetskod 15.40, 15.45, 15.50, 15.90, 15.95, 15.101, 15.125, 15.131, 15.141 eller 15.151 eller om verksamheten endast avser mjölkprodukter.</p>		
C	15.220	<p>Anläggning för tillverkning av glass med en produktion av mer än 10 ton men högst 15 000 ton per kalenderår.</p> <p>Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 15.40, 15.90, 15.95, 15.131 eller 15.170.</p>	8 400 kr	7 timmar
Drycker m.m.				
C	15.240	<p>Anläggning för framställning av råsprit eller alkoholhaltig dryck genom jäsning eller destillation motsvarande en årlig produktion av mer än 10 ton men högst 5 000 ton ren etanol per kalenderår.</p> <p>Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt verksamhetskod 15.90.</p>	12 000 kr	10 timmar
U	15.240-1	Anläggning för framställning av råsprit eller av alkoholhaltiga drycker genom jäsning eller destillation, motsvarande 1-10 ton ren etanol per kalenderår	6 000 kr	5 timmar
C	15.260	Anläggning för framställning av malt, maldryck eller läskedryck med en produktion av mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår.	24 000 kr	20 timmar

		Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt verksamhetskod 15.90.		
Annan livsmedelstillverkning				
C	15.280	Anläggning för rostning av mer än 100 ton men högst 75 000 ton kaffe per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt verksamhetskod 15.90.	12 000 kr	10 timmar
C	15.310	Anläggning för yrkesmässig industriell förpackning av animaliska eller vegetabiliska produkter som inte sker i någon tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt någon av verksamhetskoderna 15.10 - 15.280.	8 400 kr	7 timmar
Foder				
C	15.340	Anläggning för framställning av foder med beredning och behandling av enbart animaliska råvaror med en produktion av mer än 500 ton men högst 18 750 ton foder per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten 1. är tillståndspliktig enligt verksamhetskod 15.330, eller 2. endast avser mjölk eller endast innebär paketering.	14 400 kr	12 timmar
TEXTILVAROR				
C	17.30	Anläggning för förbehandling, färgning eller annan beredning av mer än 10 ton men högst 200 ton textilmaterial per kalenderår.	12 000 kr	10 timmar

		Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt verksamhetskod 17.10.		
PÄLS, SKINN OCH LÄDER				
C	18.30	Anläggning för garvning eller annan beredning av mer än 2 ton men högst 100 ton hudar eller skinn per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt verksamhetskod 18.10.	12 000 kr	10 timmar
TRÄVAROR				
C	20.10	Anläggning för behandling av trä och träprodukter med kemikalier med en produktion av högst 75 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per dygn eller högst 18 750 kubikmeter behandlat trä eller träprodukter per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten endast avser behandling mot blånadssvamp. Anläggning för yrkesmässig behandling av trä och träprodukter med träskyddsmedel, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt verksamhetskod 39.10 eller 39.20	18 000 kr	15 timmar
C	20.30	Sågverk eller annan anläggning för tillverkning av träprodukter genom sågning, hyvling eller svarvning för en produktion av mer än 6 000 kubikmeter per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt verksamhetskod 20.20	19 200 kr	16 timmar
C	20.40	Anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är	9 600 kr	8 timmar

		<p>baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av</p> <p>1. träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 1 000 kubikmeter fast mått eller 3 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår, eller</p> <p>2. pellets eller briketter, baserad på mer än 5 000 kubikmeter råvara per kalenderår.</p> <p>Anmälningssplikten gäller inte tillfällig flisning.</p> <p>Anläggning för framställning eller bearbetning av träbaserat bränsle, eller av bränsleprodukter som är baserade på skogs- eller jordbruksprodukter, i form av</p> <p>1. träull, trämjöl, flis, spån eller liknande, baserad på mer än 1 000 kubikmeter fast mått eller 3 000 kubikmeter löst mått råvara per kalenderår, eller</p> <p>2. pellets eller briketter, baserad på mer än 5 000 kubikmeter råvara per kalenderår.</p> <p>Anmälningssplikten gäller inte tillfällig flisning.</p>		
C	20.60	<p>Anläggning för tillverkning av</p> <p>1. fanér eller plywood, eller</p> <p>2. högst 600 kubikmeter per dygn eller högst 150 000 kubikmeter per kalenderår av OSB-skivor, träfiberskivor, spånskivor eller andra produkter av spån.</p>	18 000 kr	15 timmar
C	20.80	<p>Anläggning för lagring av</p> <p>1. mer än 2 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m³ fub), om lagringen sker på land utan vattenbegjutning,</p> <p>2. mer än 500 kubikmeter timmer</p>	12 000 kr	10 timmar

		fast mått under bark (m ³ fub), om lagringen sker på land med vattenbegjutning och inte är tillståndspliktig enligt 20.70 eller 3. mer än 500 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) i vatten, om lagringen inte är tillståndspliktig enligt 20.70		
C	20.90	Anläggning för lagring av timmer som inte sker i eller nära vattentäkt, om lagringen har pågått mer än sex veckor, behövs med anledning av storm eller orkan och omfattar 1. mer än 20 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) på land med begjutning av vatten, eller 2. mer än 10 000 kubikmeter timmer fast mått under bark (m ³ fub) i vatten.	18 000 kr	15 timmar
FOTOGRAFISK ELLER GRAFISK PRODUKTION				
C	22.10	Rulloffsettryckeri där tryckning sker med heatsetfärg. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningsspliktig enligt verksamhetskod 39.10, 39.15 eller 39.30.	30 000 kr	25 timmar
C	22.20	Anläggning med tillverkning av metallklichéer	12 000 kr	10 timmar
C	22.40	Anläggning 1. utan utsläpp av processavloppsvatten där mer än 50 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per kalenderår, eller 2. med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 5 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per	9 600 kr	8 timmar

		kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 22.30		
U	22.40-1	Med utsläpp av processavloppsvatten där mer än 1 000 kvadratmeter men högst 5 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per år.	7 200 kr	6 timmar
U	22.40-2	Utan utsläpp av processavloppsvatten där mer än 15 000 kvadratmeter men högst 50 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per år.	7 200 kr	6 timmar
U	22.40-3	Utan utsläpp av processavloppsvatten där mer än 5 000 kvadratmeter men högst 15 000 kvadratmeter fotografiskt material i form av film eller papperskopior framkallas per år.	4 800 kr	4 timmar
KEMISKA PRODUKTER				
C	24.44	Anläggning för att genom kemiska eller biologiska reaktioner yrkesmässigt tillverka organiska eller oorganiska ämnen, i försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala.	24 000 kr	20 timmar
C	24.46	Anläggning för att genom endast fysikaliska processer i industriell skala tillverka 1. naturläkemedel genom extraktion ur biologiskt material, 2. mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 24.45 3. mer än 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 24.45	42 000 kr	35 timmar

		<p>4. mer än 5 000 ton gasformiga kemiska produkter per kalenderår, om tillverkningen sker genom destillation, eller</p> <p>5. andra kemiska produkter, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 24.45</p> <p>Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 39.20.</p>		
C	24.47	<p>Anläggning för att genom endast fysikaliska processer, i försöks-, pilot- eller laboratorieskala eller annan icke industriell skala, yrkesmässigt tillverka</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. sprängämnen, 2. pyrotekniska artiklar, 3. ammunition, eller 4. mer än 10 ton färg eller lack per kalenderår, 5. mer än 10 ton rengöringsmedel eller kroppsvårds-, kosmetik- eller hygienprodukter per kalenderår, eller 6. andra kemiska produkter. 	20 400 kr	17 timmar
C	24.40	<p>Anläggning för att genom endast fysikaliska processer tillverka läkemedel (farmaceutisk tillverkning).</p> <p>Anmälningssplikten gäller inte</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. apotek och sjukhus, eller 2. om verksamheten är tillståndspliktig enligt verksamhetskod 39.15. 	54 000 kr	45 timmar
C	24.41	<p>Anläggning för behandling av mellanprodukter, om verksamheten inte är tillstånds- eller anmälningsspliktig enligt</p>	24 000 kr	20 timmar

		verksamhetskod 24.01-24.40 eller 24.42-24.47.		
GUMMI- OCH PLASTVAROR				
C	25.11	Anläggning för att genom vulkning tillverka gummivaror, om produktionen baseras på mer än 1 ton ovulkad gummiblandning per kalenderår. Anmälningssplikt enligt denna beskrivning gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningsspliktig enligt 25.10, 39.15 eller 39.30.	14 400 kr	12 timmar
C	25.30	Anläggning för att genom ytterligare polymerisation tillverka produkter av plast, om 1. produktionen baseras på mer än 1 ton plastråvara per kalenderår, och 2. verksamheten inte är tillståndsspliktig enligt 25.20	7 200 kr	6 timmar
C	25.50	Anläggning där produktionen baseras på mer än 1 ton plastråvara per kalenderår och inte omfattar ytterligare polymerisation, för 1. tillverkning av produkter av plast förutom endast mekanisk montering eller mekanisk bearbetning, eller 2. beläggning eller kalandrering med plast. Anmälningssplikt enligt denna beskrivning gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningsspliktig enligt 39.15 eller 39.30.	10 800 kr	9 timmar
MINERALISKA PRODUKTER				
Glas, glasvaror och keramiska produkter				
C	26.30	Anläggning för tillverkning av glas eller glasvaror som omfattar blandning av glasråvaror (mängd),	12 000 kr	10 timmar

		<p>smältning eller syrabehandling av glas, om verksamheten innebär att</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. mer än 500 kilogram glasråvaror med tillsats av bly- eller arsenikföreningar förbrukas per kalenderår, eller 2. mer än 5 ton andra glasråvaror förbrukas per kalenderår. <p>Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt verksamhetskod 26.05, 26.10 eller 26.20</p>		
C	26.40	Anläggning för tillverkning av glasfiber, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt 26.05	24 000 kr	20 timmar
B	26.50	<p>Anläggning för att tillverka keramiska produkter genom bränning, särskilt takpannor, tegel, elfast sten, kakel, stengods eller porslin, med en</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. produktion av mer än 75 ton per dygn eller mer än 18 750 ton per kalenderår, eller 2. ugnskapacitet på mer än fyra kubikmeter och med en sättningsdensitet på mer än 300 kilogram per kubikmeter. 	48 000 kr	40 timmar
C	26.60	Anläggning för tillverkning av mer än 100 ton keramiska produkter per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 26.50 eller 26.51	42 000 kr	35 timmar
Cement, betong, kalk, krita och gips				
C	26.100	Anläggning för tillverkning av mer än 5 ton kalk, krita eller kalkprodukter per kalenderår. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt verksamhetskod 26.70–26.90	19 200 kr	16 timmar

U	26.100 -1	Anläggning för tillverkning av kalk, krita eller kalkprodukter för en produktion av mindre än 5 ton per år.	9 600 kr	8 timmar
C	26.110	Anläggning för tillverkning av mer än 500 ton 1. betong eller lättbetong per kalenderår, eller 2. varor av betong, lättbetong eller cement per kalenderår.	18 000 kr	15 timmar
C	26.120	Anläggning för tillverkning av mer än 500 ton varor av gips per kalenderår.	42 000 kr	35 timmar
Andra mineraliska produkter				
C	26.150	Asfaltverk eller oljegrusverk		
	26.150 -01	1. som ställs upp inom område med detaljplan eller områdesbestämmelser, eller	24 000 kr	20 timmar
	26.150 -02	2. som ställs upp utanför område med detaljplan eller områdesbestämmelser i mer än 90 kalenderdagar under en tolv månadersperiod.	14 400 kr	12 timmar
C	26.160	Anläggning för tillverkning av varor av asfalt.	12 000 kr	10 timmar
STÅL OCH METALL				
C	27.60	Anläggning för att gjuta järn, stål, aluminium, zink eller magnesium, om produktionen är mer än 10 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt verksamhetkod 27.40, 27.50 eller 27.101.	9 600 kr	8 timmar
C	27.140	Anläggning för att gjuta andra metaller än järn, stål, aluminium, zink	12 000 kr	10 timmar

		<p>eller magnesium, om produktionen är mer än 1 ton per kalenderår.</p> <p>Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt verksamhetskod 27.100, 27.101 och 27.130.</p>		
METALL- OCH PLASTYTBEHANDLING, AVFETTNING OCH FÄRGBORTTAGNING				
C	28.40	<p>Anläggning för annan beläggning med metall än genom kemisk eller elektrolytisk ytbehandling, om verksamheten ger upphov till mer än 1 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte</p> <p>1. beläggning med metall som sker med vakuummetod, eller</p> <p>2. om verksamheten är tillståndspliktig enligt 28.30</p>	10 800 kr	9 timmar
C	28.71	<p>Blästringsarbete omfattande mer än 500 kvadratmeter yta, om verksamheten inte är anmälningspliktig enligt verksamhetskod 28.95.</p>	9 600 kr	8 timmar
C	28.90	<p>Anläggning för att med kemiska eller termiska metoder yrkesmässigt ta bort lack eller färg, om verksamheten inte är tillståndspliktig enligt verksamhetskod 28.80, 39.10 eller 39.15.</p>	18 000 kr	15 timmar
C	28.95	<p>Anläggning för</p> <p>1. vattenbaserad avfettning som ger upphov till mer än 10 kubikmeter avloppsvatten per kalenderår, om verksamheten inte är en fordonstvätt eller tillståndspliktig enligt verksamhetskod 39.10, 39.15, 39.30 eller 39.50,</p> <p>2. betning med mer än 50 kilogram betpasta per kalenderår, om</p>	18 000 kr	15 timmar

		<p>verksamheten ger upphov till avloppsvatten,</p> <p>3. blästring av mer än 500 kvadratmeter yta per kalenderår,</p> <p>4. våttrumling av mer än 1 ton metaller per kalenderår eller härdning av mer än 1 ton gods per kalenderår,</p> <p>5. termisk ytbehandling med en metallförbrukning av mer än 50 kilogram men högst 2 ton per kalenderår, eller</p> <p>6. metallbeläggning med vakuummetod med en metallförbrukning av mer än 500 kilogram per kalenderår.</p>		
ELEKTRISKA ARTIKLAR				
C	31.30	Anläggning för att tillverka eller repararera ljuskällor som innehåller kvicksilver.	12 000 kr	10 timmar
C	31.60	Anläggning för tillverkning av elektrisk tråd eller elektrisk kabel.	18 000 kr	15 timmar
METALLBEARBETNING				
Motorer, turbiner och reaktorer				
C	34.10	Anläggning för tillverkning av fler än 100 fordonsmotorer per kalenderår.	18 000 kr	15 timmar
C	34.20	Provbänk för motorer, turbiner eller reaktorer.	9 600 kr	8 timmar
Motorfordon				
C	34.40	Anläggning för tillverkning och sammansättning per kalenderår av 1. fler än 100 motorfordon med en totalvikt per fordon som uppgår till högst 3,5 ton, eller 2. fler än 10 motorfordon med en	90 000 kr	75 timmar

		totalvikt per fordon som uppgår till mer än 3,5 ton. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 34.30		
Järnvägsutrustning och flygplan				
C	34.50	Anläggning för 1. tillverkning av järnvägsutrustning, 2. tillverkning av flygplan, eller 3. reparation av flygplan.	108 000 kr	90 timmar
Maskinell metallbearbetning				
C	34.80	Anläggning där det förekommer maskinell metallbearbetning och där total tankvolym för skärvätskor, processoljor och hydrauloljor i metallbearbetningsmaskinerna är större än 1 kubikmeter, om verksamheten inte är tillstånds- eller anmälningsspliktig enligt verksamhetskod 34.10, 34.20, 34.30, 34.40, 34.50, 34.60, 34.70, 35.10 eller 35.20.	9 600 kr	8 timmar
Skeppsvarv				
C	35.20	Skeppsvarv.	9 600 kr	8 timmar
FÖRBRUKNING AV ORGANISKA LÖSNINGSMEDEL				
C	39.30	Anläggning där organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår med 1. mer än 1 ton i ytrensning, om lösningsmedlet innehåller någon kemisk produkt, som a) enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med riskfraserna "misstänks kunna ge cancer" (R40), "kan ge cancer" (R45), "kan ge ärftliga genetiska skador" (R46), "kan ge cancer vid inandning" (R49), "kan ge nedsatt fortplantningsförmåga" (R60) eller	12 000 kr	10 timmar

		<p>"kan ge fosterskador" (R61), eller</p> <p>b) enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna "cancerogenitet kategori 1A", "cancerogenitet kategori 1B", "cancerogenitet kategori 2", "mutagenitet i könsceller kategori 1A", "mutagenitet i könsceller kategori 1B", "reproduktionstoxicitet kategori 1A", eller "reproduktionstoxicitet kategori 1B",</p> <p>2. mer än 2 ton i annan ytrengröring,</p> <p>3. mer än 500 kilogram i fordonslackering, eller</p> <p>4. mer än 1 kilogram i kemtvätt.</p> <p>Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt verksamhetskod 39.10 eller 39.15.</p>		
C	39.35	<p>Anläggning där organiska lösningsmedel förbrukas per kalenderår med mer än 500 kilogram i lackering av vägfordon till följd av reparation, underhåll eller dekoration som sker utanför tillverkningsanläggningar.</p> <p>Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt verksamhetskod 39.10 eller 39.15.</p>	9 600 kr	8 timmar
C	39.50	<p>Anläggning där det per kalenderår förbrukas</p> <p>1. mer än 1 ton halogenerade organiska lösningsmedel, eller</p>	12 000 kr	10 timmar

		<p>2. mer än totalt 5 ton organiska lösningsmedel.</p> <p>Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningsspliktig enligt verksamhetskod 39.10, 39.15 eller 39.30.</p>		
HANTERING AV BRÄNSLEN OCH ANDRA KEMISKA PRODUKTER				
C	39.70	<p>Anläggning för lagring av</p> <p>1. gasformiga eller flytande petrokemiska produkter, oljor, petroleumprodukter eller brännbara gaser, om det i anläggningen lagras mer än 5 000 ton vid ett och samma tillfälle,</p> <p>2. andra kemiska produkter än som avses i 1, om anläggningen avser verksamhet för energiproduktion eller kemisk industri och har kapacitet för lagring av mer än 1 ton vid ett och samma tillfälle och</p> <p>a) någon produkt enligt föreskrifter som har meddelats av Kemikalieinspektionen har klassificerats med de riskfraser som ingår i faroklasserna "mycket giftig", "giftig", "frätande", "cancerframkallande", "mutagen", "reproduktionstoxisk" eller "miljöfarlig", eller</p> <p>b) någon produkt enligt förordning (EG) nr 1272/2008 uppfyller kriterierna för att klassificeras i faroklasserna "akut toxicitet kategori 1", "akut toxicitet kategori 2", "akut toxicitet kategori 3", "specifik organtoxicitet enstaka exponering kategori 1", "specifik organtoxicitet upprepade exponering kategori 1", "frätande för huden kategori 1A", "frätande för huden kategori 1B",</p>	14 400 kr	12 timmar

		<p>"frätande för huden kategori 1C", "cancerogenitet kategori 1A", "cancerogenitet kategori 1B", "cancerogenitet kategori 2", "mutagenitet i könsceller kategori 1A", "mutagenitet i könsceller kategori 1B", "mutagenitet i könsceller kategori 2", "reproduktionstoxicitet kategori 1A", "reproduktionstoxicitet kategori 1B", "reproduktionstoxicitet kategori 2", "farligt för vattenmiljön kategori akut 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 1", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 2", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 3", "farligt för vattenmiljön kategori kronisk 4" eller "farligt för ozonskiktet", eller</p> <p>3. andra kemiska produkter än som avses i 1 och 2, om det i anläggningen lagras mer än 50 000 ton vid ett och samma tillfälle.</p>		
C	39.90	Anläggning för lagring av mer än 5 000 ton kol, torv eller bränsleflis eller annat träbränsle per kalenderår.	7 200 kr	6 timmar
GAS- OCH VÄTSKEFORMIGA BRÄNSLEN, EL, VÄRME OCH KYLA				
Gas- och vätskeformiga bränslen				
C	40.20	Anläggning för att uppgradera eller för att på annat sätt än genom anaerob biologisk behandling tillverka högst 1 500 megawattimmar gas eller vätskeformigt bränsle per kalenderår.	19 200 kr	16 timmar
Förbränning				
A	40.40	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av mer än 300 megawatt.	90 000 kr	75 timmar

B	40.50	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av minst 50 megawatt men högst 300 megawatt.	42 000 kr	35 timmar
B	40.51	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av mer än 20 megawatt men mindre än 50 megawatt.	42 000 kr	35 timmar
C	40.60	Anläggning för förbränning med en total installerad tillförd effekt av 1. mer än 500 kilowatt men högst 20 megawatt, om annat bränsle används än enbart fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas, eller 2. mer än 10 megawatt men högst 20 megawatt, om inget annat bränsle används än fossil eldningsolja eller biogen eller fossil bränslegas. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är anmälningsspliktig enligt verksamhetskod 40.70 eller avser en stationär förbränningsmotor avsedd endast som reservaggregat vid elavbrott.	13 200 kr	11 timmar
C	40.70	Gasturbinanläggning med en total installerad tillförd effekt av högst 20 megawatt.	14 400 kr	12 timmar
Vindkraft				
B	40.90	Verksamhet med 1. två eller fler vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), om vart och ett av vindkraftverken inklusive rotorblad är högre 150 meter, 2. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 150 meter och står tillsammans med en sådan gruppstation som avses i 1, eller 3. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 150 meter och	16 800 kr	14 timmar

		står tillsammans med ett annat sådant vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter det att verksamheten med det andra vindkraftverket påbörjades.		
B	40.95	Verksamhet med 1. sju eller fler vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), om vart och ett av vindkraftverken inklusive rotorblad är högre än 120 meter, 2. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 120 meter och står tillsammans med en sådan gruppstation som avses i 1, eller 3. ett eller fler vindkraftverk som vart och ett inklusive rotorblad är högre än 120 meter och står tillsammans med så många andra sådana vindkraftverk att gruppstationen sammanlagt består av minst sju vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter det att verksamheten eller verksamheterna med de andra vindkraftverket påbörjades.	16 800 kr	14 timmar
C	40.100	Verksamhet med 1. ett vindkraftverk som inklusive rotorblad är högre än 50 meter, 2. två eller fler vindkraftverk som står tillsammans (gruppstation), eller 3. ett vindkraftverk som står tillsammans med ett annat vindkraftverk, om verksamheten påbörjas efter det att verksamheten med det andra vindkraftverket påbörjades. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 40.90 eller 40.95		
	40.100-01	125 kW- 4 MW	7 200 kr	6 timmar
	40.100-02	4,1 MW- 25 MW	10 800 kr	9 timmar

Värme- och kylanläggningar				
C	40.110	Värmepump eller kylanläggning för uttag eller tillförsel av värmeenergi från mark, vattenområde, grundvatten eller avloppsvatten för en uttagen eller tillförd effekt av mer än 10 megawatt. Anmälningsplikten gäller inte uttag eller tillförsel genom vattentäkt.	19 200 kr	16 timmar
C	40.120	Anläggning för lagring av värme i mark, vattenområde eller i grundvatten för en tillförd energimängd av mer än 3 000 megawattimmar.	7 200 kr	6 timmar
FORDONSSERVICE OCH DRIVMEDELSHANTERING				
C	50.10	Anläggning för tvättning av 1. fler än 5 000 personbilar per kalenderår, 2. fler än 100 tåg eller flygplan per kalenderår, 3. fler än 500 tågagnar eller lok per kalenderår, eller 4. fler än 1 000 andra motordrivna fordon per kalenderår.	10 800 kr	9 timmar
U	50.10-1	Anläggning för tvättning 1. mellan 500-5 000 personbilar per kalenderår 2. 50-100 tåg eller flygplan per kalenderår 3. 200-500 tågagnar eller lok per kalenderår 4. 200-1 000 andra motordrivna fordon per kalenderår	7 200 kr	6 timmar
U	50.10-2	Anläggning för tvättning av icke skrovrena båtar		
	50.10-2.1	1. tvätt av färre än 50 båtar per kalenderår	2 400 kr	2 timmar

	50.10-2.2	2. tvätt av 50 båtar eller fler per kalenderår	3 600 kr	3 timmar
U	50.10-3	Uppställningsplats för upp till 50 båtar där rengöring, slipning och/eller målning av båtbottnar förekommer	2 400 kr	2 timmar
U	50.10-4	Uppställningsplats för fler än 50 båtar där rengöring, slipning och/eller målning av båtbottnar förekommer	3 600 kr	3 timmar
C	50.20	Anläggning där det per kalenderår hanteras 1. mer än 1 000 kubikmeter flytande motorbränsle, eller 2. mer än 1 miljon normalkubikmeter gas avsedd som motorbränsle. Anmälningsplikten gäller inte om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt 39.60-39.80.		
	50.20-01	Anläggning där mellan 1 000- 5 000 kubikmeter flytande motorbränslen eller 1 miljon normalkubikmeter gas avsett som motorbränsle hanteras.	6 000 kr	5 timmar
	50.20-02	Anläggning där mer än 5 000 kubikmeter flytande motorbränslen hanteras	10 800 kr	9 timmar
U	50.20-1	Anläggning där upp till och med 1 000 kubikmeter flytande motorbränslen hanteras	3 600 kr	3 timmar
HAMNAR OCH FLYGPLATSER				
Hamnar				
C	63.20	Fiskehamn eller hamn för Försvarsmakten. Anmälningsplikt gäller inte fiskehamn som är tillståndspliktig enligt verksamhetskod 63.10.	16 800 kr	14 timmar

U	63.20-1	Hamn eller motsvarande med godsterminal där minst 20 anlöp sker per år	12 000 kr	10 timmar
Flygplatser				
C	63.50	Flygplats för motordrivna luftfartyg där mer än 500 flygrörelser per kalenderår äger rum. Anmälningssplikt gäller inte om flygplatsen är tillståndspliktig enligt 63.30 eller 63.40.	12 000 kr	10 timmar
LABORATORIER				
C	73.10	Kemiska eller biologiska laboratorier med en total golvyta som är större än 5 000 kvadratmeter. Anmälningssplikten gäller inte laboratorier som 1. ingår i verksamhet som är tillstånds- eller anmälningsspliktig enligt någon annan bestämmelse i miljöprövningsförordning, 2. är tillstånds- eller anmälningsspliktiga enligt 13 kap. miljöbalken, eller 3. ingår i utbildningslokaler som är anmälningsspliktiga enligt <u>38 §</u> förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.	18 000 kr	15 timmar
TANKRENGÖRING				
C	74.20	Anläggning för rengöring av cisterner, tankar eller fat som används för förvaring eller för transport av kemiska produkter. Anmälningssplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 74.10	14 400 kr	12 timmar
HÄLSO- OCH SJUKVÅRD				
C	85.10	Sjukhus med fler än 200 vårdplatser.	48 000 kr	40 timmar

C	85.20	Anläggning för sterilisering av sjukvårdsartiklar, om etylenoxid används som steriliseringsmedel.	12 000 kr	10 timmar
U	85.20-1	Tandläkarmottagning	2 400 kr	2 timmar
RENING AV AVLOPPSVATTEN				
B	90.10	Avloppsreningsanläggning som omfattas av lagen 2006:412 om allmänna vattentjänster och som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 2 000 personekvivalenter.	60 000 kr	50 timmar
B	90.11	Avloppsreningsanläggning med en anslutning av 2 000 personer eller fler. Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 90.10.	60 000 kr	50 timmar
C	90.16	Avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar mer än 200 men högst 2 000 personekvivalenter.	14 400 kr	12 timmar
U	90.16-1	Avloppsreningsanläggning som är dimensionerad för 26- 200 personekvivalenter (PE)		
	90.16-1.1	Avloppsreningsanläggning för WC- och bad-, disk- och tvättvatten	7 200 kr	6 timmar
	90.16-1.2	Avloppsreningsanläggning för bad-, disk- och tvättvatten	3 600 kr	3 timmar
U	90.16-2	Anläggning för att omhänderta och rena dagvatten	9 600 kr	8 timmar
U	90.16-3	Ledningsnät för avloppsvatten som inte tillhör en anmälnings- eller tillståndspliktig avloppsreningsanläggning.	14 400 kr	12 timmar
AVFALL				
Förbränning				

C	90.230	<p>Samförbrännings- eller avfallsförbränningsanläggning där icke-farligt avfall förbränns yrkesmässigt, om den tillförda mängden är högst 50 ton per kalenderår.</p> <p>Anmälningssplikten gäller inte anläggning som endast förbränner rent träavfall eller avfall som anges i 17 § 1–3 och 5 i förordningen (2013:253) om förbränning av avfall.</p>	7 200 kr	6 timmar
Deponering				
C	90.281	<p>Deponering av icke-farliga muddermassor längs små sund, kanaler eller vattenvägar som massorna har muddrats från, om</p> <p>1. mängden massor är högst 1 000 ton, eller</p> <p>2. föroreningsrisken endast är ringa.</p>	9 600 kr	8 timmar
B	90.300	<p>Deponering av icke-farligt avfall som inte är inert, om</p> <p>1. den tillförda mängden är mer än 2 500 ton men högst 100 000 ton avfall per kalenderår, eller</p> <p>2. mängden avfall som deponeras är mer än 25 000 ton.</p> <p>Tillståndssplikten gäller inte om deponeringen är tillståndsspliktig enligt verksamhetskod 90.290.</p>	30 000 kr	25 timmar
C	90.341	<p>Sluttäckt deponi där sluttäckningen har godkänts enligt 32 § förordningen (2001:512) om deponering av avfall, fram till dess åtgärder inte längre behöver vidtas enligt 33 § samma förordning.</p>	24 000 kr	20 timmar
Återvinning eller bortskaffande av avfall som uppkommit i egen verksamhet				

C	90.391	Återvinning av farligt avfall som har uppkommit i egen verksamhet, om 1. mängden avfall är högst 500 ton per kalenderår, och 2. behandlingen leder till materialåtervinning.	9 600 kr	8 timmar
Biologisk behandling och animaliskt avfall				
C	90.171	Behandling av icke-farligt avfall genom biologisk behandling, om 1. avfallet inte är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är mer än 10 ton men högst 500 ton per kalenderår, eller 2. avfallet är park- och trädgårdsavfall och den tillförda mängden är mer än 50 ton men högst 18 750 ton per kalenderår. Anmälningsplikten gäller inte om behandlingen är tillstånds- eller anmälningspliktig enligt verksamhetskod 40.01 eller 40.02.	7 200 kr	6 timmar
C	90.251	Yrkesmässig behandling av animaliskt avfall på annat sätt än genom biologisk behandling eller förbränning, om den tillförda mängden avfall är högst 10 ton per dygn eller högst 2 500 ton per kalenderår.	14 400 kr	12 timmar
Återvinning för anläggningsändamål				
C	90.141	Återvinning av icke-farligt avfall för anläggningsändamål på ett sätt som kan förorena mark, vattenområde eller grundvatten, om föroreningsrisken är ringa.	2 400 kr	2 timmar
Uppgrävda massor				
C	90.370	Behandling av avfall som utgörs av uppgrävda förorenade massor från den plats där behandlingen sker, om	19 200 kr	16 timmar

		behandlingen pågår under högst en tolv månaders period och inte är tillståndspliktig enligt verksamhetskod 90.300, 90.310, 90.320, 90.330 eller 90.340.		
Avvattning				
C	90.375	Avvattning av icke-farligt avfall, om mängden avfall som behandlas är högst 2 000 ton.	19 200 kr	16 timmar
Mekanisk bearbetning och sortering				
C	90.80	Sortering av icke-farligt avfall, om mängden avfall är 1. mer än 1 000 ton per kalenderår och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 1 000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår i andra fall.	14 400 kr	12 timmar
C	90.110	1. yrkesmässig återvinning av icke-farligt avfall genom mekanisk bearbetning, om den tillförda mängden avfall är högst 10 000 ton per kalenderår, eller 2. genom krossning, siktning eller motsvarande mekanisk bearbetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål.		
	90.110-01	Anläggning där upp till och med 3000 ton icke-farligt avfall hanteras per år	9 600 kr	8 timmar
	90.110-02	Anläggning där mellan 3001 -10 000 ton icke-farligt avfall per år hanteras	14 400 kr	12 timmar

	90.110 -03	Anläggning där över 10 000 ton icke-farligt avfall per år hanteras	19 200 kr	16 timmar
Elavfall				
C	90.90	Yrkesmässig sortering, demontering eller på annat sätt behandling av avfall från elektriska och elektroniska produkters innan ytterligare behandling. Anmälningssplikten gäller inte behandling av komponenter eller utrustning som innehåller isolerolja.	14 400 kr	12 timmar
Uttjänta fordon				
C	90.120	Verksamhet som innefattar att tömma, demontera eller på annat sätt yrkesmässigt återvinna 1. uttjänta bilar som omfattas av bilskrotningsförordningen (2007:186), eller 2. andra uttjänta motordrivna fordon vars totalvikt inte överstiger 3 500 kilogram, om fordonen återvinns av en bilskrotare som är auktoriserad enligt bilskrotningsförordningen.	14 400 kr	12 timmar
Förberedelse för återanvändning				
C	90.29	Förbereda avfall för återanvändning.	9 600 kr	8 timmar
Lagra som en del av att samla in avfall				
B	90.30	Vid lagring av icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är 1. mer än 30 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall.	26 400 kr	22 timmar

C	90.40	<p>Vid lagring av icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. mer än 10 ton men högst 30 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller 2. mer än 10 ton men högst 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall. 	14 400 kr	12 timmar
B	90.50	<p>Vid lagring av farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. mer än 5 ton och utgörs av olja, 2. mer än 30 ton och utgörs av blybatterier, 3. mer än 50 ton och utgörs av elektriska eller elektroniska produkter, 4. mer än 30 ton och utgörs impregnerat trä, 5. mer än 50 ton och utgörs av motordrivna fordon, eller 6. mer än 1 ton i andra fall. 	24 000 kr	20 timmar
C	90.60	<p>Vid lagring av farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. mer än 200 kilogram men högst 5 ton och utgörs av olja, 2. mer än 1 500 kilogram men högst 30 ton och utgörs av blybatterier, 3. mer än 1 ton men högst 50 ton och utgörs av elektriska eller elektroniska produkter, 	7 200 kr	6 timmar

		<p>4. mer än 200 kilogram men högst 30 ton och utgörs av impregnerat trä,</p> <p>5. högst 50 ton och utgörs av motordrivna fordon, eller</p> <p>6. mer än 200 kilogram men högst 1 ton i andra fall.</p>		
Andra verksamheter med återvinning eller bortskaffande				
C	90.430	<p>Yrkesmässig behandling av icke-farligt avfall, om den tillförda mängden avfall är högst 500 ton per kalenderår.</p> <p>Anmälningssplikten gäller inte om behandlingen är anmälningss- eller tillståndsspliktig enligt någon annan bestämmelse i detta kapitel.</p>	9 600 kr	8 timmar
SKJUTFÄLT, SKJUTBANOR OCH SPORTANLÄGGNINGAR				
C	92.20	Skjutbana som är stadigvarande inrättad för skjutning utomhus med skarp ammunition till finkalibriga vapen (kaliber mindre än 20 millimeter) för mer än 5 000 skott per kalenderår.	7 200 kr	6 timmar
U	92.20-1	Skjutbana som är stadigvarande inrättad för skjutning utomhus med skarp ammunition till finkalibriga vapen (kaliber mindre än 20 millimeter) för högst 5 000 skott per kalenderår.	2 400 kr	2 timmar
C	92.30	Permanent tävlings-, tränings- eller testbana för motorfordon.	6 000 kr	5 timmar
TEXTILTVÄTTERIER				
C	93.10	<p>Tvätteri för mer än 2 ton tvättgods per dygn.</p> <p>Anmälningssplikten gäller inte om</p> <p>1. utsläpp av vatten från verksamheten leds till ett avloppsreningsverk som är</p>	12 000 kr	10 timmar

		tillståndspliktigt enligt 90.10 eller 2. verksamheten är anmälningspliktig enligt 39.30		
U	93.10-1	Tvättereri för minst 1 ton men högst 2 ton tvättgods per dygn.	2 400 kr	2 timmar
ÖVRIGT				
U	95-1	Parkeringsgarage med anslutning till spill- eller dagvattennät där fler än 100 platser för motorfordon finns	3 600 kr	3 timmar
U	95-2	Parkeringsplats med plats för fler än 50 motorfordon	2 400 kr	2 timmar
U	95-3	Parkeringsplats med plats för fler än 100 motorfordon	3 600 kr	3 timmar
U	95-4	Parkeringsplats med plats för fler än 250 motorfordon	4 800 kr	4 timmar
U	95-5	Parkeringsplats med plats för fler än 500 motorfordon	6 000 kr	5 timmar
U	96-1	Golfbana	3 600 kr	3 timmar
U	97-1	Fordonsverkstad överstigande 500 kvadratmeter	3 600 kr	3 timmar
U	97-2	Fordonsverkstad högst 500 kvadratmeter	2 400 kr	2 timmar
U	98-1	Naturreservat och biotopskyddade områden där kommunen har tillsynsansvaret	6 000 kr	5 timmar

16.7 Taxebilaga 2

Fasta årliga avgifter för tillsyn av hälsoskydd

Taxa för tillsyn av verksamheter inom miljöbalkens område gällande hälsoskydd.

Verksamhet	Avgift	Antal timmar
Förskolor med plats för högst 30 barn	2 400 kr	2 timmar
Förskolor med plats för mer än 30 men högst 100 barn	4 200 kr	3,5 timmar
Förskolor med plats för mer än 100 barn	6 000 kr	5 timmar
Öppen förskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet	1 800 kr	1,5 timmar
Skolor med plats för högst 75 elever	3 000 kr	2,5 timmar
Skolor med plats för mer än 75 elever men högst 350 elever	4 800 kr	4 timmar
Skolor med plats för mer än 350 elever	8 400 kr	7 timmar
Tillägg för integrerad fritidsverksamhet. Om skolan eller förskolan har fritidshem eller fritidsverksamhet integrerad i lokalen/verksamheten.	1 200 kr	1 timme
Tillägg för integrerad idrottsanläggning. Om skolan eller förskolan har idrottsanläggning integrerad i lokalen/verksamheten.	1 200 kr	1 timme
Bassängbad med simbassäng eller bubbelpool. Omfattar inte bassängbad med kar, badtunna, floatingkar eller liknande.	6 000 kr	5 timmar
Solarium	2 400 kr	2 timmar
Verksamhet där allmänheten yrkesmässigt erbjuds hygienisk behandling som innebär risk för blodsmitta genom användning av skalpeller, akupunktur nålar, piercingverktyg eller andra liknande skärande eller stickande verktyg.	3 600 kr	3 timmar

Lokaler för vård eller annat omhändertagande med upp till och med 50 boende	2 400 kr	2 timmar
Lokaler för vård eller annat omhändertagande med fler än 50 boende	3 600 kr	3 timmar
Föreningar eller motsvarande som tillhandahåller över 2 m ³ men max 10 m ³ enskilt dricksvatten per dygn och/eller tillhandahåller enskilt dricksvatten till mer än 20 personer men till max 50 personer per dygn.	2 400 kr	2 timmar
Strandbad EU- bad	4 800 kr	4 timmar

17. Taxa för kontroll av livsmedelsverksamheter

17.1 Inledande bestämmelser

Denna taxa gäller avgifter för Värmdö kommuns kostnader för offentlig kontroll, prövning och registrering enligt livsmedelslagen (2006:804), lagen om foder och animaliska biprodukter (2006:805), de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen samt de EU- bestämmelser som kompletteras av lagen.

Avgift enligt denna taxa tas ut för:

1. prövning i ärenden om godkännande av anläggning,
2. registrering av anläggning,
3. handläggning och andra åtgärder vid normal offentlig kontroll och extra offentlig kontroll,
4. uppdragsverksamhet

Avgift enligt denna taxa tas inte ut för:

1. offentlig kontroll som föranleds av klagomål som visar sig obefogat,
2. handläggning som föranleds av överklagande av beslut enligt livsmedelslagen och lagen om foder, de föreskrifter som meddelats med stöd av lagen samt de EU-bestämmelser som kompletteras av lagen,
3. uppgifter som faller inom förvaltningslagens serviceskyldighet,
4. uppgifter som faller utanför kontrollbegreppet, till exempel remisser.

Rätt att höja taxan

Bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden får för varje kalenderår (avgiftsår) besluta att höja i denna taxa fastställd timtaxa (timavgift) med en procentsats som motsvarar de 12 senast månadernas

förändring fördelat på en kombination av konsumentprisindex (till en del av 25 %) och lönekostnadsindex (till en del av 75 %) räknat fram till 1 oktober före avgiftsåret.

Beslutsför nämnd

Beslut om att fastställa avgift enligt 6, 14 och 18 § förordningen (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter eller andra beslut om avgifter i enskilda fall enligt denna taxa fattas av bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden.

17.2 Timtaxa (timavgift)

Vid tillämpningen av denna taxa är timtaxan (timavgiften) 1 075 kronor per timme kontrolltid. Avgiftsuttag sker i förhållande till den kontrolltid som en anläggning tilldelas eller i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid i varje ärende eller enligt de andra grunder som anges i taxan.

I de fall timavgift tas ut i förhållande till faktiskt nedlagd kontrolltid avses med kontrolltid den sammanlagda tid som varje tjänsteman vid nämnden har använt för inläsning av ärendet, kontakter med parter, samråd med experter och andra myndigheter, platsbesök, restid, beredning i övrigt av ärendet, skrivelser, föredragning och beslut.

Om den sammanlagda kontrolltiden understiger en halv timme per år tas ingen timavgift ut.

För inspektioner, mätningar och andra kontroller som utförs vardagar mellan klockan 19.00 och 07.00, lördagar, söndagar eller helgdagar, tas avgift ut med dubbel ordinarie timavgift.

17.3 Avgift för prövning

Den som ansöker om godkännande av en anläggning för att driva livsmedelsverksamhet eller för att tillverka snus och tuggtobak eller för dricksvattenförsörjning ska betala en avgift för prövningen som motsvarar en årsavgift för anläggningen enligt **6.1** eller **6.2** med tillämpning av den riskklass som gäller för den typ av verksamhet som godkännandet avser och den erfarenhetsklass som nämnden bestämmer.

Avgift för prövning ska betalas för varje anläggning som ansökningen avser. Avgiften för prövning får tas ut i förskott.

17.4 Godkännande vid byte av livsmedelsföretagare eller annan ändring

För godkännande av en anläggning med anledning av byte av livsmedelsföretagare eller sådan ändring av verksamheten som kräver godkännande ska, under förutsättning att godkännande för anläggningen tidigare lämnats, betalas halv avgift enligt **3**.⁴

Avgift för prövning i ärenden om godkännande ska betalas även om ansökan avslås.

⁴ Om handläggningstiden erfarenhetsmässigt inte är mycket mindre vid denna typ av godkännandeprovningar, kan uttag av full avgift övervägas, eventuellt med möjlighet att i särskilda fall ta ut t.ex. en halv avgift

17.5 Avgift för registrering

Den som anmäler registrering av en anläggning för att driva livsmedelsverksamhet eller för att tillverka snus och tuggtobak eller för dricksvattenförsörjning ska betala avgift för en timmes handläggningstid motsvarande den aktuella timtaxan.

17.6 Årlig kontrollavgift

Livsmedelsanläggning

För normal offentlig kontroll av en livsmedelsanläggning ska en årlig kontrollavgift betalas.

Avgiftens storlek baseras på den kontrolltid bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden tilldelar anläggningen. Kontrolltiden bestäms genom en riskbedömning av anläggningen bestående av en *riskklassificering* med hänsyn till typ av företag och verksamhet, produktionens storlek och konsumentgrupper samt en *erfarenhetsklassificering* med hänsyn till nämndens erfarenheter av verksamheten. Tillämpningen görs vid Livsmedelsverkets vägledning beträffande riskklassificering av livsmedelsanläggningar och beräkning av kontrollavgifter. Den årliga kontrolltiden för varje riskklass och erfarenhetsklass framgår av vägledningens tabell. Den årliga kontrollavgiften beräknas genom att kontrolltiden multipliceras med timtaxan.

Verksamheten behöver meddela bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden när den upphör eller byter ägare för att inte behöva betala årlig avgift för nästkommande år.

Foderanläggning

För normal offentlig kontroll av foderanläggning ska en fast årlig kontrollavgift betalas. Avgiftens storlek baseras på den kontrolltid bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden tilldelar anläggningen. Kontrolltiden bestäms genom en riskbedömning av anläggningen bestående av en *riskklassificering* med hänsyn till typ av företag och verksamhet, produktionens storlek och konsumentgrupper samt en *erfarenhetsklassificering* med hänsyn till nämndens erfarenheter av verksamheten. Tillämpningen görs vid Statens jordbruksverks gällande vägledning gällande riskklassificering av livsmedelsanläggningar och beräkning av kontrollavgifter om offentlig kontroll av foder och animaliska biprodukter. Den årliga kontrolltiden för varje riskklass och erfarenhetsklass framgår av vägledningens tabell. Den årliga kontrollavgiften beräknas genom att kontrolltiden multipliceras med timtaxan.

Undantag

Om en tillämpning av 6.1 eller 6.2 skulle medföra att kontrolltiden för en anläggning blir uppenbart oriktig i förhållande det faktiska kontrollbehovet enligt nämndens riskbedömning, ska anläggningen istället tilldelas kontrolltid på grundval av nämndens bedömning av anläggningens kontrollbehov.

Fast årlig avgift omfattar kalenderår och får tas ut i förskott.

Kalenderår

Av 9 § förordningen om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel framgår att den årliga avgiften ska betalas från och med det kalenderår då verksamheten påbörjas och att avgiften därefter ska betalas med helt avgiftsbelopp för varje påbörjat kalenderår.

Om anläggningen placeras i annan avgiftsklass eller annars tilldelas annan kontrolltid, ska den nya avgiften betalas från och med det följande kalenderåret.

Den som enligt 6.5 ska betala en avgift för godkännande av en anläggning, ska dock betala den årliga avgiften från och med kalenderåret efter det att verksamheten har påbörjats.

Betalningsansvarig

Av 4 § förordningen (2006:1166) om avgifter för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter framgår att den årliga kontrollavgiften ska betalas av den som äger eller innehar anläggningen (livsmedels-, eller foderföretagaren) vars verksamhet är föremål för kontroll.

17.7 Avgift för extra offentlig kontroll

Om påvisandet av bristande efterlevnad medför offentlig kontroll som går utöver den normala kontrollverksamheten, tas en avgift om 990 kr/tim ut för nedlagd kontrolltid och för de faktiska kostnaderna för provtagning, analys av prover och restid.

Enligt artikel 28 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 882/2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd, ska den företagare som har ansvaret för den bristande efterlevnaden eller får den företagare som äger eller innehar produkterna vid den tid då den extra offentliga kontrollen genomförs debiteras de kostnader som den extra offentliga kontrollen medför.

17.8 Nedsättning av avgift m.m.

Av 10 § förordningen (2006:1166) om avgift för offentlig kontroll av livsmedel och vissa jordbruksprodukter framgår att kontrollmyndigheten får sätta ned eller efterskänka den årliga kontrollavgiften om det finns särskilda skäl. Beslut om att sätta ned eller efterskänka avgiften för kommunens offentliga kontroll fattas av den nämnd som fastställer avgiften enligt i denna taxa. Om det finns särskilda skäl får nämnden också besluta att sätta ned eller efterskänka avgiften för godkännande, registrering eller bemanning vid styckningsanläggningar.

Om det finns särskilda skäl med hänsyn till en verksamhets art, omfattning eller tillsynsbehov, får bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden i ett enskilt ärende ändra en avgift enligt denna taxa.

17.9 Konkurs

Vid en konkurs övergår konkursgäldenärens rättigheter och skyldigheter till konkursboet. Avgifter som förfaller till betalning efter konkursbeslutet ska betalas av konkursboet. Detta gäller oavsett om konkursförvaltaren driver verksamheten vidare eller ej.

17.10 Moms

Moms tas inte ut på avgifter som baseras på myndighetsutövning. Moms tas däremot ut vid uppdragsverksamhet.

17.11 Om betalning av avgiften m.m.

Betalning av avgift enligt denna taxa ska ske till Värmdö kommun. Betalning ska ske inom tid som anges i beslutet om avgift eller i fakturan. Avgiften ska betalas inom den tid och på det sätt som nämnden

bestämmer. Betalas inte avgiften i rätt tid ska dröjsmålsavgift enligt lag (1997:484) om dröjsmålsavgift utgå. Dröjsmålsavgiften ska beräknas på samma sätt som enligt 2, 3, 4, 4 a § i lag (1997:484) om dröjsmålsavgift.

17.12 Verkställighetsfrågor m.m.

Av 33 § livsmedelslagen (2006:804) och 33 § lag (2006:805) om foder och animaliska biprodukter, framgår att bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämnden får förordna att dess beslut om avgift ska gälla omedelbart även om det överklagas.

Av 31 § livsmedelslagen (2006:804) och 31 § lag (2006:805) om foder och animaliska biprodukter, framgår att bygg-, miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut om avgift överklagas hos länsstyrelsen.

18. Bygglovtaxa

18.1 Plan- och bygglagen

Särskilda föreskrifter om avgifter för kommunernas verksamhet inom nämndens ansvarsområde finns i 12 kap. plan- och bygglagen (2010:900) (PBL). Där anges i 8 § att nämnden får ta ut avgifter för:

1. beslut om planbesked, förhandsbesked, villkorsbesked, startbesked, slutbesked och ingripandebesked,
2. beslut om lov,
3. tekniska samråd och slutsamråd,
4. arbetsplatsbesök och andra tillsynsbesök på byggarbetsplatsen,
5. upprättande av nybyggnadskartor,
6. framställning av arkivbeständiga handlingar,
7. kungörelser enligt 9 kap. 41 § st 3, och
8. andra tids- eller kostnadskrävande åtgärder.

Nämnden får även enligt 9 § ta ut en planavgift för att täcka kostnader för att upprätta eller ändra detaljplaner eller områdesbestämmelser, om nämnden ger bygglov för nybyggnad eller ändring av en byggnad eller annat bygglov enligt 16 kap. 7 § (skylt eller ljusanordning eller annan lovpliktig anläggning) och den fastighet som bygglovet avser har nytta av planen eller områdesbestämmelserna.

Nämndens rådgivningsverksamhet och allmänna övervakningsverksamhet bör vara skattefinansierad (prop. 2009/10:170 s 351 f).

18.2 Självkostnadsprincipen

12 kap. i PBL reglerar nämndens verksamhet. I 12 kap. 8 § framgår vad nämnden får ta ut avgifter för. Av 12 kap. 10 § framgår att en avgift inte får överstiga kommunens genomsnittliga kostnad för den typ av besked, beslut eller handläggning som avgiften avser.

För all kommunal verksamhet gäller dessutom allmänt självkostnadsprincipen som uttrycks i 2 kap. 6 § kommunallagen (2017:725).

” Kommuner och landsting får inte ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller.”

Självkostnadsprincipen syftar på det *totala avgiftsuttaget för en verksamhet*. Kostnaderna i det enskilda fallet har inte någon betydelse för tillämpningen av självkostnadsprincipen.

Vid beräkningen av självkostnaderna får, utöver externa kostnader, alla relevanta direkta och indirekta kostnader som verksamheten ger upphov till tas med. Exempel på direkta kostnader är personalkostnader, personalomkostnader (inklusive pensionskostnader), material och utrustning, försäkringar med mera. Exempel på indirekta kostnader är lokalkostnader, kapitalkostnader och administrationskostnader. Verksamhetens eventuella andel av kommunens centrala service- och administrationskostnader bör också räknas med (se bland annat prop 1993/94:188 s 85).

18.3 Likställighetsprincipen

PBL innehåller inte några särskilda regler om hur avgifternas storlek i det enskilda fallet ska bestämmas eller annorlunda uttryckt hur de totala kostnaderna ska fördelas på dem som är avgiftsskyldiga.

Av betydelse för avgiftsuttaget i enskilda fall i kommunal verksamhet är däremot den så kallade likställighetsprincipen, som uttrycks i 2 kap. 3 § kommunallagen.

” Kommuner och landsting ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat”

Däremot finns det inget hinder mot att differentiera avgifterna med hänsyn till kostnadsskillnader mellan olika prestationer. Inom vissa ramar tillåts även schabloniserade taxor (se prop. 1993/94:188 s 87 och Petersén m.fl. s. 65-66).

18.4 Kommunfullmäktiges beslut om taxa

Den föreslagna taxan hänvisar till prisbasbeloppet (PBB) enligt socialförsäkringsbalken (2010:110). Detta belopp räknas fram på grundval av ändringarna i det allmänna prisläget och fastställs för helt kalenderår. Detta innebär att någon justering av beloppet inte ska behövas för att kompensera för allmänna kostnadsökningar.

Kommunens beslut behöver inte vinna laga kraft innan taxan börjar tillämpas. Taxan gäller från och med det datum då protokollet med beslutet har justerats, om inte senare tidpunkt angivits.

18.5 Avgiftsbeslut i enskilda ärenden

Ansvarig nämnd/delegation till tjänstemän

Tillämpningen av taxan och debiteringen i enskilda fall ankommer på den eller de kommunala nämnder som svarar för uppgiften i fråga. Beslut om påförande av avgift kan fattas av tjänstemän eller av enskilda förtroendevalda endast efter delegation. Effektivitetsskäl talar för att rätten att fatta

beslut om avgifter bör delegeras till tjänstemännen. Viktigt är att nämndens delegationsordning anpassas till gällande regler.

Mervärdesskatt

Mervärdesskatt ska inte tas ut på avgifter som baseras på myndighetsutövning. Mervärdesskatt tas däremot ut på avgifter enligt uppdragstaxa.

Vad avgiftsbeslut bör innehålla

I linje med det anförda anser vi att det av beslut om avgift bör framgå:

- Med stöd av vilka bestämmelser som avgiften har debiterats.
- Hur stor avgift som debiteras.
- När betalning ska ske.
- Hur avgiftsbeslutet kan överklagas (regler om detta finns i 40-49 § förvaltningslagen (2017:900)).
- Att mervärdesskatt inte betalas på avgiften.

Avgiftsbestämning

Avgiften beräknas efter den taxa som gäller vid påbörjad handläggning av ärendet. Finner nämnden att det finns särskilda skäl som motiverar en höjning eller minskning av avgiften, får nämnden besluta detta för visst slag av ärenden eller för särskilt ärende. Nämndens rätt att i varje särskilt fall bestämma om avgift får beslutas av tjänsteman vid nämnden enligt särskild delegationsordning.

Om en åtgärd inte kan hänföras till en särskild grupp i tabellerna, beslutar nämnden om skälig avgift grundad på tidsersättning.

18.6 Betalning av avgift

Betalning av avgift ska ske till nämnden inom den tid som anges i faktura. Betalas inte avgiften i rätt tid ska dröjsmålsavgift enligt lag (1997:484) om dröjsmålsavgift utgå. Dröjsmålsavgiften ska beräknas på samma sätt som enligt 2, 3, 4, 4 a § i lag (1997:484) om dröjsmålsavgift. Avgifter kan tas ut i förskott.

Uttagen avgift för avslagsbeslut avräknas mot eventuell bygglovavgift.

Beräkning av avgifter enligt taxan

Avgiften för en viss åtgärd tas ut enligt de tabeller som hör till taxan. Flertalet av avgifterna beräknas som en funktion av ett värde som utgör en tusendel av gällande prisbasbelopp (mPBB) samt ärendeberoende faktorer som grundar sig på den tidsåtgång och komplexitet som handläggningen av respektive ärendetyp kräver.

Därutöver kan justeringsfaktor N läggas till funktionen i syfte att anpassa avgiftsnivån till förhållanden inom kommunen. För faktor N fastställs siffran 1,1. Kommunfullmäktige kan besluta att faktor N ska vara lägre eller högre, och kan grunda sitt beslut på invånarantal eller på andra faktorer, till exempel Sveriges Kommuner och landstings kommungruppsindelning, dock alltid med beaktande av självkostnadsprincipen.

18.7 Tidsersättning

Om kostnadstäckningsgraden ska vara 75 % (det vill säga den debiterbara tiden ska vara 75 %) kan timersättningen tas ut. Total debiterbar årsarbetstid är 1 200-1 400 årsarbetstimmar.

I timkostnaden ingår alla normala kringkostnader, utom kostnader för lokaler som inte kan schablonberäknas, eftersom stora variationer förekommer.

För Värmdö kommun är timavgiften 995 kr/tim.

18.8 Avräkning

För startbesked gäller om sökanden så begär ska nämnden återbetala i förskott erlagda avgifter för åtgärder som inte vidtagits. Detta under förutsättning att kontrollplan följts och projektet inte fullföljts inom föreskriven tid.

Om slutlig avgift för startbesked och upprättande av kontrollplan avviker ifrån i förskott betald avgift ska avräkningen ske senast när slutbesked överlämnas. Slutavräkning sker när slutbesked utfärdas.

Ränta utgår inte på belopp, som återbetalas respektive tilläggsdebiteras, för tid innan betalningen ska ske. Tid för begäran om återbetalning hanteras enligt preskriptionslagen.

18.9 Övrigt

Kommunen får ta ut kostnad för kopiering eller utskrift av allmän handling enligt beslut i kommunfullmäktige. Sådan taxa - kopiering av allmän handling - beslutas i särskild ordning.

Avgift för kopiering, utplottning och maskinkostnad får också tas ut för handlingar (digitala och analoga kartor med mera), som ska upplåtas med nyttjanderätt. Även sådana avgifter beslutas av kommunfullmäktige (se ovan).

I de fall moms ska utgå tillkommer denna utöver angivna priser.

18.10 Benämningar av faktorer för beräkning av avgifter

HF Handläggningsfaktor

KOM Faktor för kommunikering

mPBB ”Milliprisbasbelopp”, en tusendels prisbasbelopp

N Justeringsfaktor = 1,1

OF Objektfaktor

Tidsersättning: 995 kr/tim

Grundprincip för beräkning av avgift: Faktor x mPBB x N.

Avgift för bygglov/start besked: beräknas efter bruttoarean (BTA) + öppenarean (OPA).

Nybyggnad: uppförande av en ny byggnad eller flyttning av en tidigare uppförd byggnad till en ny plats.

Tillbyggnad: ändring av en byggnad som innebär en ökning av byggnadens volym.

Ombyggnad: ändring av en byggnad som innebär att hela byggnaden eller en betydande och avgränsbar del av byggnaden påtagligt förnyas.

Ändring: en eller flera åtgärder som ändrar en byggnads konstruktion, funktion, användningssätt, utseende eller kulturhistoriska värde.

Vid beräkning av BTA, OPA och BYA ska mätreglerna enligt Svensk Standard SS 21054:2009 utgåva 1 gälla i tillämplig omfattning. Arean bestäms med den noggrannhet som inlämnade ritningar medger.

Vid definition av byggnadshöjd, sluttningsvåning, källare m.m. ska beräkningsregler och definitioner enligt plan- och byggförordningen tillämpas.

Avgiften kan också tas ut genom tidsersättning enligt fastställd timtaxa (995 kr/tim).

Vid tidsersättning tas kostnad för administration ut med minst en timme.

Vid tidsersättning kan också ersättning för resa utgå om så erfordras.

Prisbasbelopp 2011 – 42 800 kr

Prisbasbelopp 2012 – 44 000 kr

Prisbasbelopp 2013 – 44 500 kr

Prisbasbelopp 2014 – 44 400 kr

Prisbasbelopp 2015 – 44 500 kr

Prisbasbelopp 2016 – 44 300 kr

Prisbasbelopp 2017 – 44 800 kr

Prisbasbelopp 2018 – 45 500 kr

18.11 Tabeller

Tabell 1 - Objektsfaktorer

Objektsfaktor (OF) för handläggning av olika objekt – byggnader och anläggningar – beroende på storlek. Faktorn ska multipliceras med lämplig åtgärdsfaktor enligt tabeller nedan.

Area (m²) – BTA + OPA

OF

Byggnader, anläggningar inkl. bygglovspliktiga komplementbyggnader

0-19	5
20-39	6
40-59	7
60-79	8
80-129	9
130-199	10
200-299	11
300-499	15
500-799	21
800-1199	26
1200-1999	30
2000-2999	36
3000-3999	46
4000-4999	56
5000-5999	64
6000-7999	72
8000-9999	88
10000-14999	100
15000-19999	125
20000-24999	170
25000-49999	235
50000-100000	400
Härutöver	+ 3/1000 m ²
*Mycket enkla byggnader < 50 m ²	5

*I separat ärende, till exempel carport, taktäckta uteplatser (som inte är bygglovsbefriade enligt PBL 9 kap. 4-6 §), skärmtak, glasade uteplatser/växthus, transformatorbyggnader och liknande.

I ärenden gällande både huvudbyggnad och garage/carport räknas den sammanlagda BTA + OPA.

I de fall ärendet har flera byggnader av samma typ beräknas areafaktorn efter dessa byggnaders totala BTA och OPA enligt tabell 1.

Tabell 2 - Underrättelse och expediering

Denna taxa används när kommunikering krävs. Taxan tillämpas även vid kommunikering av avslagsbeslut och vid tillsyn.

Avgift = KOM x mPBB x N (inom parantes redovisas summan)

Antal	Kommentarer	KOM
Sakägare 1-5		40
Sakägare 6-9		60
Sakägare 10-		120
Kungörelse	+ faktisk annonskostnad	80
Kungörelse av beslut i Post- och Inrikestidning	+ faktisk annonskostnad	5

Tabell 3 - Handläggningsfaktor för bygglov HF1

Avgift för bygglov = Summan av alla tillämpliga HF1 x OF x mPBB x N

(OF enligt tabell 1)

Åtgärd	Handläggningsfaktor HF1
Administration inkl. arkivering	7
Planprövning - Planenlighet inom detaljplan eller kontroll mot givet förhandsbesked	3
Byggnaden - Placering, yttre utformning och färgsättning - Användbarhet och tillgänglighet	7
Tomten - Tomts ordnande inkl. utfart och parkering - Enkel kontroll av handlingar för grundläggning och dagvattenanslutning - Fyllning och schaktning (då marklov ej erfordras) - Skyddsåtgärder mot skred och högvatten - Utrymnings- och räddningsvägar - Måttgranskning	7

- Besiktning (platsbesök)	
---------------------------	--

(se tidsersättning och tabell 6 för eventuellt tillkommande avgifter).

Tabell 4 - Handläggningsfaktor för startbesked HF2

Avgift = Summan av alla tillämpliga HF2 x OF x mPBB x N

(OF enligt tabell 1 alternativ tidsersättning)

Åtgärd	Handläggningsfaktor HF2
Administration inkl. arkivering och registrering av kontrollansvarig	7

Startbesked	
Startbesked inkl. tekniskt samråd och fastställande av kontrollplan eller	10
Startbesked och fastställande av kontrollplan eller	5
Startbesked (gäller även rivning)	3

Arbetsplatsbesök	5
Extra arbetsplatsbesök/per styck	5
Slutsamråd inkl. slutbesked	6
Slutbesked, avslut eller interimistiskt slutbesked	3

Tabell 5 - Justering av bygglovavgifter

Bygglovavgift avser lovprövning utom HF

Åtgärd	Avgift
Lämplighet/lokaliseringsprövning utanför detaljplan	1,25 bygglovavgift
Tillägg för prövning av liten avvikelser	1,2 bygglovavgift
Varsamhet	1,1 bygglovavgift
Tillbyggnad	Ingen justering
Ombyggnad	Ingen justering
Ändring	0,7 bygglovavgift (berörd del)
Tidsbegränsat bygglov	0,75 bygglovavgift
Tidsbegränsat bygglov, förlängning	0,5 bygglovavgift

Tidsbegränsat bygglov, säsong	0,75 bygglovavgift
Tidsbegränsat bygglov, säsong, förlängning	0,5 bygglovavgift
Förnyelse av lov = ny prövning	0,8 bygglovavgift
Stor enkel byggnad (oisolerad, t.ex. lagerhall) $\geq 600 \text{ m}^2$	0,3 bygglovavgift
Attefallansökan, komplett	3 timmars handläggningstid Avgift enligt tabell 4
Attefallsansökan, inte komplett	4 timmars handläggningstid Avgift enligt tabell 4

Tabell 6 - Avgift för besked

Typ av besked	Avgift
Förhandsbesked	Tidsersättning (dock minst 200 mPBB) Tidsersättning (dock lägsta debitering 10 tim)
Ingripandebesked	Tidsersättning Tidsersättning (dock lägsta debitering 10 tim)
Villkorsbesked	Tidsersättning (dock minst 50 mPBB) Tidsersättning (dock lägsta debitering 5 tim)

Avgift för kommunikering tillkommer enligt tabell 2.

Tabell 7 - Beslut om ny kontrollansvarig

Avgift = HF x mPBB x N

Åtgärd	HF
Ny sakkunnig	25

Tabell 8 – Hissar och andra motordrivna anordningar

Avgift tas ut som tidsersättning enligt plan- och byggförordningen (ersätter förordning 1999:371 om hissar m.m. i byggnadsverk).

Åtgärd	Tidsersättning
Medgivande eller förbud att använda hiss	Tidsersättning (minst 2 tim) Tidsersättning (dock lägsta debitering 3 tim)

Tabell 9 – Inom detaljplan, planenligt, nybyggnad, bygglovavgift

Gäller för ”standardärende” inom detaljplan, utan avvikelser och kommunikering.

Avgiften utgör summan av avgifterna för de åtgärder som nämnden vidtar i samband med bygglov respektive startbesked. Avgift för att upprätta eller ändra detaljplan, områdesbestämmelser eller fastighetsplan tillkommer enligt särskild taxa eller genom upprättat planavtal.

Se tabell 3 och 4 angående tillämpliga HF.

Avgiften inkluderar ett arbetsplatsbesök (utom vid mycket enkla byggnader).

Bygglovavgift = mPBB x OF x (HF1 + HF2)⁵ x N (maxbelopp)

Area (m²) – BTA + OPA OF HF1 HF2

Byggnader, anläggningar inkl. bygglovspliktiga komplementbyggnader

0-19	5	24	28
20-39	6	24	28
40-59	7	24	28
60-79	8	24	28
80-129	9	24	28
130-199	10	24	28
200-299	11	24	28
300-499	15	24	28
500-799	21	24	28
800-1199	26	24	28
1200-1999	30	24	28
2000-2999	36	24	28
3000-3999	46	24	28
4000-4999	56	24	28
5000-5999	64	24	28
6000-7999	72	24	28
8000-9999	88	24	28
10000-14999	100	24	28
15000-19999	125	24	28
20000-24999	170	24	28
25000-49999	235	24	28
50000-100000	400	24	28

⁵Bygglov inklusive startbesked

Härutöver	+ 3/1000 m ²		
*Mycket enkla byggnader < 50 m ²	4	20	20

Komplementbyggnad

$$\text{Bygglovavgift} = \text{mPBB} \times \text{OF} \times (\text{HF1} + \text{HF2})^6 \times \text{N}$$

Objekt	Yta BTA	OF	HF1	HF2
Komplementbyggnad, garage, carport, förråd (eget ärende)	<50 m ²	5	17	13
Komplementbyggnad, garage, carport, förråd (eget ärende)	>50 m ²	7	17	15
Källsorteringsbehållare/grupp Sopskåp, sophus		6	14	15

Tabell 10 - Tillbyggnad

$$\text{Bygglovavgift} = \text{mPBB} \times \text{OF} \times (\text{HF1} + \text{HF2})^7 \times \text{N}$$

Huvudbyggnad	Yta BTA	OF	HF1	HF2
Tillkommande yta BTA	≤ 15 m ²	3	14	10
Tillkommande yta BTA	16-49 m ²	5	17	15
Tillkommande yta BTA	50-129 m ²	7	17	28
Tillkommande yta BTA	130-199 m ²	9	17	28
Tillkommande yta BTA	200-299 m ²	10	17	28
Tillkommande yta BTA	300-499 m ²	14	17	28
Ytterligare intervall se tabell 9				

Komplementbyggnad		OF	HF1	HF2
Typ: garage, carport, förråd	Oavsett storlek men ≤ 50 % av ursprunglig byggnads BTA	5	14	13
Tillbyggnad fritidshus	≤ 50 m ²	6	14	13

⁶ Bygglov inklusive startbesked

⁷ Bygglov inklusive startbesked

Tillbyggnad växthus, lusthus m m oisolerat	> 15 m ²	4	14	13
Burspråk		2	14	13
Takkupa		2	14	15

Tabell 11 - Enkla byggnader

Bygglovavgift = mPBB x OF x (HF1 + HF2)⁸ x N

Typ	Yta BTA	OF	HF1	HF2
Fritidshus	40-60 m ²	6	21	28
Kolonistuga	< 40 m ²	4	14	15
Nätstation/pumpstation	Oavsett storlek	6	14	13
Växthus, lusthus och likn. oisolerat	> 15 m ² men ≤ 50 m ²	5	14	13
Rullstolsgarage förråd m.m.	Oavsett storlek	2	14	13
Kiosk, manskapsbod m.m.	Oavsett storlek	4	17	15
Sommarveranda, restaurang	Oavsett storlek	4	17	23

Kommentar: Fritidshus ska enligt 8 kap. 6 § PBL inte granskas med hänsyn till tillgänglighet och energikrav. Större fritidshus än 60 m² är dock ofta lika tekniskt komplicerade som permanentbostäder, därför är avgiften lika som för permanenthus.

Tabell 12 - Övriga åtgärder

Bygglovavgift = mPBB x HF x N

Övrig åtgärd	Yta BTA	HF
Balkong 1-5 st		65
Balkong >5 st		130
Inglasning av balkong 1-5 st		65
Inglasning av balkong >5 st		130
Inglasning av uteplats/ uterum	oavsett storlek	65
Skärmtak	15-30 m ²	50
Skärmtak	≥ 31 m ²	100

Bygglovavgift = mPBB x OF x (HF1 + HF2)⁹ x N

⁸ Bygglov inklusive startbesked

⁹ Bygglov inklusive startbesked

Övrigt – utan konstruktion	Yta BTA	OF	HF1	HF2
Fasadändring, mindre		2	11	10
Fasadändring, större		4	11	10
Bostadshiss – handikapp enbostadshus ¹⁰		2	17	13
Hiss/ramp*		4	17	15
Mur och eller plank vid en- bostadshus		4	10	13
Mur och/eller plank – buller- plank/stabilitet – oavsett material		6	14	15
Solfångare – ej på en- och tvåbostadshus		2	14	13
Frivilligt bygglov	Avgift enl. normalt bygglov			

Tabell - 13 Anmälan11 (icke lovpliktig åtgärd)

Avgift = HF2 x mPBB x N

Åtgärd	HF2
Eldstad/st	75
Grundförstärkning enbostadshus	90
Grundförstärkning	200
Ventilationsanläggning enbostadshus	50
Ventilationsanläggning övriga	140
Ändring av bärande konstruktion/brandskyddet, mindre	30
Ändring av bärande konstruktion/brandskyddet, större	140
Stambyte	90
Sopsug	90
Fettavskiljare	30
Rivning utanför planlagt område	75

¹⁰ Endast HF2 vid invändig installation

¹¹ Vid framtagandet av taxan har plan- och byggförordning ännu inte antagits. Tabellen behöver justeras efter plan- och byggförordningens lydelse.

Tabell 14 - Rivningslov inklusive startbesked

Avgift = HF x mPBB x N

Rivning	HF
< 250 m ² BTA	100
250-999 m ² BTA	200
>1000 m ² BTA	400

Tabell 15 - Bygglov för skyltar

Prövning skall ske som för byggnader

Avgift tas ut med hänsyn till åtgärderna och omgivningspåverkan.

Avgift = HF x mPBB x N

Administrationsavgift ingår i avgiften för skyltar och ljusanordningar.

Åtgärd		HF om liten påverkan på stads- eller landskapsbilden	HF om stor påverkan på stads- eller landskapsbilden
Vepa	≤ 20 m ²	80	
Stor vepa	≥ 20 m ²		200
Skyltprogramgranskning	≥ 20 m ²	100	200
Prövning mot skyltprogram		20	20
Därutöver per skylt		10	10
Prövning utan gällande skyltprogram	Placering, utformning, miljö- och omgivningspåv.	45	105
Därutöver per skylt		23	53
Skylt, skyltpelare, stadspelare	≤ 10 m ²	60	
Skylt, skyltpelare, stadspelare	≥ 10 m ² vid busskur	-	150
Ljusramp	Ny/ny front	-	100
Ljusramp	utöver den första	20	-

Ljusanordning vid idrottsplats eller likn.	> 5 st		100
Förbesiktning	Per gång	10	20
Remiss	Trafikverket m.fl.	15	15

Väsentlig ändring av skylt eller ljusanordning medför samma arbetsinsatser som vid ansökan om ny. Avgift tas därför ut som vid ny skylt eller ljusanordning.

Skylt i samband med bygge placerad på samma fastighet, max 15 m² är avgiftsfri. Är skylten större än 15 m² tas avgift ut enligt tabell.

Skyltprogram kan tas fram i samförstånd mellan fastighetsägaren och kommunen. Det består av dokument/ritning som visar var på fasaderna skyltar ska placeras och kan även innehålla principer för skyltars utformning. Avgiften reduceras om skyltprogrammet följs.

Tabell 16 - Marklov inklusive startbesked

Avgiften tas enbart ut som tidsersättning

Åtgärd	Tidsersättning
Marklov såväl schakt som fyllning	Antal timmar (minst 25 mPBB) Tidsersättning (dock lägsta debitering 6 tim)

Tabell 17 - Master, torn, vindkraftverk

Avgift = (HF1 + HF2) x mPBB x N

Master, torn, vindkraftverk	Beskrivning	HF 1 eller tidsersättning	HF 2 eller Tidsersättning
Radio- och telemast eller torn + en teknikbod	ett torn	250	Antal timmar (minst 1)
Radio- och telemast eller torn + en teknikbod	fler än ett	550	Antal timmar (minst 1)
Vindkraftverk	ett verk	550	Antal timmar (minst 1)
Vindkraftverk	upp till 4 st	1 200	Antal timmar (minst 1)
Vindkraftpark (>5 verk)		2 500	Antal timmar (minst 1)

Tabell 18 - Bygglov för anläggningar

Anläggning på land

Avgift = (HF1 + HF2) x mPBB x N

Objekt	Beskrivning	OF	HF1	HF2
Anläggningens yta	2 000-4 999 m ²	60	24	28
Anläggningens yta	5 000-10 000 m ²	80	24	28

Anläggningens yta	≥ 10 000 m ²	100	24	28
Mindre anläggningar t.ex. parkeringsplats	Antal timmar (minst 1)			
Upplag/materialgård	Antal timmar (minst 1)			
Tunnel/bergrum	Antal timmar (minst 1)			

Exempel på anläggning (enligt plan- och byggförordningen): Begravningsplats, campingplats, idrottsplats, friluftsbad, golfbana, kabinbana, minigolf, motorbana, nöjespark, skidbacke med lift, skjutbana.

Anläggning i vatten

Objekt	Beskrivning	OF	HF1	HF2
Brygga, såväl ponton som fast anlagd	för fler än 10-12 båtar, (annars ej bygglov)		Tidersättning (minst 4 timmar)	
Småbåtshamn – se marina	för fler än 10-12 båtar, < 5 000 m ²	40	24	28
Marina 5 000-10 000 m ² , flera bryggor	för fler än 10-12 båtar, annars inte hamn	80	24	28
Utökning med pontonbrygga (lovpliktig)	per brygga	5	24	28

Tabell 19 - Övriga ärenden

Avgift = HF x mPBB x N

Ärendetyp	Beskrivning	HF
Anstånd	Ingen avgift	
Avslag såväl bygglov, marklov rivningslov som förhandsbesked	Tidersättning eller högst 0,75 bygglovavgift Avgift enligt tabell 3	
Avvisa	Tidersättning eller högst 0,5 bygglovavgift	
Återkallad ansökan (avskrivet ärende)	Tidersättning, (minst 2 timmar) om handläggning inte påbörjats eller högst 0,75 bygglovavgift (färdigt för beslut) Avgift enligt tabell 3	

19. Vatten- och avloppstaxa 2019

Huvudman för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen är Värmdö kommun. Avgifter enligt denna taxa ska betalas till Värmdö kommun. Avgifter för allmänna vattentjänster är belagda med lagstadgad mervärdesskatt (moms).

19.1 Avgiftsskyldighet

För att täcka de nödvändiga kostnaderna för Värmdö kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning ska ägare av fastighet inom anläggningens verksamhetsområde betala avgifter enligt denna taxa.

Avgiftsskyldig är alternativt den som enligt 2 och 5 § i lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) jämställs med fastighetsägare. Avgiftsskyldig för ändamålet avledning av dagvatten från allmän platsmark är även den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § i lagen om allmänna vattentjänster är uppfyllda.

19.2 Avgiftstyper

Avgifterna utgörs av anläggningsavgifter (engångsavgifter) och bruksavgifter (periodiska avgifter).

19.3 Ordförklaringar

I dessa taxeföreskrifter avses med:

Allmän platsmark är mark som i detaljplan, enligt plan- och bygglagen (2010:900), redovisas som allmän plats eller om marken inte omfattas av detaljplan, väg eller mark som i övrigt motsvarar sådan mark, t. ex. torg, gator och parker.

Annan fastighet är fastighet som uteslutande eller i huvudsak är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses bebyggas eller enligt detaljplan är avsedd för bebyggande för annat ändamål än bostadsfastighet.

Bostadsfastighet är fastighet som uteslutande eller i huvudsak är bebyggd eller enligt beviljat bygglov avses bebyggas eller enligt detaljplan är avsedd för bebyggande för bostadsändamål.

Bruttoarea (BTA) avser area av våningsplan (ett eller flera) begränsad av ytterväggars utsida enligt Svensk Standard SS 21054:2009.

Förbindelsepunkt (FP) är den punkt, som huvudmannen har bestämt, där den allmänna anläggningen slutar och fastighetens VA-installation börjar.

Huvudgata avser gata med trafik mellan områden.

Lägenhet är ett eller flera utrymmen i byggnad som i upplåtelsehänseende bildar en enhet. I fråga om sådana utrymmen i bostadsfastighet där begreppet lägenhet inte är tillämpligt för viss typ av byggnad, räknas varje påbörjat 150-tal m² bruttoarea (BTA) enligt svensk standard SS 21054:2009 som en lägenhet.

Obebyggd fastighet är fastighet som enligt detaljplan är avsedd för bebyggande, men ännu inte bebyggt.

19.4 Avgiftsskyldighet föreligger

Avgift tas ut för nedan angivna ändamål:

Ändamål	Anläggningsavgift	Brukningsavgift
V, vattenförsörjning	Ja	Ja
S, spillvattenavlopp	Ja	Ja
Df, dag- och dräneringsvatten från fastighet	Ja	Ja
Dg, dagvattenavlopp från allmänna platser såsom gator, vägar, torg och parker	Ja	Ja

När avgiftsskyldighet inträder

Avgiftsskyldighet för vart och ett av ändamålen V, S, Df inträder när huvudmannen upprättat förbindelsepunkt för ändamålet och informerat fastighetsägaren om detta.

Avleds Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt upprättats, inträder avgiftsskyldighet när åtgärder för bortledandet av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

Härvid förutsätts att samtliga i 24 § första stycket 1 och 2 i lagen om allmänna vattentjänster angivna förutsättningar för avgiftsskyldighet är uppfyllda.

Avgiftsskyldighet för dagvattenavlopp

Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg inträder när åtgärder för bortledande av dagvatten blivit utförda och fastighetsägaren informerats om detta.

Avgift för dagvatten även för allmän platsmark

Avgiftsskyldighet för ändamålet Dg gäller även den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls, om förutsättningarna i 27 § i lagen om allmänna vattentjänster är uppfyllda.

Tidpunkt för avgiftsskyldighet

Anläggningsavgift ska beräknas enligt taxa som gäller vid den tidpunkt när avgiftsskyldighet inträder.

ANLÄGGNINGAVGIFTER (punkt 19.5 – 19.11)

Angivna avgifter är inklusive moms.

19.5 Anläggningsavgift för bostadsfastighet

För bostadsfastighet ska anläggningsavgift erläggas.

Avgift i kronor utgår per fastighet med:	V+S+ Dg+ Df	V+S+Dg	V+ S	V	S	Df	Dg
a) En avgift avseende framdraging av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkt V, S, Df.	94 910	83 640	83 640	24 964	58 676	24 964	0
b) En avgift avseende upprättande av förbindelsepunkt för V,S, Dg.	109 364	100 247	100 247	50 124	50 124	21 870	0
c) En avgift per lägenhet.	69 697	69 697	62 184	31 092	31 092	0	7 513
Summa	273 971	253 584	246 071	106 180	139 892	46 834	7 513
d) *En grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats.						20 388	

* Avgift enligt 5.1 d) tas inte ut om avgift tas ut för Df enligt 5.1 a) och b). I det fall avgift enligt 5.1 d) tas ut reduceras avgift enligt 5.1 a) och 5.1 b) eftersom servisledning och förbindelsepunkt i detta inte lagts respektive upprättats för Df.

Gemensam förbindelsepunkt

Är förbindelsepunkten gemensam för två eller flera fastigheter fördelas avgiften enligt 5.1 a) lika.

Lägenhetsantal

Lägenhetsantalet bestäms efter de ritningar enligt vilka bygglov beviljats, eller efter annan ritning eller uppmätning som huvudmannen godkänner.

Extra servisedning

Framdras ytterligare servisedningar och upprättas ytterligare förbindelsepunkter ska erläggas avgifter enligt 5.1 a) och b).

Om- eller tillbyggnad

Sker om- eller tillbyggnad, uppförs ytterligare byggnad eller ersätts riven bebyggelse på fastighet ska erläggas avgift enligt 5.1 c) för varje tillkommande lägenhet.

Bortledning av Df

Tillkommer bortledning av Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för Df upprättats, ska erläggas avgift enligt 5.1 d).

Avgiftsskyldighet

Inträder avgiftsskyldighet för ändamål, för vilket avgiftsskyldighet inte tidigare förelegat, ska avgifter erläggas enligt 5.1.

19.6 Anläggningsavgift för annan fastighet

Annan fastighet

För annan fastighet ska anläggningsavgift erläggas.

Anläggningsavgift för annan fastighet	V+S+ Dg+ Df	V+S+Dg	V+ S	V	S	Df	Dg
a) En avgift avseende framdragnings av varje uppsättning servisedningar till förbindelsepunkt V, S, Df.	94 910	83 640	83 640	24 964	58 676	24 964	0
b) En avgift avseende upprättande av förbindelsepunkt för V,S, Df.	109 364	100 247	100 247	50 124	50 124	21 870	0
Summa	204 274	183 887	183 887	75 088	108 800	46 834	0
c) En avgift per kvm tomtyta V, S, Dg.	119,00	119,00	95,00	48,50	48,50	0,00	24,00
d) En grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av							

dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats.							20 388	
---	--	--	--	--	--	--	--------	--

* Avgift enligt 6.1 d) tas inte ut om avgift tas ut för Df enligt 6.1 a) och b). I det fall avgift enligt 6.1 d) tas ut reduceras avgift enligt 6.1 a) och 6.1 b) eftersom servisledning och förbindelsepunkt i detta inte lagts respektive upprättats för Df.

Gemensam förbindelsepunkt

Är förbindelsepunkten gemensam för två eller flera fastigheter, fördelas avgifter enligt 6.1 a) lika mellan fastigheterna.

Tomtytan

Tomtytan utgörs av fastighetens areal enligt förrättningskarta, nybyggnadskarta eller annan karta som huvudmannen godkänner.

Mark som tillsvidare inte utnyttjas

Huvudmannen kan, om godtagbar säkerhet ställs, medge anstånd med erläggande av tomyteavgift för del av fastighets areal, motsvarande mark som tills vidare inte utnyttjas för verksamheten på fastigheten.

Anstånd medges för viss tid, högst 10 år. Om mark under anståndstiden genom fastighetsbildningsåtgärd frångår fastigheten upphör anståndsmedgivandet att gälla och resterande tomyteavgift förfaller till betalning.

Utestående belopp löper med ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) från den dag anståndet beviljats tills anståndet upphör. För tid därefter debiteras dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen.

Extra servisledning

Om ytterligare servisledningar dras fram och om ytterligare förbindelsepunkter upprättas ska avgifter erläggas enligt 6.1 a) och b).

Tomtyta

Om fastighets tomyta utökas ska avgift erläggas enligt 6.1 c) för tillkommande tomyta som härrör från fastighet för vilken tomyteavgift inte ska anses vara erlagd förut.

Bortledning av Df

Tillkommer bortledning av Df till den allmänna anläggningen utan att förbindelsepunkt för Df upprättas, ska erläggas avgift enligt 6.1 d).

Avgiftsskyldighet

Inträder avgiftsskyldighet för ändamål, för vilket avgiftsskyldighet inte tidigare förelegat, ska avgifter erläggas enligt 6.1.

19.7 Anläggningsavgift för obebyggd fastighet

För obebyggd fastighet ska erläggas full anläggningsavgift för de ändamål för vilka huvudmannen upprättat förbindelsepunkt.

19.8 Allmän platsmark

Den som svarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls ska erlägga anläggningsavgift.

Avgift i kronor utgår med:	Kr
En avgift per m ² allmän platsmark för anordnande av dagvattenbortledning.	83,90

19.9 Särtaxa

Om för viss eller vissa fastigheter kostnaden för att förse fastigheterna med vatten och avlopp i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, ska enligt lagen om allmänna vattentjänster avgifter utgå enligt särskilt antagen särtaxa.

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna avgift, enligt avsnitt 5–8 i detta dokument, får huvudmannen istället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

19.10 Betalning av avgift

Betalning av avgift

Sedan avgiftsskyldighet inträtt, ska avgift betalas inom tid som anges i faktura.

Dröjsmålsränta

Betalas debiterat belopp inte inom tid som anges i fakturan, ska dröjsmålsränta erläggas enligt 6 § räntelagen från den dag betalning skulle ha skett.

Fördelning av avgift i vissa fall

Uppgår avgiften till belopp som är betungande med hänsyn till fastighetens ekonomiska bärkraft och övriga omständigheter ska, enligt 36 § lagen om allmänna vattentjänster, om fastighetsägaren så begär och godtagbar säkerhet ställs, avgiften fördelas på årliga inbetalningar under viss tid, dock högst tio år. Ränta ska erläggas enligt 5 § räntelagen på varje del av avgiften som förfaller till betalning i framtiden från den dag då den första inbetalningen ska ske till dess resterande del av avgiften betalas eller ränta ska erläggas.

Ändrade förhållanden

Avgiftsskyldighet enligt 5.5 och 6.6 föreligger, då bygglov för avsett ändrat förhållande meddelats eller ändrat förhållande – till exempel ökning av tomtyta - inträtt utan att bygglov erfordrats eller meddelats.

Det är fastighetsägarens ansvar att omgående anmäla till huvudmannen när det ändrade förhållandet inträtt. Försummar fastighetsägaren denna anmälningsplikt, tas dröjsmålsränta ut för tiden från det att två månader förflutit sedan avgiftsskyldighet inträdde och fram till dess tilläggsavgiften betalas.

19.11 Särskilda ersättningar

Extra anordningar

Om, efter ansökan från fastighetsägare och särskilt medgivande av huvudmannen, ledningar utförts på annat sätt eller försetts med andra anordningar än huvudmannen funnit nödvändigt, ska fastighetsägaren som begärt arbetets utförande ersätta huvudmannen överenskomna kostnader.

Fastighetsägaren begär ny servisledning

Om en fastighetsägare begär att ny servisledning ska utföras istället för redan befintlig och huvudmannen bifaller ansökan, är fastighetsägaren skyldig att bekosta dels den nya servisledningens allmänna del (med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick), dels borttagandet av den tidigare servisledningens allmänna del.

Huvudmannen påkallar ny servisledning

Om huvudmannen påkallat att utföra ny servisledning istället för och med annat läge än redan befintlig, är huvudmannen skyldig att ersätta fastighetsägaren hans kostnad för fastighetens del av den nya servisledningen och dess inkoppling med det avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick.

BRUKNINGSAVGIFTER

Angivna avgifter är inklusive moms.

19.12 Brukningsavgift för bebyggd fastighet

Brukningsavgift för bebyggd fastighet

För bebyggd ansluten fastighet ska erläggas brukningsavgift.

Avgift i kronor utgår per fastighet med:	Kr
a) En fast avgift per år	2 826
b) En avgift per m ³ levererat vatten	29,21
c) En avgift per år och lägenhet för bostadsfastigheter	1 566
d) En avgift per år och varje påbörjad 150 m ² (BTA) för annan fastighet	1 566

Reducerad avgift

Om avgiftsskyldighet inte föreligger för samtliga i 4.1 angivna ändamål reduceras avgifterna. Följande avgifter ska då erläggas för respektive ändamål:

Avgift per m ³	12.1 b)	Kr
	Vatten	8,73
	Spillvatten	20,48
Fast avgift	12.1 c) och d)	Kr
	Vatten	407
	Spillvatten	940
	Df - Dagvatten fastighet	141
	Dg - Dagvatten gata	78

Fast årlig avgift

Fast årlig avgift	Kr
En fast årlig avgift för avgiftsskyldig fastighet som efter sex månader ännu inte anslutit till den allmänna anläggningen	3 055

Fastighet utan vattenmätare

Har huvudmannen bestämt att vattenförbrukningen och avledande av spillvatten för bebyggd fastighet tills vidare inte ska fastställas genom mätning, tas avgift ut enligt 12.1 b) efter en antagen årsförbrukning om 250 m³/lägenhet i bostad. Avgift enligt 12.1 c) tillkommer.

Byggvatten

För så kallat byggvatten ska bruksavgift erläggas enligt 12.1 b). Om mätning inte sker, antas den förbrukade vattenmängden uppgå till 100 m³ per lägenhet eller ekvivalent lägenhet per 150 m² bruttoarea (BTA) och år.

Extra mätställe

För extra mätställe (mätställe utöver ett per fastighet), ska erläggas en årlig avgift med ett belopp motsvarande 30 % av den fasta avgiften enligt 12.1 a). Beloppet avrundas till närmaste hela kronor. Parallellkopplade vattenmätare räknas som ett mätställe.

Undersökning av vattenmätare

Antas mätaren visa annan förbrukning än den verkliga, låter huvudmannen undersöka mätaren, om huvudmannen finner det nödvändigt eller om fastighetsägaren begär det. Kan mätfelets storlek inte bestämmas eller har mätaren inte fungerat, har huvudmannen rätt att uppskatta förbrukningen.

Fastighetsägare begär undersökning av vattenmätare

Har fastighetsägare begärt undersökning av vattenmätare och mätaren härvid godkänns, ska fastighetsägaren för täckning av undersökningskostnaderna erlägga ett belopp motsvarande 50 % av den fasta avgiften enligt 12.1 a). Beloppet avrundas till närmaste helt kronor.

Spillvatten

För spillvattenmängd (kylvatten och dylikt), som enligt huvudmannens medgivande avleds till dagvattennätet, ska avgift erläggas med 45 % av avgiften enligt 12.1 b). Beloppet avrundas till närmaste helt öre.

Reducering av dagvattenavgift

Reducering av dagvattenavgift i särskilda fall. Om en betydande del av fastigheten uppenbarligen inte belastar det allmänna dagvattensystemet kan den avgiftsgrundande arean för D_f och D_g reduceras efter en skälighetsbedömning av kommunen. En sådan skälighetsbedömning kan alltid göras för fastigheter större än 10 000 m² och beslut meddelas fastighetsägaren skriftligen.

Brukningsavgiften för dagvatten kan reduceras om åtgärder vidtagits som fördröjer eller renar dagvatten från fastigheten. Av avgiften enligt 12.1 c) för fastigheter med mer än tio lägenheter eller 12.1 d). Den avgift som då ska betalas bestäms utifrån en skälighetsbedömning i varje enskilt fall som beror på åtgärdernas omfattning.

19.13 Allmän platsmark

Den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls ska erlägga brukningsavgift.

Avgift i kronor utgår med:	Kr
En avgift per m ² allmän platsmark för bortledning av dagvatten.	9,37

19.14 Ökad eller reducerad avgift för spillvattenavlopp

Om avloppsnätet tillförs större spillvattenmängd än som svarar mot levererad vattenmängd eller om inte hela den levererade vattenmängden avleds till avloppsnätet ska avgift för spillvattenavlopp erläggas efter den mängd spillvatten som avleds till avloppsnätet.

Mängden ska bestämmas genom mätning på fastighetsägarens bekostnad eller på annat sätt som överenskommit mellan huvudmannen och fastighetsägaren.

En förutsättning för att avgiften för avlett spillvatten ska debiteras efter annan grund än efter levererad mängd vatten, är att skillnaden mellan mängderna vatten och spillvatten är avsevärd.

19.15 Obebyggd fastighet

För obebyggd fastighet inom detaljplan ska brukningsavgift inte erläggas.

19.16 Särskilda avgifter

Om huvudmannen på fastighetsägarens begäran vidtagit åtgärd, eller har på grund av att fastighetsägaren åsidosatt sin skyldighet vattentillförseln stängts av eller reducerats eller annan åtgärd vidtagits av huvudmannen, debiteras följande avgifter inklusive moms:

	Kr
Nedtagning eller uppsättning av vattenmätare (t ex vinterförvaring av vattenmätare, byte ståndrörmätare).	1 298
Avstängning eller påsläpp av vattentillförseln.	1 298

Montering och demontering av strypbricka i vattenmätare.	1 298
Icke tillgänglig mätarplats.	1 298
Länspumpning av vattenmätarbrunn.	1 298
Vid avtal om pumpenhet på fastighet tas en transportavgift för pump till och från verkstad.	1 623
Förgävesbesök	1 298

Hyra av stånrörsmätare:

Depositionsavgift erläggs innan mätare hämtas. Kostnaden för hyra är kostnad/år enligt 12.1 a) samt rörlig avgift enligt 12.1 b) för mängden förbrukat vatten enligt mätaren.

	Kr
Depositionsavgift för 6,0 m ³ -mätare	10 506
Depositionsavgift för 10,0 m ³ -mätare	13 658

19.17 Särtaxa

Om för viss eller vissa fastigheter kostnaden för att förse fastigheterna med vatten och avlopp i beaktansvärd omfattning avviker från fastigheterna inom verksamhetsområdet i övrigt, ska enligt lagen om allmänna vattentjänster avgifter utgå enligt särskilt antagen särtaxa.

Är det inte skäligt att för viss fastighet beräkna avgift, enligt avsnitt 12–15 i detta dokument, får huvudmannen i stället komma överens med fastighetsägaren eller annan avgiftsskyldig om avgiftens storlek.

19.18 Betalningsvillkor

Avgift enligt 12.1 a), c), d), eller e) debiteras i efterskott per månad, varannan månad, kvartal, tertial eller halvår enligt beslut av huvudmannen. Avgift enligt 12.1 b) debiteras i efterskott på grundval av, enligt mätning, förbrukat vattenmängd eller annan grund som anges i 12.1-12.10.

Betalas inte debiterat belopp inom tid som anges i fakturan, ska dröjsmålsränta erläggas på obetalt belopp.

Sker enligt huvudmannens beslut inte mätaravläsning för varje debitering, får mellanliggande debiteringar ske efter uppskattad förbrukning. Mätaravläsning och debitering efter verklig förbrukning bör ske i genomsnitt en gång per år. Avläsning och debitering kan dessutom ske på fastighetsägarens begäran med anledning av fastighetsöverlåtelse.

19.19 Av fastighetsägare begärda åtgärder

Har fastighetsägare begärt att huvudmannen ska företa åtgärd för att underlätta eller möjliggöra hans brukande av anläggningen i visst fall eller avseende, eller har i övrigt särskild åtgärd påkallats på grund av fastighetens va-förhållanden, har huvudmannen rätt att träffa avtal om brukningsavgiftens storlek.

19.20 Taxans införande

Denna taxa träder i kraft 2019-01-01 och gäller tills vidare. De brukningsavgifter enligt 12.1, 12.2, 12.6 och 14 som baseras på uppmätning hos fastighetsägare, ska därvid tillämpas i fråga om den vattenmängd som levereras och den spillvattenmängd som släpps ut efter den ovan angivna dagen för taxans ikraftträdande.

19.21 Vid tvist

Mål som rör tvist mellan fastighetsägare och huvudmannen beträffande tillämpning och tolkning av denna taxa prövas av mark- och miljödomstolen jämlikt 53 § lagen om allmänna vattentjänster (2006:412).

20. Regional vatten- och avloppstaxa

Regional anläggningsavgift för vatten, spillvatten, dagvatten fastighet och dagvatten gata.

Regional avgift avses huvudsakligen för fastigheter som ansluter sig till det kommunala ledningsnätet genom att via egen försorg anlägga huvuddelen av behövliga ledningar och anläggningar, utanför den egna fastigheten, för att kunna ansluta fastigheten till det kommunala ledningsnätet.

Anslutningen ska godkännas i ansvarig nämnd och villkoren för anslutningen regleras i avtal.

Bostadsfastighet

Bostadsfastighet är fastighet som uteslutande eller i huvudsak är bebyggd eller kommer att bebyggas för bostadsändamål.

För ovanstående fastighetskategori, där fastighet är belägen utanför kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp, ska betalas regional avgift för anslutning av fastigheten till kommunens ledningsnät eller anläggning för vatten (V), spillvatten (S), dagvatten fastighet (Df) och dagvatten gata (Dg), enligt följande:

Avgift i kronor utgår per fastighet med:	V+S+ Dg+ Df	V+S+Dg	V+ S	V, S, Dg, Df
e) En avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkt V, S, Df.	47 455	41 820	41 820	V: 12 482 S: 29 338 Df: 12 482
f) En avgift avseende upprättande av förbindelsepunkt för V, S, Df.	54 682	50 124	50 124	V alt. S: 25 062 Df: 10 935
g) En avgift per lägenhet V, S, Dg.	34 848,5	34 848,5	31 092	V alt. S: 15 546 Dg: 3 757
h) *En grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av dagvatten sker utan att förbindelsepunkt för Df upprättats.	Df: 10 194			

Annan fastighet

Annan fastighet är fastighet som uteslutande eller i huvudsak är bebyggd eller kommer att bebyggas eller enligt detaljplan av kontor, handel, utbildning, samlingslokaler eller andra lokaler där det bedrivs eller ska bedrivas verksamhet.

För ovanstående fastighetskategori, där fastighet är belägen utanför kommunens verksamhetsområde för vatten och avlopp ska betalas regional avgift för anslutning av fastigheten till kommunens ledningsnät eller anläggning för vatten, spill-, dagvatten fastighet (D_f) och dagvatten gata (D_g), enligt följande:

Avgift i kronor utgår per fastighet med:	V+S+ Dg+ Df	V, S, Dg	V, S	Alt. V, S, Df, Dg
a) En avgift avseende framdragning av varje uppsättning servisledningar till förbindelsepunkt V, S, Df.	47 455	41 820	41 820	V: 12 482 S: 29 338 Df: 12 482
b) En avgift avseende upprättande av förbindelsepunkt för V, S, Df.	54 682	50 124	50 124	V alt. 25 062 S: Df: 10 935
c) En avgift per m ² tomtyta V, S, Dg.	59,5	59,5	47,5	V alt. 24 S: 25 Dg: 12
d)*En grundavgift för bortledande av Df, om bortledande av dagvatten sker utan att förbindelse-punkt för Df upprättats.	Df:			10 194

21. Trafik- och fordonstaxa

Taxa för felparkeringsavgifter

Felparkeringsavgifter enligt lag 1976:206 samt Förordningen (1976:1128) om felparkeringsavgift.

700 kr för *alla förseelser*, där regleringen innefattar någon form av förbud mot stannande, till exempel inom 10 meter före ett övergångsställe, inom 10 meter från vägkorsning, på gång- och cykelbana, på plats för rörelsehindrad, i ”kollektivkörfält” och på busshållplats.

500 kr för *övriga förseelser*, det vill säga där regleringen enbart innefattar villkor för eller förbud mot parkering.

Taxa för avgiftsbeläggande av parkering

Avgift för parkering med stöd av 10 kapitlet 1 § andra stycket 17 och 3 § första stycket trafikförordningen (1998:1276).

Taxa 1. Avgift för parkering på allmän plats eller mark som är kommunal	Värmdö kommun	6 kr/tim.
Taxa 2. Avgift för parkering på allmän plats eller mark som är kommunal	Värmdö kommun	3 kr/tim.

Taxa för övriga trafikärenden

Timavgiften för trafik- och fordonsärenden är 900 kr/tim.

Taxa för flyttning av fordon

Ägaren av ett fordon ska, med stöd av lagen om flyttning av fordon i vissa fall (1982:129) och förordningen om flyttning av fordon i vissa fall (1982:198) ersätta kommunen i enlighet med nedan angiven taxa.

Skrotningsuppdrag – <i>flyttning av fordon från allmän platsmark till plats för fragmentering (skrotning)</i>	Värmdö kommun	2 200 kr
Kort flyttning eller flyttning till och från uppställningsplats	Värmdö kommun	2 150 kr
Tunga fordon (<3,5-25 ton) debiteras extra för fordonshantering.	Värmdö kommun	1 600 kr/tim

Förvaring på särskild uppställningsplats	Fr o m den 5:e dagen	2 000 kr per påbörjad 30-dagarsperiod
--	----------------------	---------------------------------------

Taxa för trafikanordningsplan

Schakttillstånd. Gäller för tillståndets första vecka.	2 800 kr (ink moms)
Tillkommande avgift per dag efter första veckan.	110 kr (ink moms)
Trafikanordningsplan. Gäller för tillståndets första vecka.	1 125 kr (ink moms)
Tillkommande avgift per dag efter första veckan.	45 kr (ink moms)
För- eller efterkontroll av schaktarbete.	900 kr/tim

22. Upplåtelse av offentlig plats

Ingen avgift tas för:

- tillfällig försäljning av ideell karaktär
- kommunalt finansierad verksamhet

Ändamål	Avgifter (kr) 2019	Anmärkning
Kiosker		
Fasta		Särskilt avtal krävs
Säsongsiosker	8 000	
Torgplatser		
Helår	12 700	
Halvår	9 500	
Månad	3 300	
Vecka	1 300	
Dag	350	
Affischer		
Affischpelare (ej baklysta)	8 000	Per styck och år (sökande inhämtar bygglov)
Affischpelare (baklysta)	11 500	Per styck och år (sökande inhämtar bygglov)
Övriga reklamskyltar	1 000	Per kvm reklamyta och år
Evenemang		
Större evenemang	2 500	Per tillfälle (eller dygn)
Mindre evenemang	800	Per tillfälle (eller dygn)
Försäljningsändmål		
Försäljning från mobil enhet	300	Per dag
Tillfällig försäljning (svamp och bär, julmarknad, loppmarknad)	300	Per dag
Uteservering till fast restaurang	360	Per kvm (max 6 månader, max 30 kvm, bygglov krävs)
Byggändamål		
T.ex. upplag, bod, ställning.	50	Per kvm och månad. Minsta debitering är 1 000 kr/upplåtelse
Enskild container eller motsvarande	300	Per dygn. Minsta debitering är 500 kr/upplåtelse